

Zor dönem devrimcileri

Habip ve Ümit

EKSEN YAYINCILIK

Zor dönem devrimcileri

Habip ve Ümit

EKSEN

YAYINCILIK

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.
Mollaşeref Mh. Turgut Özal Cd.
(Millet Cd.) No: 50/10
Fatih/İstanbul
Tel-Fax: (212) 534 32 39

Zor dönem devrimcileri

Habip ve Ümit

İÇİNDEKİLER

- 7 Sunuş
- 11 Habip Gül'ün özgeçmişi
- 14 Ümit Altıntaş'ın özgeçmişi
- Ulucanlar katliamı***
- 19 Katliamların hesabını soralım!
- 23 Ulucanlar katliamı ve ötesi
- 34 Ulucanlar katliamının politik anlamı
ve arka planı
- Habip ve Ümit...***
- 59 Onlar partimizin özü ve özetidirler
- 114 Zor dönemin bilinçli, inançlı ve soluklu
devrimcileri
- 149 Zafere on yıldız...
- Yoldaşlarının kaleminden...***
- 163 Kavga yerinizi alacak yeni savaşçılar doğuruyor
- 175 Yaşamları ve ölümleriyle davamızı yücelttiler
- 186 Ölüm çiçek açtı ölümsüz bedeninde...
- 195 Katiller karşılarında sürekli yeni Habipler ve
Ümitler görecekler
- 216 Parçalı Bulut'un düşü
- 217 Geceyle batmayan güneşe...
- 228 "En önde savaşmanın onuru sizin"

- 234 Habip yoldaşın yaşamı bir mücadele
manifestosuydu
- 239 Dünyaya her zaman gururla bakan bir
komünist devrimci...
- 244 Senin ardından hep seninle!..
- 250 Uğruna tereddütsüz ölünecek bir davaya
adanmış iki devrimci yaşam
- 255 Onlar yenilmez bir davanın temsilcileriydiler
- 258 Onlar devrim davasında ölümsüzleştiler
- 261 Bir Habip ölür, bin Habip doğar!
- 263 Habip: Her zaman bir adım önde olmak!
- 271 “Yaratıcılığın sonu, isyanın sınırı” yoktu...
- 275 Hoşçakal tadında gecikmiş bir merhabanın
hüznüyle...

Dostları ve yakınlarının kaleminden...

- 283 Habip’in öyküsü
- 299 “Asla affetmeyeceğim”
- 306 “Sevdim seni, sevgili bildiğin kavganı kavgam
bildiğim için!”
- 313 “Kendini devrimci mücadele içinde buldu”
- 315 “Öldüremediler seni, daha da çoğalttılar”
- 320 Acılı bir annenin yüreğinden kopan çığlık
- 324 Habipler’in çoğalması düşmana korku veriyor
- 327 ***Ekler***

SUNUŞ

Ulucanlar katliamı, zindan cephesinde 12 Eylül askeri faşist darbesiyle birlikte başlayan büyük çatışmada bir dönüm noktasını işaretliyordu. Çok geçmeden olayların da açıklıkla gösterdiği gibi, bu katliam, çatışmayı devlet lehine artık bir sonuca bağlamak isteyen ve devrimci tutsakları teslim alma amacına dayanan hücre saldırısının bir başlangıç vuruşuydu. Bu çerçevede Ulucanlar katliamı ile 19 Aralık katliamı aynı saldırının iki kanlı halkası durumundadırlar.

Habip Gül ve Ümit Altıntaş, Ulucanlar'da gerçekleştirilen faşist katliamda hayatını kaybeden on devrimciden ikisi. Fakat siyasal özgeçmişlerine kabaca gözattığımızda bile kolayca görebileceğimiz gibi, onları birlikte hayatlarını kaybettikleri öteki devrimcilerden ayıran temel önemde bazı özellikler var. Bu çerçevede siyasal yaşamlarına gösterilen yoğun ilginin de bir kanıtı olan bu kitap, bu özellikleri çok yönlü olarak ortaya koyuyor.

Siyasal-örgütsel yaşamları ile ilgili somut bilgilere baktığımızda, Habip Gül ve Ümit Altıntaş şahsında leninist anlamda örnek iki profesyonel devrimci ile yüzyüze olduğumuzu görüyoruz. Yenilgilerin birbirini izlediği ve bunun ürünü tasfiyeci dalgaların devrimci olan çok şeyin üzerinden bir silindir gibi geçtiği bir tarihi dönemde, bilinçli ve inançlı devrimciliğin, bu temel üzerinde devrim davasına adanmışlığın örnek temsilcileri olmayı başarabilmenin büyük onurunu taşıyorlar onlar. Yoldaşlarının yaptıkları değerlendirmelerde özellikle vurgulandığı gibi, onlar bu adanmışlığı, ölümlerinden önce ve bundan çok, bizzat siyasal ve örgütsel yaşamları üzerinden ortaya koydular.

Onları “*Zor dönem devrimcileri*” olarak tanımlamak,

bu çerçevede, kendilerinde somutladıkları kimliğin veciz bir ifadesi sayılmalıdır. Bu kimliği, saflarında mücadele ettikleri ve sıradan sempatzan konumundan başlayarak yoğun ve karmaşık süreçlerin ardından en üst kademesine kadar yükseldikleri (katledildiklerinde ikisi de TKİP Merkez Komitesi üyesydiler) partinin kimliğinden ayırmak elbette mümkün değildir.

Bu kitap Habip ve Ümit hakkında kaleme alınan yazılardan oluşuyor. Bunun tek istisnası Ulucanlar katliamını konu alan iki değerlendirmedir. Bunlar, yoldaşlarımızın da hayatını kaybettiği hunharca katliamın tarihsel ve politik arka planını genel çizgileriyle verdikleri için, bu derleme içine alınmışlardır.

Kitapta biraraya getirilen metinler, pek az istisnaıyla, Ulucanlar katliamını izleyen haftalar ve aylar içerisinde yayınlanmıştır Habip ve Ümit hakkında yazılan herşeye burada yer veremediğimizi de hatırlatalım.

Hala zor bir dönemin içindeyiz. Zorluk, sistematik baskı ve terörden çok, sınıf ve emekçi hareketinin de zayıflığı koşullarında, devrimci süreci ilerletmedeki zorlanmalarda ifadesini buluyor. Bu zorluk yıllardır tasfiyecilik üretiyor ve biz içinden geçtiğimiz şu dönemde bunun ibret verici bazı yeni örnekleriyle yüzyüzeyiz. Birçok belirti, geleneksel küçük-burjuva devrimci akımların, süreçleri herşeye rağmen devrimci kimliği asgari sınırlar içerisinde korumayı başararak göğüsleme gücünü önemli ölçüde yitirdiklerini göstermektedir. Böyle bir dönemde okura sunduğumuz bu kitabın zor dönem devrimciliği bilinci ve pratiğine katkıda bulunacağını umuyoruz.

1 Ekim 2002

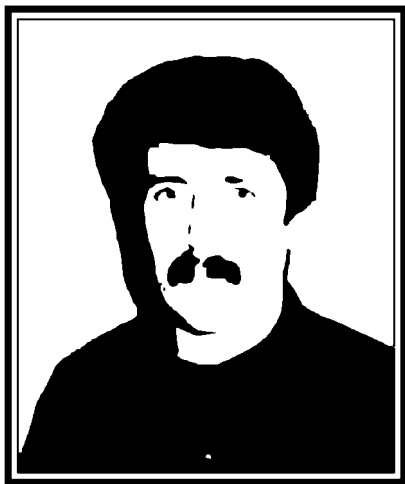
Ulucanlar şehitlerinin anıları
önünde saygıyla eğiliyoruz...

Devrim şehitleri ölümsüzdür!

Habip Gül
Ümit Altıntaş
Aziz Dönmez
Ahmet Savran
İsmet Kavaklıoğlu
Abuzer Çat
Zafer Kırbıyık
Mahir Emsalsiz
Önder Gençaslan
Halil Türker

Yaşamı bir mücadele ve direniş manifestosu olan komünist işçi önder

**Habip Gül/
Nevzat Çiftçi
(Tekoşin/Sidar)**

Nevzat Çiftçi yoldaş, Kürt kökenli yoksul köylü bir ailenin çocuğu olarak, 1967 yılında, Elazığ ili Karakoçan ilçesi Ballica Köyü'nde doğdu. Komünist hareketin saflarına daha en başından itibaren (1987) bir işçi olarak İzmir'de katıldı. Aliğa, Foça, Menemen bölgesindeki faaliyetlerde demir-çelik işçisi bir militan olarak etkin bir biçimde yer aldı.

1991'de bir grup başka işçi arkadaşı ile birlikte tutuklandı. Tutuklandığında 4 çocuk babasıydı. İzmir Kemalpaşa Cezaevi'nde direngen tutumuyla öne çıktı ve buradan *Ekim*'e Tekoşin imzasıyla yazılar yazmaya başladı. Hapis cezası bitmişken ve para cezası nedeniyle yatıyorken, duvarları delerek özgürlüğüne kavuştu. Bu eylemine ilişkin "*Duvarlarınızı deldik, düzeninizi de*

yıkacağız!” başlıklı yazısı *Ekim*'in 1 Haziran '93 tarihli sayısında yayınlandı.

Firardan kısa bir süre sonra EKİM'in Adana İl Örgütü'nde İK üyesi olarak görev aldı ve sınıf içindeki çalışmayı yönetti. Çok geçmeden burada yeniden tutuklandı. Gördüğü ağır işkenceye rağmen tam bir direniş çizgisi sergiledi ve ifade vermedi. Bu operasyonda gerçek kimliği açığa çıkarılamadığı için bu andan itibaren üstünde bulunan sahte kimlikteki isimle, Habip Gül olarak bilinmeye başlandı. Malatya Cezaevi'nde Habip Gül olarak yattı.

Tahliye olduktan sonra bu kez İstanbul İl Örgütü'nde yine sınıf çalışmasını yürüttü ve yönetti. EKİM 3. Genel Konferansı'nın önceleyen bir kısa döneme sığan bu çalışmanın başarısı ve deneyimleri, Konferansın sınıf çalışması gündeminde örnek çalışma olarak genişçe yer aldı. EKİM 3. Genel Konferansı'nın kamuoyuna sunulmuş tutanakları buna tanıklık etmektedir. '95 Mart'ında toplanan 3. Konferansa İstanbul delegeşi ve Sidar ismiyle katılan Habip Gül, ilk kez burada EKİM Merkez Komitesi'ne seçildi.

Konferans'tan hemen sonra, 26 Nisan 1995'de, toplu bir operasyonda yeniden tutuklandı. Bir kez daha tam bir direniş çizgisi gösterdi, ifade vermeyi reddetti. Bu kez polis üzerinde taşıdığı Altan Ersoy isimli kimliğin sahte olduğunu açığa çıkardı, fakat kimliğin altından Nevzat Çiftçi değil Habip Gül çıktı. Bayrampaşa Cezaevi'nde Habip Gül kimliği ile yattı.

'95 Aralık'ında tahliye olunca bu kez Ankara İl Örgütü'nde çalıştı ve bir kez daha sınıf çalışmasını üstlendi. Çok geçmeden bu kez '96 yılı Mayıs'ında Ankara'da tutuklandı. Her zamanki gibi burada da tam bir direniş çizgisi gösterdi. Polis üzerinde taşıdığı

Hüseyin Özüdoğru kimliğinin sahte olduğunu, ancak savcılık aşamasında açığa çıkarabildi. Fakat kimliğin altından bir kez daha yalnızca Habip Gül çıktı. Gerçek kimliğinin Nevzat Çiftçi olduğu aylar sonra ve yakınlarının bir hatası sonucu anlaşıldı.

Habip Gül kendisini Ankara tutuklaması sonrasında büyük Zindan Direniş'i'nin içinde buldu. Bacağındaki kurşun yarasına ve henüz içinden çıktığı işkencenin ağır etkilerine rağmen ölüm orucunu sonuna kadar sürdürenlerden biri oldu. Bundan sonra Ankara Merkez Kapalı Cezaevi üzerinden zindandaki direnişçi kimliğin sembol isimlerinden biri haline geldi. DGM'deki yargılamalarda cepheden siyasal savunmalar yaptı. Kemalpaşa'da iken başlattığı geleneği sürdürerek, komünist basına Habip Gül ve Tekoşin imzalarıyla sürekli teorik, politik ve örgütsel yazılar yazdı. Düşünen ve savaşan komünist militan tipinin partideki en iyi örneklerinden biri oldu.

'98 sonbaharında toplanan TKİP Kuruluş Kongresi'nde gıyabında Merkez Komitesi üyeliğine seçildi. 26 Eylül 1999'da Ulucanlar'da parti ve devrim şehidi oldu.

Bir demir-çelik işçisi olan Habip Gül yoldaşın işçi sınıfı saflarından komünist işçi partisinin önderliğine yükseldiği devrimci gelişim çizgisinin kısa bir özeti böyle. Yoldaşları muhakkak ki bu yiğit komünist devrimciyi kamuoyuna, bugünün ve geleceğin devrimci kuşaklarına çok daha ayrıntılı bir biçimde tanıtacaklardır.

Anısı önünde derin bir saygı, sevgi ve bağlılıkla eğiliyoruz. Devrim ve sosyalizm davası onun gibilerinin omuzları üzerinde yükselecek ve zafere ulaşacaktır.

Türkiye Komünist İşçi Partisi

30 Eylül '99

“Düşünen ve savaşılan” militan tipinin en iyi örneklerinden biriydi

Ümit Altıntaş
(Akın/Tuna)

Ümit Altıntaş yoldaş ordu mensubu bir ailenin çocuğu olarak, 1972 yılında, Erzurum'da doğdu. Ordu mensubu ailelerin toplumdan yalıtık yaşamlarına rağmen, Ümit yoldaş daha çocuk denebilecek yaşta ve 12 Eylül'ün karanlık ortamında devrimci düşüncelere ilgi duydu. Üniversiteye bilinçli bir devrimci militan olarak başladı ve Yıldız Teknik Üniversitesi'ndeki mücadele içinde yerini aldı.

'91 Şubat'ından itibaren komünist hareketin kitaplarını incelemeye, Merkez Yayın Organı *Ekim*'i izlemeye ve yakınlık duymaya başladı. '91 sonunda Ekimci Genç Komünistler'le ilişkiye geçti ve çok geçmeden net bir biçimde safını belirledi. Daha ilk andan itibaren *Ekim*'e A. Özen imzasıyla yazılar

gönderdi ve bu yazılardaki teorik-politik düşünce gücüyle dikkati çekti.

Ümit yoldaş kısa zamanda EGK çalışmasında önplana çıktı ve bir süre sonra İstanbul Gençlik Komitesi'nde yer aldı. Bu arada önemli-önemsiz birçok kez gözaltılar ve tutuklamalar yaşadı. Daha başından itibaren direnişçi bir kimliğin temsilcisi oldu.

'95 Mart'ında toplanan EKİM 3. Genel Konferansı'na Devrim adıyla ve İstanbul gençlik delegesi olarak katıldı. Konferans sonrasında EKİM İstanbul İl Komitesi üyeliği görevini üstlendi. Bu tarihten itibaren İstanbul çalışmasında, özellikle de gençlik ve işçi çalışmasında belirgin bir yer tuttu. Bu süre boyunca komünist hareketin tüm yayınlarına sürekli ve etkin bir biçimde teorik, politik ve örgütsel yazılar yazdı. Bir kısmı imzasız yayınlanan bu yazılarda A. Özen, B. Özen vb. imzaları kullandı.

'97 Kasım'ında İstanbul'da tutuklandı. İşkencede tam direniş gösterdi ve bir süre Ümraniye Cezaevi'nde tutuklu olarak kaldı.

TKİP Kuruluş Kongresi'ne İstanbul delegesi olarak ve Tuna ismi ile katıldı. Kongre ön hazırlık sürecinde başından itibaren yer alan az sayıda delegeden biriydi. Parti programı üzerine tartışmalara etkin bir biçimde katılmanın yanı sıra, kongre ön hazırlık sürecinde taktik komisyonu, yayın organları ve gençlik komisyonlarında yer aldı ve sürükleyici görevler üstlendi.

Kongrede Merkez Komitesi'ne seçildi ve Merkez Komitesi'nin en genç üyesi olarak kongre kapanış konuşmasını yaptı. Kongre sonrasında partinin topluma, işçi sınıfına ve kamuoyuna etkin bir biçimde tanıtılması kampanyasının planlandığı ve henüz uygulamasına geçildiği bir aşamada, partinin peşpeşe yediği

operasyonlardan birinde, 21 Aralık '98'de, Ankara'da tutuklandı. Bir kez daha işkencede tam bir direniş gösterdi, poliste ifade vermeyi reddetti. Tutukluluk süresi boyunca komünist yayın organlarına katkılarını her zamankinden daha verimli bir biçimde sürdürdü.

EKİM 3. Genel Konferansı'na Habip Gül yoldaşla birlikte İstanbul delegeleri içinde katılmışlardı. Daha sonra TKİP Merkez Komitesi'nde birlikte yer aldılar ve kendisinin kongre kapanış konuşmasında kullandığı ifade ile, “uğruna tereddütsüz ölünecek dava” uğruna ölümü birlikte göğüslediler.

Zaman onların boşuna ölmediğine, ölümleriyle güç ve yaşam verdikleri “uğruna tereddütsüz ölünecek dava”nın zafere ulaşacağına tanklık edecektir. Parti'nin genç kuşakları, gençlik hareketinin komünist işçi partisinin önderliğine yetiştirdiği bu yiğit komünist devrimciden sürekli öğreneceklerdir. O Parti'nin yetiştirmek istediği “düşünen ve savaşan” militan tipinin en iyi örneklerinden biriydi. O bir parti önderi ve bir parti neferiydi.

EKİM'in “Akın yoldaş”ı, Parti'nin “Tuna yoldaş”ı, bugün tüm devrimcilerin “Ümit yoldaş”ının anısı önünde derin bir saygı, sevgi ve bağlılıkla eğiliyoruz.

Türkiye Komünist İşçi Partisi

30 Eylül '99

Ulucanlar katliamı...

Başkentin göbeğinde planlı

faşist katliam!

Katliamların hesabını soralım!

Amerikancı faşist rejim siyasi tutsaklara yönelik olarak yeni bir katliam daha gerçekleştirdi. İlk bilgilere göre en az 10 devrimci tutsak katledilmiş, onlarcası ise ağır biçimde yaralanmıştır.

Ankara`da katledilen tutsaklardan ikisi, **Nevzat Çiftçi (Habip Gül/Tekoşin)** ve **Ümit Altıntaş (Tuna/Akın)**, partimizin **Merkez Komitesi** üyeleridir. Ağır yaralıları arasında da partimizin üyeleri vardır. Direnişçi bir geleneğin temsilcisi olan, defalarca siyasal poliste ifade vermeyerek en ileri düzeyde direnen ve içlerinden biri (**Habip Gül**) zindandaki direniş çizgisinin simgesi haline gelen Merkez Komitesi üyesi yoldaşlarımızın özel bir biçimde hedef alınmış olmaları büyük bir ihtimaldir.

Bu katliam planlı ve alçakça bir saldırının ürünüdür.

Sorumlusu doğrudan hükümet ve Genelkurmay'dır. Kısa bir süre önce Bayrampaşa Cezaevi'nde devlet denetimindeki faşist mafya çetelerinin iç dalaşmalarından doğan olayların ardından Başbakan Ecevit'in yaptığı açıklamalar, bu bizzat devlet merkezinde planlanmış alçakça saldırının açık işaretlerini vermekteydi. Ecevit'in ABD gezisi yolunda yaptığı açıklamalar, bu saldırının sorumluluğunu doğrudan hükümetin taşıdığının yeni bir kanıtı olmuştur.

Çeteleşmiş Türk devleti, bu tür planlı saldırıların gerçek nedenlerini örtmek için, her zaman kamuoyunu ve halkı aldatmaya dönük açıklamalar yapmıştır. Şimdi de Adalet Bakanlığı eliyle yapılan açıklamada, saldırının bir "firar girişimi"ni engellemeye yönelik olduğu iddia edilmektedir. Başka bazı açıklamalarda ise gerekçe olarak "sevklere direnme" gösterilmektedir. Bu çelişkili açıklamalar saldırının gerçek nedenlerini gizleme çabasının ve paniğin ürünüdürler. Her zaman faşist rejimin tam denetiminde ve hizmetinde kokuşmuş burjuva medyası, kamuoyuna ve halka bu yalanları pompalayarak planlı faşist katliamı mazur göstermeye çalışmaktadır.

Oysa saldırının gerçek nedeni açıktır. Faşist rejim 12 Eylül'den beri sistematik bir çabayla tutsak devrimcileri teslim almaya, zindanları devrimci siyasetin kimliğinin öğütülüp yok edildiği rehabilitasyon merkezleri olarak kullanmaya çalışmaktadır. Bu politika CIA merkezlidir ve dünyanın dört bir tarafında Amerikancı gerici ve faşist rejimler tarafından uygulanmaktadır. Türkiye'de devrimci tutsaklar bu teslim alma politikasına karşı son 20 yıldır yiğitçe direnmektedirler. Bu direniş içerisinde faşist rejimin sayısız saldırı ve katliamı ile yüzyüze kalmışlar, sayıları yüzleri bulan devrimci hayatını

kaybetmiş, binlercesi yaralanmıştır.

Yeni hükümet kurulduğundan beri işçi sınıfına ve emekçilere bir dizi sistematik saldırı yöneltilmektedir. Sosyal güvenlik yasası, uluslararası tahkim, özelleştirme, açlık, sefalet ve işsizlik demek olan İMF reçetesi uygulamaları, bu saldırının son birkaç aya sığın halkaları olmuştur. Aynı süre içerisinde Marmara depremi karşısında halkı sahipsiz bırakan rejim, bu devletin tüm gücünün işçi sınıfına ve emekçilere karşı bir baskı ve terör gücü olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır. Rejim deprem felaketi karşısında halka sahip çıkmak yerine, bunu fırsat bilerek, emekçilere yönelik sosyal güvenlik yasasını meclisten geçirme fırsatçılığı ve alçaklığı göstermiştir. Böylece halk düşmanı karakterini geniş emekçi yığınlar önünde bir kez daha ortaya koymuştur.

İşçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluşu davası uğruna savaştan devrimci tutsaklara yönelik saldırılar da bu genel saldırıların bir parçası ve uzantısıdır. Sosyal güvenlik yasasıyla işçi sınıfına ve emekçilere karşı “kararlılık” gösteren ve bununla övünen Amerikancı rejim şimdi de devrimci tutsakları teslim alma politikasında bir “kararlılık” göstermek peşindedir. Ecevit’in uşakça bir ruhla hazırlandığı ABD gezisi yolunda yaptığı açıklamalar bu tür bir hevesin ifadesidir. Ecevit, “her ne olursa olsun devlet otoritesi sağlanacaktır” diyerek, devletin bu konudaki alçakça niyetlerini ve yeni saldırı hazırlıklarını açıkça ortaya koymuştur.

Fakat bu 20 yıllık boş bir çabadır. Devletin gücü devrimci tutsakların direnme kararlılığını kırmaya, onları teslim almaya yetmez. Son 20 yıl bunun kanıtıdır. Bir kez daha faşist rejim boyun eğmek zorundadır ve boyun

eğecektir. Saldırının güncel biçimi devrimci tutsakları hücrelere sokmaktır. Devrimciler “hücre tipi” uygulamalarına boyun eğmeyeceklerini sayısız kez yinelemişler ve bunu direnme pratikleriyle de göstermişlerdir. Partimizin iki Merkez Komitesi üyesinin bu uğurda ölümü en önde ve yiğitçe kucaklamaları bu kararlılığın en son ve en anlamlı göstergesi olmuştur.

Bugün ülke çapında devrimci tutsaklar direniş halindedirler. Partimiz, işçi sınıfını ve emekçileri, tüm ilerici ve devrimci güçleri, sendikaları ve demokratik kitle örgütlerini devrimci tutsaklara omuz vermeye, başkentin göbeğindeki alçakça katliamın hesabını sormaya çağırmaktadır.

Partimiz, tüm devrimci güçleri kararlılık gösterisi peşindeki faşist rejimin heveslerini kursağında bırakmak için tüm güç ve olanaklarını birleştirmeye, acil bir güç ve eylem birliği örgütlemeye çağırmaktadır.

Partimiz, tüm partili güçlerimizi; örgütlerimizi, militanlarımızı ve sempatanlarımızı, ölümü yiğitçe kucaklayan partimizin iki Merkez Komitesi üyesinin ölümleriyle yaptıkları çağrıya yanıt olarak, en ileri düzeyde seferber olmaya, en büyük bir enerji ve fedakarlık ruhuyla mücadele görevlerini omuzlamaya çağırmaktadır.

Devrimci tutsaklar teslim alınamaz!

Devrim davası yenilmezdir!

Türkiye Komünist İşçi Partisi (TKİP)

27 Eylül '99

Ulucanlar katliamı ve ötesi

Amerikancı faşist rejimin Ankara Ulucanlar Cezaevi'nde gerçekleştirdiği vahşi katliamın planlı olduğu ve kararın en üst düzeyde alındığı bugün inkar edilemez bir açıklıkla ortaya çıkmıştır. Başbakan'ın ABD gezisine denk getirilen ve gezi yolunda Ecevit tarafından açıkça sahiplenilen bu katliam, zindan alanındaki çatışmadan çok öteye anlamlar ve mesajlar yüklüdür. Mesaj dışarda emperyalist efendilere, içerde başta işçi sınıfı olmak üzere emekçileredir. Dışarda emperyalist efendilere, Türkiye'deki ve bölgedeki emperyalist çıkarların gereği ve temel önkoşulu olan "iç istikrar", "ne pahasına olursa olsun" korunacak mesajı iletilmiştir. İçerde işçi sınıfı ve emekçilere ise, mevcut düzene karşı hak ve özgürlükler uğruna tutulacak mücadele yolu

karşısında gösterilecek acımasız “kararlılık” mesajları verilmiştir.

Asalak burjuvazi adına bu ülkeyi yönetenlerin, içeriye ve dışarıya yönelik bu farklı fakat ortak amaçlı mesajları her zaman ilerici-devrimci akımlara sistematik bir baskı ve acımasız bir terör uygulayarak, gerektiğinde devrimci kanı akıtarak verdikleri ise çok iyi bilinmektedir. Cumhuriyetin ilk 30 yılında “TKP Tevkifatları”nın fonksiyonu neydiyse, büyük çalkantılar ve sosyal mücadelelerle geçen son 30-35 yılda devrimcilere uygulanan terör ve katliamların işlevi de odur. İşçi sınıfı ve emekçilerin büyük Temmuz eylemliliği ile depremin devlete karşı yarattığı büyük öfke patlamasının sonrasına ve “tarihi” olarak sunulan ABD gezisinin sabahına denk getirilen Ulucanlar katliamının zamanlaması da bu amaca uygundur.

Dışarda militarizm, saldırganlık ve savaş, içerde sistemli baskı ve terör, sermaye iktidarının gitgide güçlendirilen politikasının özü ve esasıdır. İçerde işçi sınıfı ve emekçilere sistematik bir baskı ve terör uygulayanlar, toplu katliamlarla devrimci kanı akıtanlar, dışarda Cumhurbaşkanı-Genelkurmay başkanı ikilisiyle tehdit ve saldırganlık mesajı veren geziler düzenlerlerken, bu politikanın güncel canlı bir tablosunu da sunmuş olmaktadır. Buradan bakıldığında, utanç verici bir teslimiyet batağına saplanarak, egemen sınıftan ve devletten, onların gerisindeki ABD emperyalizminden “demokratikleşme” bekleyenlerinki, bedeli ağır olacak bir ham hayaldir.

ABD emperyalizmi, Varşova Paketi’nin dağılmasından beri, somut olarak da Körfez Savaşı’yla birlikte, Türkiye’yi çevreleyen bunalım bölgesinde varolan egemenliğini pekiştirmeye ve yeni mevziler kazanmaya

yönelik planlı bir saldırı içerisindedir. Ortadoğu'daki mevzilerini sürekli genişletmekte ve güçlendirmektedir. ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik bu girişim ve saldırılarında en büyük bölgesel dayanağı, İsrail'den de önce Türkiye oldu.

Aynı dönemde benzer köleleştirme ve emperyalist egemenliği pekiştirme girişimleri, Balkan halkları üzerinden de sahnelendi. Önce açık-gizli kışkırtma ve karalamalarla Yugoslavya hızla parçalandı. Ardından milliyetler boğazlaşması içinde tüketildikten sonra Bosna işgal edilerek yönetimi fiilen devralındı. Bosna'nın ardından, bu kez Kosova krizi kullanılarak gündeme getirilen NATO saldırısıyla Sırbistan yıkıma uğratıldı ve Balkanlar'ın bir bölümü fiilen işgal edildi. Bugün Arnavutluk ve Makedonya emperyalist odakların fiili işgali altındadır. Kosova yönetimi ise, tıpkı Bosna gibi, emperyalist işgal ordularınca devralınmıştır. Balkanlar'a emperyalist NATO müdahalesi kullanılarak, Çekoslovakya, Bulgaristan, Romanya ve Macaristan ile yeni köleleştirici antlaşmalar imzalanmıştır. Benzer girişimler, kriz odakları yaratılarak, halklar arasında düşmanlıklar körüklenerek Kafkasya'da denendi, deneniyor. Kafkasya ve iç Asya'nın zengin petrol ve doğal gaz yatakları üzerine süren kıyasıya emperyalist rekabet, bu çerçevede bu bölge üzerine oynanan karanlık oyunlar, bölge halkları için ağır savaş ve yıkım faturalarına dönüşüyor.

ABD emperyalizminin Türkiye'yi çevreleyen tüm bu bunalım bölgelerindeki hedeflerini gerçekleştirme ve etkinliğini pekiştirmesindeki en önemli yöresel dayanağı, işbirlikçi Türk burjuvazisidir. ABD'ye uşakça bir sadakatle bağlı Türk tekeli burjuvazisinin '90'lı yıllarla birlikte izlemeye başladığı militarist, saldırgan ve savaş

tehditine dayalı dış politika çizgisinin gerisinde bu var. İşbirlikçi burjuvazi ABD'nin gölgesinde ve onun gönüllü vurucu gücü olarak hareket etme yoluyla, bölgesel düzeyde bir güç olmaya çalışıyor. Körfez ve Balkan savaşları, bu savaşlarda Türkiye'nin bir saldırı üssü olarak kullanılması olguları bu konuda ek bir açıklamayı gereksizleştirmektedir. Buna, son 50. yıl zirvesinde dünya polisi ilan edilen NATO saldırganlığı için Türkiye'nin bir saldırı üssü olarak kullanılması ile Ortadoğu'da ABD ve İsrail ile kurulan saldırgan savaş paktını eklemeliyiz. İlkini anlamını Balkan savaşı somut olarak gösterdi. Savaşın bittiği günlerde Türkiye'nin batısından NATO hava saldırıları için hazırlıklar yapılmaktaydı. İkincisinin, yani ABD-İsrail ikilisinin çıkarlarına tabi saldırgan paktın ise, Ortadoğu'dan öteye bir fonksiyonu olduğunu belirtmeliyiz. Türk şirketlerinin Kafkasya ve Orta Asya'da İsrail firmalarına taşeronluk yaptığı olgusu hatırlanırsa, kurulan saldırgan savaş paktının çıkarlara bekçilik yapacağı coğrafyanın sınırları da kendiliğinden anlaşılır. Bu saldırgan pakta bir karşılık olarak; Suriye, Yunanistan, Ermenistan ve İran arasında yoğunlaştırılan siyasi-askeri dayanışma ve antlaşmalar, bu coğrafyanın tam da, Türkiye'yi çevreleyen bütün bir kriz bölgesi olduğunu ayrıca göstermektedir.

Türk burjuvazisinin iç politikadaki tercihlerini ve yöntemlerini de dolaysız olarak etkileyen dış politika çizgisine buradan bakılmalıdır. ABD emperyalizmine uşaklık çizgisi ekseninde, bölgede güç olmaya çalışan, bunun için saldırganlığa ve savaş tehditine dayalı bir dış politika çizgisi izleyen, bunu giderek geliştiren bir sınıfla karşı karşıyayız. Ve kuşkusuz, bu politikanın engelsizce izlenebilmesi için, "iç istikrar" zorunlu bir önkoşuldur.

Öte yandan içerde, yapısal ve dönemsel krizlerin girdabında debelenen bir kapitalist ekonomi var. Bu ekonomi, son kırk yıldır sürekli bir biçimde İMF reçeteleri, onun “istikrar” ve “yapısal uyum programları” eksenine oturmuştur. Son 20 yıldır tam bir acımasızlıkla uygulanan bu iktisadi ve sosyal yıkım politikaları sonucudur ki, resmi verilere göre bugün Türkiye dünyada gelir dağılımının en kötü olduğu 5 ülkeden biri durumundadır. Bu reçetelerin güncel gerekleri, özelleştirme, tahkim, sosyal yıkım yasaları, düşük ücretler, sürekli zamlar, büyüyen işsizlik vb.’dir.

Türkiye kapitalizminin yapısal ve dönemsel krizleri sürekli ağır faturalar üretiyor ve bu faturaların işçi sınıfına ve emekçi kitlelere ödettirilmesi gerekiyor. Bunun engelsizce başarılabilmesi için bir kez daha “iç istikrar”, yani işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin dizginlenmesi, sindirilmesi, hareketsiz kılınması gerekiyor. Toplumsal muhalefetin tam olarak teslim alınması, dahası türlü oyunlarla düzene yedeklenmesi gerekiyor. Bunun için aldatıcı ve saptırıcı propagandalardan sahte kutuplaştırmalara, ideolojik-kültürel araçlardan çıplak teröre kadar her yol kullanılmaktadır. Fakat bu sonuncusunun gitgide daha belirleyici bir araç ve yöntem olarak öne çıktığını, devlet aygıtının yasal ve fiziki olarak sürekli tahkim edilmesinden de görmek mümkün. Bugün bütçenin en büyük bölümü baskı ve terör aygıtının, ordu ve polis donanımının güçlendirilmesi için kullanılıyor.

Dışta militarizm, saldırganlık ve savaş, içerde süreklileşmiş sistematik baskı ve terör, emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin bu dönemsel ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı bir politikadır. İşçi sınıfı ve emekçilerin dizginlenmesi ve sindirilmesi, “iç istikrar”ın korunması,

izlenen iç ve dış politikanın zorunlu koşuludur. Halihazırda çok güçsüz ve kitleler üzerinde etkisiz olan devrimci akımların hedef olduğu şiddetli baskı ve işkence, acımasız terör ve katliamlar olgusu da bununla sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Özetle, dış politikanın olduğu kadar iç politikanın da bir gereği olarak “iç istikrar” gerekli. Bunun yolu olarak ise, son 20 yıldır izlenmekte olan sistematik baskı ve terörün güçlendirilerek sürdürülmesi gerekiyor. Bu baskı ve terör politikasının sivri ucu ise doğal olarak devrimcilere yöneliktir. Bu mantıksaldır; zira rejimin en büyük korkusu huzursuzluk içerisindeki işçi ve emekçi hareketinin devrimci bir öncü ile buluşup birleşmesidir. Şu an için oldukça güçsüz ve kitle desteğinden yoksun oldukları halde, devrimcileri hedef alan acımasız terör, işkence ve katliam çizgisini bundan ayrı kavrayamayız. Devletin devrimcilere yönelen acımasız şiddeti, bir yandan devrimcilerin kitlelere ulaşma güç ve yeteneklerini zaafa uğratarken, öte yandan tam da devrimcilere yönelen bu acımasız şiddet kullanılarak toplum terörize edilmeye, mücadele ve eyleme eğilim duyan yığınlar yıldırılmaya çalışılmaktadır.

Devrimciler toplumun bilinçli, kararlı ve öncü güçleridir. Onların kitlelerle buluşmayı ve birleşmeyi başarabilmeleri, tekelci burjuvazinin, onların adına devleti yöneten katiller güruhunun en büyük korkusudur. Bu korkuyu onlar ‘60’lı ve ‘70’li yılların büyük devrimci yükselişleri esnasında bizzat yaşadılar, oradan gelen hassasiyetleri var. Bunun sağladığı özdeneyim ve hassasiyetledir ki, devrimci hareketin ezildiği ve çok büyük oranda tasfiye edildiği 12 Eylül sonrası dönemde, rejimin en temel politikası; kitle hareketi ile öncü kuvvetlerin buluşmasını ne pahasına olursa olsun

engellemede odaklaşmaktadır.

Bunun ışığında son aylara bakalım.

Bir yanda, işçi sınıfı ve emekçilere yönelik bir dizi kapsamlı saldırının gündeme getirildiği ve İMF ile yeni bir saldırı paketi üzerine görüşmelerin yapıldığını görüyoruz. Öte yandan, Temmuz-Ağustos aylarında buna karşı en geniş bir katılım ve büyüyen bir öfkeyle gerçekleşen büyük işçi-emekçi hareketliliği var ve bu depremin yıkımıyla kesintiye uğratılabiliştir. Temmuz-Ağustos hareketliliğinin anlamını, önemini ve düzen güçlerine verdiği korkuyu tam olarak değerlendirebilmek için, bu hareketlenmeyle birlikte, Türkiye'nin Temmuz'u önceleyen aylarına damgasını vuran şovenizmin zehirlediği atmosferin nasıl hızla dağıldığını, işçi-emekçi dayanışması ve sınıf mücadelesi ruhunun nasıl önplana çıktığını hatırlayalım. Deprem bu hareketi kesintiye uğrattı ama, bu kez depremin yıkımıyla birlikte görülebilir hale gelen gerçekler, kitlelerin geniş kesimlerinde düzene ve devlete, orduya ve hükümete karşı büyük bir öfke ve güvensizlik dalgasına dönüştü.

Bu çapta ve etkide bir işçi-emekçi inisiyatifine, bunun gelişmesi ve daha da önemlisi devrimci bir mecraya akması, devrimci önderlik öğeleriyle birleşmesi tehlikesine karşı düzen bekçileri sessiz kalamazlardı. Karşı saldırı, her zaman olduğu gibi, karanlık bir takım oyunlar eşliğinde baskı ve terör aygıtını harekete geçirmektir.

Zindanları teslim almaya yönelik yeni saldırı çizgisinin bir ilk halkası olan Ulucanlar katliamı bu geniş çerçeve üzerinden kavranırsa yerli yerine oturur. Unutmayalım, bu katliam, bir yandan ABD gezisi sabahına, öte yandan emekçilerin Temmuz hareketliliği ve depremi izleyen büyük öfkenin sonrasına denk

getirilmiştir. Deyim uygunsuzsa, hareketlenen ve devleti olan öfkeli kabaran emekçilere, devlet onların en kararlı öncüleri üzerinden dış göstermiştir.

Burada geçerken değinelim ki, devletin bu pervasızlığının gerisinde, aynı zamanda PKK önderliğinin utanç verici teslimiyeti vardır. Yüzbinlerce Kürt emekçisinin doğrudan ya da dolaylı desteğine, önemli bir gerilla gücüne dayalı bir hareketin bu denli kolay boyun eğişi, faşist rejimi tüm şiddetini kullanarak devrimci hareketi de buna mecbur etme doğrultusunda heveslendirmiş ve cesaretlendirmiştir. Bugün rejimin zirveleri ve ona paralel olarak tüm düzen propagandası, rejimin bir parça esneyebilmesinin temel önkoşulu olarak, sisteme yönelik tüm radikal itirazların son bulmasını, yani devrimci hareketin de düzenin icazet sınırlarına teslimiyetini ileri sürmektedir. Onlara bu argümanı İmralı'daki Öcalan sağlamıştır ve o bu nedenle kirli savaş medyasından övgü bile almıştır.

Fakat bu tür beklentilere en iyi yanıtı; Türkiye'nin devrimci direnme ve mücadele geleneğinin kırılmayacağını, Ulucanlar'daki katliamı büyük bir yiğitlikle göğüsleyen, Ulucanlar'ı yalnızca vahşi bir faşist katliamla değil, fakat bundan da önemli olarak destansı bir devrimci direnişle anılır hale getiren devrimci tutsaklar vermişlerdir. 10 yiğit devrimcinin yaşamı ve onlarcasının ağır yaralanması pahasına gösterilmiştir ki, düne kadar devrim adına büyük etkisi olan PKK'nin teslimiyet batağına battığı bir sırada bile, Türkiye'de devrim davası yaşıyor, devrimciler bu uğurda tereddütsüzce ölümüne savaşıyor. Bu gücü işçi sınıfı ve emekçilerin haklı davasına duyulan derin inanç sağlamaktadır. Bu gücü Türkiye'nin kokuşmuş ve kontralaşmış kapitalist düzenine duyulan kin ve nefret

ile, Türk ve Kürt işçi ve emekçilerinin birleşik çabasıyla bu topraklarda devrim ve sosyalizm davasının mutlaka zafere ulaşacağına duyulan bilinç ve inanç sağlıyor.

Buradan bakıldığında, Ulucanlar üzerinden zindanlara yöneltilmiş son vahşi katliam saldırısı gerçekte ters tepmiştir. Katliama karşı ilerici ve devrimci çevreler ile emek güçleri arasında son yılların en güçlü dayanışması yaşanmıştır. Ulucanlar'da sergilenen yiğitlik, dava uğruna ölümü tereddütsüz kucaklama tutumu ve pratiği, devrime sempati duyan kitlelere güç ve umut aşlamış, ilerici çevrelerde ise büyük bir saygınlığa yolaçmıştır. Bu açıdan denebilir ki, devletin öncü güçleri ezmeye ve yıldırmaya, böylece toplumsal muhalefet güçlerini sindirmeye yönelik karanlık hesabı ters tepmiştir.

Devletin bu politikası boşa çıkarılacaktır. Ulucanlar katliamı ve direnişi bunun olanaklı olduğunu göstermiş, bunun olanaklarını somut olarak ortaya çıkarmıştır. Bugün bu politikanın karşısında partimizin kırılmaz iradesi vardır, devrimci hareketin bir kesiminin direnme çizgisi vardır, Kürt hareketinin gitgide kendisini gösterecek olan devrimci güçleri vardır, ve nihayet, katliamlara sessiz kalmayacağını gösteren ilerici-demokratik çevreler vardır. Tüm bu kuvvetlerin birleşik gücü, devletin öncüyü ezme, kitleleri terörize etme ve böylece toplumsal muhalefeti sindirme politikasını boşa çıkarmaya fazlasıyla yeter. Bunun başarıldığı bir durumda ise, herşey, devrimci öncü güçlerin kitlelerle birleşebilme yeteneğine bağlıdır. Hoşnutsuzluk içinde bulunan, bunu sosyal yıkım saldırılarından deprem yıkımlarına kadar bir dizi vesileyle eylemli olarak dışı vuran işçi sınıfı ve emekçilerle buluşabilme başarısına bağlıdır. Devletin öncü devrimci güçlere yönelen tüm şiddeti bu bağın oluşmasını engellemeye yönelik

olduğuna göre, tersinden devrimci gçlerin tüm çabası da bu bağı kurmaya, geliştirmeye, pekiştirmeye ve yıkılmaz kılmaya yönelmelidir.

Zindan direnişçilerinin büyük yiğitliği ve direnme kararlılığı, bunu başarmamıza bir çağrıdır. Yüzlerce, binlerce tutsak devrimci bunu başaracağımıza duyduğu derin inançtan dolaydır ki, ölümü bu denli kolayca hiç sayabilmektedir.

Eğer devrimci akımların nderlikleri hata yapmaz ve zaafiyet göstermezlerse, devletin “hücre tipi” saldırısında bir kez daha bozguna uğraması kaçınılmazdır. Bu gerçekte teslim alınmak istenen asıl güç olan işçi sınıfına ve emekçilere karşı bir görevdir. Son 20 yılın büyük direnme geleneği, ödenen ağır bedeller, devletin bu politikasını boşa ıkarabilmenin güvencesidir. CIA merkezlerinde kotarılan, teslim almaya ve kişiliksizleştirmeye yönelik politikaların bu ülkede kolay uygulanamayacağını son 20 yılın ateşten pratiği bütün aıklılığıyla göstermiştir. Türkiye devrimci hareketinin bu alanda büyük mirası ve onur verici bir geleneği vardır. Ulucanlar direnişi bunun yeni bir halkası olmuş, ölümüne direnme geleneğini zirvelere taşımıştır.

Habip Gl yoldaş, saldırıya önceleyen haftalarda kaleme aldığı mektubunda, devletin zindanlara yönelik yeni saldırı ve katliam hazırlıklarına dikkat çekerek, “*Biz hazırız. Partinin bayrağına leke sürmeyeceğiz!*” demişti. Ulucanlar’daki yoldaşlarımız bir bütün olarak hazır olduklarını gösterdiler ve partimizin bayrağına leke sürmek bir yana onu yükseklere tuttular. Katliamda en seçkin yoldaşlarımızdan ikisini, iki Merkez Komitesi yemizi, Habip ve Tuna yoldaşlarımızı kaybettik. İki nder yoldaşımız, en önde döğüşmesini ve yiğitçe ölmesini bilerek, partimizi onurlandırıp yücelttiler.

Partimiz 1. yıldönümüne onlardan yoksun, fakat onlarla yücelmiş olarak giriyor.

Parti basınımız haftalardır yoldaşlarımızın düşünsel ve pratik yaşamlarından kesitler sunuyor. Bu kesitlerin oluşturduğu tablo hiçbir yorum ve övgü gerektirmeksizin gösteriyor ki, yoldaşlarımız en ileri sınıfa yaraşır bir devrimci kimliğin temsilcileridirler. Onlar partimizin yetiştirmek istediği “düşünen ve savaşan militan” tipinin en iyi örneklerinden ikisi olmuşlardır. Düşünceleri ve pratikleri bunun tartışma gerektirmeyen kanıtlarıdır. Siyasi poliste, düzen mahkemelerinde ve faşizmin zindanlarında gerçek sınıf devrimcileri olarak davranmış, partinin direnme çizgisi ve geleneğine tam olarak uymuşlardır. Partimiz onlar gibi militanlar yetiştirmiş ve onlar gibi militanlara sahip olduğunu dosta düşmana göstermekle onurlanmış ve yücelmiştir.

Tüm parti kadrolarımızın ve sempatizan militanlarımızın önünde Habip ve Tuna yoldaşın düşünce ve pratik yaşam çizgilerinden en iyi biçimde öğrenmek, onların anısına layık olmak, onların yarattığı boşluğu onları aşarak doldurmak görev ve sorumluluğu durmaktadır.

(TKİP Merkez Yayın Organı Ekim'in Ekim '99 tarihli 209. sayısının başyazısıdır...)

Ulucanlar katliamının politik anlamı ve arka planı

H. Fırat

*(Bu metin bir konferansın
Ulucanlar katliamına ilişkin bölümüdür...)*

Ulucanlar katliamına ilişkin olarak öncelikle vurgulanması gereken temel bir nokta var. Bu katliam, münferit ya da raslantısal bir olay değil. Tersine, uzun yıllardır süren bir çatışmanın, zaman zaman sert biçimler içinde süregelen bir irade savaşının son aylardaki yoğunlaşmasının özel bir tezahürü olarak gündeme gelmiştir, böyle anlaşılmalıdır.

20 yıllık irade ve politika savaşı

Devletin zindanlara yönelik olarak 12 Eylül'den beri, demek oluyor ki, son 20 senedir uygulamaya çalıştığı bir politikası var. Bu politika, genel planda, zindanları faşizmin rehabilitasyon merkezleri haline getirmeyi

amaçlıyor. Söz konusu rehabilitasyon uygulamasıyla, buralara devrimci olarak giren insanların yıldırılarak, teslim alınarak, devrimci kişilikleri eritilerek tükenmiş biçimde çıkmaları hedeflenmektedir.

Bu politika, emperyalist dünya gericiliği için CIA merkezli uluslararası bir politikadır. Dünyanın çeşitli bölgelerinde, özellikle de faşist darbeyi izleyen beyaz terör rejimi dönemlerinde, uygulamaya konulan ve sonuca götürülmeye çalışılan bir politikadır. Halen dünyanın pek çok ülkesinde uygulanmakta ya da uygulanmaya çalışılmaktadır.

Türkiye’de devrimciler bu politikaya son 20 yıldır kararlılıkla direniyorlar. Bu politikanın uygulandığı ve kuşkusuz belli başarılar elde ettiği durumlar oldu. Ama genel planda bir direniş çizgisi tutturuldu, bir direnme geleneği yaratıldı. Bu elbette kolay olmadı. Büyük yiğitlikler gösterilerek, büyük fedakarlıklara katlanılarak, ağır bedeller ödenerek sonuçta faşizmin bu teslim alma politikası püskürtülebildi.

Büyük bedeller ödenerek yaratılan bu direnme geleneği çerçevesinde, son 8-9 yıldır devrimci tutsakların bulunduğu zindanların genelinde belirgin bir siyasal kararlılık var. Devlet bunu kırmak için ‘90’lı yıllarda “hücre tipi” politikasını gündeme getirdi ve zaman zaman hücre tipine geçişi denedi. Bu nedensiz değildi, sinsice bir değerlendirmenin ve hesabın ürünüydü. Yalnızca tutsak almanın, işkenceden geçirmenin, zindanlara yığmanın teslim olmak için yeterli olmadığını görüyorlar, bunun için sistematik bir baskı ve terör düzeni kurmak gerektiğini ise biliyorlardı. Fakat normal koğuş sisteminde, hele de yılların direnme geleneği koşullarında bunun mümkün olamayacağını da gördüler. Hücre sistemi, sinsice bir hesabın yeni bir adımı ve

uygulaması olarak bu çerçevede gündeme geldi. Devrimci tutsaklar birbirinden ayrılır, tek tek bireyler durumuna düşürülürlerse, böylece hem yalnızlık içinde tecrit edilerek bunaltılıp zayıflatılacaklar, hem de baskı ve terör uygulamak, sistematik kısıtlamalara başvurmak olanaklı hale gelecek, bir hayli kolaylaşacak diye düşünülüyor. Bu çerçevedeki bir politikayı uygulamak için en uygun biçim olarak görülüyor hücre sistemi.

Zindanlarda yıllardır süren çatışma, yıldan yıla çok değişik vesilelerle ve biçimlerde patlak veriyor olabilir, ama özünde politika aynıdır. Bu politikanın gerisinde devrimcileri zindanlarda teslim almak ve bunu genel planda da devrimci hareketi geriletmenin ve sindirmenin bir basamağı olarak kullanmak niyeti ve hesabı vardır.

Zindanlarda direnen akımlar dışarıda da devrimci olarak kaldılar

Buradan bakıldığında, son 20 senedir uygulanmaya çalışılan bu politika zindanları aşan bir anlam, önem ve işlevi taşıyor.

Bilindiği gibi, 12 Eylül'le birlikte devrimci harekete büyük darbeler vuruldu. İnsanlar ya dışarıya, yurtdışına sürülerek mültecileştirildiler, bu alana çekilenler büyük bir çoğunluğu ile orada bozuldu ve çürüdüler. Ya da zindanlara dolduruldular, baskı ve terör uygulanarak teslim alınmaya, yıldırılmaya, kişiliksizleştirilmeye, devrim davasından koparılmaya çalışıldılar.

Sürecin 20 yıl üzerinden toplam bilançosuna baktığımızda, bunu açık-seçik biçimde görüyoruz. Dikkat ediniz, 12 Eylül'ün terör döneminde bu politikaya karşı direnme kapasitesi ve gücü gösteren akımlar, 12 Eylül'ü izleyen yeni dönemde bir parça kolay toparlanma imkanı

bulmakla kalmayan, yanı sıra devrimci kimliklerini de koruyabilen akımlar olabildiler. Bugün bizim devrimci olarak gördüğümüz bir dizi örgüt, hemen tümüyle 12 Eylül'de zindan da direnme çizgisinde ısrar edenlerden oluşmaktadır. Demek oluyor ki, zindandaki direnme çizgisi, dışarda da devrimci kimliği koruyabilmenin önemli bir imkanı haline gelmişti. Ya da bunun tersi... 12 Eylül'de teslimiyet tutumu gösterenler, faşizmin CIA merkezli bu yıldırma ve teslim alma politikasına karşı direnemeyen ya da gereğince direnemeyen akımlar, çıktıklarında ya dağıldılar ya da tümünden liberalleştiler. Bu çerçevede, Devrimci Yol ve TDKP'nin akıbetini biliyoruz. Kimler zindanda politik olarak teslimiyete itilmişse, uygulanan politika karşısında teslimiyetçi bir tutum izlemişse, bunlar dışarıya da teslimiyetçi akımlar olarak çıkmışlar, buna uygun bir ideolojik kimliğe bürünmüşlerdir. Bunun en bariz örneği, Devrimci Yol oldu. Zindanlarda teslimiyeti seçen bu akım hızla dağıldı ve yılgınlığı bir ideolojik-politik kimlik haline getiren kalıntılarından bugünün ÖDP'si çıktı.

Zindan cephesi: Çatışmanın ateş hattı

'90'lı yıllarda, zindanlardaki bu çatışmanın, dolayısıyla direnişçi kimliğin dışa dönük boyutları apayrı bir anlam ve önem kazandı. Zindanlarda devrimci kimlikleri ve onurları için direnen devrimciler, toplumsal muhalefetin diri bir kesimi olarak algılanmaya başlandı toplumda. Bu bir yerde olağandı da. Zira devrimci siyasal akımlar, genel planda alındığında, mücadele içerisindeki kitlelerin ileri örgütlü kesimlerini oluşturmakta, toplumsal muhalefetin en dirençli kesimini ifade etmektedirler. Genel bir ifadeyle, devrimci

akımların direncini en kararlı, en tok bir biçimde gösterdiği alan ise zindanlar alanı oluyor. Ve bugün faşist rejim açısından zindanları teslim alabilmek, dışardaki devrimci akımları darbelemesi bakımından da çok büyük bir önem taşıyor.

Dikkat edin, zindan direnişi her zaman dışarıda büyük bir direnme ruhu, büyük bir coşku ve güven yaratıyor. Toplum nezdinde devrimci kimliği meşrulaştırıyor. '96 büyük zindan direnişinin yarattığı büyük politik ve manevi etkiyi biliyoruz. Bu direnişle Türkiye devrimci hareketi uluslararası çapta bir saygınlık yarattı, peşpeşe ölümlerin yaşandığı günlerde dünyanın gündemine oturdu. Devlete kelimenin gerçek anlamıyla boyun eğdirildi, devlet uygulamak istediği politikadan o gün için yüzgeri edip, belirgin bir geri adım attı. (Bir kısım devrimci çevrelerin büyük bir basiretsizlik ve dargörüşlülük örneği sergileyerek bu büyük politik başarıyı kısa zamanda heba etmesi ayrı bir sorundur.)

Aslında benzer direnişler daha önce, '90'lı yılların başında Eskişehir tabutluğu açıldığı sırada olmuştu. Eskişehir tabutluğu tam da bu rehabilitasyonun fiziken olanaklı olduğu zemini yaratabilmek içindi. Fakat bu saldırı daha en baştan püskürtüldü. O zamanın hükümeti "insan haklarına aykırı" bulmak zorunda kalarak, bu ilk tabutluk denemesini durdurmak durumunda kaldı. Daha sonra M. Ağar'ın Adalet Bakanı olmasıyla birlikte yeni bir hamle yapıldı. Biraz da 1 Mayıs '96 provokasyonunun düzlediği zeminde buna cesaret edildi. İki ay süren direnişle, 12 devrimcinin kaybedilmesi, yüzlercesinin sakat kalması pahasına, bu saldırı da püskürtüldü. Kayıplar ne olursa olsun, politik anlamı ve sonuçları bakımından, o bedellere fazlasıyla değdi bu büyük zindan direnişi.

“Hücre tipi”: Son bir yıldır sinsice yapılan hazırlıklar

Aradan zaman geçti, devlet zaman zaman dışını göstermekle birlikte esas hazırlığını belli bir döneme göre yaptı. İnce ince ve alttan alta hazırlığını sürdürdü. Nitekim bugün açıklıyorlar, hücre tipi cezaevlerinden bilmem kaç tanesinin yapımı sürüyor, kaç tanesinin yapımı bitmiş bulunuyor, diyorlar. Bu arada son iki senedir eski cezaevlerinde hücre tipine uygun düzenlemeler yaptılar. Son iki senedir, özellikle de son bir senedir, Habip yoldaş tarafından (ama kendi kişisel imzasıyla, ama TKİP Cezaevi Merkezi Örgütlülüğü imzasıyla) sürekli olarak hücre tipi uygulamasına, devletin bu alandaki hazırlığına, tabutlukların yakın dönemde uygulama kararlılığıyla gündeme getirileceğine dikkat çekilip duruluyordu. “Bedel ödedik, bedel ödeteceğiz!” şiarı tam bu temel üzerinde ortaya çıkmıştır. Bedel ödedik, hücre tipini püskürttük, bedel ödeyerek bunu kazandık, bedel ödetmeden bu mevziyi terketmeyiz, ölürüz ama hücrelere girmeyiz, direneceğiz hücrelere girmeyeceğiz... Bütün bunlar hep partimize mensup devrimci tutsakların özellikle son bir yılda özel bir ısrarla gündemde tuttuğu tutumun ifadesi olarak kullandığımız şiarlar. Yoldaşlarımız son iki senedir, özellikle de son bir senedir, basınımızda döne döne bu meseleye dikkat çekip duruyorlar.

Devlet hücre tipi uygulamasını hayata geçirmeyi bir süredir belli biçimlerde deniyor da. Kartal F tipini açtılar. Devrimcilerin oraya girmeyeceğini, götürülürlerse zindanların ayağa kalkacağını bildikleri için PKK'lileri ve Tuzla Deri işçilerini götürdüler. Habip'in Tuzla Deri işçilerine seslenen mektubu bu niyetle yazılmış bir

mektup zaten. PKK 'lileri götürüyorlar, zira onlar bunu problem etmiyorlar. Çankırı Valisi'ne yapılan suikastin kamuoyunda yarattığı etkiden de yararlanarak, bu eylemin sanıklarını Eskişehir'e gönderdiler. Direnişle kazanılmış haklara tümüyle aykırı bu uygulama da yaz aylarındaki genel direnişle püskürtüldü.

Ama bu püskürtmeleri devlet sindiremez hale de geldi. Adalet Bakanlığı belli safhalarda geri adımlar atıyor. Ama belli ki devlet artık bu saldırıyı bir sonuca vardırma kararı almış. "Derin devlet" kontr-gerilladan, devletin gerçek çelik çekirdeğinden sözediyorum. Nitekim bu katliam da devletin kontr-gerilla çekirdeğinin (bu Genelkurmay ve MGK merkezli bir çekirdek) gündeme getirdiği bir katliam. Olayı öncelikle böyle kavramak gerekiyor.

Burada 20 senedir çatışan iradeler var, 20 senedir çatışan politikalar var. Bir tarafta devletin rehabilite etme, teslim alma, zindanlarda devrimci kimliği eritme politikası var. Bunun karşısında ise devrimcilerin devrimci onuru ve kimliği ne pahasına olursa olsun koruma kararlılığı... Çatışan iradeler ve politikalar bunlar. Bugün Ulucanlar'daki katliam ve direniş şahsında yaşanan olayın bütün özü ve özeti de budur. Bu kavranmadığı sürece, Ulucanlar katliamına karşı yürütülen kampanya, siyasal tutuklularla dayanışma çağrıları, şehitlerimizi anma ve anılarına sahip çıkma pratiği, yerli yerine oturmamış olarak kalacak demektir. Öncelikle bunu anlamak gerekiyor. Ne devlet o insanları durduk yerde öldürdü, ne de o insanlar durduk yerde öldüler. Devlet bir politikayı kan akıtarak hayata geçirmek istemiştir. Devrimciler ise bu politikayı kanlarını akıtarak, gerektiğinde ölümü tereddütsüzce kucaklayarak göğüslemeye ve püskürtmeye çalışmışlardır.

Sorun, dolayısıyla çatışma bütün şiddetiyle orta yerde duruyor

Sonuç ne olmuştur? Sonuç henüz ortada duruyor. Devlet henüz geri adım atmış değil. Katliamla birlikte zindanlar cephaneliğe dönüştürülmüş adı altında hücre tipi propagandası daha da yoğunlaştırıldı. Bunun ardından MGK toplantısı yapıldı. Bu meselenin çözülmesi gerekiyor ve hücre tipine geçilmesi gerekiyor çerçevesinde bir takım prensip kararları alındı. Gelecek aylardaki MGK toplantılarının son toplantıda önden saptanan ana gündemlerinden biri hücre tipi sorunu, cezaevleri sorunuydu.

Ecevit'in deyimiyle, "cezaevlerinde ne pahasına olursa olsun devletin otoritesini tesis etmek" ne anlama geliyor? Bu, hücre tipini uygulamaya geçirmek, devrimci direniş çizgisini kırmak anlamına geliyor. Ve unutmayalım, Ecevit bunu, Ulucanlar'da katliamın gerçekleştirilmekte olduğu saatlerde ve "tarihi" olarak nitelenen ABD gezisi yolunda, Brüksel havaalanında söylemiştir. Kendi başına bu bile, Ulucanlar katliamının ve devletin zindan politikasının bütün bir özünü ve özetini anlamak, planlı faşist katliamın kendinden öte politik anlamını ve önemini görmek için yeterlidir.

Olay bu çerçevede kavranmadığında hiçbir şey anlaşılmamış demektir. Nitekim bunu böyle kavrayamayanlar, hunhar bir faşist katliamdı, teşhir ettik, yoldaşlarımızı andık, böylece bu sayfayı da geçtik, biçiminde bakabiliyorlar. Bu söylediklerimle aynı zamanda, siyasal tutuklularla dayanışma çerçevesinde yürütülen faaliyetin temellerine ve bundan sonra daha özel bir çabayla sürdürülmesi gerekliliğine de işaret etmiş oluyorum. Ve tabii ki, Ulucanlar katliamının

teşhirini de bu çerçevede sürdürmek gerektiğine işaret etmiş oluyorum.

Olayın genel planda alındığında anlamı bu. Zindan sorununun '90'lardan bu yana zindanların sınırlarını aşan ayrı bir anlamı olduğunu vurgulamıştım. Bunu biraz daha açmak gerekiyor.

İçerde baskı ve terör...

Türkiye'de kapitalist düzenin durumunu görüyoruz. İşçisine ve emekçisine herhangi bir hak vermediği gibi, 30-40 yılın kazanılmış zaten çok sınırlı bir takım haklarını bile budama ihtiyacı duyuyor. Uluslararası tekellerin ve işbirlikçi tekелci burjuvazinin çıkarları, bunun bir ifadesi olan İMF reçeteleri bunu gerektiriyor. Hakların budanması, ücretlerin sürekli düşürülmesi, zamların süreklileşebilmesi gerekiyor. Özelleştirme, tahkim ve benzeri yollarla ülke kaynaklarının talanı ve işçi sınıfının örgütsüzleştirilmesi, paralize edilmesi gerekiyor. Türkiye'nin kapitalist düzeninin durumu bu. Tüm bu politikaların süreklileştirilerek uygulanması gerekiyor.

Siz onbinlerce insan enkazın altındayken, parlamentonun Sosyal Güvenlik Yasası'nı meclisten geçirmedeki "kararlılığı"ni düşünün. Türkiye kapitalizmi için emekçilerin boğazındaki ilmeğin ve belindeki kemerin sıkılması bu kadar zorunlu bir politika ve uygulama. Depremin ertesinde Ecevit, meclis çalışmasına bir gün ara verecek, yarın yeniden toplanıp Sosyal Güvenlik Yasası'nı görüşmeye devam edecek diyebildi. Akıllamaz gibi görünen bu davranış bile herşeyi anlatmaya yeterlidir. Depremin devlet ve düzen gerçekliği ile ilgili toplumda yarattığı infial üzerine,

buna elbetteki bir süre için cesaret edemediler. Bir hafta on gün ara vermek zorunda kaldılar. Ama sonra binlerce insan cesedi daha enkazın altındayken, insanlar evsiz, çıplak, aç ve perişanken, saldırıyı hayata geçirdiler. Dahası, bir sanayi bölgesinde işçilerin ve emekçilerin bu aşırı perişanlığını ve çaresizliğini, saldırıyı engelsiz olarak gerçekleştirmek için en uygun fırsat bile saydılar.

Bu, uluslararası tekellerin ve işbirlikçi burjuvazinin ihtiyacı olan politikaların vurucu bir göstergesidir. Türkiye kapitalizminin durumunun bir göstergedir. Bu kararlılığın, bu gözü dönmüşlüğün gerisinde böyle bir zaruret vardır.

Dışarda saldırganlık ve savaş...

Dış politika alanına geçiyorum. Emperyalizmin planlı oyunları ve kışkırtmaları sonucunda Balkanlar'da neler olduğunu görüyoruz. Bosna, ardından Kosova'ya yerleşme, burada yaşayan halkların köleleştirilmesi ve Türk devletine burada ABD emperyalizminin dümen suyunda düşen rol... Türkiye'nin Körfez Savaşı'ndan beri Ortadoğu'da üstlendiği uşakça rolü zaten biliyoruz. Balkanlar bombalanırken, Irak da açıktan bombalanıyordu İncirlik'ten. Türkiye Varşova Paktı'nın yıkılışına kadar bölge halklarına karşı emperyalizmin bir potansiyel saldırı üssüydü. Bu tarihten sonra fiilen bir saldırı üssü haline geldi.

Türkiye artık ABD ve NATO'nun bölge halklarına karşı resmen ve fiilen bir saldırı ve savaş üssü olarak kullanılıyor. Artı, ABD ve İsrail ile kurulmuş bir saldırı paktı var. Artı şimdi emperyalist kışkırtmalarla Kafkaslar karışıyor. Çeçenistan, Dağıstan, Abazya... Azerbaycan ve Orta Asya'nın zengin petrolü ve doğal gaz kaynaklarını

bölüşmek için bölgede dişe diş bir örtülü savaş var. Çeşitli emperyalist güçler halkları birbirlerine kırdırtarak bu savaşta mevzi kazanmak peşinde. Türk burjuvazisi, Ortadoğu ve Balkanlar'da ABD emperyalizminin saldırı üssü ve taşeronu durumunda.

Türkiye'nin Cumhurbaşkanı Genelkurmay Başkan'ın yanına alıyor, Kosova'ya gidiyor. Buradaki bir Türk köyünde toplantı yapıyor, Kosova'nın yeni yönetiminde Türkler de temsil edileceklerdir derken, sağ başında Genelkurmay Başkanı duruyor. Genelkurmay Başkanı herhangi bir askeri yetkili değil, o Türk ordusu ve MGK demektir. Ordu ve MGK ise, Türk burjuvazisi adına iç ve dış politikada gerçek yönetim ve saldırı gücü demek. Üç gün sonra bu kez günübirlik olarak Bakü'ye gidiyor, gene sağ başında aynı Genelkurmay Başkanı var. Bu kaba tablo içinde derin mesajlar taşıyor. Türk burjuvazisi ABD'nin Türkiye'yi çevreleyen bölgelerdeki emperyalist girişimlerinde koçbaşı olmak rolü üstleniyor ve bunu gizleme gereği duymuyor.

Özetliyorum. ABD emperyalizminin Türkiye'yi kuşatan üçlü kriz bölgelerinde çok güçlü çıkarları var. Bu çıkarları güvenceye almak için açık müdahaleleri ve kaba düzenlemeleri var. Körfez Savaşı'yla Körfez'e müdahale edilmiştir, gerekli düzenlemeler yapılarak ABD'nin bölgedeki varlığı pekiştirilmiştir. Ardından Bosna'da yıllarca halklar birbirlerine kırdırılarak, sonra da hakem ve barışın mimarı rolüyle ortaya çıkılarak yönetim devralınmış, Bosna'ya yerleşilmiştir. Ardından sıra Kosova'ya gelmiş, planlı kışkırtmaların ardından NATO savaş makinası Yugoslavya'ya karşı harekete geçirilerek, bu kez Kosova ve Arnavutluk işgal edilmiş, Kosova yönetimi resmen ve fiilen devralınmıştır.

Şu günlerde Rusya tarafından bir kirli imha savaşına

dönüştürülen Çeçenistan, Dağıstan'daki karışıklıkların gerisinde de Amerika'nın parmağı vardır. Tam bu sırada Pakistan'da askeri darbe yapılmaktadır. Pakistan ordusunun ABD'nin izni ya da gözyumması olmadan böyle bir adım atamayacağını ise tüm dünya biliyor. Türk hükümeti Pakistan'daki askeri darbeyi en yumuşak sözlerle karşılıyor. Türk medyası ise askeri cunta şefinin Türkçe bildiğini ve Atatürk hayranı olduğunu propaganda ediyor.

Bu bölgelerdeki son geziler sırasında Demirel'in sağ başında duran Genelkurmay Başkanı, Türk burjuvazisinin ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusundaki bölgesel saldırganlığının simgesidir. ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda tehdite, şantaj, gerginliğe ve gerektiğinde savaşa dayalı politika, Türk devletinin gitgide açığa çıkan dış politika çizgisidir.

İç ve dış politika faşist-militarist bir rejim gerektiriyor

İçerde emekçilerin boğazını sıkmak, onları köleliğe mahkum etmek politikasının sonunun olmadığını, yani bunun süreklileştirilmiş bir politika olduğunu biliyoruz. Mezarda emeklilik, sosyal güvenlik yasası ve tahkimin ardından, şimdi de kıdem tazminatı ile öteki bazı kazanımların gaspı tartışılıyor. Enflasyonun resmi olarak bile %65 olarak açıklandığı, gerçekte %100'e yaklaştığı bir evrede, memura %25'ten bir kuruş fazla vermeme kararlılığı da bu politikaların sonunun olmadığını gösteriyor.

Bu politikaları uygulamak nasıl mümkün olacaktır? İçerde kendi emekçisine ve halkına savaş, dışarda komşularına karşı savaş olarak özetlenebilecek bu politikaların başarısı için temel önkoşul nedir? Bunun

temel önkoşulu, işçi sınıfı ve emekçilerin tam denetim altında tutulması, bunun için de toplumsal muhalefetin, özellikle de onun en bilinçli ve örgütlü kesimi olarak devrimci hareketin ezilmesi ve sindirilmesidir.

Burada sorunu gerisin geri zindan meselesine bağlayacağım. Toplumsal muhalefetin sindirilerek zapturap altına alınması gerekiyor, dedim. Ama bu ülkede toplumsal muhalefet çoğu durumda işçiler ve emekçiler doğrudan ezilerek zapturapt altına alınmıyor; bu iş genellikle, onun en ileri kesimleri terörle ezilerek, yıldırılarak yapılıyor. Böyle terörize edilerek yaratılan korku ve yılgınlık ortamıyla, işçi ve emekçiler de saldırılar karşısında hareketsiz kılınmaya çalışılıyor.

Ve bakıyoruz, Ulucanlar'daki planlı faşist katliamın ve Adana'daki planlı yargısız infazların ardından, yine bu planlı saldırıların bir uzantısı olarak, Ahmet Taner Kışlalı öldürülüyor. Tüm bunlar gösteriyor ki, Türk kontr-gerillası gene bir takım karanlık hesaplar peşinde. İçerde Kürt hareketini teslim almayı başaran rejim (önemle altını çiziyorum, bu çok önemli bir nokta), bundan aldığı güç ve ek cesaretle devrimci hareketi de ezmek istiyor. Bunu yaparsa, toplumsal muhalefeti çeşitli biçimlerde oyalamak, kontrol etmek iyice kolaylaşacak. Sendikalar aracılığıyla, refomist partiler aracılığıyla, terörize edilmiş ortamın baskısıyla, sonuçta bu başarabilir bir iş olacak.

Sorun böyle kavranabilmeli. Devrimci akımlar içerde teslim alındığı koşullarda, bu dışarıda da büyük bir dağılmaya dönüşür. Çoğu içerdeki direnme kararlığı sayesinde yaşıyor, içerde moralini koruyup da dışarıya yayınsal destek veren insanlar sayesinde bir sürü akım siyasal yaşamını sürdürüyor. Dışarda zaten bitirerek içeriye yığıyorum, içerde de teslim alırsam bu sorunu

tümden çözerim diye bakıyor devlet. Türkiye’de kitle hareketi çoğu durumda öyle tümden kendiliğinden patlayan bir hareketlilik değil. Devrimci akımların varlığı, onların dirençli tutumları, her zaman görünür ya da görünmez bir etkileşime yolaçmıştır. Önderlik özellikle son 30 yılda Türkiye’de belli bir rol oynamıştır. Devrimci örgütlerin varlığı, devrimci kararlılığın varlığı bu açıdan büyük bir önem taşıyor.

Dolayısıyla, zindanlara yönelmiş saldırı Türkiye’deki sınıflar mücadelesinin bir uzantısıdır, en kritik bir halkasıdır, mücadelenin en şiddetli yansıdığı halkadır. Türk burjuvazisinin sıkışmışlığı ve ABD emperyalizminin bölgesel ihtiyaçları çerçevesinde, kendi iç toplumsal muhalefetini denetim altına alma çabasının çok kritik bir halkasıdır. Siyasal tutuklularla dayanışma kampanyasını da bu geniş çerçevede kavramalıyız. Kitleler arasında ve uluslararası çapta yaratılacak desteği, Türkiye’deki sınıflar mücadelesinin çok kritik bir alanında iradelerin kanlı bir biçimde çatıştığı bir noktada, devrim cephesini güçlendirme sorumluluğunun bir gereği olarak ele almalıyız.

Böyle ele almadığımızda, öldürülen iki önder yönetici yoldaşımızın anısına sarıldığımız bir kampanyaymış gibi görünür ve yoldaşlarımızın anısına dar bir bağlılık dışında hiçbir şey ifade etmez. Habip yoldaşın mektubunu iki önder yoldaşımıza ilişkin değerlendirmem esnasında sizlere okudum; bu saldırı gelecektir, “Biz hazırız, partimizin bayrağına leke sürmeyeceğiz!”, diyor yoldaş. Bu yiğit yoldaşlar saldırıyı öngörmekle kalmadılar, sözlerini de tuttular, partimizin bayrağına leke sürmediler; teslim alma politikasını püskürtmek için ölümüne direndiler ve ölümü en önde yiğitçe kucakladılar.

Olayın genel çerçevesi bu. Fakat olayın bir de daha

özel, bize özgü bir çerçevesi var.

Saldırı aynı zamanda partimize yönelmiştir

Ulucanlar şahsında gerçekleşen saldırı aynı zamanda cepheden partimize de yönelmiş bir saldırdır.

'96 zindan direnişini izleyen döneme, özellikle de son iki yıla dönün bakın. Ankara Merkez Kapalı Cezaevi olayların merkezidir, birçok problemin gündeme geldiği ve dolayısıyla net bir direnme kararlılığının sergilendiği yerdir. Ve burası, Habip yoldaşın üçbuçuk yıldır bulunduğu, son zamanlarda partimizin en kalabalık tutsak grubunun, yanı sıra en dirençli ve deneyimli tutsak yoldaşlarımızın bulunduğu bir cezaevidir.

Yine bu aynı dönemde, hangi siyasal akımın, hazırlanmakta olan "hücre tipi" saldırısına sürekli olarak yayınlarında dikkat çektiğini, kamuoyu önünde bu konuyu sistematik olarak işlediğine dönün bakın. Devletin bu politik saldırısına karşı uyarıcı çabalar, önden hazırlık ve direnme kararlılığı, belirgin bir biçimde hangi partiden gelmektedir, olgusal olarak bakın, önplanda hep partimizi göreceksiniz. Bu sürecin belgesel seyri parti basınıımızda yeniden yayınlandığında, bu daha açık biçimde görülebilecektir.

Geçen sene Eylül ayında yaşanan çatışmanın Habip yoldaş tarafından yapılmış bir değerlendirmesi var. Bu zamanında iki bölüm halinde yayınlandı haftalık komünist basında. O döneme bakıyoruz, CMK tutarsız davranıyor. Yerel CMK da aynı tutarsızlığı CMK disiplini içinde uyguluyor. Biz bu disipline tabi değiliz; ancak kararlar doğru ise CMK tarafından alınan genel kararlara uyum gösteriyoruz. Biz, esas olarak Ulucanlar üzerinden yansıyan tavrın temsilcisiyiz. Bu bir olguysa

eğer, öte yandan devlet zindanları ezmeyi toplumsal muhalefeti ezmenin bir halkası olarak görüyorsa, dolayısıyla zindanları bir “çıbanbaşı” olarak değerlendiriyorsa ve zindanlar içinde de özellikle son iki senedir Ulucanlar Cezaevi özel bir “çıbanbaşı”ysa ve buradaki direnişçi kimliğin önünü özellikle Habip Gül şahsında belli bir parti tutuyorsa, bu saldırının neden aynı zamanda bize hedefleyen bir saldırı olduğu da kendiliğinden anlaşılır.

Kaldı ki sorun bundan da ibaret değil. Kuruluşu izleyen günlerde partimize yönelen sistematik saldırı sürecinin en kritik halkalarından biri, Ankara’da yaşanan tutuklamalar oldu. Bir grup ileri kadromuz burada tutsak düştü. Partimizin Merkez Komitesi üyesi Ümit yoldaş bunlardan biriydi. Biz eskiden de Habip Gül şahsında Ulucanlar’da “çıbanbaşı” sayılıyorduk. Operasyonlar sonrasında burada hızla artan sayımız ve bu yeni tutsak yoldaşların siyası poliste blok halde gösterdikleri tam direniş çizgisi, bunun devletin karanlık zirveleri için özel anlamı, bizi Ulucanlar üzerinden ayrıca bir hedef haline getirmekteydi. Ulucanlar'a yönelmiş saldırı özel planda partimize yönelmiştir derken, işte bu olgusal gerçeklere dayanıyorum.

Herhangi bir başka kimsenin değil de Habip’in Ulucanlar’da yatmış eski bir DEP milletvekili üzerinde bu denli saygınlık ve hayranlık yaratmış olması elbette raslantı değil. Ve bu saygınlığı ve hayranlığı yaşayan tek kişi de Mahmut Alınak değil. Bu belirgin biçimde farklı olan kimliği nasıl dost olan görüyorsa, düşman da aynı şekilde görüyor. Hatta düşmanın bu konuda daha keskin görüşlü olduğunu, deyim uygunsuzsa değerlendirmesini daha bir sükunetle, önyargısız ve tarafsız bir gözle yaptığını da söyleyebiliriz.

Evet, bu saldırı aynı zamanda cepheden partimize yöneltilmiş bir saldırdır. Bu, bizim zindanlar sorunu konusunda, bu alana ilişkin devlet politikalarının anlamı ve amacı konusunda açık bir değerlendirmeye ve net bir politikaya sahip oluşumuzla, ve nihayet, son bir yıldır bu alana yönelik olarak gösterdiğimiz özel duyarlılıkla da bağlantılıdır. Son bir yıla dönün bakın, biz bu cephede herhangi bir politik hata yapmadık. Devletin ezmek istediği direniş çizgisinin politik olarak en iyi temsilcileri ve sözcüsü olduk. Politik olarak diyorum, çünkü fiilen direnişe gelince tüm devrimci tutsaklar aynı kararlıkla direniyorlar; benim burada vurguladığım nokta öteki gruplardan devrimcilerin emeğine ve direnişçi kimliğine zerre kadar hanel getirmiyor. Ben bir parti ya da grup adına izlenen genel politika üzerinden konuşuyorum. Nihayetinde insanların direnci temelde izlenen politikayla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Politikadaki berraklık ve kararlılık açısından bakıldığında, zindan cephesindeki direnişin temsilcisi artık partimizdir. Ve bu, siyasal poliste ve mahkeme kürsülerinde gösterilen devrimci direnme çizgisinden ayrı bir durum değildir, aynı çizginin zindan cephesindeki yansımasıdır.

Zindan cephesinde öteki akımların tavrı ne diyeceksiniz. Bu soruna şimdilik girmek istemiyorum, şunu söylemekle yetineceğim: CMK'nın tavrına bakın, tüm öteki akımların tavrının ne olduğunu da görürsünüz.

Bu saldırı aynı zamanda partimize yönelik bir saldırı olmuştur ve partimiz, bu saldırıyı onurla ve dirençle göğüslemiştir. Tablo ortadadır. İçerde direnilmiş, yiğitçe ölmüştür; dışarda ise kararlılıkla sahip çıkma pratiği gösterilmiştir. Bugün hala işçi ve memur kesimleri ile devrimci demokratik çevrelerde duyarlılık oluşturmak ve oluşmuş bulunan duyarlılığı korumak çerçevesinde

sürekli bir çabamız var. Yine uluslararası cephede, Avrupa'da, bu çaba en iyi partimiz tarafından gösterilmiş, etkin ve yaygın bir kampanya örgütlenmiştir.

Tüm bunlar göstermektedir ki, partimiz bu saldırıyı yiğitçe göğüslemiştir. Bu saldırı karşısında dirençli ve iradeli davranmıştır, bu saldırıyı püskürtme kararlılığı ortaya koymuştur. Hiçbir geri adım atılmadığı gibi, büyük bir moral kazanılmış ve bu pratik içerisinde büyük bir direnme kapasitesi sergilenmiştir. Bu çabalar içinde partimiz onur ve itibar kazanmıştır.

Eğer bu böyleyse, öte yandan bugün zindanlar Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin kritik bir halkasıysa, bu doğrudan Türkiye'deki sınıf mücadelesinin genel gidişatını ilgilendiren bir sorunsu ve böyle bir sorunda partimiz pratikte de izlenebilen bir kararlılık çizgisinin temsilcisi olmuşsa, bu uğurda gerektiğinde ölmesini bilmek kadar bu saldırıyı göğüslemesini de bilmişse, işte bu büyük bir onurdur. Bu bir onurdur ve bu onur partimizindir.

Direnişçi yoldaşlarımız partimizi onurlandırmışlardır

Bu onura layık olmak hepimizin, bütün bir partinin, parti çeperinin, parti militanlarının, sempatizanlarının görevidir. Yoldaşlarımızın salt ölümleriyle değil, bu politikanın anlamını gören düşünsel güçleriyle de, bu konudaki öngörülerıyla de, bu politikanın püskürtülmesine ilişkin olarak uzun süredir ortaya koydukları devrimci kararlılıkla da, partimizi onurlandırmışlardır. Asıl onur buradadır. Mesele salt gerektiğinde ölümü de yiğitçe kucaklamasını bilmekten ibaret değil, politikanın kendisini teşhis etmektedir. Bunun kadar, hatta siyasal mücadele söz konusu

olduğuna göre bundan da önemli olan, politika planındaki öngörü, tutarlılık ve kararlılıktır. Devletin izlediği politikaya karşı bir direniş çizgisi oluşturmakta ve pratikte buna uygun düşen bir kararlılık ve tutarlılıkla davranabilmektir.

Habip yoldaşın bize ulaşan son mektuplarının birinde şunlar söyleniyor (bu mektup Ağustos sonunda İsviçre'den bir işçi yoldaşa yazılmıştır): *"... sermaye devleti, ulusal hareketin teslimiyet platformundan da güç alarak, şu sıralar yeni bir saldırı dalgası başlatıyor. Bunun bir ayağı da cezaevleri, cezaevlerindeki devrimci dinamizmdir. Af, pişmanlık yasası vb. girişimler bu saldırının esasını oluşturuyor. Bu yeni saldırı en azından '91 kadar karşılık bulacak, yani tahribat yaratacak. Buna karşı etkin bir mücadele ile yüzyüzeyiz. '96 direnişinin 3. yıl dönümünde Eskişehir saldırısını bir kez daha püskürttük. Ama bu işin sadece basit bir yönüydü. Esas saldırı önümüzdeki süreçte gelecek. Ancak kendi adımıza, bu saldırı karşısında esnemektense kırılmayı tercih ediyoruz. Biz hazırız. Partinin bayrağına leke sürmeyeceğiz!"*

Onur işte buradan gelmektedir, onur tam da bu berrak ve kararlılık ifadesi politik bakış açısındadır. Gene, Merkez Komitesi'ne yazılan mektupta, ki bu Habip yoldaşın bize ulaşabilen en son mektubudur, MK'ya hitaben söze şöyle başlanmaktadır:

"Sevgili yoldaşlar; Zindanlar sürecini biliyorsunuz, önümüzdeki sürecin ağır bedeller ödemeyi gerektiren bir saldırı süreci olacağı malumdur. Bedel ödemekte hiçbir tereddütümüz yok. Ancak kendi başına bedel ödemenin bir şey ifade etmeyeceğini siz de biliyorsunuz. '96 SAG ve ÖO sürecindeki durumumuz buna en bariz örnektir.

"Süreci önden politik bir öngörü ve hazırlıkla

karşılama zorunludur. CMK'da olmamız önemli bir dezavantajdır. Bu dezavantajı bir nebze de olsa Cezaevleri Merkezi Örgütülüğü'nü oluşturarak gidermeye çalıştık. Önden süreçleri tahlil etmek, buna uygun taktik politikaları geliştirerek merkezi düzeyde güçlerimizin önüne koymak, sürece hazırlık anlamında oldukça önemlidir. Özellikle Cezaevi Merkezi Örgütülüğü'nü ilan ettiğimiz bir yerde merkezi politika daha da zorunlu hale geldi. Çünkü tüm güçlerimiz Cezaevleri Merkezi Örgütülüğü'nün ne diyeceğine bakıyorlar. Böyle olması da doğal..."

İşte bu bir bakış açısidir. Yani bir politika, bir saldırı görülmekte, bu saldırının anlamı değerlendirilmekte, buna karşı hazırlık yapılmakta, MK şahsında tüm parti uyarılmaktadır. Pratikte gösterilen kararlılık ve izlenen direniş çizgisi bu temeldedir, ölümü göğüslemesini bilmek burada bir sonuçtur. Yoldaşlarımız ölmeyebilirlerdi de, politik açıdan buradaki başarı ve onuru yine de hakederlerdi. Ama yoldaşlarımız yiğitçe öldüler de. Biz bu yiğitliği bu politik bakış açısından, bu politik öngöründen, bu politik direnme çizgisi üzerinden kavrarsak ancak, onu gerçekten tam olarak kavramış ve yerli yerine oturtmuş oluruz. Bununla da kalmayız, bundan sonraki görevlerimize de doğru bir biçimde ve onun gerektirdiği bir enerjiyle sarılmayı başarabiliriz.

Çatışma bütün yakıcılığı ile orta yerde duruyor

Bu saldırı püskürtülebilecek midir? Bu saldırı püskürtülmek zorundadır, bu zorunludur, soruyu böyle yanıtlamayı tercih ediyorum. Bu saldırı aslında bu katliamın ardından gündeme gelen direnişle

püskürtülebilinirdi. Durduk yerde başkentin göbeğinde, üstelik bir Amerikan gezisi sabahında, 10 devrimci vahşice katledildi, onlarcası ağır biçimde yaralandı ve sakatlandı. Aradan yalnızca iki-üç gün geçtikten sonra bunun bir planlı katliam olduğu, öteki herşeyin bir bahane olduğu anlaşılınaya başlandı. Yani kontra medyayla kamuoyunu ve halkı aldatma çabaları çabucak çöktü. Ülke çapında zindanlarda direniş vardı, vahşi bir katliamı izleyen ve bu katliama karşı derin bir öfkeyi yansıtan ve büyük bir kararlılığı ifade eden bir genel zindan direnişi vardı. Bu direniş iyi bir biçimde değerlendirilerek bu saldırı daha bu aşamada püskürtülebilinirdi. Böylece en az bir sene de bir parça nefes alınırdı. Yazık ki bu başarısızdı, bunun gerektirdiği irade gösterilemedi. 10 tutsağın katledilmesiyle suçüstü yakalanan bir rejimin sığağı sığağına yeni toplu katliamlara cesaret edemeyeceği görülemedi. (...)

MGK şu günlerde bir toplantı yapacak, bakalım ne çıkacak oradan. Ama MGK toplantısı için görünürdeki cephesi. Asıl saldırı tezgahı her zaman olduğu gibi altan alta adım adım örülüyordur. Kaldı ki MGK yeni hücre tipi cezaevlerinin inşa edilmesi, yapımları sürenlerin hızlandırılması kararını katliamı izleyen toplantıda da açıklamış bulunuyor.

Son birkaç yılda ve özellikle de şu son süreçte gösterilmiş bulunan bazı tutarsızlıklar ne olursa olsun, ortada 20 yılın bir direnme geleneği var. Herşeye rağmen bu var, bu bir olgu. Bu, devletin yeni saldırı politikalarının boşa çıkarılabilmemesinin en büyük güvencesi.

Bu politikanın püskürtülmesi gerektiğini söylüyorum ve 20 yıllık sürecin bu politikanın püskürtüleceğini de

gösterdiğini eklemekle yetiniyorum. Ötesindeki herşey kuşkusuz geleceğin ve pratiğin sorunudur. Gösterilecek dirence ve kararlılığa, devletin saldırganlığını kıracak politik basınca bağlıdır.

Devlet bugün Kürt hareketini teslim almanın büyük avantajını yaşıyor. Kürt siyasal tutuklularının uysal uysal boyun eğiyor olmalarının moral gücünü ve avantajını yaşıyor, buradan gelen bir pervasızlığı var. Sorunu, halihazırda toplumda fazla da etkisi olmayan devrimci akımların zindan cephesinde ezilmesi olarak görüyor.

Eğer devrimci akımlar da soruna zindanlarda arada böyle şeyler oluyor ve geride kalıyor rehabetiyle bakarlarsa; buradaki politik saldırının derin anlamını ve sonuçlarını görmez ya da görmezlikten gelirlerse; bunun gerektirdiği kararlı bir direnme çizgisi gösterilmediği takdirde doğabilecek olan ağır sonuçları değerlendiremezlerse, işte bu durumda ağır bir zaafiyet alanı doğar, sonuçta başka türlü bir gelişme de ortaya çıkabilir. Ama 20 yılın deneyimine ve birikimine rağmen böyle düşünmek için de normalde ve halihazırda çok belirgin bir neden yoktur.

Bu aynı zamanda siyasal tutsaklarla dayanışma kampanyasının neden gevşetilmeksizin, tersine çok etkin bir biçimde sürdürülmesi gerektiğini de anlatıyor. Bu çerçevede Ulucanlar katliamının neden gündemde tutulması gerektiğini de anlatıyor. Ve zindanlarda, devletin kendi politikasını uygulama isteği ve kararlılığına bağlı olarak, her an yeni gelişmelerin ortaya çıkabileceğinin farkında olmak gerektiğini de anlatıyor.

Bu görev ve sorumluluklara işaret ederek, sözlerimi noktalıyorum.

(TKİP Merkez Yayın Organı Ekim'in Ekim '99 tarihli 209. sayısından alınmıştır...)

Habip ve Ümit yoldaşlar...

**Onlar partimizin özü ve
özetidirler**

Onlar partimizin özü ve özetidirler

H. Fırat

*(23 Ekim '99 tarihinde verilmiş
bir konferansın kayıtlarıdır...)*

Parti henüz sözünü söylemiş değil

Habip ve Tuna yoldaşlar üzerine, yalnızca bir giriş, bir başlangıç değerlendirmesi kapsamında bir şeyler söylemek istiyorum.

Yoldaşlarımız üzerine parti olarak henüz konuşmuş sayılmayız, bunun için henüz zaman var. Biz yoldaşlarımızın siyasal yaşamlarından en temel birkaç çizgiyi, daha çok da bir ilk bilgilendirme amacı ve görevi çerçevesinde, kamuoyuna sunduk ve öylece bıraktık. Kronolojik bir sunuluş içerisinde verilen bu yüz ağırtıcı birkaç kalın çizgi, başlangıç olarak bizim için yeterliydi. Bunun ardından bir süre bekleyebilirdik. Öncelikle onları tanıyan partimize yakın-uzak başkalarının konuşması gerekiyordu ve halihazırda

yapılan budur. Biz bunun ardından konuşup değerlendireceğiz, bunun için yeterli zamanımız nasılsa olacak. Şu an yoldaşları tanıyan devrimciler, emekçiler, tabandan yoldaşlarımız konuşuyorlar, duygu ve değerlendirmelerini ortaya koyuyorlar, parti önceliği bilerek onlara veriyor.

Dikkate değerdir; biz henüz konuşmuş değiliz ama, ortada herhangi bir boşluk da yok. Tersine, yoldaşlarımızı anlatan, en sade ve samimi şekilde yücelten yazı ve değerlendirmelere basınınımızın sayfaları yetmiyor. Onları şu veya bu ölçüde tanıyanlar şu an bizim suskunluğumuzu hissettirmeyecek bir yoğunluk ve doyuruculukta konuşuyorlar.

Çok geçmeden biz de konuşacağız, bizim de konuşup değerlendirme sıramız gelecek. Doğal olarak biz daha farklı konuşacağız. Biz sorunu nispeten daha farklı bir çerçevede ele alacağız. Parti olarak bizim yoldaşlarımıza ilişkin duygularımızı dile getirmemiz özel bir ihtiyaç değil. Bunu devrimciler yapıyorlar, yoldaşlarımız yapıyorlar, bu yiğit yoldaşlarımızı tanıyan emekçiler yapıyorlar. Üstelik fazlasıyla sade ve güçlü bir biçimde, sadelik ve samimiyet yüklü ifadelerle.

Biz yoldaşlarımızın yaşamından, mücadelesinden, bu mücadele içinde oluşturdukları kişilikten öğrenmek üzere; onlardan geleceğe kalacak olan, kalması gereken herşeyi süzüp almak üzere; bu temel üzerinde partimizi, saflarımızdaki militanları eğitmek ve bu eğitim öğelerini tüm devrimci harekete, onun kadro ve militanlarına, devrimci işçi, emekçi ve gençlere sunmak üzere konuşacağız. Bunun için de henüz zamanımız var, bu konuda fazla acelemiz yok.

Bu nedenledir ki ben, farklı bir vesileyle gündeme gelen buradaki bu konuşmamın bir ön değerlendirme,

yalnızca bir ilk giriş kabul edilmesini istiyorum. Bunun ifade ettiğim nedenlerin yanı sıra başka nedenleri de var. Parti olarak bizim önümüzde; bu yoldaşların bizdeki siyasal ve örgütsel süreçlerini daha yakından düşünmek, buna biraz zaman ayırmak, onların bugüne kadar yazdıklarını yeniden ve her zamankinden daha dikkatli bir biçimde incelemek, yaptıklarını çok yönlü olarak düşünüp irdelemek, yaşadıkları süreçlerden gitmek, değişik süreçlerdeki durumlarından ve tutumlarından gitmek, bunları irdelemek, bir takım sonuçlar süzmek ve partiye bunu bir deneyim, bir birikim, bir kazanım olarak sunmak gibi temelli bir görev var. Ve bu bizim için hiç de aceleye getirilmemesi gereken temel önemde bir görev.

Şehit devrimciler hakkında konuşmanın kolaylığı ve zorluğu

Devrim mücadelesinde şehit düşen insanlar her zaman değerli görülür, onlar her zaman en iyi duygu ve düşüncelerle anılır, onlara her zaman en iyi ve olumlu özellikleri üzerinden sahip çıkılır. Bu son derece normal, tümüyle anlaşılır bir durum ve tutumdur. Aslında normal insan yaşamında bile bu böyledir. Devrim gibi büyük bir dava uğruna hayatını vermiş insanlara sahip çıkmak, onların ardından övgülü sözler söylemek bir bakıma kolaydır. Fakat kolay olduğu ölçüde de, tersinden, ölen bir devrimciyi gerçekten hakettiği değeri biçerek sahiplenmek alanında da bir yerde belli zorluklar taşıyan bir iştir bu. Zira bu bir inandırıcılık ve samimiyet sorunu da yaratır.

Mücadelede şehit düşen her devrimcinin ardından yazılan şeyler, edilen sözler hep övücüdür. Ölen insanlar

hep iyi insanlar, hep güçlü insanlar olarak görülür ve gösterilirler. Öyledir de. Devrim davasında kendini adanmış ve bu yolda şehit düşmüş insanların, doğaldır ki dava için pozitif olan yönleri önplana çıkarılır.

Yineliyorum, bu tavırda bir yanlışlık ya da samimiyetsizlik görmüyorum. Önemli olan, bu insanların olumlu ve güçlü yanlarıdır, geleceği temsil eden ve geleceğe kalacak olan yanlarıdır. Ve şehit devrimciler hakkındaki değerlendirmelerde onların hep bu yanlarından hareketle konuşulduğu için, genellikle şehit devrimciler hep aynı biçimlerde, adeta standartlaşmış ölçü ve kalıplarla övülmüş gibi görülürler. Bu ise yazık ki bir kanıksama yaratıyor ve yapılan değerlendirmelerin gereğince algılanmasını zorlaştıran bir etkide bulunuyor. İnanırcılık sorunu diye ifade ettiğim durum budur.

Bütün bunlarla sözü elbette bir yere getirmek istiyorum. Evet, ölen devrimciler hakkında konuşmanın kolaylığı, bir yerde onlar hakkında konuşmak için bir zorluk alanı da yaratıyor, bir inanırcılık sorunu da yaratıyor. Ama ben, gelinen yerde, yoldaşlarımızla ilgili böyle herhangi bir zorluğun kalmadığını düşünüyorum. Zira daha henüz biz pek konuşmadan, onlar hakkında, bize yakın ya da uzak bir dizi insan tarafından yapılmış değerlendirmeler, söylenmiş sözler var. Geçtik kendi yoldaşlarımızı, geçtik saflarımızdaki, tabandaki emekçilerin samimi duygularını, dışımızdaki devrimciler, dışımızdaki bir takım ilerici insanlar, yazarlar yoldaşlarımız hakkında konuşuyorlar. Ve bu, bugüne kadar çok rastlanan bir şey, çok alışıldık bir durum değil. Ben bu kadar yıldır siyasal yaşamın içindeyim, buna çok fazla rastlamadım, ya da belki de dikkat etmedim. Bu ülkede çok sayıda devrimci şehit oldu, çok yiğitlikler görüldü, insanlar kendilerini yiğitçe adamasını

bildiler, dövüştüler öldüler, çatıştılar öldüler, işkencede öldüler, kaybettirildiler. Bu tür bir sahiplenme çok nadiren görülen türden bir sahiplenme. Burada '71 devrimcilerini, devrim tarihimize malolan, kilometre taşlarını oluşturan bu insanları bir yana koyuyorum, onların yeri ve konumu ayrı ve benzersizdir. Ama ilk defa bu toplumda artık kanıksatılmış hale getirilen bir katliamda ölen bir grup devrimci içerisinde iki devrimci özel bir tarzda dikkat çekiyor. Bizden çok uzak olan ya da bizimle çok özel teması olmayan bir takım çevreler ya da kişiler, bu yoldaşlarımız şahsında duygularını, düşüncelerini dile getirmek ihtiyacı duyabiliyorlar. Bu bir ölçüde yeni ve farklı bir durumdur.

İşte ilginç bir örnek var önümüzde. Eski bir politikacı, eski bir DEP milletvekili olan ve bir dönem Ulucanlar'da yatmış bulunan, dolayısıyla yazdıklarını duyumlarına değil kendi dolaysız gözlemlerine dayandıran ve tam da bu dolaysız gözlemleri sayesinde belirli bir devrimciye gözünü dikmiş bulunan bir şahsiyet, Mahmut Alınak, oturup "*Habip'in Öyküsü*"nü yazabiliyor. Bu konuda kamuoyu önünde en samimi duygularını ortaya koyabiliyor. Habip'in ölümünü duyduğunda hıçkırıklarla ağladığını söyleyebiliyor. Bizimle ya da Habip yoldaşla normalde herhangi bir özel politik yakınlığı da yok. Herhangi bir ideolojik birlik ya da politik yakınlık sorunu değil bu. Genelde devrimci bir yakınlık kuşkusuz var. Ama burada dikkat çeken bir devrimci var; Mahmut Alınak, bu devrimcinin birçok bakımdan ilgisini çektiğini, hayranlığını uyandırdığını söylüyor. Ve bu devrimci henüz sağken, henüz böyle anlamlı bir ölümü yaşamamışken, onun hayatından kalkarak, onu kendi ana kahramanına model seçerek, bir roman yazma yoluna gidebiliyor. Habip'in

bu dikkat çekici kişiliği bir gücü, bir devrimci emeği, bu emeğin ürünü bir kimliği anlatıyor kuşkusuz.

Aynı şeyi Ümit yoldaş üzerinden söyleyebilirim. Geçtik devrimci kesimi, geçtik komünistleri, geçtik militan direnişçi geleneğin temsilcisi militan akımları, devrimcileri unutmuş bir günlük gazete, Kürt meselesinden dolayı, şovenizm zehirinin yarattığı derin önyargılardan dolayı sol ile arasına epey bir zamandır çok belirgin bir mesafe koymuş bir günlük gazete, gelip bizim bu yoldaşımızın yakınlarıyla konuşmak, onunla ilgili bir yazı kaleme almak ihtiyacı duyabiliyor. Ve bu yazı burjuva demokrat ölçülere göre fena bir yazı da olmayabiliyor. TKİP Merkez Komitesi üyesi olduğu katliamın hemen ertesinde açıklanmış bir komünistin kendine bu tür yayınlarda övgülü bir yer açması elbette küçümsenir bir olay değil. Orada anlatılan, insani ve devrimci kişiliği ve kimliği üzerinden olumlanan bir devrimci var ve bu devrimci komünist bir yeraltı partisinin Merkez Komitesi üyesi. Bu olayın politik anlamı ve önemi küçümsenemez.

Mesele bundan da ibaret değil. Bir örnek olarak veriyorum; yasal sol bir partinin Genel Merkezi Ümit yoldaşla ilgili olarak politik yayın organımıza özel bir başsağlığı mesajı gönderme ihtiyacı duydu. Kısa da olsa, anlamlı bir takım sözlerle... Bu genel olarak şehit olmuş insanlar hakkında usulen yerine getirilen bir davranış tarzı değildi. Öyle olsaydı Habip yoldaş hakkında da aynı şey yapılırdı. Oysa bu sadece Ümit yoldaş hakkında yapıldı. Bu, kuşkusuz Ümit yoldaşın İstanbul'da tanınmasından gelen ve yine politik anlamı ve önemi olan bir davranış.

Bir başka örnek, Habip yoldaş hakkında eski bir işçi devrimcinin bulunduğu cezaevinden yazdığı bir yazıdır.

Bu da örneğine az rastlanır bir şey. Ama yapıldı, böyle bir yazı gönderildi bize. Ve bu yazı bir yoldaşın bir yoldaşına yapabileceği en ileri bir övgüden oluşuyor. Yıllardır tutuklu bulunan bir eski işçi olduğunu yazdıklarından çıkarıyoruz, kendisini tanımıyoruz.

Özetle biz burada, kendi dışına taşan, kendi dışında bir etki alanı yaratan iki yoldaşla yüzyüzeyiz.

Onlar partimizin özü ve özetidirler

Kendi dışımızdaki devrimciler tarafından bu kadar rahat sahip çıkılabilen ve bizim yapamayacağımız övgülere konu olan iki yoldaşla yüzyüze olduğumuz için haklarında konuşmak nispeten daha kolay. Bu durumda ben de daha rahat, herhangi bir sıkıntı duymadan konuşabilirim demek istiyorum. Kuşkusuz yoldaşlarımızı hiçbir biçimde idealize etmeyeceğiz. Bu tür bir çaba bizim anlayış ve değerlerimizle, yaratmaya çalıştığımız kültürle bağdaşmaz. Kaldı ki her idealizasyon çabası yalnızca ters etkiler ve sonuçlar yaratır; mevcut değere bir şey katmaz, tersine ondan eksiltir, inandırıcılığını zayıflatır. Nasıl ki partimiz, üstünlüklerinin yanı sıra, her zaman bir takım temel önemde kusurlarının da olduğunu söyleyip durduysa ve her zaman biz kendi üstünlüklerimize dayanarak kendi kusurlarımızla uğraşp ilerleyeceğiz dediysek, yoldaşlarımız için de bu böyle. Onların da durumu tamı tamına bu, onların da bu çerçevede, bu ölçülere göre ele alınması gerekir. Başka türlü olamaz; zira onlar bir bakıma partimizin özü ve özetidirler. Onlar da üstünlükleri ve zayıf yanları olan iki yoldaş, iki insan, iki devrimci... Kusurları da olan, tartışmalı yanları da olan, ama devrimci kimlik yönünden tartışmasız olan, devrim ve sosyalizm davasına

bağlılık planında tartışmasız olan iki insan. Böyle oldukları içindir ki zaten, üzerinde durduğum o büyük etkiyi yaratabiliyorlar.

Faşist katliama karşı en anlamlı tepki bu yoldaşların sahiplenişleri üzerinden ortaya çıktı. Bu yoldaşların cenaze törenlerinin olaya dönüşmesi sayesinde katliam günlerce ayrıca kamuoyu gündeminde kaldı. İzmir’de kitle örgütleri yöneticileri jandarma ile çatışmayı göze alabildiler. Bu bir şeyi gösteriyor kuşkusuz. İzmir’den yazan bir yoldaş; ben, yıllar sonra, İzmir’de sözü çok edilen bu partili komünistin meğer ki bizim Habip yoldaş olduğunu katliamdan sonra öğrenmiş oldum, diyor. Bir başkası katliamın hemen ertesinde yapılan gösterilerden hareketle yine İzmir’den; *“İzmir uğrunda ölünecek bir şeyler olduğunu kanıtlayan Habip Gül’ü bekliyor”*, diye yazıyor.

Tabii ki tüm bunlar bir rastlantı değil. Bu insanlar bir partinin, partimizin Merkez Komitesi üyeleri. Demek ki bu bir rastlantı değil, bunlar sıradan kadrolar değil. Bunların bir takım anlamlı özellikleri ve yetenekleri kendi kişiliklerinde toplamaları son derece normal. Bir yeraltı partisinin Merkez Komitesi illegalitenin elverdiği sınırlar içerisinde kaç kişiden oluşur ki? Bunlar işte böyle, kendini Türkiye’de işçi sınıfı partisi olarak tanımlayan, devrimci yenilenmenin temsilcisi olarak sunan, bir ülkede devrimci komünizmi temsil ettiğini yıllardır toklukla savunan bir hareketin ve partinin Merkez Komitesi üyeleri olduklarına göre, kendi dışlarında da ilgi, sempati ve yer yer hayranlık uyandıran bir takım özellikleri kendi kişiliklerinde toplamış olmalarına çok da şaşırırmamak gerekiyor.

Bu yoldaşlar bizim partimizin özü ve özetidirler, dedim. Buna, yineliyerek, kusurlarıyla ve üstünlükleriyle

diye ekliyorum. Tıpkı partimizin de kusurları ve üstünlükleriyle bu ülkede geleceği temsil eden bir parti olması gibi.

Sarsılmaz dava adamları

Haklarında söylenebilecek en önemli ve öncelikli söz, yapılacak en anlamlı değerlendirme ve tanımlama, bu yoldaşların birer gerçek dava adamı olmaları olgusudur. Her iki yoldaşın da en belirgin özelliği, en üstün ve göze çarpan niteliği bu. Ben geriye doğru bakıyorum, süreçlerine bakıyorum (ki bunlar çeşitli sorunlar da içeren süreçlerdir aynı zamanda), tartışmasız olan temel bir nokta olarak belirgin biçimde bunu görüyorum; bu yoldaşların ikisi de sarsılmaz dava adamlarıdır. Bu konuda hiçbir zaman zerre kadar tereddüt yaratmamışlardır. Ve her aşamada davayı hakkını tam vererek temsil etmişlerdir. Örnekleyeceğim, ama buna bir yerde çok da gerek yok; basınımızda zaten şu günlerde peşpeşe bunların belgeleri sunuluyor. Deyim uygunsa belgelerle konuşuluyor. Biz bu yoldaşların siyasi yaşam eskizlerini çıkarırken de kendimizi hiç zorlamadık. Sadece onların süreçlerini, örgütlü siyasal yaşamlarının kilometre taşlarını cümle cümle altalta koyduk, işte o çok ilgi uyandıran kısa özgeçmişler çıktı ortaya. Ki bir sürü temel noktada eksiktir de bu ilk eskiz. Bu insanların DGM kürsülerini devleti ve düzeni yargılamanın ve sosyalizmi savunmanın bir platformu olarak kullandıklarını oraya birer cümle olarak eklemeyi bile ihmal ettik, ki bu ne kadar temel önemde bir noktadır. Demek istiyorum ki, o kısa özgeçmişlerinde verilenler bile eksik çizgilerdir. Ama buna rağmen bu kısacık metinler ne kadar anlamlı bir tablo sunuyor, bu

insanların devrimci siyasal yaşamları hakkında. Ve bu tablo, bu yoldaşların birer dava adamı oldukları konusunda herhangi bir tereddüt, herhangi bir tartışma bırakmıyor, herhangi bir ek söz gerektirmiyor.

Burada bütünsel bir dava adamı kimliği var. İnsanlar vardır, vuruşma anı gelince ölmesini bilir, yiğitliği ordan geliyordur. İnsanlar vardır, çalışmadaki gayretiyle, enerjisiyle dava adamıdır. İnsanlar vardır, dışarda çok verimsizdir de polisteki direnişiyile yine de gerçek birer dava adamı olduklarını gösterirler. İnsanlar vardır, poliste şu veya bu ölçüde zayıflıklar gösterirler de, zindandaki direnişiyile dava adamı kimliğini yeniden emekle ve dirençle kazanır, kanıtlarlar... Ama bu yoldaşlar tüm bu açılardan, tüm çalışma, mücadele ve sınama alanlarında, bütünsel bir tartışmasız devrimci kimliğin temsilcileridirler. Onlar, çok yönlü gerçek birer dava adamlarıdır.

Kuruluş kongremizde proletaryanın ileri sınıf devrimciliği üzerine yapılmış bir değerlendirme vardır. Bu değerlendirmede, siyasi poliste, zindanda ve mahkemelerde ileri sınıfın devrimci tutumu ve kimliği, dolayısıyla partinin temsil ettiği devrimci direnme geleneği, bütün bu direnme ve sınama alanlarında kendini bütünsel olarak gerçekleştirmek zorundadır, deniliyor. Bu genel planda bizim programımızın teorik bölümü ile ilişkilendiriliyor. Çünkü programımızın teorik bölümünün bir maddesinde, proletarya modern toplumun tek tutarlı devrimci sınıfıdır, deniliyor. O halde, bu sınıfın temsilcisi ve öncüsü olmak iddiasındaki bir partinin de, bu en tutarlı devrimciliği kendi şahsında gerçekleştirebilmesi gerekiyor, ki adına ve konumuna gerçekten layık olabilsin. Bunlar kuruluş kongremizin değerlendirmeleri.

Biz bizden önceki devrimci birikimi ve mirası hiçbir zaman küçümsemedik, onu her zaman ve her damlasında sahiplendik. Bu ülkede geçmişten bugüne devrimcilik adına büyük yiğitlikler gösterildi, çok büyük fedakarlıklar yapıldı, biz bu gerçeğin hep bilincinde olduk ve bu mirası hep sahiplendik. Partimizin kuruluş bildirisinde bunu ayrıca vurguladık; geçmiş kuşakların ortaya koyduğu sayısız fedakarlıklar artık boşa gitmeyecektir, zira partimiz bütün bu birikimin temsilcisi, güvencesi ve geleceğe taşıyıcısıdır, dedik. Tüm bir geçmiş direnme mirasını sahiplenmek niyetiyle söylenmiş sözlerdir bunlar.

Ama burada, bizim düzeyimizde artık bir farklılık, yeni olan bir şeyler var. Biz geçmişte devrimci demokrasiyi eleştirirken de (gene aynı farklılığa gelmek için söylüyorum); onda devrimci olan herşeyi sahiplenmek, ama ileri bir sınıfın kimliği üzerinden bunu yeniden, ve en önemlisi de, daha üst düzeyde yeniden varetmek dedik, kendi payımıza bu iddiayı taşıdık. Bize inkarcı diyenleri yanıtlarken, daha en baştan, daha '87'de, "bilimsel temellere dayalı devrimci bir inkar nedir?" diye sorduk ve yanıtladık: Türkiye'nin bir dönemine damgasını vurmuş ve devrimci tarihimizin bir dönemini temsil etmiş küçük-burjuva devrimciliğinin bilimsel inkarı, onda ileri olan herşeyi özümseyerek, ama onu daha ileri sınıfın devrimciliği temeli üzerinde daha üst bir boyutta, daha geniş bir kapsamda ve temelde, daha bir bütünsel ve daha bir tutarlı tarzda yeniden varedebilmektir. İnkarcılığımız üzerine ucuz spekülasyonlar yapanlara yanıtımız bu oldu. Aradan geçen zaman, partiye varan hareketimizin bu sözleri boşuna etmediğini göstermiştir. Partimiz, geçmiş dönem devrimciliğinin olumlu yönlerini de özümseyen daha ileri

bir devrimciliğin temsilcisi olduğunu bizzat hayatın içinde gitgide daha açık biçimde göstermiştir, göstermektedir, daha da gösterecektir. O zamanlar bizim bu tutumumuzu anlayamayan ya da anlamak istemeyenlerin ise, geçmişin devrimciliğini bile koruyamayacaklarını söylemiştik, zaman bu konuda da bizi apaçık biçimde doğrulamış bulunmaktadır.

Habip ve Tuna yoldaşların, kendi kişiliklerinde, partimizin; dava adamı olmak, tutarlı devrimci kimliğin temsilcisi olmak konusundaki görüş, anlayış ve pratiklerini somutladıklarını vurgulamak istiyorum. Dışarda devrim ve sosyalizm davası için enerjik bir biçimde çalışmak, devrimin başarısı için yapılabilecek olanın azamisini yapmak; bunu hem Ümit'in yaşamı üzerinden, hem Habip'in yaşamı üzerinden bütün açıklığı ile görebilirsiniz. Bu iki yoldaş çalıştıkları tüm alanlarda enerjik bir çabanın temsilcisi olmuşlar, hep toparlayıcı bir rol üstlenmişlerdir. Elbetteki parti hiyerarşisindeki hızlı yükselişlerini aynı zamanda buna borçludurlar. Dışarıda böyle olan bu insanlar, poliste ve işkencede de her defasında tam olarak direndiler. Bu insanlar zindanda da her zaman tam direniş çizgisi izlediler. Habip her zaman direnişe denk geldi ve her zaman sarsılmaz, örnek bir direnişçi oldu. Dahası her zaman bu eylemlerin öncü kadrosu içinde yer aldı, ki önemli olan nokta bu zaten. Daha Kemalpaşa'dan başlayan ve hep direnişin en önünde olmak kimliği ile sivrilen bir insanla, bir sınıf bilinçli komünist işçi ile yüzyüzeyiz burada. Mesele zindanda genel direnişçi kimliğin bir neferi olmaktan ibaret değil yalnızca, böyle bugün yüzlerce devrimci var. Direnişin hep öncüsü olan, hep öncü kadro içinde yer alan bir kimlikle ve kişilikle yüzyüzeyiz burada biz.

Bunu özellikle Habip yoldaş üzerinden ifade

ediyorum, çünkü bizde uzun süreli zindan yaşamı olan yoldaş Habip yoldaştır. '91'deki ilk tutuklamadan sonraki 9 yılın 7 yılını içerde geçirmiş, ancak 2 yıl dışarda kalabilmiştir. Bu süre içinde belli aralıklarla tam dört kez işkence ve zindan görmüştür. Ümit yoldaş kısa sürelerle yattığı için, zindandaki direnişçi kimliği daha çok Habip yoldaş üzerinden ifade ediyorum.

Ulucanlar'daki direniş çizgisinin önünü yıllardır Habip yoldaş şahsında zaten TKİP tutuyor, bu konuda bir tartışma yok, herhangi bir tevazuya da gerek yok. Orası bizim merkezimizdi, son saldırıyla bu merkezin dağıtılması da hedeflendi. Devletin karanlık kontra merkezleri buradaki yoldaşlarımızı çok iyi tanıyorlar. Savcı katliamın ardından basına açıklama yaptığı zaman Habip'in üç ismi üzerinden konuşuyor; katliamın ardından basına bilgi verirken, herkesi tek tek sayıyor, Habip'e gelince bu sonuncusu diyor, ayrıca şu şu isimleri de taşımaktadır. Neden? Çünkü orada bir sicil var, bu ilgilendiriyor onları. Habip burada gerçekten çok özel bir hedef. Nereden geliyor bu diyeceksiniz? Bir ilerici politikacıda sempatiden öteye hayranlık yaratan şey nereden geliyorsa, işte tam da oradan geliyor. Dostta hayranlık, düşmanda kin yaratan aynı kimlik ve kişiliktir. Orada bir kimlik, direnişçi bir kimlik, davada sarsılmaz ve inatçı bir kimlik var. Son bir senedir hücre saldırısı konusunda döne döne yazılar yazan, tüm zindanları uyaran, CMK'yı uyaran, partiyi uyaran, kamuoyunu uyaran imzalı-imzasız sayısız yazının yazarı biri var burada, Habip Gül var burada.

Bu yoldaşların, çok yönlü ve bütünsel devrimci kimlik söz konusu olduğunda, bir de mahkemelerde sergiledikleri tutumları var. Yoldaşların katledilmeleri üzerine bir kez daha yayınladık DGM savunmalarını, bu

nedenle burada buna bir şey eklemek çok gerekli değil.

Habip yoldaş son yargılanmasında geride iki anlamlı savunma bırakarak DGM'lerin karşısına çıkıyor. Tuna daha ilk mahkeme sorgusunda düzeni yargılayan ve devleti suçlayan bir devrimci siyasal savunmayla ortaya çıkıyor. Asıl savunmasında ise, Parti'yi cepheden savunmaya hazırlanıyordu. Burada, iki önder yoldaşımız üzerinden yansıyan bir partili tutum var. Bu, DGM'leri, düzeni ve devleti suçlamanın, partiyi ve devrimi savunmanın kürsüsü olarak kullanmaktır.

Bu genelde ne kadar yaygın bir davranıştır, bilemiyorum. Adıyla, sanıyla, kimliğiyle, kişiliğiyle örgüt yöneticisi olduğu bilinen bir sürü insan var, bilmiyorum, belki de vardır bu insanların siyasi savunmaları, ama ben görmedim. Normalde siyasi savunmalar kitlelere propaganda yapmak için yapılır. Yoksa siyasi savunma yapmanın bir anlamı yok, DGM'nin duvarları arasında kaybolur gider. Orada mahkeme kürsüleri üzerinden kamuoyuna ve kitlelere sesleniliyor. '60'lı, kısmen '70'li yıllarda bu tür savunmalar basına, kamuoyuna arada bir de olsa yansırı. Türkiye'de '80-90'lı yıllarda medya üzerinde tam tekel kuruldu, hiçbir siyasi savunma kamuoyuna yansımıyor. Ama devrimci örgütler bu tür savunmaları kendi yayınları üzerinden kamuoyuna duyurabilirler, hiç değilse devrimci kamuoyuna, kendi devrimci kitlelerine. Dolayısıyla böyle savunmalar olsa, normalde bunların yansiyabilmesi lazım, ama fazlaca bir örneğine rastlıyor değiliz.

Dava adamı olmanın, bütünsel direnişçi kimliğin bir başka yönünü de kısaca hatırlatayım. Bu insanlar özgürlüğü her an kucaklamak gayreti içerisinde olan insanlar. Habip'in pratiği bu açıdan gerçekten de çok anlamlıdır, bizim için bir onurdur. On aylık para

cezasını yatmamak için firar eden bir devrimciyle yüzyüzeyiz. Para cezası 83 milyondur, o zamana göre fena bir para değildi; gene de ödemeyi düşünüyorduk, kabul etmedi ve kaçtı. Kaçışı da çok ilginç bir kaçış, sonradan bir dizi ara belayı da atlatmış hayli maceralı bir kaçış. Evet, parayı ödemedi ve kalan on ayını yatmamak için kaçtı... Bu bir bakış açısı sorunudur. Bu bir devrimci kimlik sorunudur. Tünelin ucuna kadar gelip de dönen birinin ahmaklığını bir türlü anlayamadım, diye yazmıştı. Onun gibi bir devrimcinin gerçekten anlayamayacağı bir şey bu.

Parti bilincinin ve partili tutumun örnek temsilcileri

İlginç ortak özellikleri var her ikisinin. İkisinin de siyasi yaşamı bizde başlamıştır, bizde sürmüştür, bizde ölümsüzleşmiştir. Bitmiştir demiyorum, ölümsüzleşmiştir... Habip'in bizden önce, yani 12 Eylül öncesinde ve hemen sonrasında, daha çocukluk döneminde ('67 doğumlu, 12 Eylül geldiğinde henüz 13-14 yaşında), henüz çocuk yaşta bir insan olarak kendi köyüne gelen devrimcilerden doğal bir etkilenmesi var, bu bir siyasal akım tercihi değil. O köye ilk gelenler üzerinden yaşanan bir ilk devrimci etkilenme bu. Fakat deyim uygunsuzsa reşit olduğu andan itibaren, net bir biçimde seçtiği siyasal kimlik, EKİM'dir. En başından itibaren saflarımızda yer almıştır. Döner *Ekim*'in ilk sayılarını incelerseniz, İzmir'de Aliğa-Foça yolu ve Helvacı Köyü üzerine çok şey bulursunuz. Helvacı alışıldık türden bir köy değil, sanayi işçilerinin de oturduğu bir köy. İzmir-Aliğa-Foça hattında çalışan

işçilerin kaldığı bir yerleşim yeri burası, ki bunların çoğu sanayi işçisidir.

Habip yoldaşın bütün bir siyasal yaşamı bizde geçmiştir ve zorlu süreçlerde hep çok başarılı sınavlar vermiştir. Başından sonuna kadar saflarımızda yer alışının daha en baştan sağlam bir temele oturduğunun dikkate değer bir belgeli örneği var elimizde, bunu burada anmaya değer buluyorum. EKİM 2. Genel Konferansı'nı hemen izleyen günlerde, İzmir'in başındaki tasfiyeci tutup tez elden Habip yoldaşa tasfiyeci bildiriği iletiyor. Geçtik içeriği, dışardaki insanlar için bile çok beklenmedik bir olaydı bu. Kaldı ki Habip yoldaş, Buca'da, Urla'da, Kemalpaşa'da hep görüş yasağı almış, dışarıyı izleme olanağı çok az olan bir devrimci. Gelişmeler hakkında henüz hiçbir bilgisi olmamasına rağmen, bildiriği alır almaz, tasfiyeciliği en net bir tutumla cepheden mahkum eden bir metin kaleme aldı ve yayınlanmak üzere MYO'ya gönderdi. *Ekim*'in 15 Mart '93 tarihli 69. sayısında yayınlanan bu metni dönüp yeniden okuyunuz, orada bugünkü Habip'in bir rastlantı olmadığını görürsünüz. Orada davaya ve örgüte bilince dayalı bir güven ve sadakat neymiş, bunun dikkate değer bir örneğini bulursunuz. "Bayrak artık bizim elimizde" diyen tasfiyeci kaçaklar güruhunu, "Kaçakların Elinde Tasfiyeciliğin Bayrağı Var!" diye yanıtlıyor. Metne başlık olan bu ifade herşeyi özetlemeye yetiyor. Altında "Kemalpaşa'dan Ekimci Tutsaklar" imzası taşıyan bir metin bu, ama Habip yoldaşın kaleminden çıktığını biliyoruz.

O zamana kadar örgütü tarafından (bizzat İzmir'in başındaki aynı tasfiyeci kaçak tarafından!) ihmal edilmiş ve dışardaki gelişmelerden habersiz bir insan düşününüz; tasfiyecilerin bir çamur yığınınından oluşan, EKİM'in

yarısını koparıp götürdük diyen bildirisi bu insanın eline ulaşıyor. Ne düşünür ortalama bir devrimci? Siyasi yaşamınız üzerinden bir düşünün. Nedir, ne oluyor, bunlar ne zaman oldu, öte taraf ne söylüyor denilir çoğu kere, ya da hatta genellikle, değil mi? Ama bu yoldaş, genç ve henüz nispeten deneyimsiz bir işçi yoldaş olmasına karşın, böyle bir gelişme karşısında, tereddütsüz bir örgüt adamı olarak nasıl davranması gerektiğini çok iyi biliyor. Örgütüne ve örgütü şahsında davaya bu bilinçli ve sarsılmaz güven ve bağlılık, bir devrimci için en üstün erdemlerden biridir.

Bizdeki ilk mektubunun orijinalini buradaki üç-dört yoldaş gördüler, bu yoldaş ilkokul mezunu ve bu ilk mektubunda doğru dürüst nokta-virgül yok, büyük harf-küçük harf yok. İçeri düştüğünde bu durumda olan bir insan olmasına karşın, iki yıl sonra karşı karşıya kaldığı beklenmedik bir olay karşısında tam bir örgüt adamı gibi davranıyor. Bu, proleter bilinç ve kimlikten gelen bir şey ama. Zamanında neyi seçtiğini çok iyi biliyor. EKİM yeni bir çizgi, yeni bir kültür, yeni bir gelenek; bu onun için boş bir laf değil. Süreç henüz bunun içini doldurmamış olsa bile, gerçekten yeni bir şey olduğuna kanaat getirmiş ve ona bağlanmış bir proleterin bilinci ve sezgisi var burada. O küçük-burjuva aydınının ya da yarı-aydınının her aksaklıkta derin kuşklar içinde debelenen sallantılı ruh hali yok burada. Buradaki tercih ve tutum tartışmasızdır. Hareketimizin birçok kusurunu vesile doğdukça tartışmış, en açık ve yer yer en sert biçimde eleştirmiştir bu yoldaş. Ama yeri gelince böyle eleştirmesini de bildiği örgütüne hep sahip çıkınada hiçbir zaman en ufak bir tereddüt göstermemiştir. Dahası, kendi örgütüne karşı gerekli dikkati ve özeni, saygıyı ve bağlılığı göstermeyen, gösteremeyenleri de her

zaman kınamış, duruma göre aşağılamıştır. Örgütün maddi ve moral varlığına karşı suç işleyenlerin ise, en sert biçimde cezalandırılmasından yana olmuştur. Açık alan provokasyonu sırasında *Ekim*'e yazdıkları bunun örnekleridir.

Gerekli ve yararlı gördükleri her durumda örgütün en üst kademesi dahil eleştirilerini esirgememek, ama aynı örgüte ölümüne sahip çıkmak, bu iki yoldaşın bir başka temel önemde ortak özelliğidir. Bunu Habip yoldaş üzerinden örnekledim. Örgüt arşivindeki yazılı belgeler tanıklık etmektedir ki, Ümit'in tutumu da farklı değildir. Saflarımıza katıldığından beri yeri geldiğinde örgüt üst kademelerini en açık biçimde eleştiren yoldaşlardan biri de Ümit yoldaştır. Sayısız eleştirisi vardır bizde. Her vesileyle de eleştirmiştir, özellikle de yönetici kademeleri. Daha sıradan Ekimci bir genç komünistken, daha partinin ne üyesi, ne de aday üyesi iken... Bu da kim dedirtecek kadar da dobradır bu eleştiriler. Ama her kritik anda da partiye en ileri düzeyde ve en tereddütsüz biçimde bağlıdır bu yoldaş, örgütüne ölümüne sadıktır. Çok kuvvetli bir parti bilinci vardır çünkü.

Bu bir meziyet, bu bir üstünlüktür. Bu, bu insanların özgünlüğünü ortadan kaldırmıyor. Tam tersine, yeri geldiğinde partiye eleştirilerini en açık ve kuvvetli bir biçimde ifade etmek, ama her durumda bu aynı partiye sarsılmaz bir bağlılık göstermek, bu yoldaşların özgün kişiliğinin en belirgin yanısıdır. Onları özgün, saygın ve güvenli kılan tam da budur. Özgün düşünme yeteneği adı altında bir örgütü ikide bir çekiştirmeyi marifet sayan hastalıklı küçük-burjuva tipler vardır. Bu yoldaşlar böyle basitliklere düşmek bir yana, böylelerini aşağılayan yoldaşlardır. Fakat öte yandan da, yineliyorum, partinin en özgün kadrolarıdır. Açın, Ümit'in Kürt sorunu, barış

sorunu üzerine Őu sıralar yayınlanan son üç makalesini okuyun, Türkiye’de kaç kiŐi bu kadar özgün dűŐünebiliyor? Yani, partisine sahip çıkmakta bu kadar tereddűtsűz olan bir insan, ama o ölçűde de özgűn ve yaratıcı dűŐünebilen bir insan. Partisine bu kadar tereddűtsűz baęlı olan bir insan, ama örneęin kendine özgű müzik zevkinden de taviz vermeyen bir insan. Mesele taviz verip vermemek meselesi de deęil, onun için doęal bir Őey bu, metalika seviyorsa seviyor, bu onun kendi sorunu. O da onun kendi kültűrel oluŐumundan gelen bir Őey.

Demek istiyorum ki, partiye ve davaya baęlı bir kimlik hiçbir özgűnlűęű ortadan kaldırmıyor. Kritik anlarda partisine tam olarak sahip çıkmak, normal zamanlarda da bir sürű noktada eleŐtirmeye, zaman zaman “problemlili” olmaya hiçbir biçimde engel deęil. Temel tercihte çok net olmak gerekiyor, önemli ve tayin edici olan budur. Bir partili partisini tartıŐmaz, temelinden tartıŐmaz, bunu kastediyorum. Bir partili, bu partiye güvenilir mi, güvenilmez mi tartıŐması yapmaz. Partisine tam olarak güvenir, bu temel üzerinde partisinin daha doęru bir yol yürűyebilmesi ve daha başarılı bir biçimde yürűyebilmesi için de, tartıŐılması gereken herŐeyi tartıŐır. Bu onun için yalnızca bir hak deęil, aynı zamanda partiye karŐı yerine getirmesi gereken bir görev ve sorumluluktur da.

En ufak bir aksaklıkta, gecikmede, gerilemede partiye karşı güvensizlik duymak, tipik bir küçük-burjuva zaafiyetidir. Sağlam bir proleter ya da teoriyi sağlam temelleriyle kavramış bir devrimci bu hatayı yapmaz, bu çok tipik küçük-burjuva zaafiyetini göstermez. Ya da bu türden bir hatayı hayatında bir kere yapar ve zaten bu tutum partiye bir yol ayırımına da varır. Ama geriye

doğru olur, ama ileriye doğru olur. Bir insan partisiyle ilgili ikide bir kuşkuya kapılmaz. Kapılmadığı zaman ne olur? Bundan partisi de kazanır, kendisi de kazanır.

Habip aşırı sadık bir Ekimci'dir. Dönün geriye doğru bakın, bu bağlılık ve sadakatin sayısız çarpıcı örneklerini görürsünüz. Bu bizim kendisine şu veya bu vesileyle en sert eleştirileri yönelttiğimiz bir evrede bile böyledir. Partinin şu veya bu nedenle bir tutumu olmuşsa eğer, partinin müdahalesi doğrudur, sonuna kadar destekliyorum demiştir, demesini bilmiştir. Çeşitli yoldaşlara yazdığı mektuplar bunun yazılı tanığıdır. şu veya bu müdahale onu da hedef alıyor olabilir; onun için problem bu değil. Ama bu insanların gücü ve üstünlüğü işte tam da buradan geliyor. Bu işin diyalektiği bu zaten. Yol dümdüzken, engel yokken, problem yokken, bunalım yokken, tökezleme yokken, bir parti ile kolkola yürüme yi herkes becerir. Bunu kongrede Merkez Komitesi seçimleri sırasında da uzun uzun anlattım ve örnekledim. Ve verdiğim örneklerden biri de bizzat Habip yoldaştı. Habip yoldaşın bu yolu dümdüz yürüdüğü zannedilmesin. Davada sarsılmazlıkta bir tökezleme hiçbir zaman yoktu, özgeçmişi ortada. Ama belli evrelerde belli sorunlar, belli problemler yaşamıştır, ama partisine bağlanarak yürümesini ve sorunları aşmasını da bilmiştir. Ve bir dizi vesileyle, son olarak da parti kuruluş kongresinde altını çizdiğim gibi, önemli olan da bu. Habip yoldaşın bu alandaki tutumu, tipik bir partili komünist işçi tutumudur.

Bu insanlar sağlam bir örgüt ve parti bilinci olan insanlar. Örgüt bilinci, örgüte bağlılık bilinci köklü olan insanlar. Bu insanlar, bu bilinç ve bağlılık çerçevesinde, partili olmanın onurunu derinlemesine yaşayan insanlar. Parti üyesi olmanın onuru nedir, bunu çok iyi bilen

insanlar. Bu, bir başka meziyet, bir başka üstünlük. Bu bir soluk, bu davaya bağlılıktan gelen bir üstünlük. İnsanlar çoğu kere partilerine güvenlerini, tam da davaya olan güvenlerini kaybettikleri için kaybediyorlar. Yani partiye güveni kaybettikleri için davaya güveni kaybetmiyorlar, tam tersine, genellikle davaya güveni kaybettikleri ölçüde partilerine de güvensizleşiyorlar. Bu andan itibaren partinin kusurlarını arayıp bulmaya özel bir eğilim duyuyorlar ve çok geçmeden “problem” oluyorlar. Nitekim bakıyorsunuz, insanlar partiyi bıraktıklarında devrimi de tümünden bırakmış oluyorlar. Sayısız örnek bunu kanıtıyor.

İşte bu yoldaşlarımız devrime çok bağlı oldukları içindir ki, partiye de sarsılmazlık ölçüsünde bağlılardı. Dolayısıyla gerçek birer dava adamı olan bu insanların aynı zamanda sağlam parti kadroları olmalarında şaşılacak hiçbir yan yok. Açın Tuna'nın kapanış konuşmasını okuyun, parti bilinci denilen şeyin ne olduğu orada çok iyi bir biçimde var. Açın polisteki direniş metnini okuyun, direnişini anlatacağına, direnişin felsefesini yapıyor orada ve bu baştan sona coşkulu bir parti savunusu. Bu önemli onun için; zira onun direnişçi bir kadro olduğunu biliyorlar, oturup bu durumdaki bir kadroya güya ideolojik bir saldırı yöneltmeye çalışıyorlar. O da direnişini anlatan yazısında bu ideolojik-psikolojik saldırıyı yanıtlıyor. Bu sanıldığı kadar küçümsenmesi gereken bir mesele değil, diyor. İdeolojik-psikolojik saldırı son yıllarda, özellikle bugün temel önemde bir sorun. Ve Ümit burada, kendi direnişini, parti programının teorik bölümü ile ilişkilendiriyor. Bunlar karşısında yenilebilmek için bunlara öncelikle ideolojik olarak yenilmek lazım ki, bu mümkün mü? diyor. Biz partimizin programının teorik

bölümünü kongrede daha yeni tartışmış, özümsemiş ve onaylamıştık; bu durumda burada bizim yenilmemiz mümkün müydü, diyebilen bir insan. Davaya sağlam ideolojik bağlılık beraberinde partiye sarsılmaz bağlılık getiriyor, dikkat ediniz.

Partinin maddi ve manevi değerleri konusunda aşırı hassasiyet

Ümit de tasfiyecilik döneminde saflarımızda olan bir yoldaş. İstanbul EGK'da idi, onun da çok net ve tok bir tavrı vardı. EGK bir bütün olarak net bir tutum aldı. Aynı şeyi her iki yoldaş açık alan provokasyonu sırasında da gösterdiler. Ümit yoldaş zaten bu insanları erken bir zamandan itibaren samimiyetsiz ve güvenilmez buluyordu. Habip'in bu aynı konuda ne yazdığı ise *Ekim*'de yayınlandı, böyleleri yaptıklarının hesabını vermezlerse derhal kurşunlanmalı diyecek kadar açık ve tok bir tavır içinde idi. Bu yoldaşlar bu konuda da yaptıkları işi çok ciddiye alan devrimciler oldukları için, öyle küçük-burjuva duygusallığıyla davranmayan insanlardı. Ümit ile ilgili durumu açıklayamayacak, açık konuşamayacak durumdayım, partinin illegalitesi elvermez buna. Habip'inki yazıya konu olmuş politik bir tutum olduğu için örnek olarak veriyorum. "Böylelerinin hakkı mermi çekirdeğidir, böylelerinden bu esirgenmemelidir" diyor, *Ekim*'de yayınlanan yazısında. Parti bunlar karşısında zayıf davranıyor demeye getiriyor. Bir partinin birikimiyle oynanmaz, bir partinin değerleriyle oynanmaz, bir partinin itibarıyla oynanmaz, diyor. Ve şunu da belirtmek gerekir ki, bu yazı redaksiyon esnasında epey yumuşatılarak, sertliklerinden arındırılarak yayınlanmış bir yazıdır. Buna rağmen

yayınlanmış haliyle bir hayli sert bir yazıdır. Lenin'in "Macar İşçilerine Selamı"ndan alıntı yaparak giriyor. "Savaşta korkakların hakkı mermi çekirdeğidir", diyor Lenin orada; Macar işçileri, acımayın, eliniz titremesin diyor. Buna anıştırma yapıyor Habip.

Sözünü ettiğim yazı, '98 Nisan'ında *Ekim*'de yayınlanmış bir yazıdır, altında "H.G/Ankara Cezaevi" diye yazar. "Düşkünleşmeyi hareketimize karşı düşmanca davranışlara vardırıanları affedemeyiz" başlığı taşımaktadır. Ama bu yoldaş aynı zamanda "Biz affetmeyeceğiz!" başlığıyla düzene de aynı toklukla cepheden saldıran bir yoldaştır. Burada bir tutarlılık var. Düşmanını ciddiye alan, ona kin duyan, onu affetmeme kararlılığı gösteren bir devrimci, kendi iç düşmanına karşı da aynı acımasızlığı gösterebiliyor ve göstermek zorunda. Yoksa devrimci siyasal yaşam ciddiyetini ve inandırıcılığını yitirir, duygusal, yararsız ve sonuçsuz bir oyuna dönüşür. Devrimci siyasal yaşam güçsüzlükleri, küçük-burjuva duygusallıkları, anlamsız ve lüks duygusallıkları kaldırmıyor. Bu açıdan her iki yoldaş da benim ölçülerime göre fazlasıyla katı insanlar. Bana göre, benim ölçülerime göre... Ben bazen bu katılıklarına şaşırılmışımdır da. Ama böyle davranırlarken onların bir bildiği vardı her zaman, temelde onlar haklıdır, bunu büyük bir içtenlikle de söylüyorum. Kendine devrim için 27 senelik bir yaşam biçen bir devrimci insan, o tokluğu, yerine göre acımasızlığı gösterir. Devrim için bir acımasızlık, bunun bildik türden zalimlikle en ufak bir ilgisi yok. Hak eden hak ettiğini almalı düşüncesinden, inancından gelen bir şey bu.

Biz öte yandan, bu aynı yoldaşların ne kadar duygulu insanlar olduklarını da biliyoruz. İşte burada, Ümit'in *Cumhuriyet Dergi*'de yayınlanmış şiirinden bir parça var.

Çok güzel bir şiir. Gerçekten çok güzel, çok duygulu bir şiir. Bu aynı yoldaşın öteki yanı da işte bu. Ama bu yoldaş aynı zamanda gerektiğinde parmağı titremeyen de bir yoldaş. Bu, budur işte. Bu yoldaşların insani kişilikleri çok övülüyor. Açın, Adana'dan bir genç yoldaşın, zamanında Habip'i yakalatan yoldaşın yazdıkların okuyun; "O zamanımızın Babuşkinler'indendi", diyor. Açın Mahmut Alınak'ı okuyun, TKP/ML tutsağı bayanın yazdıklarını okuyun. Bu yoldaşlarımız fazlasıyla insan, kelimenin tam anlamında gerçek birer insan. Yıldız Doğru'nun ifadesiyle "insan gibi insan", "insan güzeli insan"...

Ama bu yoldaşlar aynı zamanda, partimizin birikimi ve değerleriyle oynayanların hakkı mermi çekirdeğidir, parti bunu onlardan esirgememelidir diyen, diyebilen de insanlar. Bu yoldaşlar yeri geldiğinde, vesile doğduğunda, düşman karşısında parmağı titremeyen de insanlar, parti bunun tanığıdır. Bu katılığın gerisinde kendine göre tutarlı bir yaklaşım da var. Suç arıyorsanız, provokasyonun kendisi fazlasıyla suçtur. Hiç kimse bu partinin değerleriyle oynayamaz, birikimiyle, itibarıyla, prestijiyle oynayamaz. Buna hiç kimsenin hakkı yok, bu hakkı kendinde görenler de bir şeyleri haketmişlerdir diyen bir bakış bu.

Bunu deme rahatlığı ve tokluğu nereden geliyor? Şuradan geliyor. Bu partinin bir iç yaşamı var, bir demokрасisi var, insanların hakları var. İnsanlar bir şeyi eleştirmek istiyorlarsa, bu örgütte eleştiri mekanizmaları var. Bu örgütte fazlasıyla demokrasi var. İnsanlar bir şeyleri eleştirmek istiyorlarsa eleştirsinler, itham etmek istiyorlarsa itham etsinler... Yıkma, komplo, bu neyin nesi? Görüşse görüş, parti kuralları çerçevesinde koy ortaya görüşünü; eleştiri ise eleştiri, eleştir eleştirmek

istediğini şeyi. Partinin sana verdiği bir takım yetkileri ve sorumlulukları kötüye kullanarak bir partiyi içinden sinsi bir biçimde tahrip etmek neyin nesi peki? İnsanların uğruna öldüğü bir dava bu, kimin buna ne hakkı var? Bu hakkı kendinde görenlere karşı bir tahammülsüzlük örneği Ümit ve Habip yoldaşların tutumu. Bu tümüyle dava adamı olmakla bağlantılı bir şey; çok sıradan insanlar bunu, buradaki katılığı anlayamazlar.

Bugünün ölçüleri üzerinde devrimciler bu yoldaşlar. Çünkü partimizin kendisi bu ölçülerin üzerinde, büyük bir içtenlikle söylüyorum bunu. 12 Eylül'ün yıkıntısının içinden bu kadar diri bir ideolojik-politik kimliği kim çıkarmıştır? Var mıdır böyle bir siyasi hareket? Bu parti mevcut ölçülerin üzerinde, bu parti farklı bir parti. Başından itibaren iddiası buydu. Bunlar ancak bu farklı partinin ölçülerine göre "normal" devrimciler. Biz geleceği temsil ediyoruz. Karanlığın, yıkılışın, tasfiyenin, tereddütün, ideolojik bulanıklığın, kafa karışıklığının içerisinde geleceğin duruluğunu, berraklığını temsil ediyoruz. Bunlar da bu çizginin ürünü yoldaşlar, bu son derece normal, zira bu insanlar aynı zamanda bu partinin önder kadroları. Ben, bunlar bizim partimizin özü ve özetidir derken, bizim partimizin olağan kimliği bu yoldaşlarda yansıyor demek istiyorum. Ve tabii ki o olağan kimlik partinin ileri kadroları üzerinden yansıyacaktır. Açın bu partinin poliste, mahkemede, zindanda tavır üzerine metinlerine bakın, deniliyor ki, bu parti yukarı kademelerde kendini utandırmamıştır. Aşağıda zayıflıklar olmuştur, önemli olan yukardan utandırmamaktır. Çünkü eski örgütlerde birçok durumda bunun tersi yaşanmıştır. Ekrem Ekşi genç bir devrimci idi, GKB'li idi, gitti poliste direndi ve öldü; Erdal Eren

ölümü yiğitçe kucaklamaya hazırlanıyordu; başka bazı insanlar direniyorlardı, ama sınav günü gelip çattığında, TDKP yöneticileri yerlerde süründüler. Devrimci bir parti için en utanç verici şey budur. Bir partinin niteliği yukardan aşağıyadır. Bir parti bir nitelikse, o niteliğinin yukarıya çıkıldıkça en ileri düzeyde yoğunlaşması lazım. Ve bu parti, TKİP, ya sağlam direnişçi önder kadrolar çıkarmıştır, ya da bunu başaramamış olanları zamanında kusmuştur.

“Kaçakların Elinde Tasfiyeciliğin Bayrağı Var!”

10 Ocak '93 tarihli, “Kemalpaşa Cezaevi’nden Ekimci Tutsaklar” imzası taşıyan mektuptan bazı bölümler okumak istiyorum. Daha önce sözünü ettiğim bu mektup “*Kaçakların Elinde Tasfiyeciliğin Bayrağı Var!*” başlığıyla yayınlanmıştı: “*EKİM '87’de üstlendiği misyonun ne kadar ağır ve sancılı olacağına bilinciyle yola çıktı. Kimi geçici yol arkadaşlarının zorluklara göğüs geremeyerek sağa sola savuralacakları onun için sır değildi. Üstelik bu kaçışların tam da düzenin saldırılarını yoğunlaştırdığı dönemlere denk geleceğinin ustalar tarafından tahlili de yapılmıştır.*

“*Bizce bugün olan da budur. EKİM’den ‘ayrıldığını’ söyleyen kimileri, sorunlarla mücadele edip çözmek ve gidermek yerine, sorunlar ve düzen karşısında bunalıma düşerek, kaçmayı yeğlemişlerdir. Bildirilerinden görülen odur ki, kaçarken seçilebilecek en kötü ve ucuz yöntemi seçmişlerdir: Çamur atmak! Ama unutulmasın, Ekimci komünistler EKİM saflarındaki komünist potansiyelde çatlaklar yaratmak için kullanılan bu yöntemlerin tahlilini yapabilecek güç ve yetenektedirler.”*

Bu son cümledeki vurgulu düşünceye dikkat ediniz; bunu yapan Habib'in kendisi buna en iyi bir örnektir zaten. Bunu yazmak, tanımladığı Ekimci komüniste bir örnek vermekten başka bir şey değildir. Devam ediyorum: *"Gariptir ki, bildirilerinde şöyle deniyor; 'Bizler parti ve devrim davasının neferleri olarak bırakılan bayrağı devralarak yeni bir Ekim devrimini Türkiye'de gerçekleştirmek için savaşa atıldık'!"*

"Biz Ekimci komünistlerin buna yanıtı nettir: '87'de aldığımız ve yükselttiğimiz proletaryanın kırmızı bayrağı ellerimizdedir. Onu her zaman onurla taşıyacağız! Açıktır ki bu arkadaşlar yanlış bir bayrak, tasfiyeciliğin bayrağını almışlardır!"

"Biz Ekimci komünistler asla marjinal bir grup ya da mezhep olmaya çalışmadık. Bizim ihtiyacımız bu değildir. Bize gerekli olan, proletaryayı iktidara taşıyacak bir proletarya partisidir."

"Bu görevin üstesinden geleceğiz. İddialıyız! Kapitalist sistemi Türkiye halkasını parçalayacağız ve proletarya iktidarını kuracağız. Bu hedefe kolay ve düz yoldan varılmayacağını biliyoruz. Hangi zorluklarla, sorunlarla olursa olsun, EKİM bütün bunların üstesinden gelecek ve elindeki bayrağı kapitalizmin göbeğine dikecektir. Bu şeref proletaryanın çelik disiplinine sahip komünistlerin olacaktır. Yarın bizimdir yoldaşlar!"

Bu 10 Ocak '93 tarihinde, henüz kendisini yeni yeni eğiten komünist bir işçinin yazdığı bir mektup. Ve tekrar ediyorum, yaşanan gelişmeler konusunda henüz örgütten hiçbir bilgi ve belge gitmeden yazılmış bir mektup bu. Kendisine ulaştırılan rezillik örneği bir tasfiyeci açıklamaya, örgüte güveni sindirmiş bir insanın verebileceği bir yanıt bu.

İşte böyle bir insan, bir sene sonra Adana'da

yakalandığında, okuduğunuzda ürperdiğiniz işkenceleri gördüğünde, direnmekte hiçbir biçimde tereddüt etmez. Çünkü bu insan ne yaptığını, nasıl bir yol tuttuğunu çok iyi biliyor. Dava adamı derken anlatmaya çalıştığım şey bu. Ama dava adamı olan, aynı zamanda parti adamı oluyor, aynı zamanda örgüt adamı oluyor. Çünkü dava ancak partilerin şahsında savunulabiliyor, tarih davaları başarıya ulaştırmada partiden başka bir araç yaratmış değil henüz. Parti varsa dava güvencededir, partisiz dava boş bir laftır. Partiniz yoksa, örgütünüz yoksa, davanız bir hiçtir. O zaman davaya bağlılığınız yalnızca platonik bir aşktan ibarettir. Bir sonuç yaratmaz ve zaten siz de bu durumdan kurtulmadıkça, bir partiye bağlanmadıkça, davanıza da çok fazla bağlı kalamazsınız.

Ve bu yoldaşlar tam da bundan dolayıdır ki, partili olmanın onurunu da hep taşıdılar. Bu nerede taşınır? Sınavlarda taşınır, sınav günü gelip çattığı zaman, partinin çıkarlarını ve değerlerini herşeyin üzerinde tutmakla taşınır. Bu dışarda polisin her türlü saldırı ve terörünü göğüsleyebilmektir, siyasal poliste direnmesini bilmektir, zindanda devrimci onuru yükseklerde tutmasını bilmektir, DGM kürsülerinde devrimi ve sosyalizmi cepheden savunmasını bilmektir, bu kürsülerde düzen yargıçlarının yüzüne “*Partimizin ayak seslerini duyuyor musunuz?*” diye inançla haykırabilmektir. “*Devletinizi bir katiller çetesi yönetiyor*” sözlerini o suratlara bir kamçı gibi şaklatabilmektir... Bu, budur.

Partimizin düşünen önderleri savaşan neferleri

Bu yoldaşlar partimizin iki eski üyesi ve partimizin iki önemli yöneticisi. Tuna yoldaş ile ilgili olarak

partimizin açıklamasında yapılmış bir tanım vardır, çok anlamlıdır; “Partinin düşünen önderi savaşıyan neferi!” Önder ve nefer! Burada da derin bir diyalektik var. İnsan ya önderdir ya da nefer, kimse böyle demeye cesaret etmese de bu çoğu durumda böyle yaşanır. Ama hem önder hem nefer olmak, bizim bu yoldaşlarımızın en belirgin özelliği. Çünkü bu partimizin kadro politikasının özü.

“Düşünen ve savaşıyan militanlar”! Komünist basınıımızda; “Partinin ‘düşünen ve savaşıyan militanlar’ geleneğinin temsilcileri” deniliyor, ifade tırnak içerisinde veriliyor, neden? Çünkü *Ekim*’in ilk sayılarında (sayı: 15, Aralık ‘88 -Red.) yazılmış bir yazı var, “*Ekim’den Okurlara...*” başlığı taşıyor. Orada bu konuda ortaya bir bakış açısı konuluyor, bu bir kadro politikasının da bazı temel esaslarını veriyor. Türkiye devrimci hareketinde sözde önderler, genellikle, kendini devrime ve davaya aday olan militanları bir “sürü” olarak gördüler. Oysa devrimci siyasal mücadele, bu toplumdaki en ileri mücadeledir; bu mücadelenin neferi olan bir insanın normalde bu toplumun en iyi düşünen, düşünme yeteneği olan insanı olması lazım. İnsan bu düzenin kalıplarını parçalayan bir düşünme kapasitesi kazanmadan, bu düzene itiraz edemez de zaten. Devrimci düşünmeyecek de kim düşünecek? Devrimci nedir? Devrimci toplumun bilinçli insanı demektir. Bir partinin kendi içinde önderlik olur, ama bir devrimci kitlelerin önderidir, dolayısıyla herşeyden önce onun düşünen bir insan olması lazım. Ve devrimciyse, elbette aynı zamanda savaşıyan bir insan olması lazım.

Türkiye’da savaşmaktan yana devrimcilerin problemi yoktur. 12 Eylül’ün, son 10-15 yılın yarattığı yıkımı, tahribatı saklı tutuyorum, ama bu ülkede kuşaklar

kendilerini adamasını bilmişlerdir. '60'larda, '70'lerde ve elbette yeni dönemde de... Belki geçmişe göre sadece sayıları azalmıştır bunların, ama insanlar savaşmasını bilmişlerdir. Kürt cephesinde binlerce insan savaşmasını ve ölmesini ayrıca bilmiştir. Bu insanlar aynı zamanda ama, düşünme yeteneği olan ve kendi mücadele ortamlarında, parti ortamlarında bunu rahat bir biçimde bulabilen, ortaya koyabilen insanlar olabilmeliler. Türkiye'nin geleneksel bürokratik-baskıcı örgüt kültürü içinde bunun pek de böyle olmadığını, böyle yaşanmadığını biliyoruz.

EKİM, bu kültürü daha en baştan eleştirel bir değerlendirmeye tabi tuttu ve kendi politikasını "düşünen ve savaşan militanlar" olarak özetledi. Ben saflarımızdaki her yoldaşın bu temel ölçüye uygun olduğunu elbette iddia edebilecek durumda değilim. Partinin böyle bir politikası vardır, bu politika tüm kadrolar üzerinde yeterli başarıyı sağlıyor diyebilecek durumda değilim. Ama bu iki yoldaş, ölümü kuşkusuz bir rastlantı sonucu birlikte kucaklamış Ümit ve Habip yoldaşlar, bu noktada da birbirlerine çok benziyorlar. Oysa biri, Ümit tümüyle aydın kökenlidir, deyim uygunsu devrime teoriden gelmiştir. İyi halli bir orta sınıf çocuğu olarak, düşünsel süreçlerin yardımıyla ezilen sınıflardan yana geçmiş, proletaryanın kurtuluşu davasını seçmiştir.

Devrimci mücadeleye teorinin gücüyle gelen bir insanın teoriye ilgisi, düşünmeye ve yazmaya ilgisi anlaşılır bir şey. Ama bir başka üstünlük de var burada. Teorinin gücüyle geliyor, ama devrimci örgütü ve pratiği buluyor. Yani teoriden pratiğe, teorik kimlikten pratik kimliğe ulaşmış bir devrimci bu. Ama bu yoldaş aynı zamanda bir örgüt adamıdır. Dar anlamda örgüt pratiği

çok sağlam diyecek durumda değilim, ama açık ve kuvvetli bir örgüt bilincine sahip olduğu kesin. Devrimci sınıf mücadelesinde devrimci örgütün ne demek olduğunu çok iyi bilen ve bu nedenle, dar anlamda örgütsel yaşam sorunlarında olmasa bile, örgüt sorununda çok hassas ve sağlam bir insan. Bütün legal yayınlarımıza başlangıç evrelerinde hep muhalefet etmiştir. Önce politik yayın organına, sonra gençlik gazetesinin legal çıkarılmasına, sonra da bazı bültenlerin legalleştirilmesine hep muhalefet etmiştir. Bu illegalitenin zayıflatılması anlamına gelebilir, bu sonucu yaratabilir diyen, bu adımlar zamansız atılıyor da diyen bir insan bu. Bu illegal örgüt bilinci konusundaki titizlikten gelen bir şey. Teoriden pratiğe gelmek, bu önemli bir üstünlük. Komünist partileri her zaman aydın kökenli kadroların örgüt pratiğine bakarlar. Zira onlarda aydın kapasite zaten vardır, onların güzel konuşması, ellerinin iyi kalem tutması yeterli bir ölçü değildir. Gerçek ölçü pratiklerinin ne olduğudur. Çünkü aydın kökenli bir devrimcide en çok aksayabilecek olan budur.

Habip yoldaşa geçiyorum. Habip ise, Ümit'in tam tersine, pratikten teoriye gelmiş proleter kökenli bir yoldaş. Ezilen bir sınıfın, ezilen bir ulusun ve kuşkusuz ezilen bir mezhebin mensubu olmak, bu çok yönlü sınıfsal-kültürel ezilmişlik, onun devrime yönelmesinde temel etkindir. Fakat o ezilen sınıfın bilinçli bir neferi ve temsilcisi olmak için, pratik yeteneklerini ve üstünlüklerini düşünsel üstünlüklerle birleştirmek için şaşırtıcı bir çaba harcamış ve bu alanda gerçekten de çok büyük mesafeler katetmiştir. Bir şeyler anlatabilmek için bizdeki o ilk mektubunu hatırlatmak istiyorum. İmla kusurları yönünden tipik bir asker mektubu; hani asker mektupları vardır, nokta-virgöl yoktur, cümlesinin başı-

sonu yoktur, işte böyle bir mektup. Ama bu yoldaş zamanla, içeri düştükten yalnızca bir-iki yıl sonra, bütün ideolojik sorunlarda kalem oyanatabilen bir insan haline geldi. Bizde yayınlanmış onca yazıdan başka yayınlanmamış sayısız başka yazısı var. Hemen her konuda kalem oynatmış, Türk ordusu hakkında tutup bir de koca bir broşür yazmış bir yoldaş Habip. Tümüyle kendisini hapiste eğiterek bunu başarmış bir yoldaş. Zindandan bir yoldaş çok güzel ifade etmiş; üniversite diploması alıp da iki satır yazı yazmayı beceremeyen yoldaşlarımız var; oysa Habip yoldaş, kendisi çok üretken bir biçimde yazmakla kalmayan, bir dizi insana zorlayarak yazı yazdırtan bir insan. Adana'dan yazan genç yoldaş, Habip hakkında ne güzel yazmış, edebi açıdan da. Ama kendisi Habip'in Malatya Cezaevi'nde zorlayarak yazmaya yönelttiği insanlardan biridir.

Bir işçi doğallığında Habip yoldaşın devrimci olmasına çok şaşırılmamalı. Kaldı ki bu Kürt ve Alevi bir işçidir. Çocukluğundan beri devrimcilerin ortamında birisi, dolayısıyla devrimci olması, devrimi seçmesi onun üstün olan yanı değil. İş bu bununla bırakmamak, doğallığında kazandıklarıyla bırakmamak, bunu bir ideolojik kavrayışla birleştirmek, giderek bunu bir yazarlık yeteneği olarak geliştirmek, işte asıl üstünlüğü burada. Zira bu çok özel emeklerle ve bir ihtiyaç olduğuna inanılarak kazanılmıştır. Bu bir ihtiyaç, parti için, propaganda için, mücadele için bir ihtiyaç. Devrimciliğini bununla birleştiren ve bunun gerektirdiği azmi, çabayı gösteren bir insan. Bu azmin sonuç verdiği, sonuçlarıyla ortada değil mi?

Ve bu insanlar düşünmesini bilen, düşünme gücünü kelimenin gerçek anlamıyla düşünme kapasitesi ve kişiliği olarak kullanan insanlar. Habip'in arşivimizde bir

yazısı var. *Ekimler*'in ilk sayısındaki belli yaklaşımları eski yaklaşımlarımızla kıyaslayan ve bunu eleştiriye konu eden bir yazı. Bu değişiklikler nereden geliyor, bunu izah etmelisiniz, etmek zorundasınız diyen de bir yazı. Kemalpaşa'da iken yazılmış, 6-7 ay sonra tasfiyecilik karşısında EKİM'e kararlılıkla sahip çıkan aynı insanın kaleminden çıkan bir yazı bu. Ve burada, bu iki tutum arasında hiçbir çelişki yok, tam tersine, burada tam bir tutarlılık var.

“Özgünlük” üzerine Tony Cliff'in Çernişevski'den aktardığı çok anlamlı bir pasaj var. Özgün olmak için verilen uğraş özgünlüğün düşmanıdır, gerçek bağımsızlık ancak bağımsız olmamayı da hesaba katanların başarabileceği bir iştir, diyor Çernişevski. Bu işin diyalektiği bu. Bir insan kendisini kolektifle ne kadar çok bütünleştirmeye çalışırsa, o kolektif o ölçüde onun yeteneklerini, özelliklerini, karakterini geliştirerek, onda gerçekten özgün bir kişilik de üretir, böyle bir özgünlüğün oluşmasını kolaylaştırır. Kolektif zemin onu birey olarak da besler ve böylece onun gerçek özgün kişiliğini de açığa çıkarır. Bizde gerçekte budala olan bazı insanlar “özgün olmak” adına kolektifle karşı karşıya gelmeyi marifet zannediyorlardı. Bu gerçekten tam bir budalalıktı. Bunu yapan insanlar, süreç içerisinde hep kafalarını bir yerlere vurdular, bu aptalca saplantılarının kurbanı oldular.

EKİM'e bu kadar açık bir kararlılıkla sahip çıkma yeteneği olmasa, bu gücü olmasa, yeri geldiğinde EKİM'i bu kadar tok ve net bir şekilde eleştirebilecek gücü, kişiliği kendisinde bulabilir miydi bu yoldaşlar? Buluyorlar, buldular işte. Zira bu işin mantığı, diyalektiği tam da budur. Habip ve Ümit yoldaşlar, bir devrimcinin kendi davasına ve partisine bağlandığı

ölçüde, tam da bu sayede, nasıl özgün birer devrimci kimlik ve kişilik üretebileceklerine de en iyisinden iki örnektir.

Bu özgünlük meselesi sonradan görme küçük-burjuvalar şahsında devrimci örgüte hep problemler yarattığı için, bu konuda bir noktayı daha eklemek istiyorum. Bir devrimcinin, hele hele bir komünist devrimcinin özgünlüğü; kendi partisi ya da örgütüyle iç ilişkilerinde değil, fakat tam da sağlam ve sarsılmaz bir parti kadrosu olarak devrimci sınıf mücadelesi içerisinde, yani sınıf düşmanına karşı mücadele içerisinde kendini gösterir. Çünkü bir devrimcide gerçek bir cevher varsa eğer, bunun açığı çıkıp serpileceği gerçek yaşam alanı tam da burasıdır. Ve örgütlü bir birey olmak, burada gerçek bir avantaj, gerçek bir olanaktır. Elbette söz konusu olan doğru bir ideolojisi, politikası, sağlam değerleri ve gelenekleri olan, gerçekten devrimci olan bir örgütse. Bu son noktayı özellikle ekliyorum; zira dejenere küçük-burjuvanın bu yapay özgünlük sevdasının gerisinde, biraz da Türkiye'nin ve dünyanın kötü örgüt geleneklerine kendince duyduğu tepki vardır. Ama sağlam geleneklere ve değerlere sahip bir devrimci örgütte özgünlüğü kendi örgütüne olur olmaz sorun yaratmakta bulacaklarını sananlar, böylece özgün olmaz, sadece "problemlili" olurlar ve devrimci örgüt tarafından kaçınılmaz olarak kusulurlar.

Habip bir işçi sınıfı mensubu olarak, pratikten teoriye gelmiştir. Tuna ise tersine, iyi halli bir orta sınıf mensubu ailenin çocuğu olarak, teoriden pratiğe gelmiştir. Ortak kimlikte, "düşünen ve savaşılan" komünist militan kimlikte buluşmuşlardır. Bu, bir partinin, somutta partimizin kadro politikasının temel bir yönünün özü ve özetidir bence. Bir partinin aydın ve öğrenci kökenli

kadrolarından ne çıkaracağıının, işçi ve emekçi kökenli kadrolarından ne çıkaracağıının, onları hangi ortak partili kimlikte/paydada birleştireceğinin bir özetidir. Partinin zaten baştan itibaren politikası buydu. Bu yoldaşlar tam da bu politikanın ürünüdürler, bu alandaki başarının somutlanmış canlı örnekleridirler.

Parti, bu politikanın bu yoldaşlar şahsında sağladığı başarıdan da güç alarak, onların politik ve manevi anısından ve birikiminden de güç olarak, bu politikayı şimdi daha ileri bir düzeyde hayata geçirecektir. Zindandan yazan bir yoldaş, biz sizi aşacağız yoldaşlar, diyor. Bu doğru bir bakış açısidir, kalanların görevi gidenleri aşmaktır. Neden? Çünkü kalanlar, gidenleri üreten mevcut imkanların yanı sıra, bir de gidenlerin yarattığı yeni imkanlara sahiptirler. Bu durumda elbette onları aşmaktır söz konusu olan, başarıyı bu belirleyecektir. Gidenlerin yarattığı yeni politik ve moral kazanımları bunu gerekli ve olanaklı kılmaktadır. Ve ben büyük bir içtenlikle ifade ediyorum, onları aşacak yoldaşlar çıkacak saflarımızdan.

Aydınlanan bir işçi ve parti işçisi anlamında işçileşen bir aydın... Teoriyi kavrayan bir işçi ve örgütü ve pratiği kavrayan bir aydın... Böyle iki yoldaşla karşı karşıyayız. Bu gerçekten güzel bir şey. Belli bir açıdan partimizin kadro politikasının bir özeti var bu pratiklerde. Sınıf çalışması ve gençlik çalışması, bizim için en başından itibaren iki önemli alan olmuştur. Bu iki alandan çıkmış iki seçkin devrimci örneği bu yoldaşlar. Güzel! Bir üçüncü çalışma alanı kısmen kamu çalışanları, '90'lı yıllardan itibaren... Ve bu üçüncü alandan da bu kimliği, bu performansı gösteren kadrolar var saflarımızda. Her temel çalışma alanımızdan yetişip gelmiş ileri kadrolarımız var, bu da güzel ve anlamlı bir şey.

Emekleriyle yücelen insanlar

Bugün bu insanların kendi dışında bir etki yaratmasına çok fazla da şaşırılmaması gerekiyor. Bu kapasitede, bu tutarlılıkla, bu yetenekte, bu üstünlüklere sahip insanlar elbette saflarımızdan öteye de bir saygınlık yaratırlar. Kendi içimizde biz onların şu ya da bu açıdan kusurlarını tartışsak da bu böyle. Bir dizi şey aksıyor partimizde, doğal olarak da partimizin tek tek bireylerinde... Biz bunu her zaman söylüyoruz. Problem bu değil zaten, bunu görmeyen budaladır. Bunu görmeyen kendini yenileyemez zaten. Kendinde aksayanı görmeyen, eksikliğini görmeyen, kendini yenileyebilir mi? Kendindeki eksikliği, kusuru, zaafı yanı görmeyen, görmezlikten gelen, gerçekte böylece kendi kendini silahsızlandırmış olur. Üstünlüklerimize dayanarak, ondan güç ve moral alarak, zayıf ve eksik yanlarımızı gideren ve hep ileriye doğru yürüyen bir akımız biz.

Biz hep ileriye yürüdük, bugün kimse bizim daha geri bir noktada olduğumuzu iddia edemez. Ne ideolojik, ne örgütsel, ne de devrimci kimlik açısından... Kimse üç yıl öncesine göre bugün daha gerideyiz ya da geridesiniz diyemez. Çizgi olarak daha ilerdeyiz, artık program aşamasındayız, bu alanda Türkiye'nin ölçülerine göre gerçek bir hazine oluşturan bir teorik, politik ve yöntemsel tartışma ve değerlendirme birikimine sahibiz. Yine önderlik olarak daha ilerdeyiz, moral açıdan daha ilerdeyiz, itibar açısından daha ilerdeyiz. Türkiye devrimci hareketinin tartışmasız bir biçimde temel bir akımıyız artık, bunun en ufak bir tartışma götürür yanı kalmamıştır. Türkiye devrimci hareketinin en önündeyiz artık, bunun tartışılacak hiçbir yanı yok. En önde olmamız normal, çünkü biz bu ülkenin komünist

hareketiyiz. Bu ülkede en ileri sınıfı temsil etme iddiasındayız. Ötekilerin herbirinin şu ya da yanı üstün ya da ileri olabilir. Ama biz bütünsel kimlik olarak ilerdeyiz, en öndeyiz. Ve biz bunun meyvelerini önümüzdeki bir-iki yıl içerisinde fazlasıyla devşireceğiz, bundan kuşku duyulmasın.

Partimizin kuruluşu; ilkin, Abdulah Öcalan olayına rastgeldi, bu gelişme gündemi ağır bir şovenizm atmosferiyle birlikte kapladı, solda ve emekçilerin ileri kesimleri arasında partimizin kuruluşuna gösterilebilecek ilgiyi önemli ölçüde gölgeledi. İkinci olarak, siyasal polisin, kuşkusuz nedensiz olmayan, daha kuruluşun ilk adımında partimizi çelmelemeyi amaçlayan peşpeşe operasyonları, partiyi bir süre için de olsa belli bir sıkıntıya soktu. Böylece partimizin kuruluşunun ilanı zayıf bir pratik süreç olarak yaşandı. Bu bir sürü yoldaşta burukluk yarattı. Etkili bir tanıtım kampanyasına dönüştüremedik biz bu tarihi önemde adımı.

Ama gerçek olan hiçbir emek kaybolmaz. Partimizin 1. kuruluş yıldönümü şu günlerde partimizin yoğun bir propagandası ve tanıtımı faaliyetine sahne olmaktadır. Herhangi bir tanıtım faaliyeti yürütmediğimiz halde bu böyle. Bu Habip ve Tuna yoldaşların ölümü üzerinden yaşanıyor. Ama bu bir raslantı değil ki, bu da bizim kendi öz emeğimiz. Parti yeterince tanıtılamadı diye burukluk duyan herkesten çok bu yoldaşlarımızdı. Ve bugün onlar sayesinde biz kendi öz emeğimizin karşılığını alıyoruz. Zerre kadar fazla bir şey almıyoruz, hariçten hazır bir şey almıyoruz. Kendi yoldaşlarımız onlar, partimizin yöneticileri ve önderleri. İmzalı imzası yayınladığımız bir sürü temel önemde yazı ve belgenin yazarları onlar. Bunlar bizim üyelerimiz olmaktan öteye,

Kuruluş Kongremizde seçilmiş Merkez Komitesi üyelerimiz. Bu parti onların partisi, onların kendi öz emeğinin ürünü. Onlar bu partinin özü, özeti, onlar bu partinin kartalları.

Habip yoldaş MK'ya yazdığı son mektubunda; önemli olan bedel ödemek değil, biz bu bedeli ödemeye hazırız; asıl önemli olan, partinin bundan politik olarak gereğince yararlanmasını bilebilmesidir, diyor. Bütün bunlar şaşırtıcı değil. Bu normal olan, olması gereken. Hani yıllardır; yeni bir çizgi, yeni bir kültür, yeni bir gelenek, geçmişi ileriye doğru aşmak, küçük-burjuva devrimciliğini daha ileri bir düzeyde proletarya devrimciliği temelinde üretmek deyip duruyorduk, değil mi? Bu sözler boşuna edilmemiştiyse eğer, bir samimiyeti, bir hedefi ve çizgiyi ifade ediyorduyorsa, ortaya çıkan durumda da olağandışı bir şey yok. Biz buyuz işte.

Yoldaşlarımızı abartıp bir tür efsaneleştirmek bizim işimiz değil, tam tersine, biz onları gerçek kişilikleri ile ortaya koyuyoruz. İşin aslında halihazırda fazla birşey de yapıyor değiliz. Halihazırda ne yapıyoruz? Kendimiz neredeyse henüz hiçbir şey söylemiş değiliz. Partinin bu yoldaşların siyasi özgeçmişlerine ilişkin yayınladığı kısa metinler dışında, ne yayınlıyorsak onlardan yayınlıyoruz. Onların teorisi ya da pratiği, onların düşünceleri ya da eylemi... Neye göre eylemi diyorum. Siyasi savunma bir düşünceden çok bir eylemdir. İnsan bir gazeteye bir makale yazar, o bir düşüncedir; ama siyasi savunma bir eylemdir, bir tutumdur, bir kararlılıktır, düşmanın kürsüsünü ona karşı kullanmaktır, bir karşı yargılamadır o. Ne diyoruz biz başlık atarken? "*Komünistler yargılayanları yargılıyorlar!*" Ne yapıyoruz? Tutup Ümit'in polisteki son direnişine ilişkin metnini yeniden

yayın ediyoruz örneğin. Ama bu bir siyasal pratik, üstelik en zorlu cinsten, ölümüne bir pratik bu. Biz işte bu türden şeyler yayınlıyoruz, emeğe dayalı bir propaganda yapıyoruz.

Biz yoldaşlarımızın emeğini sunuyoruz. Biz tutuyoruz, Tuna yoldaşın *Ekim*'de yayınlanan ilk yazısı olan "*Parti, Çekirdek, Sekt*" yazısını yayınlıyoruz. *Ekim*'deki bu ilk yazısı, '92 Mart tarihli. 19-20 yaşındaki bir insan için, aşkolsun bu düşünce kapasitesine! dedirtecek türden bir yazı bu. Yazısında "30 yıldır mezhebi bol, partisi yok bir ülkenin" devrimcileriyiz biz, diyor. Gören de 30 yıldır bu mücadele içinden gelmiş, yaşayıp gözlemiş biri yazıyor sanacak. İşte örneğin bu düşünsel emek, kendiliğinden bir saygınlık yaratıyor.

İnsana verilen değer

Bu iki yoldaşın temel önemde bir öteki ortak özelliği de insana değer vermesini çok iyi bilmeleriydi. İnsana değer veren ve bir insanda bir parça yaşama gücü varsa (bunu mücadeleci damar anlamında söylüyorum), zindandan bir yoldaşın ifadesiyle gözünde bir parça kıvılcım varsa onu yakalamasını bilen, böylece o insanı hayata, demek istiyorum ki mücadeleye döndürmesini bilen insanlardı bunlar. Söz konusu yoldaşın kaleminde bu söz soyut bir övgü de değil; tersine, ilgili yoldaş son derece somut bir durumu, kendisi ile kurulan ilişkiyi anlatıyor orada. Kendi haline bırakılsa tecrit olup belki de düzene gidebilecek bir insanı, Habip yoldaş çekip alıyor ve ondan kendine yeniden güven kazanan militan bir devrimci çıkmasında temel önemde bir rol oynuyor. Habip'in bu alandaki belirgin tutumunun ve başarısının bir dizi başka örneği var.

Aynı özellik ve yetenek Ümit yoldaşta da var. Sonradan eşi olan yoldaşla ilişkileri hakkında yazılanlar bile yeterli bir fikir veriyor bu konuda. Biz onu yakından tanıyan yoldaşları ise onun bu insan kişiliğini ve insana değer veren yönünün zaten dolaysız bilgi ve gözlemlerimiz sayesinde çok iyi biliyoruz.

İnsanları nasıl kazandığı konusunda yazılanlara dikkat edin. Bu aynı zamanda onun güçlü insani yönüyle de bağlantılı bir başarı. Yıldız Teknik'te kişiliği sayesinde çevresine topladığı çok sayıda insandan dolayı "Ümit ve saz ekibi" denilmesi boşuna değil. Ümit'e hayranlığından dolayı devrimcilik yapan insanlar var, gerçekten çok ilginç bir durum bu. Bir şahsiyete yakınlığından, hayranlığından dolayı devrimcilik yapıyor insanlar. Bu bir kişisel gücü anlatıyor ama. Ümit'te bu kapasite çok doğal bir biçimde var. Güçlü bir kafası var; bunu, güçlü düşünme kapasitesi anlamında söylüyorum.

Olağanüstü bir hafızası vardı. Kongrede NATO üzerine gazeteye bir yazı yazmak gerekiyordu. Aslında alçakgönüllü bir yazı düşünülmüştü. Ama o, yüzyılın başından, birinci emperyalist savaştan girip, yüzyılın sonundan, "yeni dünya düzeni"nden çıkmıştı. İçinde öylesine bilgiler var ki, falanca tarihte falanca antlaşma vb. türünden, nerede ne zaman okudu bunları diye düşündürten cinsten. Orada bu konulara ilişkin kaynaklar da yoktu, belli ki tüm bu teknik bilgi hafızadan gelmeydi. Gerçekten çok güçlü bir hafızası vardı. Bu gerçekten güçlü bir kafa ve bu kafada bize gereksiz görünebilecek siyaset dışı çok şeye de yeterince yer var. Ama bu kafanın Kürt sorunu ve barış konusu üzerine nasıl yazılar yazdığına da dönün bakın. Barış üzerine ölümünün ardından yayınlanan son Kürt yazılarını dönüp yeniden okuyun, Kürt meselesinin bütün bir ayrıntısını

bulursunuz orada.

Onlar düşünceleriyle de, yaklaşımlarıyla da çok önemli insanlar. Habip komploculara ilişkin yazdığı yazıda, böylelerinin hakkı mermi çekirdeğidir diyor, diyorum ama, ben nihayet sözün en veciz kısmını söylüyorum. Bu kapsamlı bir yazıdır ve içindeki fikirler çok anlamlıdır. Bu yazıda küçük-burjuva bireyciliği, bu kendi bireysel emeğini kolektif emeğin bir parçası olarak göremeyen, kendi bireysel emeğini gerçekleştirme imkanı buldukça tatmin olan, ama kolektif emekle çatıştığı bir noktada kolektifi tahrip edecek denli gözü dönen küçük-burjuvazi tahlil ediliyor. Bu fikirler çok önemli. Bu insan bunları yazdığına göre, bu meseleleri düşünüyor, bu içselleştirilmiş bir şey. Oturup bunun üzerine düşünen bir insan ancak böyle bir yazıyı yazabilir.

İtirafçılaştıktan sonra yeniden mücadeleye dönmüş, sonra da gerillada çatışmada ölmüş bir PKK'lı üzerine bir yazısı var Ümit yoldaşın, *Ekim Gençliği*'nde yayınlandı. Bu da örneğin iyi düşünülmüş bir yazı, o bu yazı ile bir mesaj vermeye çalışıyor. Her insanın kazanılabileceğine, yeniden devrimcileştirilebileceğine bir inanç var burada ve bilerek uç bir örneğin öyküleştirmesi üzerinden dile getiriliyor. Bu, Habip'in, çözümlerle kendisini ele veren gençleri, bir dizi başka insanı kazanmasından çok ayrı bir şey değil ki. PKK'da yaşanmış bir olay, Ümit yoldaş bunu bir yerlerde okumuş, oturup onun anısına öyküleştirmiş bir yazı yazmış. Bir devrimcinin yaşamından anlamlı bir şey süzüp yazmak, güzel bir şey.

Yıllar önce bize Kemalpaşa'dan Habip yoldaşın yaptığı bir röportaj geldi. Ziyarete giden bir bayan işçi ile yapılmış bir röportajdı bu. Bir dizi anlamlı soru, anlamlı yanıtlar... Sonra öğrendik ki, bu bayan işçi

meğerse Habip yoldaşın kendi eşiymiş. Burada bir bakış açısı var ama. Her olanağı kullanmak var, bu noktaya dikkat edin. Eşi içeri düşmüş bir işçi kadının dışardaki kararlı yaşam mücadelesini alıp bir propaganda malzemesi haline getiriyor.

Tanıyan birçok insan Habip'in çok alçakgönüllü bir insan olduğunu söylüyor ve yazıyorlar. Ama güçlü bir insana özgü bir şeydir bu. Mahmut Alınak biraz bir sanatçıdır da, roman yazdığına göre. Ancak kendisinden emin insanlara özgü bir şeydir bu, diyor. "Çelik gibi cesaretine rağmen..." diyor mesela, bir devrimci için yapılabilecek en anlamlı bir övgüdür bu. Bu yargılar ve övgüler yakından gözlemlere dayanıyor.

Dört çocuk babası bir işçi Habip. Bu da çok önemli bir nokta. Çocuk, eş vb. sorunların devrimci mücadelede ne büyük problemlere dönüştüğünü biliyoruz. Bu konuda kendi anlatımları var, ben ona bir şey eklemeyeceğim. Ama bu durum çok şey anlatıyor.

Üstünlükleri ve kusurlarıyla...

Bu yoldaşlar elbette ciddi kusurları da olan yoldaşlar. Ama üstünlükleri ile bu denli yücelmiş insanların tutup kusurlarını tartışmanın ne anlamı var ki. Kusur gidici, üstünlük kalıcıdır. Partimizin de çok kusuru var. Bir parti "*Devirmeyen darbe güçlendirir*" derken, kendini darbeye yolaçan zaaf ve yetersizliklerin dışında düşünebilir mi? Nihayetinde darbeyi yiyen kendisi. Parti kendi zaaflarından ve yetersizliklerinde dolayı darbe yer. Nitekim aynı konuya ilişkin değerlendirmelerde; bu bizim geçmişimizdir, bu bizim küçük-burjuva yanımızdır, bu mesele bireylerden ötedir denilmiyor mu? Partimizin de çok zaafı var, yeri geldiğinde bunları yüreklice ortaya

da koyuyor. Ve partimizin ciddi zaaflarından sözettiğimiz bir durumda ona mensup kadroların zaaf ve yetersizlikleri haydi haydi vardır.

Tuna yoldaşın da bazı kusurları olmalı ki, MK üyeliğine aday gösterilmesi vesilesiyle kendi tercihiyle oturup kongre önünde 6 sayfalık bir özeleştiri yapmak ihtiyacı duymuş. '97 sonunda Ümraniye Cezaevi'nde iken de özeleştirel bir değerlendirme olarak, oturup "*Devrimci bütünleşme*" başlığı taşıyan, kendisinin bütünleşme sorunlarını tartışan bir metin kaleme alma ihtiyacı duymuş. Örgüte ilk başvurusuna "*Devrimci birleşme*" başlığı koyan bu yoldaş, yıllar sonra kaleme aldığı özeleştirel değerlendirmeye ise "*Devrimci bütünleşme*" başlığı koyuyor ve bunun sorunlarını değerlendiriyor. Bu yoldaş laf olsun diye bunları yapmıyor, ne yaptığını ve ne dediğini çok iyi biliyor.

Ümit yoldaşın "*Devrimci birleşme*" başlığı taşıyan ilk başvurusu yazık ki bugün arşivimizde yok. Yoldaş İstanbul İl Komitesi'ne üyelik başvurusu yapıyor. Bu başvuru "alışıldık" türden bir özgeçmiş içermediği için belli bakımlardan yadırganıyor ve geri iade edilerek yenisi isteniyor. Yoldaş bunun üzerine "*Devrimci bütünleşmeye ek*" başlıklı ikinci bir başvuru kaleme alıyor.

Ümit bu ikinci metnin "İdeolojik sağlamlık" ara başlıklı bölümde, örgüt bir EKİM üyesinin başlıca üç temel alanda değerlendirilebileceğini saptamıştır, diyor ve bu konuda MK tutanaklarından alıntı yapıyor. Bu alanlar; bir ideolojik kimlik, iki devrimci kimlik, üç devrimci örgüt yaşamına uyumdur; bu ölçülerin ışığında dönüp benim durumuma bakalım, diyor. Konuya ideolojik kimlikten başlamış, ardından devrimci kimlik ve örgüt yaşamına uyumla devam etmiş. Bu konular

ekseninde kendisine ilişkin övgüler de içeren açıklamalardan oluşan bir metin bu. Oldukça açık ve dobra konuşuyor, kendi emeğini ve kişiliğini cepheden savunuyor. Bunu herkes kolay kolay yapamaz, bu rahatlığı bu kadar kolay göstermez, gösteremez. Uzun uzun bunları anlatıyor. Örneğin düşünsel cephede ne yapmış? Daha o safhada Merkez Yayın Organı'na bilmem kaç tane yazı iletmiş. Bunu hatırlatıyor ve bu harekette bu davranış bir ölçüdür diyor, bunlar üzerinden kendisini savunuyor.

İlk başvurusunun geri iade edilmesini kastederek, eğer *“yeterli açıklığın ve anlaşılmanın ürünüyse, bu ‘ek’ sorunu ortadan kaldıracaktır”* diyor ve şöyle devam ediyor; *“Ama bu karar (red kararı) bu yazıya rağmen sürerse, hiç değilse bir yazılı değerlendirme istiyoruz. Neler yetersizdir? Birikimimiz mi, iddiamız mı, pratiğimiz mi, ilerlememiz mi? Bunca süredir çabamızın karşılığı hiç değilse böyle bir değerlendirme olmalıdır ki, yarından itibaren nelerin eksik olduğu üzerinden bilinçli bir aşma çabası verelim.”* Ve metnin sonunda bir şiar: *“Herşey komünizm için!”*

Çok verilenden çok istenir

Burada bir kuvvet ve bir samimiyet var. Alışılmadık bir davranış tarzı var. Ona bunları söyleme gücü veren bir şey var. Bu tutumun başka örnekleri de var. MK'ya yazılmış bir raporda, gençlik pratiğimiz eleştiriliyor, o halde duruma daha yakından bakalım diyor ve kendince bakıyor. Burada kendine göre bir içtenlik, bir rahatlık, bir güçlülük var. Ama bu yoldaş bu alışılmadık tutumundan dolayı bizde kaybolmadı. Tersine, kademe kademe yükseldi ve sonunda daha genç yaşında Merkez

Komitesi'ne seçildi. Bu da parti olarak bizim övüncümüz.

Bu onur herşeyden önce partimizindir. Ve bu parti onlarıdır, dolayısıyla bu onur doğal olarak onlarıdır da. Onlar bu partinin onurlu üyeleridir. Önemli olan buradaki kesişme ve bütünleşmedir zaten. Parti üyesi ile partinin bu noktada birbirini tamamlaması, birbirini onurlandırması, birbirini yüceltmesidir. Parti onları yetiştirip yüceltti, tabii ki onlar da partiyi yücelteceklerdi. Çok verilenden çok istenir, değil mi, böyle diyorduk hep EKİM olarak. Tuna yoldaşa çok şey verilmiştir, karşılığında elbette ondan çok şey istenecek ve beklenecektir.

Örneğin, "*Parti, Çekirdek, Sekt*" yazısında, EKİM doğrudan ve dolaylı olarak bir dizi noktada eleştirilir; EKİM bazı şeylere dikkat etmezse çok geçmeden mevcut mezheplerden biri haline gelecektir, denilir. Bu yazı *Ekim*'de olduğu gibi yayınlanmıştır. İşte bu rahatlık ve hoşgörü, bu dikkat ve sükunet, bu geliştirici demokrasi, Habipler'in ve Tunalar'ın serpildiği verimli bir toprak olmuştur. Bu da bu hareketin, bu da partimizin onurudur. Tabii ki birbirimizi karşılıklı onurlandıracacağız. Parti bireyi, birey de partiyi... Habip bu partiyi yüceltmıştır ve bu partiyle birlikte de yücelmiştir. Kuşku yok ki o üyesi olduğu parti sayesinde Habip Gül olmuştur.

Gene de ama, yaptığım bu son vurguda ölçüyü kaçırmamak için, bu yoldaşlarımızın günümüzde gerçekten nadir rastlanan türden devrimciler olduğunu da belirtmek durumundayım. Özel kişilikler ve yetenekler bunlar. Kemalpaşa'nın karanlığında, ancak ileri ve deneyimli bir kadronun gösterebileceği bir kararlılıkla ve toklukla tasfiyeciliğe karşı tutum almak, elbette bir

rastlantı değildir.

'95 İstanbul operasyonunda yoldaşlarımız poliste blok olarak direndiler. Sonra Bayrampaşa'ya gittiler, orada garip sorunlardan birbirleriyle problemlili hale geldiler, garip bir bunalım yarattılar, Habip'in de içinde ve taraf olduğu bir bunalımdı bu. Örgüt olarak bu sorunu çok sert bir tutum ile karşıladık. Habip o bunalımın bir parçası olmamalıydı, belki kendisinin iradesini aşan yanları da vardı; ama olduğu için, gelişmeden birinci dereceden sorumlu tutuldu. Zira o orada farklı bir konumdaydı, yönetici ve dolayısıyla önder bir konumdaydı. Nitekim kendisine iletilen ve şimdi arşivimizde örneği bulunan mektupta "Çok verilenden çok istenir" denilmiş, bu çerçevede taşıdığı sorumluluklar hatırlatılıp eleştirilmişti.

Ama yoldaş bu konuda kendisine yönelen sert tutumu sükunetle göğüsledi. Hapisten çıktı ve tam bir örgüt adamı gibi davrandı. Sonrasını biliyoruz, 6 ay bile kalamadı dışarıda, yeniden tutuklandı. Nasıl tutuklandığını, poliste nasıl davrandığını biliyoruz. En ağır işkenceler karşısında bir kez daha boyun eğmez bir militan komünist tavır. Daha da güçlenmiş ve olgunlaşmış sarsılmaz bir devrimci.

Dümdüz bir yolda, türküler eşliğinde kolkola yürümek çok kolay. Asıl önemli olan, arada, şu veya bu nedenle, ayağınız takılıp sendelediğiniz bir durum sonrasında kalkıp yeniden ve eskisinden daha güçlü ve coşkulu bir şekilde yürüyebiliyor musunuz? İşte o zaman aşkolsun size derler, önemli olan bu. Asıl önemli olan, her koşul altında üyesi olunan partiye tam bağlılık içinde davranmak, o partinin iyi bir üyesi olmak için ne gerekiyorsa onu yapabilmektir. Habip Gül bu tutumun en seçkin, eşine nadir rastlanabilen bir örneğidir.

Mesele kusur meselesi değil. Bunlar olağanüstü insanlar değil, bunlar geręek birer insan. İnsan ne demektir? İnsan kusurları da olabilen varlık demektir. Eği diyor ki, Ümit yoldağ insanların ağlamayı yadırgamalarını anlayamıyordu. Çünkü ağlamak da insana özğü bir şey ve güzel bir şey. Yerine göre insan hırsından da ağlar. Geręekten hırsından ağlayacak gibi olduğu bazı anları olabiliyordu Ümit'in. Bu son derece insani bir duygu ve davranış tarzı.

Dolayısıyla insanın zaafaları da olur. Bir partinin zaafaları da olur. Bir insan zamansız olarak kendi partisi ile belli bir konuda fikri olarak karşı karşıya da gelebilir. Bundan daha doğal ne olabilir ki? Önemli olan esasa ilişkin tutumdur; davaya ve temelde partiye karşı olan tutumdur. Şu veya bu konuda farklı da düşünebilir bir yoldağ. Olabilir. Bu onun kendi partisine sadakatine, güvenine, heyecanına hiçbir biçimde engel değil ki. Önemli olan bu. Ve parti birliği, partili kimlik ve partiye sadakat, tam da bu gibi durumlarda geręekten sağlam ve köklüdür, anlamlı ve değerlidir.

Habipler'in ve Ümitler'in partisi geleceği temsil ediyor

Kendimiz için çıkarılması gereken sonuç ne? Kendimiz için çıkarılması gereken sonuç partiye iliőkindir, parti çalışmasına iliőkindir. Biz geleceği temsil ediyoruz, bunun tartışılacak bir yanı kalmamıştır. Bu konuda tartışma bitmiőtır. Bu tartışma Türkiye'deki tüm öteki devrimci siyasal akımlar nezdinde de bitmiőtır. Bu tartışma bitmiş bulunduğuna göre, biz belli bir kimliğin doğal temsilcileri olduğumuzu kanıtladığımıza göre, bunun ağır sorumluluğunu omuzlarımızda daha

derinlemesine hissetmeliyiz. Tartışma bitmiştir de, hayat devam ediyor. Şimdi iş daha zor aslında. Bir ilden yoldaşların bu olay sonrasında sık sık söyledikleri bir şey var; tüm dikkatler üzerimizde diyorlar, ama bu bir tedirginliği, buna nasıl yanıt vereceğiz tedirginliğini de anlatıyor. Eğer tartışma bitmişse, bizim sorumluluğumuz çok daha ağır demektir.

Biz bir dizi badireden geçtik, biz öyle düz bir yolda yürümedik. '91'de bir konferans yaptık, arkası koca bir tasfiyecilik oldu, merkez komitemizin bir kısım üyesi gitti. Örgütümüzün bir bölümünü götürdüler, heba ettiler. Parti yılını birkaç seneye yaymak durumunda kaldık. Yani yolu hiç de kolay yürümedik, düz de yürümedik. Ne kadar da pürüzsüz bir yürüyüşümüz var, aşkolsun diyebilecek durumda değiliz. Mesele bu da değil. Neticede biz yol yürüyoruz. Ağır aksak, düşe kalka, ama yürüyoruz. Biz hep ileriye gidiyoruz. Daha iyi gitsek, daha hızlı gitsek, daha pürüzsüz gitsek kuşkusuz daha iyi olur. Ama böyle olamasa bile biz neticede yürüyoruz ve giderek bir takım şeyler yerli yerine oturuyor. Herşey bir yana, partinin kimliği oturuyor, parti yerini buluyor. Başkası tüketirken, biz ürettik. Başkası mirası çarçur ederken, biz başka bir şey yaptık. Bazı grupların övünç konusu bir mirası vardı, değil mi, bizde de büyük bir saygınlık yaratıyordu ve biz basınıımızda sahipleniyorduk. Onlar onu önemli ölçüde tükettiler, geliştirmek bir yana. Biz bir şey tüketmediğimiz gibi, bir gelenek yarattık ama. Bir şeyler yarattık ve oturttuk. Yaratıyoruz ve oturtuyoruz. Başkası burada bir ölçü değil, çok yanıltıcıdır bu. Biz kalması gereken akımız diyoruz, o zaman bizim kaderimiz ile onların kaderi aynı olabilir mi? Bizim devrimciliğimizin ölçüsü ile onların devrimciliğinin ölçüsü aynı olabilir mi?

Yoldaşlarımızın sergiledikleri onurlandırıcı örnekten bizim çıkarabileceğimiz sonuç bu. Klasik bir deyimdir, onlara layık olmak denir; kaybedilen devrimcilere, yitirilen devrimcilere layık olmanın yolu budur; partiyi büyütmek ve bu davayı yaşatmak! O kısa siyasal özgeçmiş eskizinde de denildiği gibi, bu insanların boşuna ölmediğini kanıtlamak! Yoktan varetmek, varolanı büyütmek; insanların boşuna ölmediğini kanıtlamanın bundan daha iyi bir yolu olabilir mi? Ve bugünün geçici konjonktürüne kimse aldanmasın. Bu yoldaşların siyasi yaşamı, bu yaşamın özeti gösteriyor ki, bizim partimiz geleceği temsil ediyor. Bugün biz küçük bir parti olabiliriz. Ama yarının patlamalarına hazırlanan bir partiyiz biz, yarının ruhunu taşıyan bir partiyiz. Karanlıkta öncü tabii ki yalnız ve zayıf olur. Fakat karanlıkta, zayıf dönemde, durgun dönemde ayakta durmasını ve yol yürümesini bilenler, devrimci patlama dönemlerinde de bu işin sahipleridir. Bolşevikler yenilginin o karanlık döneminde bir avuç insan olarak tutunmayı başaramasalar, 1912'nin devrimci yükselişini kucaklayabilirler miydi? 1914'ten sonra savaşın yarattığı şovenizm ortamında bir avuç insan olarak gene dayanmayı başaramasalar, 1917 Şubat'ından sonra devrimin partisi olabilirler miydi? Biz zor dönemde var olduk, dayandık ve yaşadık. Biz geleceği temsil ediyoruz. Burada yüceltilen bu insanlar, kendi dışımızdan yüceltilen bu insanlar, ancak geleceğin insanları olabilirler. Bunlar geleceğin partisinin insanlarıdır.

Bizim yoldaşlarımızın hayranlık verici devrimciler olduğu anlatılıyor birileri tarafından. Mahmut Alınak, Habip'in anısı önünde büyük bir sevgi ve saygıyla eğiliyor. 20 yıllık bir işçi ve TKP/ML militanı bunu yapıyor. Habip'in ablasının o kısacık yazısı çok anlamlı

değil mi? Habip yoldaş diyor, Nevzat yok onun için. Politik kimliği ile Habip var artık onun için. O kadar doğal bir biçimde Habip yoldaş diyor ki. Ne diyordu İzmirli yoldaşlar yayınlanan yazılarında; tarihte kaç kişi kendi normal kimliği ile değil de siyasal kimliğiyle bu denli özdeşleşmiştir? Kimse Nevzat demiyor, Ulucanlar'da da böyle bilinmiyor. Düşman çoklukla onu Habip Gül olarak anıyor, öldüğü ilk bu isimle duyuruldu. Habip'tir o ve bu bir siyasi kimliktir. Ne diyor ablası; *"O en küçüğümüzdü ve en büyüğümüz oldu."* İşte bu, budur. Ve kamuoyu önünde verilmiş bir söz: *"Habipler'i yaşatmak için mücadeleyi sürdürmeliyiz. Kahrolsun faşist Türk devleti! Yaşasın sosyalizm!"*

Kardeşini çok iyi tanıyan da bir insan, çok ilginç. Habip'in acılarını içine gömen ve acı çektikçe hırslanan bir kişiliği vardı, diyor. Gerçekten de öyle, örgüt yaşamından da biliyoruz bunu. Ama en sıkıntılı anlarında bile şu veya bu mesele üzerinde düşünmeyi ihmal etmeyen, yazmayı ihmal etmeyen bir devrimci bu.

Tekrar ediyorum, düz yolda giderken kenarında tesadüfen bulduğumuz insanlar değil bunlar, partimizin en eski kadroları. Habip'in bizdeki siyasal yaşamı '87'den başlıyor, yani daha en baştan, Tuna'nınki ise '91'de başlıyor, ki bugün bizde '91 öncesinden gelen kadro çok fazla yok.

**"Bedel ödemekte hiçbir tereddütümüz
yok, ancak..."**

Habip yoldaşın Merkez Komitesi'ne yazılmış son mektubundan bir parça okuyacağım.

"Sevgili yoldaşlar;

"Zindanlar sürecini biliyorsunuz, önümüzdeki sürecin

ağır bedeller ödemeyi gerektiren bir saldırı süreci olacağı malumdur. Bedel ödemekte hiçbir tereddütümüz yok. Ancak kendi başına bedel ödemenin bir şey ifade etmeyeceğini siz de biliyorsunuz. '96 SAG ve ÖO sürecindeki durumumuz buna en bariz örnektir.

“Süreci önden politik bir öngörü ve hazırlıkla karşılamak zorunludur. CMK'da olmamamız önemli bir dezavantajdır. Bu dezavantajı bir nebze de olsa Cezaevleri Merkezi Örgütlülüğü'nü oluşturarak gidermeye çalıştık. Önden süreçleri tahlil etmek, buna uygun taktik politikaları geliştirerek merkezi düzeyde güçlerimizin önüne koymak, sürece hazırlık anlamında oldukça önemlidir. Özellikle Cezaevi Merkezi Örgütlülüğü'nü ilan ettiğimiz bir yerde, merkezi politika daha da zorunlu hale geldi. Çünkü tüm güçlerimiz Cezaevleri Merkezi Örgütlülüğü'nün ne diyeceğine bakıyorlar. Böyle olması da doğal...” deyip devam eden bir mektup bu.

Habip için önemli olan gerektiğinde tereddütsüz ölmek değil, fakat bu ağır bedel ödenirken partinin buradan hakettiği politik kazanımı elde edebilmesidir. 2 Eylül'den, mektup yasağının gelmesinden hemen önce yazılmış son mektuptur bu. Bu insanlar ne yaşadıklarını, nelerle karşı karşıya olduklarını gayet de iyi bilen insanlar ve bu durumda onlar için önemli olan, kendilerinin akıbeti değil, fakat partinin politik ve moral çıkarlarıdır. Bunu, bu örnek partili tutumu örneklemek için okudum bu mektubu.

“Süreci önden politik bir öngörü ve hazırlıkla karşılamak zorunludur.” Bu sözün ışığında dönüp son bir seneye bakın; bu süreçte hücre tipi saldırısı üzerine ısrarla yazıp durmuştur bu yoldaşlar, bu süreci öngörüyle karşıladıklarının açık ve somut bir göstergesidir. Dikkat edin, Ulucanlar katliamının hemen öncesinde Bayrampaşa

olayı vesile edilerek, ardından Ulucanlar katliamı kullanılarak, hücre tipi saldırı gündemleştirildi. Son bir yıldır basınımızın sayfalarında bu yoldaşlar tarafından özel bir ısrarla buna dikkat çekiliyor, gündeme alınan bu saldırıyı püskürtmenin sorunları tartışılıyor. Bu saldırı gelecek, durmadan yeni F tipi cezaevleri yapılıyor, artı mevcut cezaevleri peşpeşe hücre tipine dönüştürülüyor; bu herhalde boşuna yapılmıyor, yoldaşların ısrarla vurguladığı buydu. Olaylar onların yanılmadıklarını gösterdi.

“Bu coğrafyada artık Komünist İşçi Partisi var”

Yakın zamanda bir işçi yoldaşa yazdığı bir başka mektubu var Habip yoldaşın. Anlaşılan söz konusu işçi yoldaş, İmralı duruşmalarını izleyen ilk haftalarda Habip’e yazdığı mektupta, PKK’ye karşı eleştirilerimizin üslubu biraz fazla sert değil mi? demiş. Habip’in yanıtı aynen şöyle:

“Ulusal hareket cephesindeki gelişmeler ve yaratacağı sonuçları konusunda mutabıkız. Zaten parti bu konuda net bir tutum almış durumda. Benim değerlendirmelerimde üslubumu sert bulduğunu belirtmişsin. Ama ben tam tersini düşünüyorum. Biz bu akıma karşı yeterince ‘yumuşak’ ve sorumlu davrandık. Dün belli yönleriyle ‘yumuşak’ davranmamız ne kadar anlamlıydıysa, bugünkü sertliğimiz de o kadar sarsıcı ve anlamlıdır. Birileri teslimiyeti pervasızlığa vardırırmışsa, biz de Kürt halkına ve devrime karşı sorumluluğumuz gereği bu pervasızlığa karşı en az mermer kadar sert olmalıyız. Duyabileceğimiz hiçbir kaygı yok.

“Bugünün atmosferinde bu sertliğimiz belli bir

teпкиyle karşılanıyor olabilir. Ama bu geçici ve duygusal bir atmosferdir. Yarın bu atmosfer dağıldığında, herkes şapkasını önüne koyup söylediklerimiz üzerine düşünmek zorundadır. Yani herkes bilmelidir ki, bir sınıfın ve halkın kaderiyle, geleceğiyle oynamak artık eskisi kadar kolay değildir. Bu coğrafyada artık Komünist İşçi Partisi var. Herkes söylediklerini on kez ölçmeli, bir kez biçmelidir. Aksi taktirde partinin ideolojik şiddetine katlanmak zorundadır. Aynı şekilde ulusal hareketin teslimiyet platformunun utanç verici destekçileri de bugün yaptıkları devrim tasfiyeciliğinin hesabını vereceklerdir. Tepkileri hiç önemsemiyorum. Biz dostlarımıza karşı ne kadar sorumlu ve hassas isek, dost olmaktan çıkmak eğilimi gösterenler veya çıkanlara karşı da o kadar acımasız olacağız.

“Sevgili dost, eleştirilerimizden sonra ulusal hareketle aramızda belli bir gerginlik doğdu. Şimdilik nispeten giderilmiş olsa da ilişkilerimiz oldukça soğuk. Kendi etkinliklerine bizi davet etmediler. Bergama’da ise bizi davet etmişler, ama mesajımızı okumamışlar. Biz de doğal olarak onları ‘96 Zindan Direnişi etkinliklerimize davet etmedik. Yani kimse gücüne güvenerek bizi peşinde koşturacağını düşünmesin. Onlar bize bir tutum alıyorsa, biz onlara on kez tutum alırız. Öyle anlaşılıyor ki, birileri hala bizi başkalarıyla karıştırıyorlar.”

Burada söylenenler bir şeyi anlatıyor. Ben parti bilinci diyorum ya, bu insan nerede durduğunu, neyi temsil ettiğini çok iyi biliyor. “Bunlar hala bizi başkaları ile karıştırıyorlar” diyor. Burada bir özgüven var, burada bir inanç var. Partisine ve partisi şahsında kendine...

Mektup şöyle devam ediyor:

“Sevgili dost, sermaye devleti ulusal hareketin

teslimiyet platformundan da güç alarak yeni bir saldırı dalgası başlatıyor. Bunun bir ayağı da cezaevleri ve cezaevlerindeki devrimci dinamizmdir. Af, pişmanlık yasası bu saldırının esasını oluşturuyor. Bu yeni saldırı en azından '91 kadar karşılık bulacak. ('91'deki anti-terör yasasının geriletici bir etki yarattığını düşünüyor yoldaş, yenisi de en azından '91'deki kadar tahrip edici bir etki yaratacak anlamında söylüyor.) Buna karşı etkin bir mücadele ile yüzyüzeyiz. '96 direnişinin 3. yıl dönümünde Eskişehir saldırısını püskürttük. (Bu mektup Ağustos tarihlidir, iki TİKKO militanının Eskişehir tabutluğuna götürülmesine karşı yapılan eylemi kastediyor.) Ama bu sadece basit bir yönüydü. Esas saldırı önümüzdeki süreçte gelecek. Ancak kendi adımıza bu saldırı karşısında esnemektense kırılmayı tercih ediyoruz. Biz hazırız. Partinin bayrağına leke sürmeyeceğiz."

Bu sözler şimdi ne kadar da anlamlı!.. O zaman söylendiğinde, daha çok aşırı bir güvenin ifadesi gibi görünüyor. Ama şu an durumun kendisine ne kadar büyük bir doğallıkla oturuyor!.. Tam da söylendiği gibi yapıldı. Saldırı karşısında esnemektense kırılmayı tercih ettiler. Ölüm dahil herşeye hazır olduklarını gösterdiler ve partimizin bayrağına leke sürmek bir yana, onu yükseklerde dalgalandırdılar.

"Esas saldırı önümüzdeki süreçte gelecek. Ancak kendi adımıza bu saldırı karşısında esnemektense kırılmayı tercih ediyoruz. Biz hazırız. Partinin bayrağına leke sürmeyeceğiz."

"Sevgili dost, buradaki dostlar iyidirler. Kızgınlığınız oldukça haklı. Partinin bu konuda başlatığı iç mücadeleyi oldukça isabetli ve zorunlu görüyorum."

Bu da partili bir tavır. Ola ki bu "iç mücadele" bir

yerinden Habip yoldaşı da yalıyordur... Ama onun için problem asla bu değil. İki satır altta partinin iç mücadelesini haklı görüyoruz diyen bu yoldaş, iki satır üstte de, “*Biz hazırız, partinin bayrağına leke sürmeyeceğiz*” diyor. Bu budur işte. Burada bir çelişki değil, tam bir bütünlük var; burada gerçek bir parti adamının tutumu var, tam bir partili davranış tarzı var. Yaşam ile söz buluştuğu zaman, burada gerçek bütün sadeliğiyle ve bütün görkemiyle açığa çıkıyor.

Aradan neredeyse dört hafta geçti, biz henüz bir şey söylemedik. Fakat bir yerde fazla bir şey söylememize gerek de yok. Örneğin bu mektup zaten çok şeyi kendiliğinden anlatıyor. Sözleri ve mücadeleleri bu insanları fazlasıyla anlatıyor. Bu konuda başka ne denebilir ki, buna başka ne eklenebilir ki...

(*TKİP Merkez Yayın Organı*
Ekim'den alınmıştır...)

Zor dönemin bilinçli, inançlı ve soluklu devrimcileri...

H. Fırat

(14 Nisan 2002 tarihinde verilmiş bir konferansın kısaltılmış kayıtlarıdır...)

Burada Hatice yoldaşı salt bir Ölüm Orucu direnişçisi olarak ele almayacağım. Dahası bu yönünü öne de çıkarmayacağım; zira bu, onun tümüyle onur verici olan örgütlü devrimci yaşamının yalnızca özel bir evresini, asıl anlam taşıyan partili yaşam bütününden koparmak olur.

Elbette ki Hatice Yürekli yoldaş, tüm öteki siper yoldaşları gibi, bu uzun maratona soluklu bir biçimde koşmuş ve alınının akıyla göğüslemesini bilmiş bir komünisttir ve bu çerçevede de söylenecekler olmalıdır, olacaktır. Fakat Hatice Yürekli'yi salt Ölüm Orucu direnişçisi kimliği ile ele almak, uzun yıllara yayılan partili devrimci yaşamını onun özel bir evresine indirgemek anlamına gelir.

Hatice Yürekli bir sıra neferi ruhuyla devrim uğruna ölmesini bildi; fakat biz partimizin açıklaması üzerinden de biliyoruz ki, o partimizde uzun yıllar önemli görev ve sorumluluklar üstlenmiş, partimizin kuruluş kongresine de ön hazırlık sürecinden itibaren katılmış ileri düzeyde bir komünist kadroydu. Önemli olan bu partili yaşamın tümünü anlamak, anlamlandırmak ve ondan öğrenmesini bilmektir.

Kesintisiz ve pürüzsüz bir partili devrimci yaşam

Hatice Yürekli saflarımıza '90'ların hemen başında, henüz oldukça genç bir insanken katılmış bir yoldaştır. Örgütlü devrimci yaşamı, tıpkı daha önce kaybettiğimiz yoldaşlar gibi, tümüyle saflarımızda başlamış, kesintisiz olarak sürmüş ve saflarımızda ölümsüzleşmiştir. Bu, örgütlü partili yaşam, profesyonel devrimci kimlik, parti üyesi olmanın onurunu yükseklerde tutmak, bunun bir gereği olarak her alanda direnişçi kimliğin temsilcisi olmak vb. bakımlardan örnek ve pürüzsüz bir yaşamdır. Komünist bir partili devrimcinin yaşamında aslolan ve kalıcı olan da bu ayırdedici yönlerdir zaten.

Bu çerçevede tanıma dikkat ediniz; ben bir devrimcinin kişi ve insan olarak şu veya bu üstünlüğü ya da kusuru olarak koymuyorum meseleyi. Bu açıdan ele alındığında, istinasız her devrimcinin tartışılacak yönleri, sözü edilebilir kusurları ve eksiklikleri muhakkak ki vardır. Burada Hatice Yürekli'nin örnek ve pürüzsüz partili devrimci yaşamından söz ederken kastettiğim bu değildir. Her partili yoldaş gibi elbette onun da çeşitli kusurları ve yetersizlikleri vardı. Fakat yaşamını devrim uğruna feda etmiş bir devrimci

değerlendirilirken üzerinde durulması gereken, bu tali ve geçici yönler değil, devrimci yaşamın temelini oluşturan, belirleyici ve kalıcı nitelikte olan öğelerdir.

Partili bir devrimci olmanın temel önemde ölçütleri ve gerekleri vardır; bunlar bizde en başından itibaren net bir biçimde ortaya konulmuş ve son olarak partimizin kuruluş kongresinde temel önemde ölçütler olarak bir kez daha formüle edilmiştir. Bunlar komünist kadroda ideolojik kimlik, devrimci/direnışçi kimlik ve örgütlü kimlik olarak ortaya konulmuştur. Bunlardan ikincisi, devrimci/direnışçi kimlik, partimizin kuruluş kongresinde ayrıca tanımlanmıştır. Hayatın her alanında sınıf devrimciliği üzerinden gösterilmesi gereken bu kimliğin, daha özel olarak da siyasal poliste, zindanda ve mahkemede parti üyesi olmanın onurunu yükseklerde tutan örnek bir direnişçi tutum ve pratik anlamına geldiğinin altı çizilmiştir.

Örnek partili devrimci yaşamın temel ölçütleri işte bunlardır ve buradan bakıldığında, Hatice Yürekli'nin yaşamı gerçekten pürüzsüz bir partili devrimci yaşam örneğidir.

Partili kadroları şahsında parti

Fakat burada temel önemde bir nokta var. Söz konusu ölçütler partinindir; parti, saflarına kazandığı her devrimci militanı bu ölçütler temelinde eğitmeye ve şekillendirmeye, mücadelenin zorlu koşullarına ve zor sınavlarına hazırlamaya çalışır. Buradan bakıldığında, Hatice Yürekli'nin örnek devrimci yaşamından yansıyan, aynı zamanda partimizin üstünlükleridir. Partili bir kadronun üstün niteliklerini bu noktada partisinden ayırmak, ayrı düşünmek mümkün değildir. Bu, daha önce

kaybettiğimiz öteki iki yoldaşımız, Habip Gül ve Ümit Altıntaş üzerinden de ifade edilmişti. “Onlar partimizin özü ve özetidirler” tanımıyla ortaya konulmuştu bu.

Şimdi bu üç şehit yoldaşımızı birarada ele alıp, temel önemde bazı ortak özelliklerini birlikte sıralayalım: Üçü de örgütlü devrimci yaşama partimizde başlamış, bunu kesintisiz bir biçimde sürdürmüş, sonunda ölümü de partimizin onurlu birer üyesi olarak göğüslemişlerdir. Üçü de birçok kez işkenceden geçmiş ve her seferinde tam direniş göstermiş, mahkemelerde siyasal savunmalar yapmış ve zindanlarda direnişçi çizginin örnek temsilcileri olmuşlardır. Üçü de partinin düşünce yaşamına aktif bir biçimde katılmış, partinin yayın organlarına düzenli olarak katkılarda bulunmuşlardır. Üçü de partinin sıradan üyeleri değil, fakat üst düzey kadroları arasındadır; Habip ve Ümit MK üyesidirler, Hatice yoldaş ise uzun yıllardan beridir sürekli İK düzeyinde görevler üstlenmiştir. Ümit ve Hatice partimizin kurucu üyeleridir, Habip’i bundan alıkoyan ise zindanda bulunması olmuştur.

Bunlara başka özellikler de eklenebilir, fakat bir fikir vermesi bakımından bu kadarı yeterli. Ortaya çıkan sonuç, bu yoldaşların ortak kimliği üzerinden yansıyan bir kolektif niteliktir. Bu, partidir; partimizdir, TKİP’dir. TKİP, coşkulu yükseliş dönemlerinin değil, çifte yenilginin ağırlığı altında yaşanan zor bir dönemin partisi olarak şekillendi. Saflarında da bu dönemi kavrayan, ona bilinçli, inançlı, dirençli ve soluklu devrimciler olarak yanıt veren kadrolar yetiştirdi. Habip, Ümit ve Hatice yoldaşların devrimci yaşam çizgileri, temel önemde ortak özellikleri, bunun somut ve tartışılmaz göstergeleri olarak durmaktadır önümüzde.

Partimizin bu alandaki başarısını tam olarak

değerlendirebilmek için, onun inşa edildiği özel tarihi dönemin özelliklerine bakmak durumundayız. Bunu yakın geçmişin yükseliş dönemleriyle, '60'lı ve '70'li yıllarla kıyaslama içinde yapmak, ayrıca açıklayıcı olacaktır. Bu ise bize, bu dönemde saflarımızda yetişmiş Habip, Ümit ve Hatice türünden yoldaşların değerini yerli yerine oturtma olanağı sağlayacaktır.

Yakın tarihimizin üç dönemi

Her dönemin devrimci kuşakları kendi dönemlerinin toplumsal-siyasal ortamı içerisinde şekillenirler. Her tarihi dönemde, ulusal ve uluslararası düzeyde, sınıflar mücadelesinin belirli bir durumu ve seyri, dönemin bu temel üzerinde kendini gösteren bir siyasal-moral atmosferi vardır. Dönemin devrimcileri de, son tahlilde, bu atmosfer içerisinde şekillenirler. Bu, dönemin devrimci tipini belirlemekle kalmaz; döneme özgü devrimciliğin anlamı ve değeri de ancak bu temel üzerinde tam olarak kavranıp yerli yerine oturtulabilir.

Türkiye'nin yakın tarihine baktığımızda, sosyal mücadelelerdeki yükseliş açısından üç önemli dönem olduğunu görüyoruz. (Karşı-devrimin belirlediği yenilgi dönemlerini dışında tutuyorum, zira bunlar genellikle yükseliş döneminin kitlesel çapta ürettiği devrimciyi yine kitlesel çapta tüketen dönemlerdir). Bunlardan ilk ikisi, '60'lı ve '70'li yılların yükselen halk hareketleriyle belirlenen dönemlerdir. Üçüncü dönem ise, kabaca' 87'den başlayarak günümüze uzanan dönemdir. Bu son dönemin özelliği, Türkiye ve dünyada birbirini izleyen çifte yenilginin ağır yükünü taşıması; yanı sıra, kendine özgü biçimde yaygın kitle eylemlerine sahne olsa da, mücadelenin bir türlü devrimci yükselişe dönüşebilen bir

çıkış yapamamasıdır. Bu dönem herşeye rağmen bir sosyal hareketliliğe sahne olduğu için ilk iki döneme benzer, fakat bu hareketliliklerin devrimci akımları besleyen bir devrimci yükselişe dönüşmemesiyle de onlardan ayrılır.

Uluslararası koşullar açısından da benzerlikler ve farklılıklar belirli sınırlar içinde bir paralellik gösterir. '60'lı ve '70'li yıllar dünyada, her ülkedeki mücadeleye büyük moral güç kaynağı oluşturan bir devrimci yükselişler dönemidir. '90'lı ve 2000'li yıllar dünyada yaygın sınıf ve kitle mücadelelerine sahne olsalar da, bu yılları belirleyen asıl yön devrimci yükseliş değil, fakat henüz '89 yıkılışı sonrasında yıkıcı havasından kurtulma, bu anlamıyla bir siyasal-moral toparlanma çabasıdır.

Türkiye'de '60'lı yıllar öncesine kadar oldukça zayıf bir sol hareket var, büyük ölçüde TKP'de temsil edilen. Bu zayıflık elbette bir rastlantı değil; zira ilerici, devrimci akımları üreten zemin olarak modern sosyal mücadele '60'lı yıllara kadar Türkiye'de henüz son derece cılız durumda. Cumhuriyetin ilk yıllarında, daha çok da İstanbul'da, işçiler belli bir hareketlilik gösteriyorlar. Toplumsal koşulların aşırı geriliği ve işçi sınıfının sayısal cılızlığı düşünülürse bu hareketlilik önemsiz de değil. Fakat kemalist iktidar, Kurtuluş Savaşı'nın içinden gelen, onun gücüne, prestijine ve imkanlarına sahip olan genç bir rejim olarak, bu hareketliliği çok çabuk bloke ediyor ve işçi hareketi üzerinde de uzun yıllar sürecek denetimini kuruyor.

İzleyen bir kaç onyıllık dönem, ki '60'lı yılların başını buluyor bu, sosyal mücadele açısından büyük ölçüde ölü bir dönemdir. Ne herhangi bir köylü hareketi, ne sözü edilebilir bir işçi mücadelesi, ne öteki katmanlarda herhangi bir hareketlilik vardır. Buna

rağmen bir sol akım, onun taşıyıcısı olan bir parti iyi-kötü varsa ve kesintili biçimde de olsa yaşamını sürdürebiliyorsa, bu, ülkedeki sosyal mücadelenin verdiği güçten çok dünyadaki mücadelelerden alınan güç ve moral sayesinde. Sovyetler Birliği'nin varlığı, öteki ülkelerdeki güçlü sınıf hareketleri ve hızla büyüyen komünist hareket, '30'lu yıllardaki ve emperyalist savaş dönemindeki anti-faşist halk hareketleri, savaşı izleyen büyük ulusal kurtuluş savaşları dalgası ve önemli güce sahip bir sosyalist kampın oluşumu, bunda denebilir ki belirleyici bir rol oynamıştır. Türkiye'nin solcusu, ilerici aydınları buradan beslenerek, siyasal ve moral güçlerini buradan alarak ayakta kalmaya, davayı Türkiye toprakları üzerinde de savunmaya çalışmışlardır. Bu çok kendine özgü, bir hayli farklı bir dönemdir.

Yükseliş dönemlerinde devrimcilik

Üzerinde asıl durulacak dönem, modern sosyal mücadelelerin, devrimci yükselişlerin ve karşı-devrimci bastırma ve ezme hareketlerinin yaşandığı '60'lar sonrası dönemdir. Türkiye'de kapitalist gelişmenin belli bir düzeye vardığı, modern sınıflaşmanın nispeten ileri bir noktaya ulaştığı, bu temel üzerinde sosyal çelişkilerin keskinleştiği ve sert sınıf mücadelelerine dönüştüğü bir tarihi dönemdir bu. Ve bu, tam da bu toplumsal-siyasal zemin üzerinde, Türkiye solu için de büyük bir uyanış ve kitleselleşme dönemidir. Umut ve iyimserlikle dolu, coşkulu bir mücadele dönemidir bu.

Aynı dönemde dünyada da büyük bir uyanış var, neredeyse tüm kıtalarda büyük mücadeleler var. Latin Amerika'da güçlü gerilla hareketleri, Çin'de Kültür Devrimi, Vietnam'da görkemli bir kurtuluş mücadelesi,

Asya'da ve Afrika'da emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı güçlü ulusal kurtuluş hareketleri, dünyanın her tarafında güçlü sosyal mücadeleler ve halk hareketleri var. '60'ların ikinci yarısında bazı Avrupa ülkelerinde bir tarafta işçi hareketleri, öte tarafta yaygın ve kitlesel gençlik hareketleri var. Büyük bir kadın hareketi var yine o dönemin dünyasında. ABD'de ırk ayrımına karşı siyahların güçlü bir hareketi var. Dünya ölçüsünde mücadelenin türkü söyler gibi yürütüldüğü umut dolu coşkulu bir dönemdir bu, özetle.

Aynı dönemde Türkiye'de de işçi ve köylü mücadeleleri, öğrenci hareketleri kendini gösteriyor. Beri yandan bir aydınlanma dönemi, bir sol aydın uyanışı var. Aydınların büyük bir kesimi soldan, sosyalizmden yana tavır koyuyorlar. Sosyalizm anlayışları tartışılabilir ama, sonuçta niyet ve duygu olarak emekçilerden yana, sosyalizmden yanalar. Gerici akımların etki alanı dışında kalan emekçi kitleler ve gençler, toplumsal gerçeklere gözlerini açtıkları andan itibaren sol düşüncelere kolayca bağlanabiliyorlar.

Bir sosyal uyanış dönemi, bir aydınlanma dönemidir bu. Sanatçılar, aydınlar büyük ölçüde soldan, emekten yana bir eğilim içindedirler. Türkiye'ye sosyalist düşünceler geliyor, marksist eserler çevriliyor, yoğun bir okuma-öğrenme dönemi, gerçekten bir sol aydınlanma dönemidir bu. Sol hareketin ideolojik ve kültürel açıdan en güçlü olduğu ve toplum çapında ciddiye alındığı bir dönem. Türkiye solunun ideolojik ve kültürel alanda da bir alternatif olarak toplumda önemli bir yer tuttuğu ve etkili olduğu bir dönemdir bu.

Ama öte yandan, devrimci bir partiden, harekete yön verecek ve onu devrimci bir stratejik çizgide ilerletecek öncü bir partiden de yoksunluk dönemidir bu. Devrimci

bir partinin yokluğu koşullarında, şekilsiz bir sol harekettir söz konusu olan. Uzun bir süre için TİP, ardından onunla çatışan MDD, gerçek bir partiden çok, değişik eğilimden grupları, grupçukları, çevreleri, kişileri toplayan şemsiye oluşumlardır. Dönemin sol programları düzeni aşan programlar değildir gerçekte. Ne amaç ve hedefleri, ne de çözümler ve araçları yönünden devrimci bir nitelik taşımaktadırlar. Düzeni reforme etmeye dayalı bu programlar, bununla uyumlu bir biçimde, düzen kurumlarına dayalı çözümler peşindeydiler. Düzen ordusuna bel bağlayan darbeci çözümler arayışları ile düzen parlamentosuna bel bağlayan anayasacı çözümler arayışları, gerçekte burjuva sosyalizmi ortak paydasında birleşiyorlardı.

Bundan dolaydır ki, egemen düşünce sistemi ve buna dayalı programlar üzerinden, biz bu dönemi burjuva sosyalizmi dönemi olarak tanımlıyoruz, sol hareketin tarihine ilişkin değerlendirmelerimizde. Ama yine de kendine göre bir temizliği, saflığı ve içtenliği olan bir dönemdir bu. Burjuva sosyalizmi nitelemesi burada bir suçlamadan çok dönemin nesnel bir değerlendirmesi olarak algılanmalıdır. O dönemin sol hareketinin kendi gelişmesi içerisinde ürettiği kimlik bu olabilir. Hareket içinde orta sınıftan gelme aydınların, kendi sınıfsal konumlarının ufkunu aşamayan bir ideoloji ve politik tutumla belirlediği bir perspektif ve kimliktir bu. Ayrışmalar dönemin sonuna doğru yaşanıyor. Düzene, düzen kurumlarına karşı tavır ile devrimcilik ve kaba oportünist çizgideki ısrarlı tutumuyla reformizm, dönemin sonuna doğru giderek ayrışmaya başlıyor. Bu, bir yandan kitle hareketindeki gelişmenin ve radikalleşmenin, öte yandan dünya sol hareketindeki iç çatışmaların ideolojik bir yansıması olarak ortaya çıkıyor.

Burada amacım bu dönemin bir sol hareket tablosunu sunmak değil elbette. Amacım, Türkiye'nin yakın tarihindeki iki önemli yükseliş dönemiyle kıyaslama içinde, '90'lı yılların devrimciliğinin zorlu koşulları hakkında bir fikir vermek ve bunu yoldaşlarımızın sergilediği örnek devrimci yaşamın anlamına bağlamaktır.

Bu dönemde, '60'lı yıllarda, sosyal mücadeleler içinde sosyalizmden ve emekten yana tavır almak, bu uğurda kendini ortaya koymak gerçekte çok zor değil. Mücadelenin genel akışı ve etkisi altında neredeyse kendiliğinden yaşanan bir durum bu. Dönemin genel koşulları, bu koşullardan beslenen genel iyimserlik atmosferinde, bu heyecan ve mutluluk verici, düşünsel ve manevi olarak insanı zenginleştiren bir tutum ve tercih.

Bu dönemin sonunda ortaya çıkan devrimciler düzen karşıtı bir konuma kayıyorlar. Gerçi eskiyi tam olarak aşamadıkları gibi mücadelenin yolu ve yönteminde de yanlışla düşüyorlar, kitlelerden kopuyorlar. Ama kalıcı olan, geleceğe kalan yan bu değil. Bu kusur, çok geçmeden, '71'den yalnızca üç sene sonra aşılmıştır. Burada kalıcı olan, özgürlük ve bağımsızlık için, emeğin kurtuluşu ve sosyalizm için savaştığına inanan devrimcilerin ortaya çıkmaları, kurulu düzene kafa tutmaları ve gerektiğinde bu uğurda kendilerini feda etmeleridir. Kalıcı olan, geleceğe kalan budur. Bizim Denizler'e, Mahirler'e, Kaypakkaya'ya sahip çıkmamızın gerisinde de bu vardır. Mesele o gün onların hangi ideolojiyi savunduğu, hangi yolu doğru bulduğu değil, kime karşı ve kimden yana tavır aldığıdır. Onlar düzene karşı emekçilerin özgürlüğü, baskı ve sömürüden kurtuluşu için, ülkenin bağımsızlığı için, emeğin kurtuluşu ve sosyalizm için ortaya bir tavır koymuşlar,

kendilerini böyle tanımlamışlar, bu uğurda fedakarca ve gözüpek bir biçimde kavgaya atılmışlardır. Önemli olan, kalıcı olan, bugüne kalan budur, bu devrimci tavır ve tutumdur.

Bu dönem, adları bugün hala canlı bir biçimde yaşayan, mücadelede sembolleşen yiğit devrimciler çıkardı. Bunlar sosyal mücadeleler içerisinde yetişmiş devrimcilerdi. Deniz Gezmiş bir öğrenci lideridir. Mahir Çayan bir öğrenci lideridir ve öğrenci hareketi içerisinde bir teorisyendir aynı zamanda. Kelimenin olumlu anlamıyla, o büyük hareketliliğin akıl hocalarından biridir. Deniz Gezmiş daha çok bir militandır, sokağa çıkıp, elini kaldırıp, arkasına kitleleri takandır. Mahir Çayan biraz daha geri planda duran, ama öğrenci hareketi içerisinde özel bir düşünsel yönlendirici gücü, ağırlığı olan bir genç liderdir. İbrahim Kaypakkaya, daha lise çağlarından itibaren o dönemin sosyal hareketliliği içerisinde yer alan genç bir devrimcidir. Bunlara kendi alanlarında birer gençlik lideri olan öteki birçok genç devrimciyi ekleyebilirsiniz.

Şunu vurgulamak istiyorum. Bu devrimciler yaygın ve çok yönlü kitle mücadeleleri içerisinde yetişiyorlar. Öğrenci hakları için sokaklara döküldükleri gibi, 6. Filo'ya karşı da alanlara çıkıyorlar. Kendi sorunları ile toplumun sorunları, kendi mücadeleleri ile emekçilerin mücadeleleri arasında dolaysız düşünsel ve pratik bağlar kuruyorlar. İbrahim Kaypakkaya gidip Trakya'daki köylü çalışmasına ve hareketlerine katılıyor. Diğerleri için de bu bir siyasal çalışma ve davranış biçimidir. Grevleri destekliyorlar, köylü hareketlerine katılıyorlar. 15-16 Haziran Direnişi gerçekleştiğinde, Dev-Gençliler bu büyük işçi başkaldırısına etkin biçimde katılıyorlar. Devrimciler sadece o dönemin sosyal hareketliliğinden

moral ve güç almakla kalmıyorlar, bizzat bunun içinde yetişiyorlar, kimliklerini bunun içinde buluyorlar.

Bu yönüyle kolay ve verimli, eğitici ve geliştirici bir dönem bu. Güzel bir ortam, coşkulu bir ortam. Elbette o dönemin mücadeleleri de karşı-devrimin, devlet merkezli faşist baskı ve terörün hedefi oluyordu. Amerikan 6. Filosu'na karşı direnen göstericileri katleden dönemin şeriatçıları bizzat devlet Komünizmle Mücadele Dernekleri üzerinden örgütlüyor, dönemin devrimcilerini ve sosyal mücadelelerini sakatlamak, boğmak için kullanıyordu. Türkeş'in faşist kampları o dönemde kuruldu. Faşist katliam çeteleri ilk olarak o dönem gençliğinin üzerine salındılar. Peşpeşe devrimciler katledilmeye başlandı. Devlet aygıtı kullanılarak sosyal mücadeleler üzerinde baskı ve terör estirildi. Ve bu terör dalgası sonuçta 12 Mart askeri faşist darbesine, balyoz hareketlerine, devrimcilere karşı vahşi bir süre avına vardırdı.

Benim "kolaylık"tan kastım elbette bu değil. Ben o dönemin dünya çapında ve Türkiye'de egemen genel iyimser atmosferinden söz ediyorum. Rüzgarın dünya çapında devrimden, kurtuluş mücadelelerinden ve sosyalizmden yana esmesini vurgulamak istiyorum. Rüzgarın dünya ölçüsünde kurulu düzene karşı devrimden yana estiği bir tarihi dönemde devrimci olmanın, devrim mücadelesine katılmanın, kendini bu uğurda ortaya koymanın özel güçlükler taşımadığını vurgulamak istiyorum.

Cumhuriyet Türkiye'si tarihinde eşi görülmemiş bir kitlesel hareketliliğe ve devrimci yükselişe sahne olan '70'li yıllar, '74-'80 dönemi, devrimci mücadeleye kitlesel ve coşkulu katılım bakımından hiçbir dönemle kıyaslanamaz ölçüde elverişli, aynı anlama gelmek üzere

kolay yıllar. Devrimcilik neredeyse kendiliğinden bir olaydı bu yıllarda. Rüzgar kapıları önüne katıp mücadele alanına sürüyor, devrimci mücadeleye kitlesel katılım yıldan yıla büyüdükçe büyüyordu. '60'lı yıllarda insanlar hiç değilse önce kitap-roman okuyorlar, önce bir şeyler öğreniyor ve düşünsel olarak irdeliyor, ardından giderek bir tercih yapıyorlardı. '70'lerde buna bile ihtiyaç kalmadı, pratiğin etkisi ve sürükleyiciliği altında kitlesel çapta bir katılım vardı devrimci mücadele saflarına. Çok güçlü bir sosyal uyanış, güçlü bir devrimci eylem dalgasıydı söz konusu olan. Dönemin toplumsal uyanışını 12 Mart faşizmine tepki ve '71 direnişinin moral gücü ve etkisi tamamlıyordu. Dönemin uluslararası ortamının elverişliliği bütün bunları ayrıca tamamlıyordu. Çin Hindi'nde ve Afrika'da ulusal kurtuluş mücadelelerinin emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı birbirini izleyen zaferleri dünya ölçüsünde devrimci bir rüzgar estiriyordu.

Bütün bunların birleşik etkisi altında Türkiye'de devrimcilik neredeyse kendiliğinden bir olaydı. Doğru dürüst bir ideolojik temeli olmayan, ilan edilmiş programları ve tanımlanmış açık bir stratejik çizgileri olmayan tek tek akımlar, buna rağmen yüzbinleri bulan insan kitlelerini etkiliyorlardı. Dev-Yol buna bir örnektir. TDKP ve Kurtuluş kendi çapında buna birer örnektirler. Bunlara yine son derece güçlü olan bazı reformist akımları ve bu arada Kürt akımlarını da ekleyiniz, bu dönemin muazzam sol kitle potansiyeli ve devrimclik iddiası taşıyan önemli kadro gücü konusunda yeterli bir fikir verecektir size. Sol gruplar birbirlerini şöyle ya da böyle niteleseler de, şu veya bu partinin (buna TKP, TSİP vb. akımlar da dahil) etkisi altındaki kitleler kendilerini sisteme karşı devrimin, sosyalizmin, bir başka

toplumsal sistemin taraftarları olarak görüyorlardı. Buradan baktığınız zaman, muazzam bir kitlesel ve kadrosal güç vardı ortada.

Dolayısıyla devrimciliği seçmek herhangi güçlük taşımak bir yana, kitlesel çapta bir eğilim olarak döneme damgasını vuruyordu. İnsanlar akşam yazıya, afişe çıktıkları ya da bir yerde nöbet tuttıkları zaman, her an vurma ve vurulma durumlarıyla karşılaşacaklarını biliyorlardı ve bu hiçbir biçimde sorun değildi, kimsenin gözü bunları görmüyordu. Gündelik olarak 10-15 kişinin öldüğü dönemler yaşandı, ama bu ne kimsenin hızını kesiyor, ne devrimcik tercihini etkiliyordu. Döneklik, kaçaklık, mücadeleyi bırakmak, tam da bu devrimci yükselişi acımasızca ezmek için gündeme getirilen 12 Eylül faşist askeri darbesinin ardından yaşanan sorunlar oldu. Darbe öncesinde, dönemin yükselişi içerisinde ve bu yükseliş sürüyorken bunlar rastlanan türden olaylar değildi. Umut, güç ve moral veren görkemli bir yükseliş dönemi söz konusu olan.

Dünyada da yükseliş yaşıyordu, bunu daha önce de hatırlattım. Vietnam, Kamboçya, Laos zafer kazanmıştı. Portekiz sömürgelerde peşpeşe yeniliyordu. Başka ülkelerde sosyal mücadeleler vardı, sistem zorlanıyordu çeşitli bakımlardan. Dünyada da hava oldukça olumluydu ve iyimserlik doluydu. Dolayısıyla bu dönemde devrimcilik yapmak en olağan işlerden biriydi. Sosyal-kültürel ortamınız uygunsa, gericilik özel bir ideolojik-politik çabayla sizi kuşatmamışsa, doğal bir biçimde devrimci oluyordunuz. Şu veya bu kentte, yörede ve köyde insanları devrimci yapmak için çok özel bir örgütsel çaba da gerekmiyordu, devrimci bir öğrencinin kendi yöresindeki birkaç haftalık tatilinin bile o yörenin gençlerini devrimci mücadeleye çekmeye yetebildiği bir

dönemdi bu.

Ama bu dönem aynı zamanda sığ bir dönemdi de. Bilinç gerçekten son derece sınırlı ve köksüzdü. Bilinç çoğu durumda neredesye salt bir siyasal tercihten ibaretti, kafalarda çok az şey vardı. Bu açıdan bakıldığında '60'lı yıllara göre çok büyük bir gerileme vardı. '60'lı yıllar bir aydınlanma dönemiymi. '70'li yıllar ise tersinden, deyimi hoş görünüz ve doğru anlayınız, bir tür cahilleşme dönemiymi. Mücadeleye özellikle '76-77'den sonra katılanlar gerçekten okumaya pek az vakit buldular, buna gerek de görmediler. Kendi grup gazetelerini okumaklı sınırlı bir eğitimle mücadeleye kendini adayan bu insanlar gerçekte genellikle cahil kalıyorlardı. Bu bir bilinçsizlik durumuydu. Bilinç faktörünü burada politik bir tercih ve kuru bir inanç olarak değil de, bir dünya görüşünün ve onun değerler sisteminin edinilmesi ve içselleştirilmesi olarak anlamak gerekir. Buradan bakıldığında, devrimci bilinçte büyük bir gerileme, bir sığlaşma ve cahilleşme dönemidir bu aynı zamanda.

Bu kendini dönemin öncü olmak iddiasındaki akımları üzerinden de, onların sözde önderlik kadroları üzerinden de bütün açıklığı ile ortaya koyuyordu. Bu bakımından da '70'li yıllar '60'lı yılların çok gerisindedir. '60'lı yıllarda öncülük iddiası taşıyanlar hiç değilse bunu ortaya bir teorik çerçeve ve stratejik çizgi koyarak yapıyorlardı. Buna ilişkin güçlü tartışmalar yürütülüyor, stretejiler tartışılıyordu. '70'li yıllarda bu çapta bir önderlik de ortaya çıkmadı. TDKP'nin bugünden baktığımızda çok ilkel görünen görüşleri o dönem ortalığı sarsabiliyordu. TDKP '90'lı yıllarda o dönemin programını yeniden yayınlayacak gücü bulamadı kendisinde. Oysa zamanında, '70'li yıllarda bu program

öteki bazı akımlar için önemli bir sıkıntı kaynağıydı. Bu, dönemin ideolojik düzeyi konusunda bir fikir verebilir. Bir başka çarpıcı örnek; '60'lı yıllarda genç bir devrimcinin, İbrahim Kaypakkaya'nın (öldüğünde henüz yalnızca 23 yaşındaydı) ortaya koyduğu düşüncelere '70'li yıllarda TİKKO'cu akımlar neredeyse hiçbir şey ekleyemediler. Hala da Kaypakkaya'nın deneyim ve birikim bakımından en genç olduğu bir dönemde yazdıklarıyla idare ediyorlar. Bunlar salt dogmatizmin değil, bunu da koşullayan bir etken olarak, ideolojik düzeyin ne kadar geri olduğunun bir göstergesi sayılmalıdır.

Ama binlerce, onbinlerce devrimcinin mücadeleye coşkuyla, gözünü kırpmadan atılmasına hiç de engel değildi bu zaafiyetler. Devrimcilik kitlesel çapta bir eğilimdi bu dönem. Pratiğin önplanda olduğu ve herşeyi belirlediği coşkulu bir mücadele dönemiymiş bu. Özetle devrimcilik bu dönemde zor bir tercih değil, tersine her açıdan kolay, neredeyse kendiliğinden kitlesel bir eğilimdi.

'90'lı yıllarda ve bugün bilinçli, inançlı ve soluklu devrimciliğin ne anlama geldiğini ve ne ifade ettiğini doğru anlamak ve yerli yerine oturtabilmek için, bütün bunları gözününde bulundurmak gerekir.

Herşeye rağmen iyimserliğin korunduğu bir ara dönem

Yeni döneme, '87 sonrası dönem geliyoruz. Neden '87 sonrası? Çünkü 12 Eylül döneminin ardından, işçi ve öğrenci hareketinde ilk önemli eylemli kıpırdanışların ortaya çıktığı bir tarihi işaretliyor 1987 yılı. Bu aynı '87 yılı aynı zamanda EKİM'in siyasal mücadele sahnesine

çıkıldığı tarihi de işaretliyor. Bu bir rastlantı gibi görünse de, daha derinden bakıldığında, gerçekte hiç de öyle değil. Burada bir rastlantıdan çok anlamlı bir çakışma, mantıksal bir paralellik var. Yeni bir dönem başında, geçmiş dönem, yenilgi dönemi üzerinden yaşanan bir iç hesaplaşma, ayrışma ve yeniden saflaşma söz konusu burada.

Yenilgi döneminin muhasebesi, bu denli ağır ve kolay bir yenilgiye yolaçan ideolojik-politik ve örgütsel zaafların değerlendirilmesi, tam da bu yeni dönemin başında, temel önemde bir ihtiyaçtı. Buna yaklaşım ise ilkesel önemde bir ayırım noktası... Yeni bir dönem başlamaktaydı. Bu yeni döneme geçmiş dönemin sorumluluğunu taşıyanlar kaldıkları yerden mi katılacaklardı, yoksa geçmiş dönemin devrimci eleştirel bir değerlendirilmesi temelinde kendilerini devrimci temeller üzerinde yenilemiş olarak mı?

Bu, dönemin iç ayrışmasını ve saflaşmasını belirleyen, oportünizm ile ciddi ve sorumlu devrimciliği ayırtıran temel önemde bir ayırım noktasıydı. Biz bu ayrışmada ikinci tutumu temsil ediyorduk ve bunun ürünü olan bir iç mücadelenin sonunda ortaya çıktık. Dolayısıyla, bugün TKİP'de temsil edilen ve somutlanan komünist hareketin ortaya çıkışı ile kitle hareketindeki yeni bir canlanmanın üstüste düşmesi, birbirinden bağımsız bu iki gelişmenin aynı dönem içinde paralel yaşanması, bir rastlantı olmak bir yana anlamlı ve mantıksal bir örtüşmeydi.

'87 yılı, bir yenilgi sonrası dönemin başlangıcını işaretliyordu. 12 Eylül yenilgisi son derece ağır bir tahribat yaratmıştı. Örgütsel yapılar çökmüş ve hemen tümünden dağılmıştı. Fakat yenilginin asıl tahrip edici sonuçları, kendini ideolojik-politik alanda göstermekteydi.

Devrimden ve örgütten kaçışın kitlesel boyutlarda yaşandığı bu ağır tasfiye süreci, asıl yıkıcı sonuçlarını ideolojik-politik düzeyde de üretmişti. Ortak paydası liberalizm, devrimden ve örgütten kaçış olan güçlü bir tasfiyeci akım çıkarmıştı ortaya.

Tüm bunlara, yenilginin tüm bu ağır yüküne ve tahribatına rağmen, gene de '87 sonrası, hayli iyimser bir havanın egemen olduğu bir dönemin başlangıcıydı. Zira bu bir silkinme, yeniden toparlanma dönemi idi. Bu doğrultudaki çabalar doğal olarak bir umut ve iyimserlik havası oluşturuyordu. Kitle hareketi cephesindeki gelişmeler ise buna uygun bir dış atmosfer oluşturuyordu. İşçi hareketinde, öğrenci hareketinde bir ilk canlanmanın heyecan verici örnekleri, Kürdistan'da ise bir uyanış vardı, tam bu sıralar. Toparlanmayı kolaylaştıran ve hızlandıran da bir bakıma bu koşullardı. Öte yandan, yaygın biçimde 12 Mart'tan çıkışın anılarıyla bakmanın da getirdiği bir iyimserlikti bu aynı zamanda. Hareket 12 Mart'ta da ağır bir biçimde ezilmişti, fakat bu dönemden çıkışın hemen ardından, '60'lardakini de aşan yeni bir devrimci yükseliş yaşanmıştı. Bunun yeniden yaşanacağı beklentisinin güçlü olduğu, bundan da kaynaklanan bir iyimserliğin hakim olduğu bir dönemdi.

Ama bu iyimserliğin üzerine '89 çöküşünün yarattığı büyük uluslararası sarsıntı bindi. Ekim Devrimi'yle başlayan sürecin artık biçimsel kalıntı ve simgeler düzeyinde de terkedildiği bir gelişmeydi söz konusu olan. Bu dünya ölçüsünde büyük bir gericilik dalgasının önünü açtı. Sosyalizmin bittiği, kapitalizmin ebedi ve olanaklı tek toplumsal sistem olduğunun kanıtlandığı, dolayısıyla "tarihin sonu"nun geldiği üzerine teorilerin bir ideolojik saldırı, bir gericilik dalgası halinde ortalığı

kapladığı bir dönemdi bu.

Bu gericilk dalgasının en hararetli evresinde Türkiye'nin devrimcileri yine de iyimser ruh hallerini koruyorlardı, zira kendi topraklarında farklı bir hava vardı. İşçi hareketi giderek büyüyordu, '87'deki ilk kıpırdanışlar '89'da büyük bir bahar dalgasına dönüşmüştü. Türkiye tarihinin en geniş katılımlı işçi hareketleri gerçekleşiyordu. Henüz geri, barışçıl biçimler içinde de olsa, söz konusu olan güçlü bir işçi hareketi dalgasıydı. Yasakların fiilen çiğnenmesine dayanan, kendi meşruiyetini eylemliliği ile yaratan bir hareketlilikti bu. Kürdistan'da da toplumun havasını gitgide daha çok etkileyen bir mücadele vardı ve güçlü bir biçimde geliyordu. Kürt hareketi '90'ların başında Serhildan denilen kitle eylemlerini ortaya çıkarmış, o güne kadar gerilla hareketi olarak gelişen mücadele artık politik kitle hareketiyle birleşmişti. Yine '90'ların başında Türkiye'de beklenmedik bir sosyal dinamik, kamu çalışanları hareketi gündeme girmişti, eylem ve örgütlenme alanında hızla mesafa katediyordu. Ve nihayet, '87'de başlayan işçi hareketinin doruk noktası olarak Zonguldak madenci fırtınası patlak vermişti. Haftalar boyu süren ve kenti sürekli bir eylem alanına çeviren madenci direnişi tüm Türkiye'nin ilgi odağı haline gelmişti ve sınıf hareketinin yeni düzeyine bir gösterge olarak algılanıyordu.

'87-91 başını kapsayan bu çok yönlü kitle hareketliliği, Türkiye sol hareketini dünyada yaşanan sarsıntının yıkıcı etkisinden bir süre için koruyan özel ortamı oluşturunuyordu. Yine de bu dönemde dünyadaki gelişmelerden anında ve yıkıcı bir biçimde etkilenen bir kesim vardı. Bunlar solcu aydınlar ve revizyonist akıma mensup sol partilerin kadrolarıydı. Sosyal mücadeleden

uzak, dünyadaki sarsıntının düşünsel ve moral etkilerine ise son derece açık bu kesimler düşünsel, moral ve siyasal iddialarını hızla bir yana bırakarak düzenle bütünleşme yolunu tuttular. Uzun onyıllar boyunca kendilerini revizyonist çizgideki yozlaşmış Sovyet sistemine endekslemiş, ideolojik ve moral gıdalarını ülke toprağından çok buradan almış bu çevrelerin gelişmeler karşısında ayakta kalması zaten beklenemezdi. Ama varlığını herşeye rağmen kendi ülkesindeki sosyal mücadeleye borçlu olan, moral gücünü de buradan alan örgüt ve çevreler, içerdeki sosyal hareketlilik sayesinde ve bu gelişme seyrini koruduğı sürece, dünyadaki sarsıntının etkilerine bir süre için dayanmayı başardılar.

'91'deki kırılma ve yeni tasfiyeci dalga

Ama sonuçta '91 başında bu dalga kırıldı ve yerini kitle hareketinde hızlı bir gerileme ve zayıflamaya bıraktı. '91 Körfez Savaşı burada bir dönüm noktası oldu. Savaş gerekçe gösterilerek işçi hareketi dalgası kırıldı ve o güne kadarki sınıf hareketliliğinin ortaya çıkardığı öncü işçi kuşağı toplu tensikatlar yoluyla tasfiye edildi. İşçi hareketi bu saldırı karşısında geri çekildi ve benzer çıkışı o günden bugüne bir daha yaşayamadı. Sınıf eylemlilikleri elbette şu veya bu biçimde hep süregeldi; ama '87'de başlayan, '89'da Bahar Eylemleri dalgasına dönüşen ve Zonguldak madenci eylemiyle doruğına ulaşan gelişme temposu ve düzeyi o günden bugüne bir daha yakalanamadı. Öğrenci hareketi de zamanla daraldı, kısırlaştı ve giderek uzun yıllar için marjinal bir görünüm kazandı. Denebilir ki bir tek kamu çalışanları hareketi herşeye rağmen şu son

yıllara kadar canlılığını korumayı başardı. Fakat o da genel atmosferi köklü biçimde etkileyecek güçte değildi ve zaten zaman içerisinde o da reformist sendika bürokratları sayesinde dinamizmini kaybetti.

Esası itibarıyla hala da böyle bir dönemin içindeyiz. Arada daha çok da İstanbul'da geçici ve kısmi bir semt hareketliliği, bunun sarsıcı bir örneği olarak Gazi Direnişi ve ertesi yıl onu izleyen başarılı '96 Ölüm Orucu Direnişi var. Bu dönemde geleneksel küçük-burjuva sol grupların semtler üzerinden sınırlı bir kitle desteği kazanması ve bunun etkisiyle abartılı bir moral bulması var. Ama bu aldatıcı bir durumdu, böyle olduğu çok geçmeden herkes tarafından anlaşıldı. Bunu saklı tutarak, sınıf ve kitle hareketinin genel gidişi üzerinden bakarsanız, '91'deki kırılımla birlikte harekete egemen çizgi, kendini bir türlü aşamayarak döne döne tekrarlamaktan ibaret kaldı.

Dünyadaki yenilginin etkileri, Türkiye'deki sosyal hareketliliğin zayıflamasıyla birlikte, kendini nihayet ve son derece yıkıcı bir biçimde göstermeye başladı. Zamanında "solda tasfiyeciliğin yeni dönemi" olarak tanımladığımız ikinci tasfiyeci dalga böylece başlamış oldu. Umutlar yeniden ve bir kez daha yıkıcı bir biçimde kırıldı. '87 toparlanması döneminde mücadeleye katılan ve 12 Eylül öncesi dönemden kalan birçok insan hızla safları terketmeye başladı. Bu büyük bir dökülme, mücadeleden kaçış ya da daha geri, giderek düzen içi mevzilere çekilme dönemidir. Devrimci örgüt, devrimci siyasal mücadele anlayışı hızlı bir erozyona uğradı, devrimciliğin gerektirdiği fedakarlıklara katlanma ve bedelleri ödeme birçok kişi ve çevre için giderek anlamını kaybetti.

Bunu kişilerden ve çevrelerden öteye, iyi-kötü bir

geçmişî olan grup ve partilerin akıbeti üzerinden örneklemek mümkün. Gelişmelerin etkisi altından TDKP, siyasal yaşamını devrimci bir çizgide ve bir yeraltı örgütü olarak sürdüreceğ gücü bulamadı kendinde, legale çıkarak reformist bir çizgi üzerinde EMEP'leşti. Böylece barışçıl, yumuşak, korunaklı bir alana, düzenin icazet alanına geçilmiş oldu. Dev-Yol bir akım olarak zaten 12 Eylül süreci içinde, yani daha ilk yenilgi döneminde yozlaşmış ve liberalleşmişti. Onu bu yeni tasfiyeci evrede benzer bir çizgi üzerinde Kurtuluş, TKEP vb. akımlar izledi. '87 sonrasında bir süre için korunan devrimci söylemler bu akımlarca hızla terkedildi, devrimci örgüt ve parti fikri ve pratiğî tümenden bir yana bırakıldı. Sonu ÖDP'de Dev-Yol ve TKP artıklarıyla buluşma olan bir liberal tasfiye süreci içine girildi. Bazı parti ve gruplar ise bu dönemde neredeyse tümenden tasfiye oldular. TKP-İşçinin Sesi ve TKP-B bunun örnekleri oldular. PKK'nın kendisine bugünkü akıbeti hazırlayan "siyasal çözüm" çizgisine kayması yine bu döneme rastlar ve genel çizgilerini verdiğim gelişmelerle sıkı sıkıya bağlantılı bir değişimdir bu. Herşeye rağmen devrimci hattını korumaya çalışan diğere bazı grupların da aynı tasfiyeci dalğanın etkisi altında hangi savrulmaları yaşadığını da biliyoruz, bunlar zamanında basınıımızda irdelenip tartışıldı.

Bu denli yıkıcı bir tasfiye dönemiydi sözkonusu olan.

Böyle üstten baktığınızda, ilk dönemin iyimser devrimciliğî ile son dönemin ('91 kırılmasını izleyen dönemin) tasfiyeciliğinin temelinde, ülkedeki sosyal olayların akışının olduğunu görürsünüz. 12 Eylül'deki büyük tasfiyeci yıkımın ardından '87 sonrası bir umut, bir toparlanma, bir iyimserlik dönemiydi. Ama bu ömürsüz olmaya mahkumdu; zira geçmişî anlamaya,

onunla köklü bir hesaplaşmaya, bu temelde çok yönlü bir yenilenmeye, böylece çok geçmeden kendini gösterecek yeni güçlükleri göğüslemeye dayalı değildi. Söz konusu olan kalınan yerden eski kafayla ve eski biçimiyle devam etmeye kalkmaktı. Bunun bir yere götürmeyeceğini, ya da ancak yeni tasfiyeci bozulma ve yıkımlara götüreceğini biz daha en baştan söyledik ve çok geçmeden olaylar tarafından doğrulandık.

Zor bir dönemin devrimcileri

Ama biz, işte tam da böyle bir dönemde, tutarlı ideolojik ve örgütsel temeller üzerinde yeni bir hareketi inşa etmeyi ve onu partileşme düzeyine çıkarmayı başardık. TKİP bugün gözler önündedir ve yeni dönemde ortaya çıkıp da bunu başarabilen tek siyasal hareket olmanın onuruyla durmaktadır dostun-düşmanın karşısında. TKİP'yi ortaya çıkaran dinamiklere bakıldığında, bu rastlantı olmadığı gibi şaşırtıcı da değildir. Ama burada konumuz bu değildir. Burada konumuz, üç şehit yoldaşımızın siyasal yaşam çizgisidir. Fakat bu yaşamı partimizin gelişme çizgisinden ayırmak olanaksız olduğuna göre, onlar üzerinden elbette gerisin geri partimizin kendisidir.

Son derece dikkate değer bir olgu üzerinden sözü yoldaşlarımıza bağlayabiliriz. Tam da sınıf hareketindeki kırılmanın ve onu izleyen yeni tasfiyeciliğin yaşandığı evre, her üç yoldaşımızın da örgütlü militanlar olarak saflarımızdaki yerlerini aldıkları evredir. Habip Gül '87'den beri, yani hareketin başlangıcından itibaren saflarımızdadır. Fakat '90'ların başındaki ilk tutuklanmasına kadar, örgütün çeperinde sempatizan bir fabrika işçisidir. Kendini bulması ilk zindan yaşamı ile

başlamıştır ve bu da sözünü ettiğim yeni tasfiyeci dalgaya denk gelmektedir. Ümit ile Hatice yoldaşın örgütlü yaşama geçişleri de tamı tamına bu döneme denk geliyor.

Dikkate değer olgu da işte buradadır. Yeni bir tasfiyeci dalganın yaşandığı bu dönemde, sonradan örnek devrimci yaşamlarıyla tanıyacağımız genç devrimciler hareketimizin saflarında örgütlü yaşama başlıyorlar. Yani dünyada gerici rüzgarların estirildiği ve Türkiye’de sosyal mücadelenin gerilediği, bu ikisinin birleşik etkisi altında solda yeni bir tasfiyeci cereyanın yaşandığı bir evrede, devrimci mücadeleyi seçen ve bunun gerektirdiği davranış çizgisini her alanda gösteren bir devrimcilik örneğiyle karşı karşıyayız. Böyle bir dönemde devrimcilik sağlam bir bilinç, sarsılmaz bir inanç ve mücadeleye soluklu bir bakış gerektirmektedir. Bu üç yoldaşımızı kesen ortak özellikler de zaten bunlardır ve biz zor bir dönemde, yeni bir hareketi tam da bu türden devrimcilerin omuzları üzerinden, onların açık bir bilince ve sağlam bir inanca dayalı emekleri sayesinde inşa etmeyi başarabildik.

Saflarında yetiştikleri partinin bayrağına leke sürmeyen devrimciler

Biz burada, ‘90’ların başında, yani bir çifte yenilgi sonrası dönemde, bir yıkım ve umutsuzluk, devrimden ve örgütten kitlesel kaçış döneminde, 20 yıllık örgütlerin tasfiye olduğu, düzene kitlesel kaçışların yaşandığı, deneyimli devrimcilerin safları terkettiği bir dönemde, gencecik insanların devrimcilik için ortaya çıkmalarını, devrimci bir hareketten yana saf tutarak örgütlenmelerini ve bu zor tarihi dönemde büyük zorluklar yaşatan,

dolayısıyla büyük fedakarlıklar gerektiren bir mücadelenin yükünü omuzlamalarını konuşuyoruz.

Kişisel karakterleri, bireysel zaafı ya da üstünlükleri yönünden değil temel devrimci ölçütler üzerinden baktığımızda, partili yaşam çizgileri benzer özellikler gösteriyor bu üç yoldaşın. Sosyal kökenleri, geldikleri sosyal ve kültürel ortam farklı, başlangıçtaki gelişim seyirleri farklı, ama örgütlü yaşam içinde kendilerini bulmalarıyla birlikte temel özellikleri yönünden birbirlerine benzediklerini görüyoruz.

Üçü de henüz genç yaşlarda ve zor bir dönemde saflarımıza katılıyorlar. Ortada devrimci bir yükseliş ortamının güç ve moral kaynağı olacak olanaklar bir yana, az-çok politikleşme vaadeden bir kitle hareketi bile yok. Gelişmelerin seyri, örneğin '70'lerdeki gibi yakın devrim hayalleri değil, fakat mücadelenin gitgide zorlaşan koşullarını açığa çıkarıyor. Bu ortamda devrimi ve bunun gereği olarak da örgütlü devrimci yaşamı seçmek, belli ki zorlu, soluklu, uzun süreli bir mücadeleyi seçmektir. Baskı ve terörün, işkence ve toplu tutuklamaların, sokakta infaz ve kayıpların, özetle her biçimiyle kirliliğin yoğunlaştığı o yıllarda mücadeleyi seçmek, bunun sonuçlarını da göze almak, bu doğrultuda seçim yapmaktır.

Yoldaşlarımızın toplam örgütsel yaşam çizgileri bu seçimi tümüyle bilinçli olarak yaptıklarını açıklıkla ortaya koyuyor. Düşünsel sorunlarda son derece aktif ve üretken olan bu yoldaşlar neyi seçtiklerinin tümüyle bilincindeydiler ve bilinçleri onlar için gerçek bir güç kaynağı idi. Bu son nokta özellikle önemlidir. Zira dönemin ve bir bütün olarak devrimci mücadeleyi seçmenin ne anlama geldiğinin daha derinden bilincine vardıkları ölçüde, bazı soysuz ve karakersiz kimselerin

bunu kaçışa dönüştürmelerine de tanık olduk biz bu aynı dönem içinde.

İşte şehit yoldaşlarımız böyle bir dönemin devrimcileridir. Zor dönemde devrimden ve sosyalizmden yana tercih yapmış bilinçli ve inançlı devrimcilerdir onlar. Bu bilinçle örgütlü mücadeleyi seçmişlerdir ve her üç yoldaşımızın da o andan itibaren kesintisiz olarak süren bir örgütlü yaşam çizgileri vardır.

Her üçü için de bu kelimenin tam anlamıyla bir profesyonel devrimcinin yaşamıdır.

Habip hapisten kaçmış, Adana çalışmasına verilmiş, burada yeniden tutuklanmıştır. Malatya Cezaevi'nde yatmış, çıktıktan sonra geçip İstanbul'da çalışmıştır. Tekrar tutuklanmış, direnmiş, hapis yatmış, çıkar çıkmaz bu kez geçmiş Ankara'da çalışmıştır. Burada yeniden tutuklanmış, poliste direnmiş, mahkemede siyasal savunmalar yapmış ve katledildiği Ulucanlar'da zindan direnişinin örnek temsilcisi olarak sivrilmiştir. Soluk soluğa süren kesintisiz ve örnek bir profesyonel devrimcinin örgütlü yaşamıdır bu. Bütün bu yaşamı boyunca kendini eğitmek, ideolojik ve kültürel düzeyini yükseltmek için sürekli çaba harcamış, partinin düşünce yaşamına aktif biçimde katılmış, partinin yayınlarına düzenli olarak katkılarda bulunmuştur. Ve temel önemde bir nokta, dört çocuk babası bu yoldaş işçi kökenlidir, kelimenin tam anlamıyla bir proleterdir; hareketin saflarına katıldığında Nevzat Çiftçi adını taşıyan bir çelik işçisidir. Başlangıç döneminin bu sıradan çelik işçisi, zorlu mücadelenin ateşi ve sınamaları içinde, zaman içinde dost-düşmanın tanıdığı isimle TKİP Merkez Komitesi üyesi Habip Gül olmayı başarmıştır.

Aynı çizgiyi Ümit yoldaş üzerinden görüyoruz. Daha üniversite öğrencisiyken örgütlü çalışmaya profesyonel

devrimci bir bilinç ve ruhla katılmış, gençlik çalışması dışında birçok pratik görev üstlenmiştir. Ardından tümüyle profesyonel örgüt yaşamına geçmiş, legal ve illegal çalışmanın birçok alanında örgütsel görevler üstlenmiştir. Öğrencilik yıllarından başlayarak birçok kez tutuklanmış, ilk yakalanmasından itibaren poliste hep direnişçi bir çizginin temsilcisi olmuştur. Partide her düzeyde ve parti yaşamının her alanında görevler üstlenen bu yoldaş, partinin düşünce yaşamına da en etkin biçimde katılan yoldaşlardan biri olmuştur.

Hatice'nin örgütlü yaşamı da benzer çizgidedir; kesintisiz, pürüzsüz ve soluk soluğa bir profesyonel devrimcinin yaşamıdır bu. Örgütlü çalışmaya profesyonel bir kadro olarak İzmir'de başlamış, ardından İstanbul'a geçmiş, '95 baharındaki bir operasyonda (aynı evden yoldaşı Habip Gül ile birlikte) yakalanmış, poliste direnmiş, hapisten çıktıktan sonra İstanbul'da gerektiğinde bizzat işçi olarak işçi çalışması yürütmüş, sonra Güney çalışmasının başına geçmiştir. Parti kongresine güneyden delege olarak katılmış ve kongre sonrasında bu kez Ankara'da çalışmaya başlamıştır. Burada yeniden tutuklanmış, yine direnmiş, yargılandığı davalarda (TKİP ve Ulucanlar katliamı davaları) yine siyasal savunmalar yapmış ve bu onurlu yaşamı Ölüm Orucu direnişçisi olarak, parti üyesi olmanın onurunu yükseklerde tutarak noktalamıştır. Habip katledilmesinden hemen önce partiye gönderdiği mektupta "*Biz hazırız, partimizin bayrağına leke sürmeyeceğiz!..*" demişti. Hatice Yürekli ise ailesine yazdığı 12 Kasım '00 tarihli veda mektubunda "... *siyasi kimliğimizi, devrimci kişiliğimizi ve insan onurumuzu teslim almaya dönük bu kapsamlı saldırıya karşı, ölümüne bir direnişi başlatmış bulunuyoruz*", diyor ve bunun, "*yaşamı köleleştirilmiş*

milyonlarca işçi ve emekçinin haklı davasını savunmak" anlamına geldiğini söylüyordu. Ne dediğinin ve ne yaptığının tümüyle bilincinde olarak o, dediğini yaptı. Kendisini ölümüne yakın ziyaret eden bir yoldaşının kolunu güçsüz eliyle sıkarak, "merak etmeyin!" demişti. Bu mesaj partiyeydi ve anlamı açıktı. Habip'in son mesajı ile aynı anlama geliyordu bu: "*Ben hazırım, partimin bayrağına leke sürmeyeceğim!..*"

Burada, her üç yoldaşın siyasal yaşamı üzerinden, partili kimliğin ortak paydasını oluşturan temel özellikleri görmekteyiz. Üçü de partinin ideolojik çizgisini özümsemiş, örgütlü yaşamın ve direnişçi kimliğin hakkını veren örnek profesyonel devrimcilerdir. Zaten bunun ileri ve örnek temsilcileri olmasalardı, partinin ileri düzeylerde görevler üstlenen kadroları olmayı başaramazlardı.

Burada sağlam bilince dayalı bir devrimci kimlik, buna dayalı bir siyasal ve örgütsel tutum, bunun ifadesi bir siyasal yaşam çizgisi var. Bu yoldaşların devrimci olarak yetiştikleri özel tarihi ortamı gözönünde bulundurmazsak eğer, bu kimliği ve tutumu, bunun somutlandığı siyasal yaşam çizgisini de tam olarak kavrayamaz, yerli yerine oturtamayız. Tanımlanan dönem içinde böyle devrimcilerin yetişmesi kolay değildir herhalde. Ama bu başarmıştır, böyle bir dönemde böyle devrimciler yetişmiştir. Devrimci kadroyu partisinden ayırmak olanaklı olamadığına göre, elbette bu başarının onuru da partimize aittir. Partimiz bu yoldaşları genç devrimciler olarak kazandı ve dönemin mücadelesi içinde teorik ve pratik açıdan eğitti, sonuçta kendilerini mücadelenin gereklerine ileri düzeyde uyarlayabilen devrimciler düzeyine çıkardı. İşte devrimci kimlik kartları ortada. Örgütlü yaşamdaki kesintisiz kimlik

ortada, siyasi polisteki direnişçi kimlik ortada, zindanlarda ve düzen mahkemeleri önündeki devrimci kimlik ortada.

Bunca anlatımın ardından yanıtlarını açıkta bırakacağım birkaç sıradan soru: Bu özelliklerden birinden birini değil ama istinasız tümünü bir arada taşıyan devrimcilerin yetişmesine tanımlanan dönem ne denli elverişlidir acaba? Bu ülkede ve bu özel tarihi evrede, devrimci kimliği tanımlanan bütünsellik içinde temsil eden devrimcilerin yetişebilmesi ne kadar kolaydır acaba?

Kendilerini partileriyle özdeşleştirmiş devrimciler

Habip Gül ezilen sınıftan, ezilen ulustan ve ezilen mezhepten geliyor. Çok yönlü bir ezilmişlikten geliyor, ama bunu komünist sınıf bilinciyle anlamlandırıyor. Ezilmişlik onu devrimciliğe itiyor, ama o devrimciliğini bilimsel bir bilinçle tamamlıyor. İlk tutukluluğu olan Buca'dan gönderdiği ilk mektuplarında henüz yazılı Türkçe'yi kullanamayan bir insan iken, cezaevinden parti yayınlarında düzenli olarak kullanılabilen yazılar kaleme alabilen bir devrimci olarak çıkması, bilincini emekle, sistematik bir çabayla geliştirmesine bir gösterge. Başlangıçta henüz nokta ve virgül kullanmasını bile bilmeyen bir sıradan işçinin gelişme seyri içinde ulaştığı bilinç ve devrimcilik düzeyi ortada. Habip Gül'ün devrimci yaşam çizgisi ve düzeyi ortada.

Ümit yoldaş az-çok iyi halli bir küçük-burjuva yaşam içerisinde geliyor. Babası bir astsubay, yani ordunun ayrıcalıklarından yararlanabilen bir aileye mensup. Bu yaşam içinde yetişmiş bir genç insanın devrimcilik

tercihi, tümüyle bir bilince dayalıdır, bunun ötesinde herhangi bir özel sosyal-kültürel neden yok. Kendi anlatımına göre küçük yaşta okumaya çok meraklı bir insan olarak, bir ansiklopediden okuduğu komünizm maddesinden etkileniyor ve bu onun devrimi ve devrimci yaşamı seçişinin başlangıç noktasını oluşturuyor. Bir ansiklopediden komünizmin eşitliğe dayalı bir toplumsal düzen ve bunu hedefleyen bir dünya görüşü olduğunu öğreniyor, bundan etkilenerek devrimciliğe yöneliyor. Ne ezilen ulusa ya da mezhebe, ne de ezilen sınıfa mensup. Bilinciyle seçmiştir devrimciliği. Ama o bilinci emekçi sınıflardan yana kullanarak devrimcileşmeye çalışmıştır. Ve siyasal yaşam karnesi ortadadır.

Hatice yoldaş daha arada bir yerde duruyor. Yoksul bir aileden geliyor. Genç yaşından itibaren çalışmak zorunda kalıyor. Partinin sınıf çalışmasının gerekleri doğrultusunda fabrika ve atölyelere girip çalışmadaki rahatlığı ve başarısı onun ezilen sınıf damarına bir gösterge. Ezilen sınıfa ve ezilen cinse mensup. Ama devrimciliği seçişinde bu ikinci ezilmişliğin özel bir rolü var mıdır, sanmıyorum. Zira biz Hatice yoldaşı bildik bileli, cins ezilmişliğinden gelen herhangi bir sorununu görmedik. O ezilen cins kimliğinin hiçbir izini taşımayan, bu açıdan son derece rahat ve güçlü, komünist insan kimliği üzerinden kendini ortaya rahatça koyan bir yoldaş. Ezilen cinse mensup olmaktan gelen zayıflıkları, sınırlılıkları, dizginlemeleri aşmış, bu açıdan gerçekten örnek bir kadın komünist yoldaş. Bu da onun bir başka üstünlük alanı.

Ben, Habip ezilen sınıftan geliyor, işçi sınıfının temsilcisi; Ümit genç aydın kökenli, aydın temsilci derken, Hatice yoldaş da ezilen kadının temsilci diyemiyorum. Çünkü gerçekten öne çıkan özelliği bu

değil. Yani ezilen cins olma çemberini kırarak, o alanda mücadele ederek gelen bir yoldaş değil. O kendini devrimci olarak gören, bu çerçevede cinsiyetinin farkında bile olmayan bir insan. Bundan da hareketle, onu partimizin ezilen cinsten çıkardığı örnek bir devrimci olarak göstermek yerine, profesyonel devrimciliğin bir örnek temsilcisi olarak, direnişçi komünist kadronun bir temsilcisi olarak görmek ve göstermek gerekir. O işçi sınıfıyla, işçi sınıfının sosyal yaşamıyla içiçe bir yoldaş oldu ve ona illa bir köken aranacaksa bu onun ezilen sınıfa mensupluğu olmalıdır. Bu yoldaş siyasi çalışmanın ihtiyaçları çerçevesinde sık sık fabrika ve atölyelere girerek fiilen işçilik yapan, üretici çalışmayı ve ücretli emek sömürsünü yaşayan bir yoldaş.

Hiçbir şey onun örgütüyle ve sonrasında partisiyle ilişkilerini zedeleyemezdi. Zaman zaman partiden şu veya bu nedenle sert eleştiriler de aldığı olmuştur. Ama bu tür eleştiriler onun partiyle ilişkilerini zerre kadar etkilememiştir. Bu özellik, Habip Gül şahsında belki de en iyi temsilcisini gördüğümüz, kendini partiyle özdeşleştirme tutumunun bir örneği ve yansımasıdır. Partimizin yüz akı olan Habip Gül yoldaş, sanılabileceğinin tersine, zaman zaman partinin sert eleştirileriyle yüzyüze kalabilmiştir. Ama bu onun partisiyle ilişkilerini zedelemek bir yana, bu tür sorunların ardından partiyle daha ileri düzeyde bütünleşmesine vesile olmuştur.

Hatice Yürekli şahsında da kendini partisiyle özdeşleştirmiş bir devrimciyle yüzyüzeyiz. O, şu veya bu yoldaş üzerinden partiye bakan, ilişkisini buna göre güçlendiren ya da zayıflatan biri değildi. O kendini bu partinin asli temsilcilerinden, deyim uyuysa, partinin organik dokusundan biri olarak gören bir yoldaştı.

Kendisine yöneltmiş bir eleştiriyi, kendisine parti tarafından gösterilen bir tepkiyi hiçbir biçimde sorun etmeyen, bunu partiyle olan genel ilişkileriyle hiçbir biçimde karıştırmayan bir yoldaştı. Bu açıdan belki birçok eleştiriyi hakeden de bir yoldaştı. Ama bunlar onun için partisiyle ilişkileri açısından hiçbir zaman bir sorun nedeni ya da alanı olmadı.

Tarihi ortam ve devrimci kimlik

Ortada tutarlı ve bütünsel bir direnişçi kimlik var ve siz bunu tarihsel ortamından soyutlayarak değerlendiremezsiniz. '60'lardaki ve '70'lerdeki görkemli devrimci yükselişleri bu nedenle örneklemiştim ve şimdi de gerisin geri oraya bağlamak istiyorum. Siz direnişçi kimliği ortamından soyutladığınızda; İbrahim Kaypakkayalar'ın, Deniz Gezmişler'in, Mehmet Fatih Öktülmüşler'in çıktığı bir ülkede Habip Gül, Ümit Altıntaş ve Hatice Yürekli türünden direnişçi devrimcilerin çıkmasını olağan karşılayabilirsiniz. Ama bu pek kolay ve yüzeysel bir değerlendirme olur. Ekim Devrimi'nin etkisini sürdürdüğü bir dönemde devrimcilik yapmak, kendini feda etmek başkadır; Ekim Devrimi'nin kazanımlarının yok edildiği, yeryüzünden silindiği bir dönemde devrimcilik yapmak başkadır. Ülkede sosyal uyanışın, kitle hareketinin adım adım gelişip güçlendiği bir dönemde devrim için hayatını ortaya koymak başkadır; bunun kırıldığı, "tarihin sonu"nun ilan edildiği, işçi hareketinin kısırlaşıp kendini tekrarladığı, şovenizmin toplumu zehirlediği bir tarihsel-toplumsal ortamda başkadır. Habip Gül, Ümit Altıntaş, Hatice Yürekli gibi yeni dönem devrimcilerini, onların bütünsel direnişçi kimliğini değerlendirirken, bunu önemle

gözönünde bulundurmak gerekir.

Ve bu yoldaşlar tümüyle, yeni temeller üzerinde ortaya çıkan, yeni bir geleneğin ve kültürün temsilcisi olmak iddiası taşıyan bir partinin saflarından yetişmiş devrimcilerdir. Bu ülkede '90'lı yıllarda, olumsuz koşullarıyla, dezavantajlarıyla tanımladığım dönemde ortaya çıkmış örnek profesyonel devrimci kimliğin temsilcisi devrimcilerdir onlar. Bu anlamıyla örnek devrimcilerdir. Bu gözle bakmak, değerlendirmek, anlamak ve anlamlandırmak gerekir onları. Buradan bakılıp bu çerçevede kavranmadığı zaman, bu tarihi dönemde gösterilmiş örnek devrimciliğin değeri de tam olarak anlaşılmaz.

Ölüm Orucu direnişi süresince 90 devrimci kaybedildi, hepsinin anısı önünde saygıyla eğiliyoruz. Ama bu bizim nesnel ve bilimsel bir değerlendirme yapmamıza yine de engel değil. Hatice Yürekli'yi Ölüm Orucu direnişçisi olarak anlatmayacağım, bu onun devrimci yaşam çizgisini daraltmak olur derken, bu ayrıma dikkat çekmeye çalıştım. Bu ülkede zindanlarda gerçekten kitlesel hale gelmiş bir direniş geleneği var. Devrimciler iyi-kötü kendilerini orada ortaya koyuyorlar. Bu nedenle ben, Ölüm Orucu direnişinin sınırları içerisinde bir Hatice Yürekli'yi anlatmak yerine, '90'lı yılların başından itibaren bir profesyonel devrimci olarak örnek bir devrimci ve direnişçi kimlik ortaya koymuş bir devrimciyi anlatmaya çalıştım.

Kişisel insani karakterleri ya da özellikleri vb. üzerinden değil de, partinin ortaya koyduğu ölçüler üzerinden, yani ideolojik kimlik, örgütlü kimlik, direnişçi kimlik üzerinden baktığınızda, Hatice yoldaşın yeri tamı tamına öteki iki yoldaşın yanındır. Ben saflarımızdaki her kadro bu konumdadır demiyorum, hayır bunu iddia

etmek mümkün değildir. Ben diyorum ki, siyasal mücadelenin akışı içerisinde ve tümüyle bizim irademiz dışında kaybettiğimiz bu üç yoldaşımıza baktığımızda, dikkate değer bir biçimde, temel devrimci özellikleri ve siyasal yaşam çizgileri bakımından aynı yere konulabildiklerini görüyoruz.

Devrimci partinin sınıf ve emekçilerle devrimci bütünleşmesi

Dönem devrimci direnişçi kimlik ve değerlerin geniş çaplı erozyonu dönemi olduğu için, ben daha çok yoldaşlarımızın bu yönüyle örnek kişilikleri üzerinde durdum. Ve temel önemde bir nokta olarak, bunu partimizin yarattığı ve pekiştirmeye çalıştığı genel devrimci bilince ve kimliğe bağladım. Sağlam bir devrimci bilinç ve inanç, buna dayalı bir devrimci örgüt kimliği, devrimci bir partinin olmazsa olmaz temel özelliği olmak durumundadır. Zira bunlarsız devrim, devrimci iktidar mücadelesi asla düşünülemez gibi, bu nitelikten yoksun olanların devrim ve sosyalizm iddiaları kaba ve bayağı bir yalan ve aldatmacadan ibaret kalır. Bugünün Türkiye’inde bunun örneği durumundaki sözde devrim ve sosyalizm savunucusu, gerçekte ise liberal ve omurgasız sol partilerden geçilmediği için, bu nokta özellikle önemlidir. Bunsuz düzenin kılına dokunabilmek bir yana, onun ciddi bir karşı saldırısı karşısında siyasal ve manevi açıdan yok olur gidersiniz.

Bu temel önemde noktayı gözönünde bulundurmak kaydıyla, sağlam bir devrimci kimliğin kendi başına yeterli olmadığını da bilmek durumundayız. Bunun sınıf ve emekçi kitlelerle devrimci temeller üzerinde

bütünleşme ve onların mücadelesine devrimci bir çizgide yön verebilme yeteneği ile de birleşebilmesi lazım. Devrimci kimliği ve geleneği yaratmış ve bunca birikimin ardından artık güvenceye almış durumdaki partimiz için artık önemli olan bunu başarabilmektir.

Bu açıdan da şehit yoldaşlarımızdan, özellikle de Habip Gül'den öğreneceklerimiz var. Habip Gül her hapisten çıkışının ardından, sırasıyla üç önemli kentte, önce Adana'da, sonra İstanbul'da ve son olarak da Ankara'da çalıştı. Dışarıda geçen bu çalışmaların herbiri altı ayı geçmediği halde, bu kısa süre içerisinde söz konusu kentlerdeki sınıf çalışmamıza gerçekten bir soluk kazandırdı. Fabrika ilişkileri hızla yaygınlaştı ve çalışmanın örgütsel düzeyi aynı hızla yükseldi. Ümit okuduğu üniversitede gerçek bir öğrenci lideriydi ve Hatice Yürekli yoldaş, bir ara gerçekten önemli bir güç kazanan İstanbul'daki tekstil çalışmasının asli unsuru durumundaydı. Demek istiyorum ki, Habip sınıf eksenli kitle çalışmasının saflarımızdaki en iyi temsilcilerinden biri olsa bile, bu konuda öteki iki yoldaş da benzer başarıların temsilcileri oldular.

Partimiz için bugünün temel ihtiyacı da budur; doğru ve etkin bir çalışma tarzıyla sınıf ve kitle çalışmasında hızla ilerleyebilmektir. Yoldaşlarımızdan bu açıdan da öğrenebileceklerimiz var. Devrimci kimliğin sınıf ve emekçilerle devrimci temeller üzerinde sağlam ve etkin bir bütünleşmeyle tamamlandığı bir yerde, partimiz yıkılmaz olacak ve programının gösterdiği yolda geleceği başarıyla kucaklayabilecektir.

*(TKİP Merkez Yayın Organı
Ekim'den alınmıştır...)*

Zafere on yıldız...

I

Direnif ateşinde tutuştu
sararan dalları Eylül'ün
Ve yaprakları yağdı geceye
Ekim'in kalbinde göveren
kızıl gülümün

Kuzguni yelelerini savurup da
o yağız atlar
süzüldüler dörtnala...

Geceydi
ve onlar
kara bir gecede ki
yıldızlar kadar çoktular

Gözleri
iki yürek
iki cenk
iki sevi...
Buruşan ruhunda zamanın
gün yüzlü çocuktular...

II

Bir civan yiğitti Habip
Yaşamın alnında uzayan
kalabalık bir çizgi
kararlı,
derin...

Ve cengaver bir proleter
köpüğünde
o şarabi düşlerin

Çakır gülüşü
Karakoçan göklerinden damıtılmış
ferah bir türkü
öylesine berrak,
coşkun,
sevecen...

Ekim'in saçlarında
kumral bir rüzgardı esen
Munzur eteklerinden

Ve özgürlük
saf,
tortusuz...
Parti'nin bayrağında
dalga dalga büyüyen

Tanıktır hücreler,
işkence tezgahları
Asla eğilmemişti başı
de ki, çelikten yoğrulmuştu gövdesi
Habip yoldaşın

Atıldı en öne
duvarlar
demir kapılar tank

Kor çelikten bir ırmak gibi aktı
ateşinde kavganın

III

Her dem sevdalı

ve her an ayaklanmaya hazır

bir yorulmaz yürekti

Ümit yoldaşın yüreği

Sesinde yıldızlar terleyen

bir çatal yürek

zifiri mavi

Gözbebekleri

iki sıcak

iki güneş damlası

tanyerinin namlusuna sürülmüş

iki dal mermi...

Genç önderiydi Parti'nin

Kavganın güleç yüzlü militanı

Öfkesi

alnının altında

erimiş metalden bir okyanustu

ve bir yanardağın derinliklerinden gelirdi

kahkahaları

Aykırı çiçeklere benzerdi sonra

Kayanın yüzünde açan

inatçı

direngen

Bir top ateş dikenini kimi zaman

kimi zaman bir tutam çiğdem

ve en çok da

bir kızılca karanfildir o şimdi

zafer çelengini süsleyen

IV

Ankara'da uykular kıpır kıpır

Ankara'da

Spartaküs kışkırtıyor

rüyalarını uykuların

Ve yüreklerin tellerinde

kırılan parmakları dolaşıyor

Jara'nın

Ankara'da vakit gece yarısı

Ankara'da

Fuçik'in destanlaşan imgesi

kırıyor gecenin kilidini

Ve Robson'un şarkıları ayartıyor

kentin sessizliğini

Ankara'da sokaklar nefes nefese

Sağrıları ter içinde

kızıl atlılar geçiyor

sokaklarından Ankara'nın

Atlılar...

'Atlari rüzgar kanatlı' atlıları

Nazım'ın

Ankara'da bir hayalet dolaşıyor

Yaşmakları kan oyalı anaların

puslu gözlerine

ışık üflüyor

yıldız tozlarından

Çiçeklerini suluyor

çoğul sevinçlerin

Kızıl afişlerle donatıyor duvarları
Fabrika çıkışlarında
bildiri dağıtıyor işçilere
Gençliğin kanını tutuşturuyor
bir bakışıyla
Ekmek, gül ve hürriyet günlerini anlatıyor
otobüs duraklarında
insanlara

V

Neyi simgeliyor
sahneye düşen kırmızı ışık,
sinsice parlaması bir an
oyun boyunca duvarda asılı duran
kabzası yakut kakmalı bıçağın...

Birdenbire susuvermesi müziğin
ve karanlığın ağzında
derin bir mağara gibi
uzadıkça uzaması sessizliğin,
neyi anlatmaya çalışıyor?

Ya neyi haber veriyor
bu sirenler,
bu postallar,
telsiz sesleri,
ateş,
duman?

Ya bu kan?

Buruşturan kimdir
sevincini göklerin
Kimin kanlı elleridir

sabahın ak gerdanında
onursuzca dolanan?

Sorular

sorular...

Sorular

durgun sulara atılan
çakıl taşları

Kirpiklerin gölgesinde

mor halkalarla çoğalıyor
yanıtı soruların

Sorular duvarlara çarpıp geri dönüyor

kapısında Ulucanlar'ın

VI

Şafak söküyor

gökyüzünün gönderine çekilmiş
kızıl bir bayrak gibi

Saatler ileri alınıyor Ulucanlar'da

“İleri, hep ileri”

On'ların elleri kuruyor saatleri

Cesareti kamçılıyor rüzgar

Yoldaş merhabalarını taşıyor

barikatların

Şarkılarını söylüyor

omuz omuza savaşıyor

Komün'ün

İspanya'nın

Küba'nın

Duvarlarına Ulucanlar'ın

- ki yıkılmaya mahkumdur onlar -
aydınlığı vuruyor şanlı Ekim'in

Ve koğuşlarında

çekik gözlerinde zafer parıltılarıyla
dolaşiyor Ulyanov yoldaş

“Buz kırılmıştır”

diyor

“Yol açılmıştır”

Herşey yeni Ekimler için!

Gün ağarıyor...

Ulucanlar'da

direnişi selamlıyor güneş

Hamburg'un

Liverpool'un

Viborg'un

ruhunu selamlıyor

Anısını selamlıyor

İbo'nun

Denizler'in

Kızıldere'nin

Ve bir kez daha

“Her şey devrim için”

diyor kavga dostları

“Her şey yeni Ekimler için”

“No pasaran”

Bir şiirin en tutkulu dizelerinde akıyor

Ulucanlar'da zaman

VII

On'lar on yeni ustası
devrime uzanan yolun
İnançla döşedikleri taşlar
mihenk taşları olacak
kavgamızın
Ve yüreğimizdeki umut
Sınırsız topraklara yol olan
ayak izleriyle çoğalacak
onların

On'lar on yeni yara göğsümüzde
Zaptettikleri şafak
zaferler takvimimizde
son yaprak
Acı içinde değil
gururla
kıskanarak
anımsayacağız yüzlerini
Ve seslerimize katıp gözlerini
aydınlık şarkılar söyleyeceğiz
yıldızlara bakarak

On'lar on yeni meşale ellerimizde
on yenilmez savaşçı
devrime adanmış on ömür

Yoldaşlarımız...

Adları;

Habip, Ümit

Adları;

Abuzer, Mahir, İsmet, Önder

Adları;

Halil, Aziz, Ahmet ve Zafer
Adlarını taşıyacak çocuklarımız

VIII

İncecik bir diken battı kalbimize
her ölüm haberinde

İçimizde usul usul kanadı
gülün kokusu

Kaldırıp başımızı
gözlerimizdeki uçurumlardan
baktık gökyüzüne

On yıldız yerinde yoktu

Taradık gecenin saçlarını
arasında kayıp yıldızları aradık
Her yıldız bir can

Göktaşları mıydı akan boşlukta
anaların göz yaşları mıydı

Gelinlerin ağıtları mıydı
kuşlar mıydı
güneye uçan

Eylül müydü
kırpiklerimize dolanan bulutlar mıydı hüzün

Yarım kalmış bir şiir miydi ay sondördün
Döktü yüzünü
kararan sularına ömrümüzün

Ömrümüz ki;
16 saattir kalkmamış
tezgah başından

alnından damlayan ter
zehir gibi akıyor
kan kokan kadehlerine
bezirganların

Ömrümüz ki;
çocuk gözlerinde uyku
tatili özlüyor
tornada
bakışında büyüyen çılglık
karabasan gibi çöküyor
yarasaların
uykusu kaçan gecelerine

Ömrümüz ki;
atölyede
nasırlı elleriyle
düşlerini çoğaltıyor
büyük sevincin,
fabrika bacalarından
gökyüzüne ağıyor
kara bir duman gibi
sarayların üstüne

IX

Ömrümüz ki;
- her biri bir yıldızdı
karanlık aynasında gecenin -
devşirdik mendilimize suretlerini

Ve o mendil serilende güneşin sofrasına
gülümsedi cümle kainat
dinlendi yorulan kaslar

açlık doydı

yoksulluk bitti

Ve o mendil serilende güneşin sofrasına
şarkılar söylendi

özgürlüğü yaşayan

acı sustu

kıvanç dillendi

Ve zamanın kızıl ötesi boyutunda

kızıl bayraklar dikilende

doruğuna en büyük aşkın,

başlayanda

büyük zaferlerin resmi geçidi

on yıldızlı bir sayfayı

tarihin uzun duvarına astı

mutluluğun resmini yapan eller

Ve o eller

göstererek duvarı

“İşte”

dediler

“Burada Ulucanlar’ın o kızıl yıldızları

Buradalar

Gökyüzünde aramayın onları”

Uzandık

Ateşin keşfinden

güneşin zaptına uzayan

o uzun duvara dokundu

parmaklarımız

Zafere on yıldız...

D. Can

Yoldaşlarının kaleminden...

Onlara dair gecikmiş sözler...

Kavgaya yerinizi alacak yeni savaşçılar doğuruyor

Çok şey söylenip yazıldı onlara dair...

Onlara dair pek çok şey yazıldı, söylendi. Şiirlere, romanlara konu oldu, mücadeleleri, yaşamları. Birer komünist-devrimci olarak, birer militan olarak, birer komünist önder olarak, birer eş, dost, baba, oğul, kardeş ve yoldaş olarak kaleme alınan her anlatı, hayatlarını adadıkları mücadelede tuttukları kendilerine özgü, benzersiz yere ışık tutuyor.

Onları yakından tanıyanların tanıklıkları, gözlemleri ve anıları, bu iki yiğit insanın yalnızca komünist kimliklerine değil, insani-kişisel özelliklerine duyulan saygı ve hayranlık dolu cümlelere dökülürken, biz kucağımızda yambaşımızda ölen bu iki yoldaşa dair konuşmadık henüz.

Yiğitliklerine ilişkin söylenebilecek herşey söylendi neredeyse. Partili kimlikleri, düzeyleri ve parti içinde tuttukları yer ile, partinin en ileri temsilcileri arasında olmaları, direnişte ve zindanda tuttukları yer arasında, herhangi bir kuşkuya yer bırakmayacak bir bütünlük var. Evet, onlar söylenegeldiği gibi, “partimizin özü ve özeti”dirler. Partiye, mücadeleye adanmış hayatlarının, dolu dolu geçen mücadele yıllarının çok sınırlı ama bir o kadar anlamlı bir kesitinde, Ulucanlar’da yaşadığımız birliktelikten geriye kalanları değerlendirmek adına söyleyebileceğimiz herşey, artık bilinenlerin bir tekrarı olmaktan öteye geçmeyecektir yazık ki.

Bizlere bıraktıkları mirası daha da ileriye taşıyacağız ve ödetilmesi gereken hesabın takipçisi olacağız. Onlarla birlikte olma şansını yakalamış herkes için, bir başka görevimiz daha var. Yaşadığımız, paylaştığımız şeyleri anlamak ve anlatmak, onların devrimci-komünist kişilik ve kimliklerini kendimize ve genç kuşaklara maletmek. Bu yazıyı bu amaçla kaleme aldığımı belirtmeliyim.

Kendi adıma onlara dair bir şeyler yazma görevini yerine getirmede geciktim. Basit bir ihmal ya da vefasızlıktan değil. En başta, yazma girişimlerimi boşa çıkaran bir zorlanma yaşadığımı söylemeliyim... Arkasında hala da süren kabullenememe duygusu var. Öfke nöbetleri ve duygusallığın etkisinden kurtulamamak var. Ve daha da önemlisi, yazılacak, söylenecek hiçbir şeyin yeterli olmayacağı kaygısı var. Onlara dair yazmak, bir anlamda bir hesaplaşma da demek. Zamanında ödenmeyen bir gönül borcunun, ihmalkarlığın, paylaşmayı sınırlayan ufuk darlığının ve daha pek çok eksik ve zaafın yolaçtığı bir hesaplaşma...

Ve bugün, alev yalımlı o günlere, kül renkli acılara, barut kokulu anılara bizi yeniden götüren anmanın

ardından, çok sınırlı bir çerçevede de olsa, konuşabilirim artık.

Çünkü, artık biliyorum, onlara ödemeye fırsat bulamadığım gönül borcumu bir yara gibi taşımak zorundayım. Başka hiçbir şeyle ödenmeyecek bir gönül borcu... Sıram geldiğinde, o gün yaklaştığında, onu kendi ellerimle götüreceğim onlara. O güne kadar gönül borcunu sorulacak hesaba, kavgaya katık yapmak dışında bir seçeneğim yok. Ancak o zaman kaldığımız yerden devam edebiliriz Habip'le, barikat ateşi başında hep kesilmek zorunda kalan doyumsuz sohbetlere. İşte o zaman Ümit'le, havalandırmada yanyana uzandığımız yataklarımızda, uzayın derinliklerinde parlayan yıldızlar arasında hangisinde hayat belirtisi olabileceğini tahmin etmeye devam edebiliriz. Orada yaşayanların bunu mutlaka komünist bir yaşam birliği sayesinde başardıklarından en küçük bir kuşku duymaksızın.

Kaya gibi inatçı, gökyüzü gibi ferah

Dolu dizgin yaşanan on ay... Temposunu giderek artıran bir çalışma, uzun tartışmalar, barikat, kar, yağmur, tıklım tıklım bir koğuş, yağmur gibi kurşun sağanağı, ateş, uzayan günler ve geceler, anmalar, daima sıkılı yumruklar!.. Sanki hiç bitmeyecekmiş gibi gelirdi bana. Bir kış günü işkenceye çekildiğimizde birlikte tereddütsüz direnmenin tarifsiz coşkusuyla geldiğimiz Ulucanlar'da başımız dik, fakat hata ve zaaflarımız karşısında içimiz ezikti. Daha işin başında, daha ilk adımda nasıl olurdu? Yapılacak onca iş varken, partinin bayrağını dalgalandırmadan nasıl bu kadar kolay ve çabuk? Öfkemiz, kızgınlığımız kendimizeydi artık. Açıklarımızı kapatmalı, dışarıdaki çalışmanın yükünü

paylaşmak için elimizden gelen herşeyi yapmalıydık. Birbirimizi kırmak pahasına, bir görevdi bu bizim için. Onları sekiz siper yoldaşımızla beraber bizden alan katliam gününe kadar bir solukta yaşadık herşeyi.

Çelikten bıçaklar bileyen bakışlarıyla Habip'in uçsuz bucaksız bir bozkır gibi uzayıp giden yüzüyle kapı altında ilk karşılaştığımızda, nedendir bilmem öpüşmedik, kucaklaşmadık. Bu erken bir ayrılığa hazırlığın belirtisiydi belki. Aydınlık bakışları nasıl da sarıp sarmalamıştı hepimizi. Fırtınada yavrularını kanatlarının altına alan bir anaç kartal nasıl korur gözetirse, öyle çırpınıyordu bizim için. Yardıma ihtiyacı olan herkes için öyleydi. Nasılsa öyle bulduk Habip'i. Anlatıldığı gibi. Kaya gibi inatçı, gökyüzü gibi ferah. Ve daima seferber. Daha sorgudayken, düzenin onu içine sindiremediğini ifade etmekten kendini alamayan sözlerine muhatap olmuştuk. Onlar korkmakta ne kadar haklıydılarsa, biz o kadar gururlanıyorduk.

Ama biz yanılttık onu galiba. Bazen sevincine düşen gölgenin serinliğinde onu sükunetle dinlemeyi, anlamayı başaramadık. Çatılmış kaşlarının altındaki kaygıya ortak olamadık. Yıllardır yalnız başına sırtında taşıdığı sorumluluğu istediğimiz gibi paylaşamadık.

Daha beraberliğimizin ilk aylarında açığa çıkan tünelle beraber ondaki özgürlük sevdasının, başarısızlık ve aksilikler karşısında kendi içinde korkunç bir sürgüne dönüşecek kadar yakıcı bir tutku olduğunu anlayamadık. Deneyimsizdik. Aceleciydik, acemisiydik mahpusluğun. Kavga ateşinde yeterince kavlanmamıştı bilincimiz.

Daha ilk sınavda çuvallamıştık. Aylarca, sabırla, bıçak sırtında harcanmış emekti; onurun, kavgaya adanmışlığın, cüretin; ve suyunu bir an önce kavga denizine ulaştırmaya çalışan büyük bir coşku pınarının

adıydı, sende özgürlük tutkusu. Laf değildi “unutun gitsin” diyebileceğin. İşti, emekti, tırnakla-dişle kazıp gün ışığına çıkarmaya çalıştığın, karanlığın göğsüne saplanmış bir ışık demetiydi, umuttu senin için. Senin gibi yılları zindanlarda geçen bir insan için bu en zor anın geçici de olsa seni bu denli etkilemesi bundandı. Anlayamadık, bağışla! Sevincinden pay çıkarmada gösterdiğimiz tezcanlılığı, sorunlar karşısında gösteremedik. En sıkıntılı sorunları paylaşmak için gereken çabayı gösteremedik. Habip nasıl olsa her sorunu çözer diye baktık. Seni bunalttık. Çokça tartışıp iş yapmayı önemsemedik, seni yalnız bıraktık.

Oysa, çokça tanık olduğumuz gibi, söz kalabalığına ne hacet, dostça uzanan bir el, paylaşmaya hazır bir çift gözbebeği yeterdi sana. Bunları gördüğünde asla hayır demezdin. Yoksulluğun, yokluğun ve düşmanın önünde eğilmeyen başını, yaslanacak sağlam bir omuza dayamayı zayıflık olarak görmezdin. Ama bu samimiyeti bulamadığında da asla yakınmazdın. Beklemezdin de. Kendin için hiçbir şey istemezdin. Tek başına da olsa katlanırdın, düşmanın zulmüne de dostun kusuruna da.

“Üstüne gelen kurşunu bile paylaşmalı...”

Bu konuda Ümit’le benzer kişilik özellikleriniz olduğunu söylemeliyim. “Üstüne gelen kurşunu bile paylaşmalı” derdi, bilirsin. Yoldaşlığı bu kadar yalın ifade eden başka bir sözcük dizgesi, başka bir cümle kurulabileceğini hiç sanmıyorum. “Üstüne gelen kurşunu bile...” Oysa öyle olmadı. Siper yoldaşlarıyla beraber en ağır, en öldürücü kurşunlara siper etmek için bedeniyle öne atılırken, bu yalın paylaşım kuralını ihmal ettiğini bilmiyor olabilir mi? Ümit işte. Gençliğinin ateşiyle

yanıp tutuşan, deli bir fişekti o kavgada.

Hatırladıkça hala gülerim. Eskişehir’de hücelere kapatılan iki devrimci tutsak için yaptığımız eylemin en gerilimli anlarından birinde, kulelerdeki askerlerden biri Ümit’e bakıp, “şuna bak, sanki Mareşal Fevzi Çakmak gibi, ortalıkta dolaşıp duruyor” demişti. O günden sonra “mareşal” diye çağırır olduk onu. Yaşasaydı, korkusuz yüreği ve kocaman kafasıyla, daha büyük saldırılarda düşmana korku salmaya devam edecekti.

Hayır, sevgili mareşal ölmedi, savaşı terketmedi. “Bitirdik, öldürdük” dedikleri her yerde ve her zaman, o korkunç kahkahalarıyla savaşa devam etmeye hazır o. Katliamdan sonra konulduğumuz hücrelerde, koğuştta, havalandırmada bomba gibi patlayan kahkahaları yankılanarak ulaşıyordu bize. Çarpışıyordu. Herkes tanığıdır bu sesin. Bir kez daha yanılmıştı düşman. Habip yine firar etmişti.

Düşmana çevrilmiş bir çift namlu olan mareşalin gözleri, sevdiği, dostu, yoldaşı karşısında ay parçası gibi süzülmesini de bilirdi ama. Yalnız sevdiklerinden saklamazdı gözyaşlarını. Öylesine doğal, öylesine içten. Bir keresinde, böyle bir anda, gözgöze geldiğimizde “sonra konuşuruz” deyip ertelediğim konuşmayı yapamamaktan ne kadar pişmanım şimdi. Her görüşme gününde kuş gibi çırpınan yüreğine biraz olsun kulak vermeye fırsatım olmadı diye avutuyorum-kandırıyorum kendimi. Hayır, hafiflediğimden ya da garipsediğimden değil. Anlamsız ve yersiz bulduğumdan hiç değil. Bundan özellikle kaçındım, çünkü söyleyeceğim, söylemeyi düşündüğüm şeyler onu mutsuz kılacaktı. Bir de coşkulu yüreğinin karşısında benim de kanım tutuşacak diye korktum açıkçası. Aşk da bir savaştı, sürmekte olan büyük savaş kazanılmadan eksik kalmaya

ya da yenilmeye mahkum olan. O ise, böyle olsa bile, “berabere” kalınmasından mutluluk duyulacak tek savaş derdi.

Yarım kalan tartışmalara devam edecek fırsatı sonsuza kadar kaybettiğim için nasıl bir pişmanlık duyuyorum şimdi. Yalnızca özel konularda değil, en karmaşık sorunlarda kendine özgü çözümlenmeleriyle tartışmalara her zaman bir açıklık getirmesi bizim için güçlü bir dayanak, bulunmaz bir olanaktı. Okumak, incelemek, sorunlar üzerinde düşünmek, yalnızca birikimiyle değil yaklaşımındaki duyarlılık ve titizlikle insanları geliştirmek, şevkle yerine getirdiği olağan görevlerdi onun için. Hem kafası hem yumruklarıyla kavgaya katılan komünistlerin öncülerindendi o.

**Söyle(n)meyin, gerçekleştirin,
bizi aşın!**

Sıkça birbirimizi eleştirdiğimiz bir dönemden geçiyorduk. Kendilerine yöneltilmiş doğru ve yerinde bir eleştiriden kaçınmayı kavgadan kaçınmakla bir gören bu iki yoldaş, en ağır eleştirileri yapmaktan da asla geri durmazlardı. En başta birbirlerine karşı. Alınganlık, kibir, gurur meselesi yapmazlardı. Öyle değil mi Ümit? Ok gibi hedefini bulan ağır eleştirilerinin de benzer bir olgunlukla karşılanacağını düşünmen ise senin önemli bir yanılgındı.

Bir de haksız eleştiriler karşısında gösterdiğin tahammülsüzlük. Bunun için seni eleştirmek herkesin harcı değildi. Yersiz bir eleştiriye karşı Habip'in de benzer bir tutum içinde olması hiç şaşırtıcı değil. Ama iki saat boyunca kendisini eleştiren bir insanı tek bir karşılık vermeksizin olgunlukla dinleyen bir insandı aynı

zamanda Habip. Yeter ki arkasında devrimci bir kaygı, samimiyet ve sorumluluk olsun. Böyle durumlarda eleştiri diye bıçak da sapsansa, mesele etmezlerdi. Öyle değil mi Habip? Devrimci bir insanın herhangi bir eleştirisinin, itirazının olmamasından şüpheye düşmek gerek. Böylelerinin bağlılık ve uyum gösterilerinin içinin boş, katkılarının hesaplı olduğu bilinir. Eleştiriden uzak durmayı ya da onu başka bir şeyle ikame etmeyi büyük bir zaaf olarak gören bu iki yoldaşın kararlılıkları, cüretleri, hesapsızca kavgaya adanmaları ile bu tutum ve anlayışları arasında kopmaz bir bağ olduğu, ölümleriyle son bir kez daha kanıtlandı.

Hayır, katledilişlerinin yarattıkları sarsıntı ne kadar büyük olursa olsun, övmek gibi tek yanlı bir tutum içerisinde değilim. Bunu en başta siz doğru görmezsiniz. Bütün zaaflarınız ve yanılğanlığınızla sizler, bugün de aramızdasınız, yaşıyorsunuz. Öylesine yaşıyorsunuz ki, size dair bir konuşma-eleştiri ancak (...../silinti) eleştirisiyle yapıldığında anlamını bulabilir. Öylesine aramızdasınız ki, “söyle(n)meyin, gerçekleştirin, bizi aşın!” diyen sesinizi duyuyor gibiyiz.

Söylenecek sözler vardı, yapılacak işler, halledilmesi gereken sorunlar... Bir an olsun hiçbirinin sızsız yapılabileceğini düşünmemiştim. O alevli günlerin üzerine, sıkılan kurşunların, köpüğün, üstümüze atılan bombaların, taşların altında can verirken sizler, nerden bilebilirdim bir daha bunlara fırsat olmayacağını? Oysa daha aynı günün gecesinde, saldırıdan birkaç saat önce, Ümit, o şiiri okumalıydım sana. Özlemlerinin şaha kalktığını görmeliydim gözlerinden. Yeni şiirler yazman için kışkırtmalıydım seni. Yaşanan tatsızlıklar için gönlünü almalı, her seferinde bir yerlerimi yaralamanı bilerek ve göze alarak sataşmalıydım bir kez daha.

Devrilen ağaçlar gibi yorgunluktan serilince yere, daha ciddi sorunlara el atmalıydık. Parti kuruluş etkinliklerini konuşmalıydık mesela. Teorik yayın konusunda hala aynı şeyleri düşünüp düşünmediğini öğrenmeliydim. Nereden bilirdim, bir daha yataklarımızı yıldızların altına seremeyeceğimizi. Nerden bilebilirdim Habip, seninle memleket üzerine yalnızca birkaç kelimelik bir sohbetle yetinmek zorunda kalacağımı? Çocukluğumun geçtiği çayırlarda durmadan koşan ve asla ıslah edilemeyen o yaban atlarının peşinden senin de koşup koşmadığını niçin sormadım?

***“Şafağı bensiz karşılayacaksınız. Hoşçakalın.
Hepinizi seviyorum...”***

Son gördüğümde, yaralı durumdaki Ümit'in yanında oturmuş ağlıyordu Habip. Kafasını kaldırıp çağırdığımda, artık beni duymuyordu. Hiç kimseyi duymayacaktı. “Ümit yoldaş ölümsüzdür!” sloganlarına katiller silah tarakalarıyla karşılık veriyordu. Onun duyacağı tek ses buydu artık. Birazdan dışarı fırlayıp kurşunlara siper edeceği bedeninin üzerine yığılan taşların, kiremitlerin altında, son kez tünelin ucundaki ışığa uzanıp firar edecekti. Bu, ikisi arasında yapılmış sessiz bir anlaşmaydı belki. Katilleri bir kez daha atlatıp Ümit'le ve diğer siper yoldaşlarıyla buluşmak üzere son randevusuna yetişecekti “tünelci”. Acelesi bundandı. Suskunluğu bundan. Vedasız, törensiz. Olabildiğince yalın, olabildiğince kararlı.

Saldırı başladığında Ümit, her iki kapıdan yüklenen askerlerin içeriye girmesini engellemek için, elinde sopasıyla bir o tarafa bir bu tarafa koşturup duruyordu. (.../silinti) Yalnızca bu başlangıç anında göğüs göğüse

gelerek süren saldırıda geri püskürtülen düşman, başaramayacağını anlayarak dört bir yandan taramaya başladı. İki ateş arasında kalan Mareşal, vurulduğu yerde düşüp kaldı. Onu diğerleriyle beraber 4. koğuşa taşıdık. Yarası ağırdı. Her hareket ettirildiğinde acıdan yüzü geriliyordu. Kanı çekildikçe yüzünün rengi değişmeye, gözleri kaymaya başlıyordu. Sürekli konuşturuyorduk. Yükselen köpüklerden korumak için koğuşun girişine aldık. Şafak sökerken yaslandığı duvarda, sanki çetrefilli bir sorun üzerinde düşünüyor gibi, sanki bir kitabı okuyormuş gibi, sanki birazdan çoktandır beklediği bir yolculuğa çıkacakmış gibi, öylesine sakin çekip gitti aramızdan. Son sözlerini alıp kalbimize bastık. *“Gece battı. Şafağı bensiz karşılayacaksınız. Hoşçakalın. Hepinizi seviyorum...”*

Ölümü halayla karşılayanları unutmayın!

“Arkadaşlar ölüyorlar ve bir daha doğmuyorlar.” Yıllar sonra kendisiyle yapılmış bir söyleşide yaşlı bir İtalyan partizanın sarfettiği bu sözleri ilk okuduğumda, ürperdiğimi hatırlıyorum. *“Ölüyorlar ve bir daha doğmuyorlar...”* Ölenlerin bir daha geri gelmezliği gerçekliğini aşan hüznün dolu bu cümlelerin sırrını çözmek ve bu tezde saklı tezi çürütmek için, birkaç yıl beklemem, onların ölümlerini yaşamam gerekiyormuş meğer.

Cümleye hüznün ve esrar katan şey yalnız başına ölüm değil burada, doğmamak. Yani ölen yoldaşların yerinin dolmaması, ‘30’lar, ‘40’lar boyunca faşizme karşı mücadele ederken pek çok yoldaşını yitiren bu ihtiyar İtalyan partizanın acısı, gidenlere duyduğu özlemde

değil, yerine yenileri dolmayan kavganın acısında, gidenlere duyduğu saygıda ve onların bıraktığı boşlukta oluşuyor.

Yeni neferleri doğmayan davada, kaybedilenler, tarihin derinliklerinde -uzak bir geçmişte- sonsuz bir yalnızlık duygusuna gömülü olarak algılanıyor ve anılıyorlar. Unutmamak üzerine ne kadar parlak sözler verilirse verilsin, geçici bir süre için bile olsa, takipçisi olunmayan, sürdürülmeyen bir kavgada yitirilenlerin unutulmak ve bir daha doğmamak gibi bir akıbetle karşılaşacağı, iç burkan bir gerçek olarak duruyor. Toplumların, ezilen-sömürülen emekçilerin, en çok da bu geçici-tarihsel unutkanlıkları anında daha büyük yıkımlarla karşılaştığı da bir gerçek. Bu anlamda insanlık, Nagazaki'yi, Hiroşima'yı, 2. Dünya Savaşı'nı ve bütün yıkıcı savaşları unuttuğu için; orada çekilen acıları ve kıyımları, bu kıyınlara karşı savaştan yiğit kuşakları unuttuğu için; yıkımlar ve katliamlar bugün hala sürüyor. Karşı durulmayan, bertaraf edilmesi için mücadele edilemeyen yıkımlarda kaybedilen değerler ise gerçek anlamda tarihe "kayıp" dipnotu olarak düşüyor.

Sizler yoldaşlar, siper yoldaşları. Çağımıza yaraşır bir yiğitlik destanının yaratıcıları... Daha büyük bir buluşma için artık vedalaşalım. Yaşadıkça kalbimizde, yumruklarımızda ve soluklarımızda taşıyacağız sizleri. Çürüyen düzen ayakta kalmak için daha çok kan ve can istiyor. Bu daha büyük bir kavga, daha büyük bir doğum demek. Yani daha büyük bir buluşma. Yerlerinizi almak üzere kavga yeni savaşçıları doğuruyor, daha şimdiden yarının Habipleri, Ümitleri, Abuzerleri, Halilleri, Ahmetleri, İsmetleri, Önderleri, Azizleri, Mahirleri ve Zaferleri ileriye çıkıyor.

Öyleyse; "İçinde hançerlendiğimiz hamamı

unutmayın”!

Teslimiyete verilen bu tok yanıtı unutmayın!

Kurşunlara-işkencelere taş, yumruk ve yürekle de direnilebileceğini unutmayın!

Sanki bir düğündeymişçesine, bir bayramdaymışçasına ölümü halayla karşılayanları unutmayın!

On’ların, sınırsız ve sömürsüz bir dünya, onurlu ve özgür yaşam uğruna öldükleri kavgayı yarıda bırakmayın!

R. Ayaz

(Parantez içinde silinti olarak gösterilen yerler, cezaevi idaresinin sansürü nedeniyle okunamamıştır.)

Yaşamları ve ölümleriyle davamızı yücelttiler

Sizi anlamak partimizi anlamaktır

Sizinle ayrılalı bir yıl oldu. Bu bir yıl boyunca birçok kez size yazmak istedim. Hatta birkaç kez kalemi elime aldım, ancak yazamadım. Halbuki o kadar çok şey vardı ki size ilişkin yazılacak. Ama, beni yazmaktan hep alıkoyan, sizlerin ölümünü kabullenememektir. Sizlerle ayrıldığımız o karanlık geceden bir ay sonra, ellerimle aydınlık yüzlerinizi pankartlara işlemiştim. Bu hem bana sizi yeniden yaşatmış, hem de sizin yokluğunuzla yüzleştirip acı vermişti.

Bir yıl oldu. Ama tüm canlılığınız ve sıcaklığınız yüreğimde ve beynimde tazeliğini koruyor. Artık sizi, hislerimi ve paylaştıklarımızı akıtmalıyım. Çünkü sizler tüm yaşamınızla partiye, devrime ve sosyalizme aitsiniz.

Bu nedenle size ilişkin hiçbir şey saklı kalmamalı. Uğruna tereddütsüzce öldüğünüz bayrağın taşıyıcısı genç ve geleceğin kuşakları, bu bayrağı kanlarıyla kızılaştırıran, emekleriyle yücelten siz iki yoldaşımızı tanısınlar. Sizler gibi, tek bir leke sürülmeden gözbebekleri gibi korusunlar. Çünkü sizi anlamak partimizi anlamaktır. Sizi tanımak partimizi tanımaktır. Çünkü siz “partimizin özü ve özeti”siniz.

Sizinle fiziki olarak ayrıldığımız o geceden sonra daha birçok gece birlikte düşmanla göğüs göğüse çarpıştık, kan akıttık, kan döktük. Ama her defasında kazanan bizdik ve öldükçe yeniden ayağa kalkıp düşmanın karşısına dikildik. Omuz omuza çatıştık, kucak kucağa gözlerinizin parıltısında şehit düştük. Bir rüya değildi bu. Birlikte yaşadığımız, çağlar boyu yaşanan ve yaşanacak olan sevdalı bir türkünün yolculuğuydu. Yolun bittiği yerde, Ümit yoldaşın en güzel ve hiç bitmeyen kahkahası duyuluyordu.

Kişiliğinde devrime adanmışlığı, yoldaşça bağlılığı, sevgiyi tüm yalınlığıyla taşıyan insan

Devrimci yaşamının büyük bir bölümünü geçirdiği cezaevlerinin birinde tanışmıştık Habip’le. Ben henüz devrimci mücadeleyle yeni tanıştığım bir evrede yakalanıp tutuklanmıştım. Bu ilk deneyimimde poliste kötü bir tutum almış, bunun verdiği ezikliği yaşıyordum. Tutuklanmam aynı zamanda, henüz yüzleşemediğim birçok zayıflığımla, küçük-burjuva hayal ve beklentilerimle de yüzleşti mi beni. Sarsılmıştım, ama devrimden yana henüz bir tercih yapamadığım yerde boşlukta kalıyor, yaşama ve kendime küsüyordum. Tam da böylesi bir durumda, Habip yoldaş yüreğime inen

perdeyi parçaladı, nabzıma güç taşıdı.

Habip uzun yıllar tanırçasına insanın yüreğinin derinliklerine ulaşıyor, uzlaşmaz, katı bir acımasızlıkla tüm zayıf yanları, zaafı ve küçük-burjuva kaygıları eziyor, aşağılıyordu. Bunu yaparken, karşısındaki insan tam anlamıyla sarsılıyor ve kendisiyle yüzleşiyordu. Ama Habip bununla birlikte, o ana kadar zayıf, sallantılı kalmış olumluluklarımızı ve ileri yanlarımızı da yakalamasını biliyor ve onları besliyordu. Böylece, olumsuz ve düzene ait olan ne varsa sizde ezilirken, devrimden yana olan herşey gürleşip, geliyordu. Habip, tüm bu ilişkimiz boyunca beni bana tanıttı, kişiliğime kendisinden çok şey kattı.

Küçük-burjuva yanlarımızla savaştığı yerde, o, uzlaşmaz, sert ve acımasız biriydi. Ancak devrim ve onun değerleriyle, emekle karşılaştığı her yerde, içten ve sıcak bir dosttu. Bir insanda en küçük bir kıpırtı gördüğünde canla başla uğraşır, emek harcar, onu yakalamaya çalışırdı. Habip'in kişiliğinde devrime adanmışlığı, yoldaşça bağlılığı, sevgiyi tüm yalınlığıyla görmek mümkündü.

“İnsana acı veren, ideallerini bir yana bırakmaktır. Bu insanı insan yapan herşeyin yitirilmesidir...”

Bu cezaevinde Habip'le yaklaşık birbuçuk ay beraber kaldık. Birbuçuk ay sonra Habip tahliye oldu. Ayrılırken “Başka bir yerde ve daha farklı koşullarda buluşmak üzere” vedalaştık. Bu vedalaşma aynı zamanda daha ileriden mücadeleye katılma yönünde Habip'e verdiğim bir sözdü. Yönümü bulmakta zorlandığım o günlerde, sıkıştığım anlarda, Habip'e verdiğim bu söz bana güç

verdi, mücadelede kararlı bir biçimde yol alınma yardımcı oldu. Bu dönemde en çok istediğim şeylerden biri, Habip'le omuz omuza yürümek ve çalışmaktı.

Habip'in tahliyesinden yaklaşık yedi ay sonra ben de tahliye oldum. Tahliye olacağım gün büyük bir coşkuyla sıcak mücadeleye dönmenin son hazırlıklarını yaptığım dakikalarda, Habip'in yeniden tutuklandığı haberi geldi. Böylece Habip'le dışarıda beraber çalışma olanağı da boşa çıkmış oluyordu.

Habip'le bundan sonraki ilk görüşmemiz ölüm orucu eyleminin hemen sonrasına denk geldi. Cezaevinde görüşüne gittiğimde ilk önce beni tanıyamamıştı. Kendisine beraber kaldığımız cezaevinin adını söylediğimde, gözlerinde okunan bir mahçuplukla beraber; "Başka koşullarda görüşmek istemiştik, olmadı. İşte yine cezaevindeyim" demiş, sonra da hatırlamamasının nedeninin ölüm orucundan kaynaklı hafıza zayıflaması olduğunu söylemişti. Konuşmamız sırasında sözlerinde ve gözlerinde tam bir coşkunluk görülüyordu. Mücadeleye devam etmem onu oldukça sevindirmişti.

İlk sorularından biri, benimle aynı zamanda alınıp, sonra beraber bırakıldığımız kişilerin durumuna ilişkindi. Bu kişiler dışarıya çıktıktan sonra mücadeleye devam etmemişlerdi. Durumu anlattığımda Habip bunu sakince karşılamış, ardından özetle şunları söylemişti:

"Yoldaş, ben yıllardır ailemle görüşemiyorum, defalarca işkenceden geçirildim, sağlığım bozuldu, bir bacağımı kullanamıyorum, kaybetme durumum var. Yıllardır cezaevinde yatıyorum. Ama ben mutluyum, özgürüm. Çünkü tüm yaptıklarımı ideallerim uğruna yaptım. Biz bedel ödemiyoruz. Asıl bedeli ödeyenler onlar. Mücadelemiz karşısında maruz kaldığımız şeyler

bedel değildir, acı vermez, tersine bizleri yüceltir, özgürleştirir. İnsana acı veren, ideallerini bir yana bırakmaktır. Bu insanı insan yapan herşeyin yitirilmesidir ki, bundan büyük bedel olmaz.”

Son derece değerli olan bu düşüncelerin Habip'in ölümsüzleşmesinden sonra apayrı bir anlamı var bugün. Habip yoldaşın bedeni düşman tarafından kesildi, biçildi, hunharca işkencelere tabi tutuldu. Ama Habip yoldaş ölümsüzleşerek yüceldi ve özgürlüğün doruğuna ulaştı. Şimdi Habip'in yüzündeki ifadeyi görebiliyorum; içten bir gülümseyiş ve sonsuz bir mutluluk.

Habip'le birkaç kez daha Ulucanlar'da camın arkasından görüştük. Yaptığımız görüşmelerde, dışarıda yaşanan her türlü gelişmeyi öğrenmek için muazzam bir çaba gösteriyor, sorunlara yanıtlar üretiyordu. Ama cam arkasından yapılan bu görüşmeler uzun sürmedi. Bu defa ben de yeniden tutuklanmış ve kısa bir süre sonra Habip'in kaldığı Ulucanlar Cezaevi'ne götürülmüştüm. Bir kez daha Habip'le yüzyüze görüşme ve aramızda hiçbir sınır olmadan ona sarılma şansını elde etmiştim. Bir devrimci için tutuklanmak her zaman iki türlü acı verir. Birincisi, politik faaliyetten (tabii ki politik faaliyet alanlarıyla dolaysız bağ anlamında) koparılmasıdır. İkincisi ise, bu durumun genellikle devrimcinin yaptığı hatalardan kaynaklanıyor olmasıdır. Ben de tutuklanmamla beraber bu acıyı yüreğimde duyuyordum. Ancak bununla birlikte, kontrol edemediğim bir his beni heyecanlandırıp coşkulandırıyordu. Bu, Habip'le yüzyüze gelecek olmanın verdiği bir histi.

Ulucanlar'a getirildiğimde, Habip'le kapı altında karşılaştık. Doyasıya sarıldık birbirimize, hasret giderdik. Bir kez daha ilk ayrılışımızda yaptığımız konuşmayı hatırlatıp, gülüştük.

Davaya sonsuz inanç tüm yalınlığıyla Habip şahsında ifadesini buluyordu

Ulucanlar'da katliama kadar beraber geçirdiğimiz süreç boyunca Habip'i çok daha iyi tanıma şansım oldu. Davaya sonsuz inanç tüm yalınlığıyla Habip şahsında ifadesini buluyordu. Ama daha önce kısmen görüp tanıdığım, bu süreç boyunca ise daha yakından görüp yaşadığım yanıysa, içtenliği, yaşadığı duygusal yoğunluk ve hassasiyeti oldu. Düşmanı karşısında oldukça acımasız olan Habip, yoldaşlarına karşı son derece hassas ve içtendi. Bu yapısıyla yoldaşlarıyla ilişkilerini derinliğine yaşıyor, yaşanılan herşeyi yoğun olarak hissediyordu. Bu anlamıyla Habip'in yüreğinde koskoca bir çocuk yaşıyordu. Düşmanına karşı acımasız olan Habip, tam da bu nedenle ve bu sayede bu kadar saf, yalın, içten ve samimiydi. Ümit'le bu kadar derin bir yakınlaşmayı sağlamaları da bence buradan kaynaklıydı.

Katliamdan sonra, Habip'e daha sıkı sarılmadığım, ayrılırken son bir kez daha kucaklayamadığım için kahroldum. Cezaevinde kaldığımız süreçte onunla paylaşamadığım her dakikaya lanet okudum.

Habip'in "Tekoşin" olduğunu katliamdan sonra öğrendim. Öğrenmemle beraber içimdeki acı daha da büyüdü. Çünkü Tekoşin devrimci değerlerle tanışmamızda ve devrimci kimliğimizin şekillenmesinde bizim için sembol bir isimdi. *Ekim*'in çıkan her yeni sayısında Tekoşin'in yazılarını büyük bir ilgi ve şevkle arardık. Gördüğümüzde birbirimize ilk verdiğimiz haberlerin başında Tekoşin'in yazıları gelirdi. Şimdi Habip yoldaşın devrimci kimliğimin biçimlenmesindeki rolünü daha net bir biçimde görüyorum.

Habip yoldaş yaşamıyla komünist kimliğin eşsiz

örneklerini verdi. Bir komünist gibi yaşadı ve yaşamının son dakikalarına kadar bir komünist gibi çarpıştı. Şehit düşüp, devrim tarihimizin eşsiz bir yerine taht kurdu. Habip yoldaş kavgamızın her anında bizimle ve kavganın her parçasında Habip yoldaşın izi var.

Düşünsel güç ve birikimiyle şaşırtan genç devrimci

Ümit'le ilk tanışmamız da yine cezaevinde olmuştu. İlk tutuklandığım dönemdi. Habipler yeni tahliye olmuşlardı. Polis kameramanına dersini verdikten sonra, bulunduğumuz cezaevinin özel tip kısmına getirilmişti. Yanımıza getirilmesi için yaptığımız girişimler boşa çıkmış, yakın dönemde tahliye olacağı için de fazla zorlamamıştık. Yazılı notlarla haberleşiyorduk. Bizim için Ümit üniversiteli genç bir yoldaşımızdı. Ancak bu düşüncemiz bir süre sonra değişti, Ümit bizi epeyce şaşırtmıştı. '96 1 Mayıs'ı sonrasında kendisine düşüncelerini sormuştuk. Kısa bir metin bekliyorduk. Ama gelen metin sekiz sayfa idi ve metindeki düşünsel güç ve birikim oldukça dikkat çekiciydi.

Biz tahliye olduğumuzda, Ümit halen tutsaktı. Yanlış bir yönlendirmeden dolayı tutukluluğu uzamıştı. Bizden çok sonra tahliye olabildi.

Ümit'le yüzyüze ve gerçek anlamıyla tanışmamız, birkaç kez aynı ortamda bulunuyor olmamızdan kaynaklı yan yana gelişler sayılmazsa, Ulucanlar'da mümkün olabildi.

**Habip kadar sade ve yalın,
Habip kadar içten ve samimi...**

Ulucanlar'da iç politik süreçlerimiz boyunca Ümit'in

tartışma ve değerlendirmelerde ortaya koyduğu düşünsel kapasite beni Ümit'e daha da yakınlaştırıyordu. Ümit'le konuşmak, tartışmak ve onu dinlemek apayrı bir heyecan veriyordu. Bu yaklaşma daha öncesinde, "B. Özen/A.Özen" imzalı yazıların içerdiği zengin teorik-politik değerlendirmeler üzerinden başlamıştı. Bu değerlendirmeler ufkumda yeni pencereler açıyor, devrimci teoriyi kavramada ve güncel gelişmelere uygulamada önemli bir düşünsel yetenek ve zenginlik kazandırıyor.

Ancak düşünsel çerçevede oluşan bu ilgi ve yakınlık, henüz kişisel ilişkiler çerçevesinde aynı düzeye sahip değildi, bir kopukluğu dahi ifade ediyordu. Kişiliğini yakından tanıyamamış olmam nedeniyle, Ümit başlangıçta bende itici bir etki uyandırmıştı. Ümit'in ilişki ve davranışları, kendini önemseyen, karşısındakini küçümseyen küçük-burjuva bir kişi izlenimi yaratmıştı. Ancak Ümit'i tanıdıkça ne denli yanıldığımı anladım. Böylece düşünsel çerçevedeki ilgi ve yakınlık kişisel ilgi ve yakınlaşmayla da birleşti. Ümit bu anlamda da beni şaşırtıyordu. Çünkü, o itici görünümün altında Habip kadar sade ve yalın, Habip kadar içten ve samimi, Habip kadar yüreği bir çocuk tazeliğinde eşsiz bir insan vardı.

İnsani olan herşeyi sahiplenip yaşayan bütünlüklü bir kişilik

Ümit sadece düşünen bir önder, savaştan bir nefer değildi. Aynı zamanda günlük yaşamında hep içten, fedakar ve devrimciydi. Zamanının büyük bölümünü yazarak ve politik yaşama ilişkin pratik işlerin yürütülmesiyle geçiren Ümit, günlük yaşamın sıradan ve çoğu zaman bir yük olarak görülen işlerine de sakınmasız bir şekilde ve istenildiği zaman tüm işlerini

bir yana bırakarak koşardı. Koğuşun temizlenmesi, çamaşır yıkanması, mutfaktan malzeme taşınması gibi işler (hiç sevmemesine rağmen) Ümit tarafından, hiçbir yakınıyla karşılaşılmadan, yerine getirilirdi.

O, tüm bu pratiğiyle görüldüğü üzere, geleneksel çizginin önder tipolojisinden oldukça farklıydı. Eylem dönemlerinde belirli işler için ekipler oluşturulurdu. Nöbetlerden pratik organizasyonlara kadar, Ümit yoldaş eylemlerde gerçek bir nefer gibi çalışırdı. Oluşturulan nöbet ekiplerinde bir kişiye ekip başı olarak sorumluluk verilirdi. Ümit'in bulunduğu ekiplerde bu sorumluluğun verildiği genç insanlar, aldıkları yetkinin heyecanıyla, zaman zaman ekiptekilere emirler yağdırırlardı. Elbette her türlü pratik işe koşan Ümit yoldaşın düzeyi ve konumu bu insanların önderlik anlayışlarıyla uyuşmuyordu. Ama Ümit tam bir sadelikle görevlerini yerine getirir, bu gençlerin emrivaki tutumlarını anlayışla karşılardı. Bu durum zaman zaman bizlerin tepkisine yol açardı. Ancak Ümit yoldaş bu durumu gülerek karşılar, önemsemediğini söylerdi.

Ümit, bir yandan düzenle uzlaşmaz devrimci bir kimlik, bir yandan yaşamın pek çok alanında koşturan, yoğun bir enerji sergileyen biri, ama bir yandan da insani olan herşeyi sahiplenip yaşayan bütünlüklü bir kişiliğe sahipti. Bu çok yönlü kişiliği yaşamın en küçük bir anında görmek mümkündü. Katliama evrilen sürecin başlangıcı olarak ifade edilebilecek olan işgalin gerçekleştirildiği 2 Eylül günü görüp yaşadıklarım bunun bir örneğidir.

Davasını terkedencilere duyulan tiksinti

2 Eylül gecesi katliam kasveti taşıyan bir hava vardı.

İşgal sonrası koğuşlarda tam bir belirsizlik hakimdi, her an bir saldırı olabilirdi. Ama aynı saatlerde, işgal edilen koğuşta Ümit yoldaşla tetikte beklerken, bir yandan da Ümit bize birçok çocuğunun olmasını istediğini büyük bir heyecanla anlatıyor, sonra birlikte çocuklara isim bulmaya çalışıyor ve nasıl bakacağımızı planlıyorduk.

İşgal süresince Ümit'le ilişkilerimiz daha da yoğunlaşmıştı. Sık sık özel sohbetler yapıyor, tartışıyorduk. Bu sohbetlerden birini -katliamdan bir gün önceydi- hiç unutmadım. Karanlığın çöktüğü saatlerde küçük havalandırmada oturan Ümit, yıldızları seyrederek düşüncelere dalmıştı. Yanına oturup ne düşündüğünü sorduğumda, bana yalın bir biçimde, "ölümü!" demişti. Önce güldüm, sonra nasıl ölümü düşündüğünü sordum. Bana 27 yaş üzerine yaptığı kurguyu anlattı. Artık 27 yaşına basmıştı. Daha sonra ölüm üzerine konuşmaya başladık. Bana daha önce bir yakınımın ölüp ölmediğini, öldüyse arkasından ne hissettiğini sordu. Babamdan ve kaybedilme tehlikesi olan bir yoldaştan söz ederek, ölümün arkasından öfkelendiğimi söyledim. Aynı soruyu kendisine sorduğumda ise bana şu cevaba vermişti:

"Öğrenci gençlik mücadelesi içinde olduğum dönemde bir arkadaşım kaybedilmişti. Ben de çok öfkelendim. Ama tiksindim de. Çünkü bu arkadaşın çok yakın bir arkadaşı, onun kaybedilmesinin ardından mücadeleyi bırakıp uzaklaşmıştı. Düşünebiliyor musun, en yakın arkadaşın-yoldaşın kaybediliyor ve sen ona sırtını çeviriyorsun. Böyle bir davranışa karşı başka ne hissedilir ki..."

Ümit'le yaptığımız son konuşma, katliamdan bir-iki saat önce olmuştu. Konuşmamız Parti'nin birinci kuruluş yıldönümüne ilişkin yapmayı planladığımız etkinlik üzerineydi. Konuşmamız boyunca, Parti'nin kuruluşunun ardından yenilen operasyon nedeniyle Parti'nin gerektiği

biçimde tamtılamamasında üzerine düşen sorumluluğun ağırlığını duyduğu hissedilebiliyordu. Ümit cezaevi koşullarında ve özelde eylem içerisinde bulunmamıza karşın, Parti'nin kuruluşunu en iyi biçimde kutlamamız gerektiğini söylüyor ve bu koşullarda Parti'nin gerçek anlamda tanıtılması için neler yapılması gerektiğini sıralıyordu. Nöbet saatimizin gelmesi nedeniyle, konuşmamızı daha sonra devam etmek üzere bitirdik.

Birkaç saat sonra operasyon başladı. Ümit yoldaş en önde çarpışarak yaralandı. Onu kollarımıza alarak, çekildiğimiz havalandırmanın bir köşesine oturttuk. Bu anda Ümit yoldaşın şehit düşebileceğini aklımdan bile geçirmemiştım. Ümit'i bırakarak çatışmanın sürdüğü saflara döndüm. Bir süre sonra yaralanıp geri çekildiğimde, Ümit'le göz göze geldik. O an gözlerindeki sıcaklığı hissettim, yüreğim titredi. Sonradan anladım ki, gözleriyle beni sarıp sarmalıyor, vedalaşıyordu...

Sizler yaşamınız ve ölümünüzle davamızın yıkılmaz olduğunu gösterdiniz

Siz iki yoldaşım, siz uğruna tereddütsüzce öldüğünüz bu davayı daha da güçlü kılıp yücelttiniz. Sizlerin yaşamınız pahasına yarattığınız eser sonsuza kadar yaşayacak. Çünkü sizler yaşamınız ve ölümünüzle bir kez daha bu davanın yıkılmaz olduğunu gösterdiniz. Çürümüş ve can çekişmekte olan düzen, sizin şahsınızda bir kez daha bu davaya çarptı ve parçalandı. Size söz veriyoruz ki, hak ettiği yeri de günü gelecek boylayacak. Katliamların, cinayetlerin, sömürünün ve yıkımın hesabını vererek...

Y. Maden

Ölüm çiçek açtı ölümsüz bedeninde...

**Yine kendini kıskandırdın
Habip yoldaş**

Eylemin üçüncü gecesi...

Her insanın yaşamında yönünü tayin etmesini sağlayan bir kutup yıldızı vardır. Gökyüzünde sallantısız durarak çekim merkezi olur. Devrimcilerin kutup yıldızı ise kendi yoldaşlarıdır. Benim için de sen öyleydin Habip yoldaş. Benim sadece yönümü tayin etmemi sağlamadın, aynı zamanda, yeniden devrime doğuşuma ebelik ettin, o becerikli proleter ellerinle. Beni gün ışığına, partinin aydınlığına, partili olmanın tarifsiz onuruna taşıyan oldun.

Son konuşmamızda bana, “güvenimizi boşa çıkarmadın” demiştin. Benim için dünyanın en güzel

anıydı, bu sözleri senden duymak. Şimdi ise en güzel anısı... Bunları, senden duyacağım son sözler olacağını bilemediğim için, beynime kazımıştım ilk duyduğumda. Şimdi ise oya oya yüreğime nakşediyorum ve yüreğim çarptıkça bu sözleri duyacağım senden.

Güvenini boşa çıkarmayacağım. Benden daha iyi biliyorsundur, ama ben yine de söyleyeyim, bütün yoldaşlar güvenini boşa çıkarmayacak.

Tuhaf, anlatılmaz bir duygu şu an yaşadıklarım. Garip bir suçluluk psikolojisi içindeyim. Sen şehit düşmüşken yaşıyor olmak, nasıl anlatayım, garip bir suçluluk psikolojisi yüklüyor bana. Yaşamalıydın...

Yine beni hep olduğu gibi duygusallıkla suçlayacaksın. Hatta şehit düştüğünü duyduğun ilk anda tutamadığım gözyaşlarını gördüğünde kimbilir nasıl kızdın. Haklı olduğunun farkındayım. Ama sen de biliyorsun ki aşmakta en çok zorlandığım zaafım bu duygusallığım. Üstelik sana onurlu bir yaşam borçluyken nasıl tutubulirdim ki gözyaşlarımı. Bu kez olsun beni bağışla yoldaş.

Ama şimdi ilk anın duygusallığını aştım. Artık gözyaşlarıma izin vermiyor öfkem. Şimdi hesap sormanın zamanı. Bütün enerjimi buna hasrediyorum. İçin rahat olsun yoldaş, sizin Ulucanlar'da başlattığınız direniş burada ve birçok zindanda sürüyor. Sizler gibi olacağız, kazanacağız.

Yine de sözünü ettiğim suçluluk psikolojisini atamadım. İnanmayacaksın ama, keşke uzlaşma olmasa, keşke saldırsalar, diye düşünüyorum. Saldırsalar da, hemen, sıcaklığını yitirmeden hesabını sorsak birkaçından. Ölüm mü? Yoldaş, sen ve Ümit yoldaş ölümü bu denli küçültmüşken, bedenlerinizde açan bir çiçeğe dönüştürmüşken, biz nasıl ölümü aklımıza

getirelim.

Yaşamalıydın derken, bunu tüm yüreğimle söylüyorum. O halde yaşamalısın yoldaş, sen ve Ümit yoldaş yaşamalı. Bak barikatımızı birlikte kurduk. Diğer siper yoldaşları da yanımızda. Sen ve Ümit yoldaş en önde yine. Düşman gelse yine ilk sizi bulacak karşılarında. Ve bizler sizin gibi komutanlara layık askerler olarak savaşaacağız. Bak elimdeki demir çubuğu senin yüreğinle tutuyorum. Beynimde de Ümit yoldaşın düşüncesinin berraklığı.

Sizi yaşıyoruz yoldaşlar. Bir Habip, bir Ümit yaratmış partimiz, Habipler'i, Ümitler'i çoğaltacak. Partimizi ikiniz de benden çok iyi tanıyorsunuz. Bu yüzden çoğalacağımızı bildiğiniz için ölümü çekincesizce ektiniz verimli bedeninize.

Sana bir şey itiraf edeyim yoldaş. Seni hep kıskandım. Sana olan sevgim arttıkça daha fazla kıskandım. Kıskançlıkla takipçin oldum, daha doğrusu olmaya çalışıyorum. Yiğitliğini, baş eğmezliğini, olaylara ve kişilere proleter sezgilerinle sağlam bakışını, kavrayışını ve yansıtışım kıskandım.

Hala kıskanıyorum seni. Partimizin ilk şehitlerinden biri olmanı kıskanıyorum. Böyle bir onura ilk ulaşanlardan biri olmanı kıskanıyorum. Ama bu onuru en çok hak edenler de sizlerdiniz. Garip geliyor belki bunları söylemem. Sizlerin şehit düşmesi partimiz adına önemli bir kayıp, ama bir o kadar da büyük bir onur.

Çünkü yoldaş, samimi her devrimci kendine şehitleri örnek alır. Onları aşmaktır onun devrimcileşmesinin adı. Sizin gibi önder yoldaşları aşmak zor olacak. Çünkü ikiniz de örnek komünistlerdiniz. Sizin takipçileriniz olarak, bizler sizi aştığımız oranda sizleri yaşatacak ve partimizi güçlendireceğiz.

Hergün kendinde devrim yapmanın adı: Habip Gül

Şehitlerin ardından hep iyi sözler vurur dudaklara. Çünkü hatırlarda onların hep iyi yanları kalır. Çünkü en iyiler, en önde düşerler bereketler toprağına.

Ümit yoldaşı sınırlı sayıdaki mektuplarından ve *Kızıl Bayrak*'ımızdaki yazılarından tanıyorum. Ama bu bile yetiyor onun en iyilerden biri olduğunu bilmeme. Seni ise neredeyse yaşamının her anında örnek alacak kadar yakından tanıyorum. Bu yüzden ancak seni anlatabileceğim.

Söze nereden başlasam. Örnek aldığım yoldaştın. Bir partili nasıl olmalı sorusunun yanıtını sana bakarak veriyordum. Görüşe gelen yoldaşlara hep senden örnek veriyordum. Hayır, seni hiçbir zaman mükemmelleştirmedim. Zaten böyle bir şey yapsaydım, buna ilk karşı çıkan sen olurdun. Ama mükemmeli kovalayan ve buna en yakın olan bir önder yoldaştın. Devrimcilik hergün kendinde devrim yapmaktır. Bunun en iyi örneği de sendin.

“Ancak sınıf kını olanlar ayakta kalabildi” diyordun bir mektubunda. Ama kimimiz sadece ayakta kalırken, kimimiz de kendisiyle birlikte birçoklarını ayakta tuttu. Benim tanıdığım yoldaşlar içinde böylelerinin başında sen geliyorsun. Benim de ayakta kalanlardan biri olduğumu söylüyordun. Ama inan yoldaş, benim ayakta kalmamda senin payın oldukça büyük.

Bunun için sana teşekkür ettiğimde, tüm mütevaziliğinle, “bunun için bana teşekkür etmene gerek yok” diyordun. “Sen de, ben de, herkes de emeğinin karşılığını alıyor.” Doğru, herkes emeğinin karşılığını alıyor. Ama bir düşünsene, göz ne kadar emektar olursa

olsun, cılız bile olsa bir ışık yoksa onun emektarlığı ne işe yarar. Ancak bir ışık olduğunda göz emeğinin karşılığını alır ve görür. İşte yoldaş sen ışığınla görmemi sağladın. Öyle cılız da değildi ışığın, göz kamaştırıcıydı. İkimiz de biliyoruz ki, senin ışığın olmasaydı gözlerim karanlıkta çürüyecekti, yüreğim de öyle...

Nerede inançlı bir yürek görsen, teklifsizce uzatıyordun elini. Varsın yarı beline kadar bataklığa gömülmüş olsun. Devrimci bir sezgiyle ondaki inancı görüyor ve çekip çıkarıyordun bataklıktan. İnançsız yürekler ise senin hışmından hep sakınmış, ama yine de kurtulamamıştır. Devrime kan olacak biri için yorulmak bilmeden emek harcarken, inançsız yüreklere emek harcamak bir yana, onlara değer verilmesini bile kabul edemezdin. Bu yüzden inanmış tüm yüreklerin sevgilisiyken, inanmayanların haklı nefretini çekiyordun üzerine.

Bugün seni yaşatacağına söz veren birçok yoldaşına bire bir emeğin geçmiştir. Hele ki benim üzerimdeki emeğinin karşılığı ancak mücadeleyi devrimle taçlandırmakla ödenebilir.

İlk kez zindanda tanışmıştık seninle. Kötü bir durumdaydık, saflarımızda tasfiyeci dönekliğin kendini göstermeye başladığı bir sürecin içindeydik. Zorlu bir süreçti ve hareketi sahiplenmenin apayrı bir önemi vardı. Çokları devrimin dışına düştü bu süreçte. Bense işin kolayına kaçıp, başka bir hareket saflarında mücadele etme yolunu seçmiş, açık ifadesiyle güçlüklerden kaçmıştım. Sen ise zorluklara teslim olmadan, kaçmadan hareketin saflarında kalmıştın. Tüm emeğini ve çabanı partili düzeye ulaşmaya hasretmiştin. Daha o günden, bugünün Habip Gül'ünün ipuçlarını veriyordun.

O günlerde tanıdığım Nevzat Çiftçi de benim gibi

hareketle henüz yeni tanışmıştı. Hiç değilse benden eski değildi. Deneyimsizdi, teorik olarak geriydi. Ama ihtilalci sınıf partisi olan partimizin ihtiyaç duyduğu sağlam duruşlu bir proleterdi. Güçlüklerle mücadele etti, kendi eksiklerini aşmakta gösterdiği çaba gerçekten görülmeye değerdi.

Yoldaşların, özellikle genç yoldaşların senin bu pratiğinden öğrenecekleri o kadar çok şey var ki. Zaman zaman faaliyet yürüttüğü alanda yaşadığı güçlüklerden söz eden ve içten içe oradan kaçma eğiliminde olan yoldaşları gördüğümde, hep senin pratiğini örnek veriyordum. Ancak güçlü ağaçlar fırtınalara karşı ayakta durabilir. Bunun için de köklerini senin gibi devrim toprağının derinlerine salmalı. Aksi takdirde, rüzgarla birlikte oradan oraya savrulur ve en sonu devrimin dışına düşer.

Yine kendi pratiğinden çıkardığın bir sözün çalınmıştı kulağıma; “yoldaşlarıyla mücadele etmesini bilmeyen düşmanla mücadele etmesini de beceremez.” Seni tanıdığım için bu sözün anlamını biliyorum. “Yoldaşlarıyla” derken, yoldaşlarının zaaflarını kastediyordun. Eğer zaafında ayak diriyorsa bizzat kendisiyle de mücadele edilmeliydi. Yaşanan sorunlar karşısında küsmek, kırılmak değil, savaşmaktır aslolan. Çünkü savaşımız dışarıdan çok içteki düşmana karşıdır, öncelikli olarak.

İçindeki düşmana karşı acımasız bir kişiliğin vardı. Eksiklerin senin için bir süre sonra aşılacak şeylerdi. Seninle tanıştığımız yıllarda teorik olarak eksikliğin vardı. Ama her anını okumaya ayırıyordun. Akademik bilgi olsun diye değil, pratiğe dökmek içindi okuyordun. Çünkü sen eylem adamydın.

Yıllar sonra seninle yeniden karşılaştığımda, teoriyle

pratiğini örtüştürmüş Habip Gül vardı karşımda. Ve Habip Gül de Nevzat Çiftçi gibi hergün kendinde devrim yapıyordu. Bana sorsalar, partimiz seninle yeni bir Dimitrov kazandıracaktı devrim tarihine. Tıpkı Dimitrov gibi proleter, tıpkı Dimitrov gibi yorulmadan, usanmadan çalışan, sürekli kendini geliştiren bir komünisttin.

Akademik eğitim almış, belli bir birikimi olan niceleri iki satır yazı yazmakta zorlanırken, daha doğrusu yazmamak için türlü engeller çıkarırken, sen bir sürü işinin olmasına karşın, sürekli olarak yazı yazdın yayın organlarımıza. İmkansızlıklar içinde bile olanaklar yaratan, olmazı hiç değilse oldurmaya çalışan bir hedefe kilitlenmişlikti seninki. Kuşkusuz insan üstü biri değildin. Böylesine başarılı olmanın temelli nedeni inanmışlığın ve partiyi sahiplenmendi. Parti sendin, sen partiydin. “Herşey parti için!” sloganı, tam da senin pratiğinle karşılığını buluyor. Sendeki yetkinliği, örnek komünist kişiliği kavramak isteyenler, öncelikle senin partiyi sahiplenişini kavramalıdır. Ve bu yıllar öncesindeki Nevzat Çiftçi'nin temel karakteristiklerinin başında geliyordu.

Tahliye olmana 11 ay kalmışken, özgürlük eylemi gerçekleştirerek sıcak mücadeleye koşman bile, senin partiye ve devrime adanmışlığım, sahiplenişini göstermeye yeterlidir.

Kibir ve kariyerizmden uzak alçakgönüllü bir komünist

Birçok eksikliğimi ve zaafımı, senin kişiliğini ölçüt olarak gördüğümü söylemem hiç de abartı olmayacaktır. Eksiklik ve zaafarımla mücadele ederken seni hep yanımda buldum. Hiçbir zaman yardımını esirgemedin

benden.

Çokları senin yerinde olsaydı bana üstten bakar ve sürekli karşıma konumunu ya da benim yapamayıp da kendi yaptıklarını çıkararak, bir anlamda beni aşağılardı. Ama senin kendine güvenen, kompleksiz dost kişiliğin hiçbir zaman böyle yapmadı. Zaaflarıma yönelttiğin en sert eleştirin bile dostçaydı. Hiyerarşik konumunla değil, kendini sevdirek, saydırarak eleştiriyor, eleştirdiğin kişiden yardımını da eksik etmiyordun. Dedim ya, hemen her yoldaşın dostuydun.

İnsanlara üstten bakmaktan, kibirden, kariyerizmden nefret ederdin. Böyle birini anlatıyordun. Randevusuna geç geldiği için kendisini eleştiren alt ilişkisine neredeyse “sen de kim oluyorsun da, beni eleştiriyorsun” diyen birini... Bunu anlatırken gözlerin öfkeyle doluyordu, sanki düşmanından söz ediyormuşsun gibi. Öyleydi de. Çünkü bu anlayış en tehlikeli iç düşmandı. Eleştirinin kimden geldiğini değil, eleştirinin kendini esas alırdın. Aslolan ise eleştirilmemektir, yani görev ve sorumluluklarının hakkını vermek.

Teorik olarak kendini yetkinleştirmene karşın, ne yazarken, ne de konuşurken sınıfın dilinden uzaklaşmadın. Birçok sınıf kökenli devrimci teorik olarak geliştikçe sınıfın dilinden, yani sınıftan uzaklaşır. Sende böyle bir zaafiyetin izi bile yoktu.

Sınıftan hiçbir zaman uzaklaşmadın, yabancılaşmadın. Kelimenin tam anlamıyla bir sınıf devrimcisiydin. Zaten sınıfa yabancılaşma da kariyerizmin, kibirin ve küçük-burjuva ukalalığın bir sonucu değil mi? Bir devrimciyi öldüren, devrimci olmaktan çıkaran bu zaafların sende izi olmadığı için sınıfa yabancılaşmadın. Böyle olduğu için her yoldaşın dostu, partimizin **sevgili Habip'i** oldun.

“Her birimiz yapının birer tuğlalarıyız”

Sensiz düşünmek, sensiz cümleler kurmak istemiyoruz. Düşman senli düşüncelerimizi ve cümlelerimizi katletmeyi denedi. Başaramadı. Şimdi düşüncelerimiz daha çok senle dolu. Sohbetlerimiz hep sende kesişiyor, sende ve Ümit yoldaşta...

Düşmana inat, senin ve Ümit yoldaşın ismiyle dolu cümlelerimiz, ölümsüzleştığınız andan beri savaş çağrısıdır. Kazanmanın, düşmana diz çöktürmenin adıdır. Savaşmayı ve kazanmayı öğrendik sizden. Hala da öğrenmeye devam ediyoruz. Sizleri aşmayı önüne hedef olarak koymuş öğrencileriniz olmaktan büyük bir onur ve gurur duyuyoruz.

“Önemli olan partili kimliğin neferi olmaktır” diyordun bir mektubunda. Senin öğrencilerin olarak partili kimliğin neferi olacağız. Ve başka bir mektubunda yazdığın şu sözlerin bilincimize ve yüreğimize işlenmiştir artık:

“Düşünsene, daha ‘87’de ‘bir elin beş parmağını bile geçmiyorken’ bugün yapının öngünündeyiz. Evet, hangi koşullarda olursa olsun her birimiz yapının birer tuğlalarıyız. Aynı zamanda her birimiz tuğlaları yerli yerine yerleştirerek yapının yükselmesini sağlayacak olan yapıcılarız/olmak zorundayız.”

“Yükseliyor yapı, yükseliyor...”

M. Kurşun

Onlar bütün yaşamlarını devrime adayan,
yürekli, yetenekli ve mütevazi öncüler,
yorulmaz işçilerdi...

Katiller karşılarında sürekli yeni Habipler ve Ümitler görecekler

Merhaba Habip!.. Merhaba Ümit!..

Dostların ardından yazmanın zorluğu ile kalemi elime aldığımda, katliamdan bugüne altı ay geçtiğini fark ettim. Hep, olduğu gibi yazmak istedim. Başkalarından etkilenmeden, eksik bırakmaksızın ve içten... Ne var ki yaşamın sıcak akışı, onları yitirmenin duygusal ortamının tazeliğinde kalem oynatmaya olanak tanımadı.

**Erken kucakladıkları ölümleri
bile hiç şaşırtmadı**

Haklarında çıkan yazıları ve geçmişte kendilerinin kaleme aldığı yazıları okudukça, daha da fazla tanıdığımı hissettim. Bazen yaşadıklarım ve bildiklerim daha da anlam kazandı, bazense yeni şeyler öğrendim onlara dair.

Duygusal atmosferini de kaybetmeden, sadece birebir dostluğumuzu anlatmak yalın olurdu belki. Ama mutlaka eksik, zayıf ve en önemlisi, geriye dönük kalırdı. Şimdi yazılanlar, yine kendi doğallığında oluşan, ama sonradan edindiklerimle gelişen kısmen bir anı, kısmen bir yorum olacak.

Herkesin etkilendiği, üzerinde izlerini taşıdığı kişiler vardır. Tutsaklarla karşılıklı ilişki içinde bu etkileşim avukatlıkta da dolaysız yaşanır. Bazen çok öğretici de olur süreç. Hele müvekkiliniz yetkin ve yetenekli bir devrimci ise, etkilenmeye açık çok yön görürsünüz. Benim de çok derin izler bırakan müvekkillerim oldu elbette. Yaptığı savunmadan sonra onu duruşmaya getiren askerlerin; *“Ağbi bu arkadaş hoca mıdır, ne kadar çok şey biliyor...”* diyerek, etkilendiğini açıkça ifade ettiği devrimcilere tanık oldum. Bu devrimcinin siyasal faaliyetini terkettikten sonra ne kadar sıradan birisi haline geldiğine de yazık ki tanık oldum. Siyasal yaşamı terkettiklerinde günlerce süren şaşkınlığını atamadığım insanlar oldu. Söyledikleri ile yaptıklarını karşılaştınca şaşkın kalakaldığım oldu. Ama Habip ve Ümit gerçekten bu anlamda beni hiç şaşırtmadılar; erken kucakladıkları ölümleri bile hiç şaşırtmadı.

İşkencede direnişi olağanlaştırmış iki devrimci

Habip’le tanışmamız Adana hapisanesinin hücreyi andıran görüş yerinde oldu. Uzunca bir masa ile kesilen aradan tokalaşmak için adeta masanın üzerine uzanmamız gerekmişti. O gözaltısında gördüğü işkence, tanık olduklarının en ağırlarından biridir ve hala hafızamdadır. Tahta copla tecavüzden tutun da elektrik, askı, infaz

provası, buz kalıplarında günlerce bekletmeye kadar her çeşit işkence yöntemi denenmişti üzerinde. İşkence nedeni ile uzun süre oturamamıştı ve o gün de bu nedenle hep ayakta sohbet etmiştik. Şimdi o günü gözlerimin önüne getirdiğimde, ağır işkencenin yarattığı bedensel tahribata rağmen gözlerinden parıldayan rahatlık ve sezinlediğim hafif farklı bir tedirginlik gelir aklıma. Sonradan tedirginliğinin sebebinin kendi gerçek kimliğinin başka olmasından kaynaklandığını anlamıştım. Bunu bana ne ölçüde aktaracağını sıkıntısını yaşıyordu sanırım.

Hapishanede ilk görüşme hep çok önemli gelmiştir bana. İnsanları en iyi tanıdığınız anlardır o kısa görüşmeler. Kiminin gözlerinde korkuyu görürsünüz, kiminde tedirginlik. Bazen niye orada olduğunun iç çatışmasını yaşadığını açıkça gözlersiniz. Bazıları ağır bir işkence görmemiş olmanın şaşkınlığındadır ve merak içindedir. Bazen ise gördüğü işkencenin duyduklarından daha ağır olmasının yarattığı şaşkınlık vardır gözlerde. İşkenceye direnenlerde mutluluk ve rahatlıkla birlikte içten içe haklı bir övünme de vardır çoğu kez. Öyle ki, bu direnişten çıkanlar çoğu kez işkence ile ilgili yasal başvurular için önerdiğimiz başvuruları bile yapmazlar. Biraz ihmaldir, biraz kimi kime şikayet edeceğiz gerçeğinin yarattığı dar bakıştır bunun nedeni, belki biraz da zafer sarhoşluğu. İşte ilk görüşteki sohbetleri belirleyen de çoklukla bu duygulardır.

Habip'te ve Ümit'te ise gerçekten sıradan bir olaydır işkence ve asıl konuşulacak konu bile değildir. Ama yasal girişimlerin hepsi de yapılmalıdır, yapılır. Habip'in işkence nedeni ile doktora sevkini sağlamak için yaptığımız başvurulardan sonuç alamamıza rağmen ısrarla sürdürmesi, bunun iyi örneklerindedir.

Kuşkusuz işkencedeki tutum devrimciler için her zaman önemliydi, örnekleri de çoktur. Habip'in ve Ümit'in işkence karşısındaki tutumları ve sonrasında bu süreci dingin ve sakin değerlendirmeleri ise, derinliğine bir inanç ve iradeye dayanıyor. Bu birbirinden önemli direniş örneklerine daha da bir değer katıyor.

Siyasal yaşamında katı ve ilkeli, insan ilişkilerinde yumuşak ve hoşgörülü

Malatya hapisanesine sevk edildikten sonra, bu kez dava vesilesi ile görüştük Habip ile. Burada yargılandığı her duruşmada yargıçla aramızda tartışma çıkardı. Hukuki bir nedenle çıkan bu tartışmada hep yer almak isterdi. Duruşmadan sonra görüşe gittiğimde, *"Yine adamınla kavga ettiniz, birkaç laf da ben söyleyeceğim, ama bırakmıyorsun"* demişti. Delil olmayan bu dosyasında siyasi bir savunma yapma koşulları bulunmuyordu. İstemesine ve daha doğru olur diye düşünmesine rağmen, değerlendirdiğimiz tarzın dışına çıkmadı.

Malatya Cezaevi'nde zor koşullarda belli bir saygınlık ve sıcak ilişki yakaladığı gözleniyordu. Siyasal ve örgütsel yaşamı konusunda çok katı olduğu her halinden belli idi. Ama aynı zamanda kişisel ilişkilerde ve pratik yaşamda geniş bir hoşgörüyü ve soğukkanlılığa sahipti. Beraberindeki gençler onun tutuklanmasına sebep olan ifadeler vermiş, onu polise yakalatmış kişilerdi. Buna rağmen daha ilk günden, *"bu gençler çok zarar görmüşler, hırpalanmışlar, kendilerini toparlamaları lazım"* diyor ve buna çaba sarf ediyordu. Bu somut duruma rağmen gençlerle başlangıçtan beri dostane ve içten bir ilişki içindeydi. Öyle ki, bu gençlerden

birisinin ailesi sürekli olarak itirafçı olup pişmanlık yarasından yararlanmaya zorluyor, o da ara sıra yalpalıyordu. Habip titiz ve soğukkanlı bir çaba ile, onun bu hale düşmemesinde önemli bir rol oynadı.

Her zaman sıcak, coşkulu ve rahat...

Cezaevinden çıkıp geldiğinde, sıcakkanlı gülümsemesi ve rahatlığı ile hoş ve uzun bir sohbetimiz olmuştu. Sonraki yaşamında ne yapacağını hiç sormadım. Tahliye olan kişilerin beklentileri çoğu kez hızla değişir, genel olarak da siyasal hedefleri ikinci planda kalır ve hep sonraki yaşamları sohbet konusu olur. Habip'in şimdi ne yapacaksın diye sormama olanak tanımayan bir açıklığı ve acelesi vardı. Siyasal faaliyetine dönmek için acele ediyordu. Hiç sormadım ve hiç başka bir ihtimal de düşünmedim.

Bu kez İstanbul'da bir mitingte karşılaştık. Kısa bir merhaba ve hoşçakaldan ibaret sıcak karşılaşmamızda coşkusu ve rahatlığı idi ilgimi çeken.

Yeniden karşılaştığımızda ise Bayrampaşa hapisanesindeydi. Bu kez ilk görüşmemizde durgun ve sıkıntılıydı. 3-4 gün süren işkenceye rağmen hiç işkence görmemiş gibi davranıyordu. Gözaltı sürecini sorduğumda Adana'da gördüğü işkenceyle karşılaştırıyor ve bunlar basit şeyler ama bayağı yüklendiler diye özetliyordu. Hiçbir ifade vermemek ve hiçbir şey imzalamamak tavrını sürdürmüştü. Direnmek ve baskıya boyun eğmemek onun için kaçınılmazdı. Bu kez de Altan Ersoy kimliği ile yakalanmış, Habip Gül kimliği kısa sürede ortaya çıkınca o da bu kimliği kabullenmeyi tercih etmişti. Ne var ki bu kabullenişin bir zayıflık gibi algılanması onu bir hayli üzmüştü. Onun tanıdığım

sürece en çok üzüldüğü birkaç olaydan birisi budur.

Bu kez duruşma öncesinde savunmalar konusunda konuştuğumuzda, siyasi içerikli bir savunma yapmakta ısrar ediyordu. Özet ve kısa bir savunmanın uygun olacağı değerlendirmemiz üzerine, kendisini çok sınırladığını söylese de, kısa ve tok bir savunma hazırladı. Doğrusu ilk hazırlanan hali üzerine tartışma ve değerlendirme ihtiyacı epeyce doğmuştu. Eleştiriye açık ve dikkatli tutumu ile bir sonuca kolayca ulaştık.

“İşkenceciler işçi sınıfına hesap verecek!”

İşkencecilerin tanık olarak dinleneceği duruşmadaki muhtemel tutum ve sonuçları üzerine tartışmamız biraz uzunca oldu. İşkenceciler tanık olarak dinlenemez, onları dışarı kovmamız lazım diye ısrar ediyordu. Katı ve uzlaşmaz bir tutum içinde idi. İşkenceciler hakkında ve tanık olarak dinlenmeleri konusundaki düşüncelerini açıklamasından doğal bir şey yoktu ve bu konuda hemfikirdik. Ancak takınılacak tutum konusu tartışmalıydı. Duruşma sırasında fiili durumun ne olacağını merak ediyordum. İşkenceciler dinlendikçe sabırsızlandığını ve sık sık etrafına bakındığını gördükçe, her an müdahale edebileceğini anlıyorduk.

Bir süre sonra ayağa kalkarak söze başladı ve; *“Bunların söylediklerini kabul etmiyorum, bunların hepsi işkencecidir. Onlardan bir gün bunun hesabı sorulacaktır. Toplum ve işçi sınıfı karşısında suçludurlar”*, dedi. Yargıç biraz tedirginlikle, *“Tehdit ediyorsun, ne yapacaksın, öldürecek misin yani?”* diye sorunca, *“Herşeyin bir bedeli vardır, hesabı da o gün gelince sorulacaktır. İşçi sınıfı hesabını soracaktır mutlaka, hepsi işkencecidir, katildir”* dedi. İşkenceciler

şaşkınlık içinde hemen salondan çıkarıldılar.

Tahliyesinin ardından kısa bir karşılaşma ve selamlaşmadan sonra görüşürüz dediğinde, klasik alışkanlıkla umarım görüşmeyiz dediğimde nedenini anladı ve gülümsedi. Karşılaşmamız onun gözaltında ya da hapiste olması demekti. Kim bilir beni bu defa hangi şehirde bulursun dedi ve ayrıldı.

“Bazen ölümdür mücadele biçimi ve erken ölmektir asıl mücadele”

Gerçekten de bu kez Ankara Ulucanlar hapisanesinde Hüseyin Yedigâr Özüdoğru adıyla tutuklu buldum onu. Son cezaevi macerası olacağını hiç düşünmediğim bu uzun tutukluluğunun yakında sona ermesi için gayret içindeydik. Katledilmeseydi, en çok üç-beş yıl sonra yeniden özgürlüğüne kavuşacaktı.

Daha önce de uzun süreli açlık grevlerinin içinde tereddütsüzce yer almıştı. Bu kez de ‘96 ölüm orucu eyleminin başıydı cezaevine girdiğinde. İşkenceyi çok sakın karşılaşmış ve kendi hayat hikayesini kaleme aldığı anda aktardığı gibi işkencecilerle dalga bile geçmişti. Yorgun bedenini pek de dinlendirmeden açlık grevine başladığında, *“hiç değilse biraz geç başlasaydın, zaten oldukça yıpranmış durumdasın”* diye uyardığımda; ciddi bir süreç yaşandığını, diğer devrimcilerin aç durduğu yerde yemek yemesinin kendisine daha ağır bir azap verdiğini söylemişti. Böyle bir eylemlilik içinde açlık grevi yapmak yemekten daha kolaydır diyordu.

Açlık grevinin altmışlı günlerinde ölüm orucu gönüllüsü olarak görüş yerine geldiğinde, kafasında kırmızı banttaki EKİM yazısı ve oldukça zayıf bedeni ile ölümü düşündürmüştü bana. *“Sohbeti kısa keselim,*

yorulma” dediğim halde, uzun uzun konuşmayı tercih ediyordu.

Ölüm orucu bittiği gün kalbi durmuş, yeniden canlandırılmıştı. Olayı sorduğumda “şöyle bir gidip geri geldim” diye espriyle karşılıyordu. Ölünlere çok yakın günlerinde *Kızıl Bayrak* gazetesinin okuyucu köşesinde, Buca hapishanesinden bir devrimcinin kısa yazısının altına aldığı bir şiir üzerine konuşmuştuk.

Erken öleceğiz seninle biz

Şafaktan önce gömüleceğiz

Mademki biz partizanız

Erken öleceğiz seninle biz

“Güzel bir dize, bazen ölümdür mücadele biçimi ve erken ölmektir asıl mücadele” deyişi ve sergilediği kararlılık akılda kalmaya değerdi.

Amansız bir okuyucu ve yazar

Kısa sürede temsilcilik görevini üslenmiş ve gerçekten takdir edilir bir çizgi izlemişti. Adli, siyasi tüm tutukluların sorunları ile ilgileniyordu. Sohbetimizde kendi sorunlarımızdan söz ettiğimizde bile hemen kafa yoruyor, nasıl çözeriz diye fikir üretiyordu.

Hapishanelerin olumsuz koşulları, yaşadığı uzun açlık grevleri ve özellikle ‘96 ölüm orucu fiziksel sağlığını epeyce zorlamış, zihnini de oldukça hırpalamıştı. Sık sık artık biraz dinlen, temsilciliği bırak dediğimde, “şimdilik ihtiyaç var” derdi.

Ulucanlar Cezaevi'nde gerçekten toplumsal bir önder tavrıyla hareket ediyordu. Yargılanması ise onun için tam bir kürsü görevi görüyordu. Savunmasındaki ifadeler nedeni ile dava açılıyor, o davada da tekrar aynı savunmasını yapıp, şimdi daha kararlıyım diyordu.

Amansız bir okuyucu ve yazardı. Bu haliyle süreç içinde oldukça bilgili ve yetkin hale gelmişti. Öyle ki, ilk davalarındaki savunmalarında önemli müdahalelerde bulunuyorken, son süreçte yararlanmak için de savunmalarını inceliyordum. Bu gelişme öyle belirgindi ki, cezaevi idaresinden onun ilkokul mezunu olduğuna inanmayanlar vardı.

Politik kimliği ile özdeşleşen isim

Ulucanlar hapisanesine girdikten bir süre sonra gerçek kimliğinin Nevzat Çiftçi olduğu anlaşılmış, bir gazetede yayınlanan bu haberi görünce şaşırmıştık. Ne var ki, kendi deyimiyle, o Habip ismini sevmişti, Habip de onu. Her yerde yine de bu adla tanındı ve çağrıldı. Politik kimliğinin ve faaliyetinin yarattığı bu yeni kimlik, doğuştan aldığı kimliği tamamen silmişti. Öyle ki, ailesi bile Habip ismini kullanıyor, bundan mutluluk duyuyordu. Bu hal politik kimlik ile bütünleşmenin ve çevresine verdiği güvenin yarattığı sevgi ve saygının ürünü olmalı.

Katledildiğinde de medyada açıklanan isim Habip'di. İsmi defalarca iddianamelere konu olduğu gibi, elimizdeki son iddianamesinde de Habip Gül adı var. Bir farkla ki, ilk kez sanık değil maktül. Bu garip iddianameyi görse hiç şaşırmaz, ama çok üzülürdü sanırım. Kendisinin ölümünden devrimci dostlarını sorumlu tutan bu iddianameye herhalde, *"bu düzenin yargısına da bu yakışırdı"* derdi.

Sosyalizmin ve devrimin işçisi ve öncüsü

Adli Tıp'ta cenazeleri teslim eden memur belgeyi

düzenlerken, arkadaşı, “Dikkat et, bunun üç ismi var, kim olduğu bilinmiyor” dediğinde, o gergin ortamda acı bir gülümseme yaratmıştı. Habip bir kez daha resmi makamların aklını karıştıran bir iş yapmıştı. Cenazeyi eşine teslim ederken bile kuşkuyla hareket ediyorlardı. Otopsi tutanağına da üç isim yazılmıştı. Sanki bütün isimleri ile toprağa gömmek niyetinde gibiydiler. Resmi belgelerde hep ya da öncelikle geçen Habip ismi, tüm benliğine yer eden bu isimde cisimleşen politik kimlik öldürülmeye çalışılıyordu belki de. Yılları önce yok olan Nevzat Çiftçi'nin bedeninde simgeleşen sosyalizmin ve devrimin işçisi ve öncüsü idi asıl hedefte olan.

Onun için örgütlülük özgürlüktü

Katledilmesinden sonra yayınlanan yazılarıyla, o bedendeki bilinç düzeyinin, kararlılığının ve inancının kaynağı daha da net görülüyor. Kendi kaleminden kısaca aktardığı hayat hikayesindeki bir sözü onun yaşamını özetliyor sanki. Diyor ki; *“Hiç unutmadığım ve anlatmakta güçlük çektiğim iki anı var hayatımda; birincisi yıllar süren uzunca bir örgütsüzlükten sonra 1987 Ekim’inde örgütümle tanıştığım anın duyguları, diğeri ise tünelden çıktığımızda yüzümüze vuran ilk yel ile özgürlüğe atılan o ilk adımdır.”*

İşte bu, gerçekten de onun özgürlüğü ve örgütlülüğü aynı değerde görmesinin sonucudur. Onun için örgütlülük bir özgürlüktür. Örgütle tanışması da özgürlüğe ilk adım gibidir. Bu onun tüm yaşamını örgütüne ve örgütlenmeye adanmasının kaynağıdır. Gerçekten her olanağı ve her durumu örgütlü yaşamı ve amacı üzerinden değerlendirirdi.

Çeşitli olumsuz yanları da var kuşkusuz, her insan gibi, bu kararlı ve inançlı yiğit devrimcinin de. Ancak

iyileri görmek ve kötöleri ortadan kaldırmak için, bu iyi yanları yüceltmek, çoğaltmak ve yaygınlaştırmaktır aslolan. İnsanlığın güzel geleceğine, gerçekten onun gibi hatalarını kabul edebilen, sonuçlarını soğukkanlılıkla karşılayan insanlarla gidilecek.

Seçmek, birbirinden önemli anıları kesmek zor olsa da, bir yerde durmak, bir diğer devrimci dostun kesişen yollarının ortaya çıkardığı ortak özelliklerle hatırlamaya devam etmek, belki en doğrusu.

Ümit: Özgüvene dayalı bir kişilik, yaratıcı ve üretken bir kafa...

Yolları Ulucanlar hapisanesinde kesişmişti. Adımları ve yürekleri aynı attığı gibi, gerçekten iki ayrı kültürden, iki ayrı ortamdan gelip de bu kadar ortaklaşmalarıyla ilgi çekici idi Ümit ve Habip. Katledilişlerinin ardından ikisinin de partilerinin Merkez Komitesi üyeleri olduğunu öğrenince hiç şaşırmadım.

Ümit kendine özgü değişik özellikleri olan atak, duygusal, çevresi ile çok iyi ilişki kurabilen birisiydi. Dinlediği müziği, gündelik yaşama, aşka, insana dair yaklaşımları ve kararlılığı, derin bir kendine güvenden besleniyordu. Çoğunlukla durgun geçen ikili sohbetlerde hep kafasında bir şeyler kurar gibiydi. Şimdi onun kaleminden çıkan yazıları okudukça, birikimini gördükçe, o durgun anlarında sürekli bir şeyler ürettiğine emin oldum.

Gerçek bir direnişçi

Ümit'i ilk önce gıyabında tanıdım. Gözaltına alınmış, 8 gün ağır işkenceler görmüştü. Bana başvurulduğunda bir hafta olmuştu ve müdahale edilinceye kadar da

serbest bırakılmıştı. Gözaltında olduğunu bana bildiren arkadaşı onun hakkında çok emin konuşmuş, asla ifade vermeyeceğini ileri sürmüştü. Bu denli emin konuşmayı arkadaşların birbirlerine karşı olağan güveninden ibaret olduğunu düşünmüş, ilk kez gözaltına alınan ve tek başına olmasına karşın bu kadar uzun süre gözaltında kalan birisi için bu kadar emin konuşmamasını önermiştim. Ümit arkadaşlarını yanıltmamış ve gerçekten de tam bir direniş göstermişti. Bu bilgi bana iletili ve onu böylece gıyabında tanımıştım.

İlk karşılaşmamız Bayrampaşa hapisanesinin adli bölümünde oldu. Bir arkadaşı ile birlikte tutuklanmıştı. Üniversite bahçesindeki öğrenci gösterisini çeken polis kameramanlarının dövülmesi olayı nedeni ile tutukluydu. Olay görsel basında sansasyonel bir şekilde yer almıştı. Silahını çeken polisin üzerine tekme ve yumrukla yürüyerek kameranın kırılmasını ve polislerin hırpalamasını defalarca yayınlamışlardı. Bir gün gözaltında kaldıktan sonra tutuklandıklarında Ümit'in suçlamayı kabul edeceğini hiç düşünmedim. Gıyabında onun gerçek bir direnişçi olduğuna yürekten inanmıştım. 8 gün gözaltında iken gördüğü işkence ve olayın koşulları düşünüldüğünde, bu inancı fazlasıyla hak ediyordu.

Gerçekten de öyle olmuştu, olayla ilgisi olmayan bir öğrenci ile birlikte gözaltına alınmış, hiçbir belgeyi imzalamamıştı. Tutuklamaya itiraz ettiğimde, üst mahkeme yargıcı, *"Ben olayı televizyondan izledim, çok ilginçti, polisler silah çektikleri halde kurtulamıyorlardı, biraz yatsınlar"* diyerek, itirazı reddetmişti.

Aleyhine fazla delil olmasa da zorlu bir süreç bekliyordu onu. '96 açlık grevleri başlamıştı. Tereddütsüzce başladığı açlık grevine, tahliye olana dek

geçen bir ayı aşkın süre devam etti. Bu sürede yoğun çabamıza rağmen ancak üçüncü duruşmaya çıkabildi. Duruşmaya götürülürken sanıklar birbirlerine kelepçelemek isteniyordu. Siyasi tutuklular ise bunu kabul etmiyorlardı. Duruşmaya geldiği taktirde tahliye olacaktı, ama bu sebeple gelemiyordu. İki kişi olduklarından, sorunu aşmak için, “*Bir duruşmaya biriniz gelin, diğeriniz de ikinci duruşmaya gelin*” diye önerdiğimde, böyle bir tavrın özel olarak izlenemeyeceğini, eğer diğer arkadaş gitmek isterse gidebileceğini söylemişti. Fiilen de böyle oldu ve ancak çıkarılabildiği üçüncü duruşmada tahliye oldu.

“Rusya’da bir devrimcinin dışardaki mücadele süresi en çok iki yıl olmuştur...”

Tahliyesi sonrasında uzun sayılabilecek birkaç sohbetimiz oldu. Birbirimizi tanımaya çalışıyorduk. Doğrusu ya, bürokratik işlere ve hukuki süreçlere ilişkin bilgili ve ilgili değildi. Teknik konuları konuştuğumuzda adeta omuzlarına bir yük biniyor gibiydi. Bu hali işlerimizde biraz sıkıntı yaratacak gibi görünse de, işin mantıksal temelini kavramada hiç güçlük çekmediği gibi, bu açıdan görüş ve önerilere de açıktı. Bu aslında kendi bilgi alanı dışındaki konuda ilgisine inisiyatif tanıma tutumunun göstergesi idi. Habip ile bu açıdan da tam bir benzerlik içindeydiler.

Yeniden karşılaşmamız İstanbul’daki gözaltısından sonra olmuştu. Bir başka dava nedeni ile gıyabi tutuklama kararı ile aranıyordu. Taksim’de gözaltına alınmış; o esnada sloganlarla ve fiili direniş ile çevresini haberdar etmişti. Kendisini tanıyanlar da tesadüfen bu olayı gördüğü için gözaltısından yarım saat sonra bana

ulaşılmıştı. Bu kez cezaevine konulması zaten kesindi. Ne var ki iki günden fazla gözaltında tutulması tutuklama kararı nedeni ile yasadışı olduğundan, yaptığımız itiraz üzerine üçüncü gün apar topar savcılığa çıkarılmış ve cezaevine gönderilmişti. Bu durum nedeni ile işkence yarım kaldığı gibi, soruşturma evrakı dahi birçok eksik ile gönderilmişti. Bu durumu cezaevinde görüştüğümüzde, gözaltı süresine itirazımızın kabul edilmesini ve apar topar tutuklanmasını kesinlikle bir siyasi hesabın sonucu olabileceği düşüncesi ile didik didik irdeliyordu.

Kısa süren bu gözaltısında da bilinen tavrını sürdürmüş, hiçbir belge imzalamamıştı. Tutukluluğu da uzun sürmedi, kısa süren cezaevi deneyiminde bu kez siyasilerin arasındaydı ve arkadaşları ile sıcak, saygılı bir diyalog kurmuştu.

Yeniden özgürlüğüne kavuştuğunda, birkaç kez daha uzun sohbetlerimiz oldu. Yürütmeyi düşündüğü yayınevi faaliyeti için bazı projeler üzerinde konuşmuş ve planlamalar yapmıştık. Ne var ki uzunca bir süre bu planlamadan öte girişim yapacak diyalogumuz olmadı. Şartlar onun yeniden aranır duruma düşmesine yolaçmıştı.

Bir süre aradan sonra bu kez Ulucanlar hapisanesinde karşılaştık. Polisler oldukça uğraşmışlar, ellerinden kaçtığı halde bir cami bahçesinde yakalamışlardı. Bu kez de beraberindeki üç arkadaşıyla bilinen tavrını sürdürmüş, ifade ve imza vermemişti. Çok çabuk cezaevine girdiğini söylediğimde, “*Rusya’da bir devrimcinin dışardaki mücadele süresi en çok iki yıl olmuştur*” demişti. Hem sürenin normal olduğunu, hem de mücadelenin içerde devam edeceğini böylece anlatmıştı.

Bu defa daha ağır bir suçlama ile karşı karşıyaydı ve davanın fazla olumlu sonuçlanmayacağı belli idi. Davasının

başında siyasi savunma yapma kararı almıştı. Olası çerçeve üzerine konuşmuş ve belli bir sonuca ulaşmıştık.

“Bu hainin burada ne işi var!”

İlk duruşmasına teknik bazı sebeplerden dolayı katılamamıştım. Bir işbirlikçinin de dahil edildiği bu davanın duruşmasında, işbirlikçi kendi yanlarına getirildiğinde hemen üzerine atlamış, *“Bu hainin burada ne işi var!”* diyerek mümkün olduğu kadar darbeler indirmeye çalışmıştı. Onun bu ilk hareketi ile birlikte diğer arkadaşlarıyla beraber oldukça hırpalanan işbirlikçi şaşkına dönmüştü. Öyle ki, bu şaşkınlığını ve tedirginliğini daha sonraki duruşmalarda da atamamış, dilekçesinde de buna değinmişti.

Olay üzerine jandarma tarafından feci şekilde dövülmüşlerdi. İşbirlikçi ile ayrı ayrı salona alınıp ilk olarak neden işbirlikçiye saldırdığı sorulduğunda, onunla aynı mahkemede bile olmak istemediğini ve elbette saldırmaması gerektiğini içeren sözler söylemişti. Bu nedenle de bir ay ceza verildi. Aradan bir süre geçtiği halde görüş yerine yüzünün birçok yeri morarmış olarak geldi. Olayla ilgili olarak tek söylediği, biz onun bu şekilde yanımıza getirileceğini bilemedik, bir anda olay gelişti, orada cezasını vermeliydik diyor ve bu olanağı kaçırdığı için çok üzülmüyordu. Yediği dayak ya da davanın gidişatı ile hiç ilgili değildi.

Davasının tam bilincinde bir komünist

Cezaevinde de sürekli yazı ve şiirler yazardı. Okuma ve yazma ile öylesine meşguldü ki, savunmayı ne zaman hazırlayacağını sorduğumda, hiç boş zamanının

olmadığından, her saniyesinin planlı ve dolu olduğundan söz ederdi.

Ümit'in belki de hafızalarda kalması gereken en önemli yanı, yazdıklarının ve söylediklerinin tam anlamıyla ve derinliğine bilincinde olması idi. Bu hali savunmasında da kendini çok net gösterdi. Yazılı bir savunma hazırlamıştı, üzerinde konuşmuş ve daha kısa ve dar olmasını istemiştin. İki sayfa dolayındaki savunmasını mahkeme karşısında alışlageldiği gibi okuyarak sunmadı. Yazısı elinde konuşmaya başladığı andan itibaren mahkeme heyeti huzursuz olmaya başlamıştı.

1960'lı yıllardan beri temel önemde bazı olaylar üzerinden düzen ve devlet eleştirisi yapıyordu. Oldukça net ve etkili sunduğu savunmasını ezbere değil bilinçle aktardığı çok belli idi. Mahkeme başkanı bir yerden müdahale etme eğilimi gösteriyordu ama, daha önceki olaylı duruşmanın doğurduğu ortamın yeniden oluşmasından da çekiniyor gibiydi. Nihayet başkan onun elindeki yazılı metni okumadığını, savunmayı ilgilendirmeyen şeyler söyleyemeyeceğini, daha doğrusu yazısını okumasını kaba bir üslupla istiyor ve sözünü kesmeye çalışıyordu. Ümit ise hiç sözünü kesmeden hem savunmasını sürdürüyor, hem de ona cevap veriyordu.

Gerilim dorukta iken, tam da düzenin çürümüşlüğünü aktarırken, başkan yazılı savunmanı oku, yoksa dışarı çıkarırım dediğinde, hemen ona, "*Peki siz bu düzeninizi, bu baskılarınızı daha ne kadar sürdüreceksiniz? Nereye kadar sürdüreceğinizi zannediyorsunuz*", diye ısrarla ve tekrar tekrar karşı cevap veriyordu. Savunma atmosferinden çıkmış, karşısına aldığı bir düzen temsilcisini sorguluyor pozisyonundaydı. Kıvrak bir zeka ürünü olabilecek şekilde savunması ile orada yaşanan fiili durumu birleştirmiş; savunmasını yapmakla

kalmamış, onun dışına da taşarak yargıçlara, siz bu düzenin temsilcisisiniz, ama zannetmeyin ki bunu daha fazla yürütebileceksiniz demiş; mahkemede gerçekten inanmış, yetkin bir devrimci profili çizmişti. Yazılı savunmasını okumaya başladığında, orada da aynı türden politik değerlendirmeler olduğunu gören heyet, yazını oku dediğine belki de pişman olmuştu.

Yargılayanları yargılamanın gücü

Buradaki övgüye değer tavır, kelimelerle anlatılması güç bir atmosferde yaşanmaktadır. Mahkeme salonları yılların devrimcileri için bile gerilimi yüksek ve rahat olunamayan yerlerdir. Hele de önceki çatışmanın doğurduğu gerginlik düşünülürse, o salonda okuyarak savunma yapmak bile belli güçlükler taşır. Ümit ise hiç heyecansız, yürekten ve tok bir şekilde savunmasını yapıyordu. Siyasi savunma yapan çok devrimci gördüm. Birçoğu iyi bir hazırlıkla duruşmaya geliyordu. Buna rağmen sunuşları belli bir ön hazırlığın yapıldığını hissettiriyordu. Ümit ise adeta günlük bir sohbetle konuşur gibi politik tespitlerini sunuyordu. Her halinden gerçekten anlattıklarının köklü bilgisine sahip olduğu ve derin bir inanca ve güvene sahip olduğu anlaşılıyordu. İşte yaptığı savunmanın politik ağırlığı oradaydı. Yazdıklarının politik kapsamı ne olursa olsun, sunuşu ile yürekli ve etkili bir komünizm ve örgütsel çalışma savunusu yapmıştı.

Çevresindekileri bilgisi, gücü ve inancıyla etkileme yeteneği

Cezaevinde iken annesini sürekli olarak mücadeleye

teşvik ediyor, verdiği güven ve destekle onun cezaevi sorunları ile ilgilenmesini sağlıyordu. Ulucanlar katliamından önceki eylem sürecinde, annesi eylemin belirgin simalarından olmuştu. Siyasal yapısı, aile çevresi ve konumu düşünüldüğünde, bu tür bir çaba içine girmesinin tek etkeninin Ümit olduğu açıkça görülüyordu. Aralarındaki derin sevgi, inanç ve saygı, Ümit'in etkinliğini artırıyordu.

Katliamdan sonra bugüne kadar geçen sürede annesinin ilgisiz, güçsüz ve hesap soramayan tutumu, Ümit'in gelip, eleştirip değiştirmesini bekliyor sanki. İki ayrı insan profili çizen anne sanki bütün gücünü ve enerjisini Ümit'ten alıyordu ve onun katledilmesi ile artık durgunlaşmıştı. Ümit'in ona güç ve enerji aktardığı kadar, annenin bu durumunu görse, hiçbir gerekçe tanımadan ağır şekilde eleştirip mutlaka değiştireceğine de kuşku yok. Ümit'in çevresindekileri bilgisi, gücü ve inancıyla etkilemesi en güçlü yanlarındandı. Kardeşi üzerindeki sevgi ve saygıya dayalı etkisi de bunun göstergelerinden.

*“Siz yargılama oyununa devam ederken,
düzenin cellatları kararı verip infazı yaptılar bile”*

Son görüşmemizde Ümit ve Habip ile bazı sorunlar üzerine uzun uzun konuşmak üzere sözleşmiştik. Cezaevinde görüş sırasında her konudan biraz söz edelim derken vakit doluyordu. Bu kez planlı şekilde gündelik çalışmalarımızda karşılaştığımız bazı sorunlar üzerine konuşacaktık. İkisi ile konuşmak, çözüm üretmek kolay ve sonuç alıcı olacaktı.

Sözleştik ama görüşmedik. Gittiğim gün onların duruşmasına katılmışım. Yargıç saat 10:30'da yapması

gereken duruşmamızı en sona bırakarak saat 15:00'e almıştı. Hatta bu nedenle de tartışmak durumunda kalmıştık. Hiç değilse iki kelime konuşmak için apar topar cezaevine gittiğimde, ancak dış nizamiyeden içeri girebilmişim. Israrlarıma ve savcı ile görüşmeme rağmen görüş yaptırmadılar. Yarım saatlik gecikmeyle görüşme olanağını yitirmiştik.

O gün, yani 2 Eylül 1999'da katliama giden sürecin son adımı olan koğuş işgali başlamıştı. Katliama dek görüş hakkımız da elimizden alınmıştı. 28 Eylül günü Habip'in Yargıtay duruşması, 30 Eylül günü de Ümit'in DGM duruşması vardı. Üç günlüğüne Ankara'ya gitmem gerektiğinden, uzun uzun görüşmeyi düşünüyordum. Son haberleşmemizde, Habip o güne kadar sorunun çözüleceğini ve dolayısıyla görüşme yapacağımızı hiç sanmadığını iletmişti.

26 Eylül günü katliam yapıldı...

Katliam, ne duruşmaya ne görüşmeye yer bıraktı. 26 Eylül günü Ankara'ya gittiğimde, ancak günlerce sonra vahşice katledilmiş bedenleri ile yan yana gelebildik. İlginç zamanlama yargılamanın anlamsızlığını iliklerimize kadar hissettirdi. Oradaki işlerimiz elverse idi, duruşmalara katılıp, *"Siz yargılama oyununa devam ederken, düzenin cellatları kararı verip infazı yaptılar bile"* demek geliyordu içimden. Demek de gerekiyordu, ama koşullar; yaralılar, otopsiler ya da aileler için beyhude de olsa çalışmayı, onların yanında olmayı da gerektiriyordu. İleriye dönük olan bu ikinci seçenek daha ağır bastı ve cübbeli oyun senaristlerin kendilerine kaldı.

"Yazdığı yazılar hala duruyor..."

Cenazeler alınıp yola çıkıldığında, bana Habip'in

cenazesi ile gitmek düşmüştü. Her bir adımı ayrı bir anı olan bu uzun yolculuğun en etkileyici yanları belki de, Helvacı Köyü'nün girişine geldiğimizde, duvardaki EKİM yazılarını görünce, abisinin "Yazdığı yazılar hala duruyor, bunlar Habip'in yazdıkları" diyerek ağlaması ile köylünün ciddi bir düzeyde cenazeye sahip çıkmasıydı.

Zor koşullara rağmen köyde çınlayan sloganlar, öfke, katillere karşı tiksinti ve Habip'e karşı saygı ve sevgi her halden belli idi. Herkes Habip'e yakışan bir törenden söz ediyordu. Onu yalnız bırakmayanlar, tören sonunda, istediği gibi bir tören yapamadık ama onu utandırmadık, diyorlardı. Saygın ve sevecen ilişkilerini tüm yaşamında sürdürmüş olmalı ki, yıllardır uğrayamadığı köyünde ciddi bir sevgi ile karşılanıyordu. İzmir de Habip'i kucaklamıştı. Onun istediği şekil tam yaratılamasa da, istediği devrimci öz her yönüyle yansıtılmıştı.

Ümit'in cenazesini kaçırap gece yarısı gömenlerse onun yaşamına kastedenlerdi. Cansız bedenini kaçırmaları daha kolay olmuştu.

Onlar karşılarında sürekli yeni Habipler ve Ümitler görecekler

Onlar bütün yaşamlarını devrim için adayan, yürekli, yetenekli ve mütevazı öncüler, yorulmaz işçiler olarak anılabilir ancak. Bir arkadaşı gözaltı deneyimini anlattığı yazısında, "Onlar her gözaltıda karşılarında bir Ümit görecekler" diyordu. Onlar her gözaltıda karşılarında bir Ümit, bir Habip görmeli, her direnişte, her fabrikada Ümitler ve Habipler görülmeli. Bunu istediklerinden, bunu beklediklerinden ve buna yürekten inandıklarından hiç kuşku yok.

Eminim ki onlar herşeylerini devrime ve partilerine adanmış olmanın rahatlığı ile baktıklarında, en çok kendileri için söylenen “*Onlar partimizin özü ve özetidirler*” sözü ile gururlanıyorlardır. Yine sade, abartmasız, sıradan tavırları ile devrime ve partiye bir katkı sunmanın huzurunu yaşıyorlar.

Sevgili Ümit, sevgili Habip... Sözleştiğimiz sohbeti yapamamak da, birbirimizi göremesek de, sizinle bu yazı ile buluşmanın mutluluğu, katillerinizin hala katletmeye devam etmelerinin verdiği üzüntü, Habip’in dediği gibi, zamanı geldiğinde işçi sınıfının soracağı hesabın inancı ile, yeniden merhaba...

Sizlerle sizden aldıkları ile mücadeleye devam eden gençlerde yine buluşacağız.

Habip ve Ümit'in Avukatı

Parçalı Bulut'un düşü

(*Ulucanlar katliamından
bir hafta önce yazılmıştır...*)

Bir rüzgar geliyor
Belki de bir dost
Merhaba rüzgar
ben parçalı bulut!

Sana nereden geldiğini
nereye gittiğini
sormayacağım.

Çünkü belli değil ki!..
Beni de yanına alır mısın?
Seninle bir grup kurarız
Birkaç yağmur bulutuyla
hani kesilen ağaçlarla ölen.

Hep birlikte mutlu yerlere gideriz
-Ama mutlu yer yok ki!
En iyisi biz burayı iyileştirelim.

Kurduğumuz grup **Tayfun** olur
zindanları kırar

Belki de
Geceyle Batmayan Güneşler çıkar
dışardakiler aydınlanır.
Bazıları da kör olur...

Parçalı Bulut

(Ümit Altıntaş'ın kardeşi)

Geceyle batmayan güneşe...

Seni anlatmaya başlamak için ilk karşılaşmamıza gitmek gerekiyor herhalde...

İlk tanıştığımız zamanı hatırlıyorum. Yanımdaki yoldaş, “yoldaşın saçları biraz uzundur, sence sakıncası yok değil mi?”, demesiyle gülümsemiştim. Bunun ne önemi vardı ki. Seni tanımaya başladığımda, farklılığın fiziki değil düşünsel olduğunu anlamaya başladım. Teorik-ideolojik üstünlüğünün yanı sıra yaşam olarak da farklılığın seziliyordu.

Seni daha iyi tanıyabilmek için daha geçmişe gitmek gerekiyordu. İlkokuldayken okumaya olan özleminle anlatmaya başladın geçmişini. Ordu mensubu bir aile, onun yine ordu mensuplarından ibaret dar burjuva çevresi, o ortamın yarattığı can sıkıntısı, ve yalnızlığın

okuma eğilimine, sonrasında tutkusuna dönüşmesi... Sana bisiklet alalım dediklerinde yerine ansiklopedi istemeni ve içindeki bilgileri ezberlemeni, 39 derece ateşli halinle bile okula gitmeni, aynı evrede annenin çalıştığı hastanedeki doktorları satrançta yenmeni, 11 yaşında iken bir grup arkadaşınla beraber büyüdüğünüzde her birinizin bir bakanlığı ele geçirip ülkeyi yönetme ütopyalarınızı, etrafındakilerin bu kadar farklı olan bir çocuğu kimin etkilediğini araştırma çabalarını (ailenin öğretmenlere, öğretmenlerin aileye aynı soruyu sormalarını), 13 yaşındayken ansiklopedide gördüğün “komünizm”in ne kadar güzel bir şey olduğu fikrine varmanı, komünizme varabilmek için bilimin gelişebilmesi amacıyla bilim adamı olma gerekliliğini düşünmeni, ancak bir buluş yapıldığında devletin bunu engelleyebileceği gerçeğinden yola çıkarak öncelikle devlet mekanizmasını ortadan kaldırmak, bunun için de komünist kadro olmak gerektiğine inanmanı, Gaziantep gibi okuduğun dar çevrede sımfetakileri Allah’ın olmadığına dair ikna çabalarını, edebiyat dersinde istenen kısa bir yıllık ödevinin Türkiye ekonomisi tezlerine dönüştürülmesi karşısında öğretmenin düştüğü şaşkınlığı, 17 yaşında “sosyalist devrim”de karar kılmanı... anlatırdın.

Senin için üniversite ve İstanbul’a gelişin hiç de tesadüf değildi. Üniversitenin kendisi de, şehir de özel tercihindir. Çünkü İstanbul devrimin beyniydi ve sen merkezinde olmalıydın yaşamın. Ve aynı dönemde Yıldız Teknik Üniversitesi en hareketli üniversitelerden birisiydi. Üniversiteye başladığın dönemde mücadele senin için temeldi ve örgütlü olmasan bile en ileri olan gençlik örgütüyle birlikte mücadele etmeliydin. Bu da doğal olarak TÖDEF’di. Ortak mücadele etmek adına

onca çaba sarfedilmesine rağmen ideolojik ayrımlar belirginleşince, TÖDEF’le aranda mesafeler oluşmaya başladı. Ve bu evrede tesadüfen Eksen Yayıncılık’a ait kitapları gördüğünde, o güne kadar savunduklarıyla okuduklarının çakışması seni bir hayli mutlu etmişti. Yapılması gereken tek şey örgüte ulaşmaktı... Okulunda EGK afişini yapanları 5 dakika gecikmeyle kaçırmış olmaktan büyük bir üzüntü duymuş, fakat sonunda örgüte ulaşmayı başarmıştın.

Politik olarak hiçbir şey almamış bir insanla uğraşmak, yarım-yanlış bilgi alanlarla uğraşmaktan daha kolaydır, derdin. Bu doğrultuda okulun ilk açıldığı günden itibaren kendi sınıfındaki insanlarla uğraşmaya başladın. Liseyi yeni bitirmiş, makine mühendisi olma sevdasındaki çocuklar, ilk gün birbirlerine okuldan ve gelecekten ne beklediklerini soruyorlar. Sana döndüklerinde, “*ben bu devleti yıkmak için buraya geldim*” yanıtıyla karşılaşıyorlar ve korkudan hepsi yanından uzaklaşıyorlar. Ama bir süre sonra senin yanından hiç ayrılmayıp, diğer devrimcilerin de ifade edeceği gibi, “Ümit ve saz ekibini” oluşturuyorlar.

Belki de Yıldız Teknik öğrencileri seni en fazla “Anti-profesyonel” ile hatırlayacaklar. Bir grup arkadaşının kültür-sanat dergisi uğraşına girmesi, senin için müdahale vesilesi olmuştu. Kültür-sanat yetmezdi, politika şarttı. Sonrasında alanı genişletilmiş bir dergi fikri çıktı ortaya. İsmi de bulundu senin tarafından; “Anti-profesyonel”. Bu, herşeyin profesyonelleştirildiği ölüm ve meta düzenine karşı olmak anlamına geliyordu. Altına bir de not düşüldü; “Amatör bir dünya için profesyonelce”. Çalışmanın zorunluluğa değil isteğe dayalı olduğu amatör bir dünya istiyordunuz. Ancak bu iş o kadar kolay değildi, “profesyonelliği” gerektiriyordu.

Dergi hiç çıkmadı, ancak “Anti-profesyonel” örgütlülüğü yaratıldı. İlk işi ise Uğur Mumcu’nun öldürülmesi üzerine devleti teşhir eden bir bildiri çıkarmak oldu. Anti-profesyonel’in gündemi kültürden, sanattan, öğrenci sorunlarından çoktan uzaklaşmıştı. Günlerce, saatlerce insanlara anlatılan tek bir konu vardı: Devrim ve sosyalizm!

Herşeyi adım adım işleyerek yön vermeye çalışıyordun çevrendekilere. “Anti-profesyonel yetmez, örgüt lazım” diyordun. Ardından EKİM’i tanıdılar, öğrendiler, mücadele ettiler. Sınıfsal konumlarının onları geriye çekmesine rağmen, mücadele gücünü ve cesaretini senden alıyorlardı. Düzen-devrim çelişkisi, Ümit’in yanında olmak ile düzen saflarında kalmaya indirgenmişti artık.

Ancak sen yerinde duramıyordun. İlk iki yıl derslerine devam etmene ve başarılı olmana rağmen (örneğin Termodinamik dersindeki başarını doğanın diyalektiğini iyi kavramış olmakla açıklıyordun), bir süre sonra mühendis olmanın anlamsızlığında karar kıldın. “Yapılmayacak bir iş için zaman ayırmak” gereksizdi ve “okulun bırakılması” gerekiyordu. Ve hiç tereddüt duymadan okuldan ayrıldın.

Sanırım en fazla ‘96 öğrenci eylemlerinden hatırlayacağız seni. Ve belki de Beyazıt işgalinden... “Evet, bugün öğrenci gençlik dolaysız olarak düzenle karşı karşıya gelecek, dışı dışı bir mücadele verecek” diyordun. Eylemin önemini anlatıyordun: “‘Herkes eşit-parasız eğitim’ şiarı bizim gerçekleştirilebilir ütopyamızın sadece bir parçası. Eğitimin eşitsiz dağıtılmasına, bilgi üzerine tekeller kurulmasına gerek yok bizim sosyalizmimizde. Sömüren sınıfların egemenliğini yıkmak, sömürü düzeninin tüm kurumlarında

eşitsizliğe dayalı yapıyı da temellerinden yıkmak anlamına gelecek. Bizim eşitlikçi sosyalizminin, bilgiyi tekellerin kasalarında tutarak daha geri üretimleri sürdürmeye ihtiyacı yok. Bizim toplumsal sistemimizin bilimi üretken olmayan alanlarda yoğunlaştırma problemi yok. Üstelik, halkların eşitliği temelinde bir kardeşliğe dayanan komünist dünya sistemimiz bilginin uluslararasılaştırılmasının en üst boyutu olacak, bizim toplumsal sistemimiz eğitimi eşitsiz toplumsal yapıdan ve kâr mantığından kurtardığı için, eşit-parasız eğitimin gerçekleşebileceği tek yerdir.”

Eylemdeki coşkun görülmeye değerdi. Eylem Komitesi'nin içindeydin (devletin deyimiyle “Devrim Komitesi”) ve eylemi başarıyla yönlendirebilmek için muazzam bir enerji sarfediyordun. Barikatın ardında savaşıyor olmanın gururunu ve mutluluğunu taşıyordun. Çünkü biliyordun ki; *“Barikatlar işgalin yüreği. Onlar yaşarsa işgal yaşar ve onlar yenilirse işgal yenilir. Bu yüzden kurulan barikatlarımız insan dolu. Onları metalleri tahtalara çatarak yaptık, ama harcı insandı. Sadece emeği anlamında değil. Polis saldırırsa barikatımıza ve bir boşluk bulursa, orayı bedenlerimizle kapatacaktık.”* Gece yarısı hepimizin gözlerini uyku bürüdüğünde bile, sen hem bizlerin hem de toplumun sorumluluğunu hissettiğin için ayakta kaldın bütün gece. İşgal bittiğinde coşkumuz sürüyordu. Çünkü önümüzde 23 Mart vardı. Ön hazırlığına girişmiş, ancak işgale kalamamıştın. Üzüntüne rağmen yüreğin bizimleydi.

Ve ardından 10 Nisan eylemi... Beyazıt işgalcilerinin aramıza katılımını kutladığımız gün, seni Bayrampaşa Cezaevi'ne götürdüler. Eylemde polis kamerasının uzaklaştırılmasını planladığımız sırada, seni polislere tekme atıp, kamerayı kırarken bulduk. Sabırsızlık,

tahammülsüzlük ve öfke bir arada idi. Seni bizden 1.5 aylığına alıp cezaevine götürdüklerinde, gazetelerde ön sayfada resmin yayınlanmıştı; “Piskopat eylemci hastaneyi havaya uçuracaktı” diye.

Kavgadan sakınmadığın gibi, kime nasıl tutum alınması gerektiğini de bilirdin. *Emek Gençliği* dövimize müdahale ettiği zaman öne atılmıştın, “indirmeyiz” diye. Sorumluluğu en ileri düzeyden hissediyordun. İndirmeme tutumumuz karşısında saldırmışlar ve sana yumruk atmaya başlamışlardı. Sen buna rağmen yumruklarla yanıt vermiyor, var gücünle saldırıyı engellemeye çalışıyor ve avazın çıktığı kadar bağırarak okulun ortasında *Emek Gençliği*’ni teşhir ediyordun. Bir süre sonra pes eden onlar oldular ve sen teşhire devam ettin.

Sadece öğrenci gençlik içindeki mücadelenle değil, sınıf çalışmasında tuttuğun yerle de anacağız seni. Sınıf çalışmasının sorunlarına ilişkin yazılarını okuyunca, *Petro-Kimya İşçi Bülteni*’ni görünce, Mutlu Akü işçileriyle konuşunca...

Devrim senin için vazgeçilmezdi. Çünkü devrimci olan herşey insaniydi. Ve, “*Devrim bir harikaydı ve onun dışındaki herşey saçma idi*”. Beraberinde devrime bağlılığın gerektirdiği herşeyi göze aldın. Gözaltını, işkenceyi, tutuklanmayı, sevdiklerinden ayrı kalmayı ve sonuçta ölümü...

İlk sistematik işkenceye alındıktan sonraki halini hatırlıyorum (Aralık ‘95). Bir hafta kalmıştın şubede. Geldiğinde gözlerinin içi parlıyordu. Bu süre içinde açlık grevinde olmana rağmen gülerek çukulata yiyordun. Polisler uzun saçlarını biçimsiz bir şekilde kesmişlerdi. Düzgün kestirmeni söylediğimizde, “ibret olsun diye kestirmeyeceğim” demiş, günlerce öyle dolaşmıştın. Her

tarafın morluk içindeydi, sağ kolun askıdan dolayı tutmuyor ve üstün başın perişan görünüyordu. İncitiriz diye sarılamamıştık sana.

Kasım '97'deki gözaltım duyduğumda ise büyük bir acı hissettim içimde. Ya bir daha dışarı çıkamazsan, doyusuya konuşamaz, kahkahalarla gülemez ve sarılamazsam diye sana. Gözaltına almış biçimini ilk duyduğumda bir parça gülmedim de değil. Cesaretle, gözüpeklikte olmadığı gibi, "rahatlık"ta da kimse yoktu üzerine. Alındıktan sonraki kısmı daha eğlenceliydi. Taksim'in merkezinden alınıp, polis aracından kaçıp, Galatasaray'a kadar polislerle kovalamaca yaşamıştın. Ümraniye Cezaevi'ne götürüldüğünde son derece rahattın. Uzun yıllar yatmaya hazırdın. Ne olacak 10 yıl okurum, 5 yıl da yazarım, diyordun. Tek EKİM davası tutsağı olmana rağmen mücadeleni içeride de tek başına sürdürdün. Her zamankinden daha fazla yazmaya vakit ayırıyor ve kitap okuyordun. Ziyarete gelemeyen dostlarına, yoldaşlarına biraz kırılmakla birlikte, "beni ziyarete gelmek işlerin yapılmasını engelliyorsa, sakın gelmeyin" diyordun. Çıktığında ise içeridekileri bırakmış olmanın üzüntüsünü yaşıyordun. 4 ay gibi kısa bir süre kalmış olmana rağmen, kaldığın koğuştakileri bırakıp çıkmak çok ağır geliyordu sana.

Yaklaşık bir yıl bile geçmeden yine cezaevi yaşantısı... Bu kez öncekiler gibi 2-3 aylığına değil, ömür boyu, hatta oradan sağ çıkmamacasına yatılacaktı. İçeride olmak zor gelmiyordu, ancak dışarıdakileri yalnız bırakmış olmanın acısını yaşıyordun. Ankara Merkez Kapalı'da da hayatı beraber örgütlemeye başladınız hemen. "*Burada insanın hiçbir şeye vakti kalmıyor*" diyordun. Sürekli toplantı, eğitim çalışması, yazı yazma, vb. ile vakit geçiyordu. Bir devrimci için içerisi de

birdi, dışarısı da...

Her görüşmemizde, saatlerce konuşmamızda dışarıda ne olup bittiğini en ince ayrıntısına kadar öğrenmeye çalışırdın. Müdahale edebilmek için herşeyi bilmen gerekiyordu. Her görüşmemizde bir öneriler listesi hazırlardın. Yanı sıra aynı uzunlukta “yapılacak işler listesi”... Bir de en çok yeni çıkan kitap ve dergileri merak ederdin. Ben dışarıda senin için izlememe rağmen bir dizisinin varlığını senden öğrenirdim.

Cezaevi yaşantısını bazı yönleriyle garipsiyordun. Mesela sürekli aynı tür müziğin çalınmasını ya da içeride insanların eşlerinin ellerini tutamamasını, vb...

Hayatta en çok istediğin vuruşarak ölebilmektir (biraz daha ilerletip hedeflerinin arasına helikopter düşürmeyi de alıyordun...) Ölümden korkmaman, hayatından kaygı duymaman, devrimciliğin gerektirdiği herşeyi büyük bir cesaretle, gözüpeklikle yapmanı sağlıyordu. Cebinde spreyle dolaşıp, yeri ve zamanı düşünmeden ve hiçbir kaygı gütmeyen tek başına pratik çalışmaya çıktığın zamanlar olurdu.

Devrimle tanışmandan itibaren olman gereken insan tipini kafanda kurgulamıştın. Sigara içmeyen, içki içmeyen, küfür etmeyen, yalan söylemeyen, dürüst ve “saf” bir insan ve bir komünist... Sadece Marksizm ve onun ilgi alanlarının bilgisine sahip olmayı değil, hayata dair herşeyi bilmeyi istiyordun ve öğreniyordun da. Mesela '74'teki Dünya Kupası'nda Almanya'nın ilk 11'ini ya da 200 ülkenin başkentini ve para birimini... Devrim ve devrimci mücadele sana olağanüstü bir heyecan verdiği gibi, seni eğlendiren başka şeylerle ilgilenmek için de vakit ayırıyordun. Amerikan futbolunu izlemek, NBA basketbol maçlarını kaçırmamak, yüksek sesle sevdiğin Metallica ve Megadeath'i dinlemek,

Ursula Le Guin ve Stanislaw Lem'in tüm serisini okumak, vizyondaki filmlerin "kayda değer" olanlarını izlemek ve şiir yazmak gibi...

Çevrendeki insanlarla ilişkilerinde özel bir hassasiyet gösteriyordun. Konuştuğun kim olursa olsun, insana "önemli olduğunu" hissettiriyordun. İlk tanıştığın birisini öncelikle dinliyor, sonra konuşturmaya çalışıyor ve yorum yapması için zorluyordun. İnsancıl duygularla hareket ettiğin, "insanların değişebilirliğine" ve kendi ikna gücüne güvendiğin için, karşıdaki kişinin MGTV'li ya da sürekli barlardan çıkmayan biri olması veya hayatında Fenerbahçe'yi tutmak dışında hiçbir özelliğinin olmaması farketmiyordu senin için. Uğraşılırsa kesin kazanılırdı! İnsanlar, hatta devrimciler varolan kalıpları kırmalıydı. Yaptığı en ufak bir şeyin bile nedenini bilmeliydi.

Politik tartışmalar dışında yaptığımız konuşmaları hatırlıyorum. "İnsan anne ve babasını sever mi ya da sevmesi gerekir mi?" Bu soru bana çok garip gelmişti. Düşünmüştüm. Tabii ki insanın anne ve babası, sevmesi gerekecek herhalde... Sen, aradaki feodal bağın yetmediği, doğurup büyütme zorunluluğunun ötesinde sevmeyi gerektirecek başka ortaklıkların da olması gerektiği üzerine birçok şey anlatmıştın. O an seni çok olumlamasam bile, yine de şaşırmıştım. Bir başka tartışmamız ise ağlamak üzerineydi. Ağlamak zayıflık değildi. Tıpkı doyusuya kahkahalarla gülebilmek gibi insani bir duyguydu ve güzeldi.

En yakınındaki insanları geliştirebilmek için olağanüstü bir çaba sarfederdin. Yazı yazmamak için direndiğim bir dönemde yazmam için saatlerce uğraşmış, yazdığım üç satırı normal standartlarda bir yazıya zorla çevirtmiş ve sonrasında ben yazmamak konusunda inat

edince, tavla oynamayı önermiştin. Bu bende bir rahatlama yaratmıştı ki, tavlada bahse girildiğini hatırlattın. Senin şartın yenilenin yazı yazması olmuştu. Böylelikle tavladan iki yazı çıktı. Biri senin, biri benim...

Çevrendeki insanların büyük çoğunluğu küçük-burjuva kökenden geldiği için, bizim bunalımlarımızla uğraşmak da sana düşerdi. Beraberinde gri, siyah, beyaz teorileri ürettirdin. Beyaz düzeni temsil ederdi, siyah devrimi... Gri ise, düzenin içinde kalıp, devrime olabildiğince katkı yapmak anlamına geliyordu. "Siyah olamıyorsanız hiç değilse gri olun ki, bir parça katkınız olsun devrime", derdin. Ancak bana gri olma hakkını kesinlikle tanımazdın. Ya siyah olacaktım, ya da beni sen öldürecektin (düzenin içinde ölümümü görmek istemediğin için)...

Partiye ihanetimde (bırakıp gittiğimde) bile, beni ilk gördüğünde söylediğin "seni çok özledim" sözü çok garip gelmişti. Çünkü hak etmiyordum. Sonrasında günlerce sabahlara kadar konuştun benimle. Okulu bırakmam için onca konuşmalara ek olarak fiili müdahalelerde bulunmaya başladın. Kantinde beklemek gibi. Çünkü seni orada bırakıp ne derse, ne de sınava girmem mümkün olabilirdi. Kazanmak zorundaydın; sadece devrim adına değil, dostluk adına da...

Ümraniye'de görüş sırasında "evlenelim" dediğinde ilk başta garipsedim. Bir anda durup dururken... İkna süreci 5 dakikayı bile geçmedi. Hem zaten seviyorduk birbirimizi ya da tanımak için ek zamana ihtiyacımız yoktu. Niye evlilikti peki? Bir tek açık görüş yapabilmek için değer miydi, değmez miydi? Tabii ki değerdin. Ancak gerek kalmadı. Dışarıda nikah memurunun sözlerine biz yenilerini eklemiştik:

*“İyi günde ve kötü günde
hastalıkta ve sağlığa
tasfiyecilik yıllarında ve barikat günlerinde...*

yaşarken ve cesetken” birlikteydik.

En son isteklerinden biri bir çocuğunun olmasıydı. Mavi gözlü, kıvırcık saçlı, ufak bir kız çocuğu... Gerçekleşip gerçekleşmemesinden bağımsız olarak, düşüncesi bile seni mutlu etmeye yetiyordu. Ancak bu fikre sert bir şekilde karşı çıkan Habip yoldaş olmuştu (4 çocuk sahibi olarak!)

Ölümünle bu kadar çabuk yüzyüze kalacağımı beklemiyordum. Devletin katliamcı yüzünü, cezaevlerine yönelik politikasını bilmeme rağmen, senin ölümün dışarıdayken sana çok yakın, içerideyken uzak geliyordu. Ancak sen sözünde durdun. İstedığın gibi 27 yaşında, 12 Aralık ‘99’a az bir süre kala “vuruşarak öldün”. Yaşamın kadar ölümünü de erdemli kıldın.

Şimdi sıra bizde... Hoşçakal dostum, sevgilim, yoldaşım!

M.elek Altıntaş

“En önde savaşmanın onuru sizin”

*“İşçi sınıfının üretici ve yaratıcı
gücünün bir simgesi”*

Sevgili Habip yoldaş,

Sana dair yazmaya gücüm yeter mi, bilemiyorum. Sözcükler, imgeler zayıf kalacaktır seni anlatmaya, biliyorum. Ama tüm gücümü zorlayarak, sözcüklerin ve imgelerin taşıdığı anlamları okurların hayal gücünün zenginleştireceğini umut ederek başarmalıyım bunu. Sana dair bildiklerimi, birlikte yaşadıklarımızı yazmalıyım.

Katil sermaye devletinin saldırı haberini duyduğumda aklıma ilk sen geldin. 7 kişinin öldüğünü kuru bir sesle duyuran TV spikerlerine karşı büyük bir kin duydum. Bu saldırıya en önde ölüm pahasına direneceğini düşündüm hemen. Yanılmamıştım. Senin kıskanç ve bencil olduğun tek şey buydu. Komünist hareketin ilk şehitlerinden olmaya and içmiştin sanki. En önde dövüşmenin onurunu

kimseye bırakmak istemiyordun.

Yazmaya başlamadan önce, seni ilk nasıl tanıdım diye düşündüm uzun süre. Ama çok net anımsayamadım. '94 sonbaharının son günlerinden biriydi. Birdenbire girivermiştin bölge çalışmasına. İlk anımsadığım, bölge çalışmasına bir an önce hakim olmak ve çalışmayı ilerletmek için yaptığımız toplantı oldu. Bölgede devam eden bir fabrika direnişine müdahalenin sorunlarını tartışmıştık. Bir bildiri kaleme almıştık. Sen çoğaltına işini üstlenmiştin. Belki de yeni tuttuğun eve henüz yerleşememiştin bile. Bildirilerin yerine ulaştığını söylediğimde gözlerindeki parıltıyı hiç unutamam. İşçilerin bildirilere tepkisini sormuştun hemen. Sözlü propaganda konusundaki eksikliği eleştirmiş ve bir dahaki müdahale için bu konuda şimdiden hazırlık yapılması gereğini dile getirmiştin.

Bölge örgütünün uzun süredir ilgilendiği ama somut bir ilerleme sağlayamadığı işçi ilişkileri ile tanışmak istemiştin. Ve bir de zor durumda gidebileceğin bir kitle ilişkisi olup olmadığını sorup, tanıştırmamı istemiştin. Bu kitle ilişkisine giderken otobüste yaptığımız sohbeti anımsıyorum. Ben, sadece ailenin gençlerini tanıdığımı, benim devrimci olduğumu bilmediklerini söyleyip, “evlerini devrimcilere açmalarını nasıl sağlayabiliriz bilmiyorum”, dediğimde, sen gülümsemiş ve birkaç sorudan sonra bunun “hiç de zor olmayacağını” söylemiştin. Gerçekten de zor olmadı senin için. Bir süre sonra bu sıradan kitle ilişkisini devrimcilere kapılarını açan bir aileye dönüştürmeyi başardın.

Yeni tuttuğun evde tek battaniyeyle, sobasız bir şekilde kışı geçirmeye çalıştığını öğrenen bir yoldaşın bize bunları anlatıp sana ek para verdiğini söylediğinde, yüzün kızarmıştı. Sanki seni çok zor bir durumda

bırakmış gibi...

Bu süreçte ben bölgeden ayrılmak zorunda kalmıştım. Seni ve bölge çalışmasını yayınlardan izliyordum. Bizim uzun süreden beri ilgilendiğimiz işçilerin fabrikalarında örgütlenmesine önderlik ettiğin müdahaleleri okudukça kendime kıızıyordum. Sen büyük bir inançla, her işçinin ve her imkanın doğru müdahale edildiğinde devrimcileştirilebileceğini gösteriyordun bizlere.

Komünist bir işçi önderi olarak işçi ve emekçilerin dilinden çok iyi anlıyordun. Onların yaşamını yakından biliyor, kuşklarını ve korkularını inanca ve cesarete dönüştürmenin bir yolunu mutlaka buluyordun. Senin önderliğindeki bölge örgütü büyük bir enerji ve coşkuyla çalışıyordu. Çalışmaların planlanmasına komitenin bütün bileşenlerinin aktif olarak katılmasını sağlıyordun. Pratik yönünde de en militan tarzda görev alıyordun.

3. Genel Konferans sonrası dönemde benim çalıştığım bölgenin yöneticiliğini de üstlenmiştin. Bölge çalışmasına konferans sonuçlarına göre yeni bir ivme kazandırmanın hazırlıklarını yapıyor, ilk adımlarını atıyorduk. Bir yoldaşın randevusuna gelmediğini öğrendiğimde bir terslik olduğunu anlamıştım. Çünkü seni randevudan alıkoyacak tek bir şey olabilirdi. Düşman saldırısı. Kapsamlı bir operasyonda alındığını bir süre sonra öğrendik. Operasyon öncesi yoğun takibi bizim bölgeye taşımamış olduğunu konuşup bu konudaki titizliğini övmüştük. İşkencecilere kan kusturacağından emindik. Düşmanın tüm engellemelerine rağmen devrim ve sosyalizm davasının haklılığından ve başarıya ulaşacağından emin olduğumuz kadar.

Seni tekrar yazılarından izlemeye başladım. “Tekoşin yoldaş” işçi ilişkilerimizin de dilinden düşmüyordu. Seni tanıyabilmiş olanlar haklı bir gururla bunu ifade edip,

hayranlıklarını her fırsatta dile getiriyorlardı.

Cezaevinden çıktıktan sonra bir başka çalışma bölgesinde yolumuz bir kez daha kesişti seninle. Bacağında bir kurşun yarası vardı bu kez. Ciddi bir tedaviye ve bakıma ihtiyacın vardı. Ama sen sanki gribe yakalanmış gibi davranıyordun. Uzmanların tavsiye ettiği beslenme listesine uyman için seni uyardığımda, “yoldaşlar bunları yiyemiyorlar, benim boğazımdan zor geçer” diyordun. Yaralı halinde bile bir ayrıcalık istemiyordun. Bacağındaki yaranın acısını artık kırmızı reçeteli ağrı kesiciler bile dindiremiyordu. Ama sen bir kez bile ağrıdan şikayetçi olmadın. Tahrip olan sinir uçlarını onarmak ve kas erimesini engellemek için fizik tedavisi görmen ve düzenli özel egzersizler yapman gerekiyordu. Tedavi süresince sana refakat etmeme bile izin vermedin. Bir an önce koltuk değneklerini atıp çalışmalara katılmak istiyordun. Evet, kısa bir sürenin sonunda bedenini zorlayarak koltuk değneklerini attın ve dört elle çalışmaya sarıldın.

Aksayan ayağıyla 1 Mayıs mitinginde parkart asmaya çalışan bir yoldaşa saldıran sivile tekme tokat girişimini ve yoldaşı ellerinden kurtarmak için ilişkileri organize etmeni hiç unutamiyorum.

Kısa bir süre sonra yine gözaltına alınmıştın. Ama bu kez sana çok kızmıştık. Bile bile kendini riske atmıştın. Bu illegalite ihlali seni yaralı olarak tekrar düşmanın eline düşürmüştü. Yaralı bacağına yüklenip seni sakat bırakabiliyorlardı. Bir kez daha düşmana kan kusturacağından emindik. Cezaevine girer girmez ölüm orucuna katıldın. Senin için içerde veya dışarda olmak hiç farketmiyordu. Kavganın en önünde yerini hemen alıyordun. Cezaevinde de bir an bile boş durmuyordun. İşkencede zayıf davrananlara destek oluyor, onları

devrim davasına yeniden kazanıyordun. Adli tutuklulara ulaşıp onları da etkiliyordun.

Sen işçi sınıfının üretici ve yaratıcı gücünün bir simgesiydin. Hiçbir şeyi birilerinden hazır halde beklemiyordun. Yoktan varetmesini biliyordun. En kötü malzemedен parlak bir yıldız yaratabiliyordun. Son olarak da düşmanın teslim alma saldırılarının karşısında bedenini siper ederek çıtayı iyice yukarılara taşıydın.

Çocuklarından ve ailenden hiç bahsetmemiştin bana. Özel sorunlarıyla meşgul etmek mi istememiştin, yoksa yaptığın fedakarlıkların bilinmesini mi istememiştin, bilemiyorum. İzmir'de komünist hareketin efsaneleşen kahramanının sen olduğunu da çok sonradan öğrenebildim ancak. Yaptığın fedakarlıklar ve işler senin için doğal bir görevdi, sözünü etmeye değmezdi. Bunlar üzerinden övgüler almak yaralardı seni belki de.

Devrim ve parti davasına verdiğin emeği, bıraktığın mirası her ne pahasına olursa olsun korumaya ve geliştirmeye söz veriyoruz.

Şehitlerimizin adı devrim ve parti davasının andı olacaktır. İşçiler, emekçiler ve ezilen milyonlar partimizin önderliğinde ayağa kalktığı zaman, işte o zaman, en önde yine sizler savaşıacaksınız. En önde savaşmanın onuru artık sizindir.

“Gençlik enerjisinin ve yaratıcılığının sembolü”

Sevgili Ümit yoldaş,

Ne yazık ki seni Habip yoldaş kadar yakından tanıyamadım. Aynı bölgede hiç çalışamadık seninle. Ama sana dair de söyleyebileceğim şeyler var. Enerji dolu, kıpır kıpır genç yoldaşıydın sen bizim. Akın'ımız...

Klasik devrimci tipinin dışında bir görünüşün ve davranışın vardı. Somurtkan görmedim seni hiçbir zaman. Sürekli neşeli ve konuşkan... İddialı ve hırslı... Cesur ve atılgan... Girdiğin her ortamda dikkatleri üzerine çekmeyi başarıyor ve çevrendekileri etkilemesini biliyordun. Genç olmana rağmen utangaç ve çekingen değildin hiçbir zaman. Tersine, sürükleyici ve şaşırtıcıydın.

Türk solundaki düşünce tembelliğine çok kızılıyordun. Bizlerin de okuduğumuz şeyleri bütün yönleriyle irdelememiz gerektiğini savunurken, “roman okur gibi politik ve teorik yazılar okunmaz” diyordun. *Kızıl Bayrak*’ta çıkan bir yazıdaki eksikliklerin dikkatimi çekip çekmediğini test etmiştin bir gün. “Kadroların yazıları yeterince iyi incelemeyi” düşüncesine kanıt olmuştu bu sorgulama.

Seni en son gördüğümde “çok neşeli görünüyorsun, seni kıskanıyorum” dediğimde, “ben her zaman neşeliyimdir” yanıtını vermiştin. Ve sıkı sıkı sarılıp, bir gün mutlaka görüşürüz diyerek vedalaşmıştık.

Gençlik enerjisinin ve yaratıcılığının sembolü olarak parti ve devrim davasında yaşayacaksın. Sana kıyan vahşi, barbar sermaye düzenini yıktığımız gün, işçi sınıfının alnında parlayan kızıl yıldızlardan biri olacaksın.

Yoldaşınız...İzmir

O günümüz Babuşkinler'indendi...

Habip yoldaşın yaşamı bir mücadele manifestosuydu

Birkaç arkadaşla oturmuş sohbet ediyoruz. Telefon çalıyor ve Ankara Merkez Kapalı'ya saldırı olduğu haberini alıyoruz. Telefon çalıyor ve arkadaş şehitlerin de olduğunu söylüyor. O an beynimden kaynar suların indiği hissine kapılıyorum. Hemen Habip yoldaşı düşünmeye başlıyorum. Birden birlikte geçirdiğimiz anılar bir şerit gibi gözlerimin önünden geçiveriyor. Kalp atışlarım hızlanıyor. İçimden “ne olur o olmasın” diyorum. Aradığımız yerlerden gelen cevaplarda bazen yaralı olarak geçiyor ismi, bazen de öldüğü söyleniyor. Yaralı olduğunu duyunca tarifsiz bir mutluluk yaşıyorum. Bencilce belki ama içimden hep “O yaşamalı, çünkü en çok hakedenlerden yaşamı o” sözleri geçiyor ve hala sağlıklı bir haber alamıyoruz. Fakat ben hep umutlu

olmaya, onun ölmediğine inanmaya çalışıyorum.

Aslında saatler ilerledikçe yaşananın sıradan bir saldırı değil, katliam olduğunu öğrenmiş ve umutlarımız zayıflamıştı. Ama yine de yaşadığım duygusal şokun etkisiyle hep “hayır olamaz”a inandırmaya çalışıyordum kendimi. “Bunu da atlatacaktır. Bu iradeyi bugüne kadar hiçbir güç altemedi. Yine altememeyecekler”di. Saatler ileri saymaya devam ediyor ve artık gelen haberlere duygularım karşı koyamaz hale geliyor. Habip yoldaş, evet o sarsılmaz dava adamı artık yaşamıyor. Müthiş bir kin ve öfke seli kaplıyor bütün bedenimi. “Alçaklar! Namussuzlar!” diye avazım çıktığı kadar bağırarak istiyorum. Müthiş bir eziklik hissediyorum aynı anda, onun öğrencisi olmadığım için kendime kızıyorum. Kendimden tiksine başlıyorum. Onun masumane yüz çizgileri, mavi çakır gözleri, o her aklıma geldiğinde bunu daha da yoğun yaşamaya başlıyorum. “Ona ihanet ettim, ona layık olmadım” diyorum. Ve bunları her düşündüğümde bütün bedenimle sarsılıyorum.

Onu ilk gördüğümde aramızda kısa bir diyalog geçmişti. “Herhalde burjuva bir aileden” diye düşünmüştüm. Berrak ve beyaz yüz hatları, kibar bir dili vardı. Kafamdaki kaba şablonlardan dolayı onu böyle değerlendirmiştim. Onun komünist bir işçi olacağı aklımın ucundan bile geçmemişti.

Bundan birkaç ay sonra şanssız bir operasyonda düşmanın eline düşecekti. 13 gün birlikte emniyette kaldık. Biz iki arkadaş düşman karşısında zayıf davranmış, devrimci kimliğimizi koruyamamıştık. O ise hiçbir yaptırımı kabul etmemiş, işkencehaneden başı dik çıkmıştı. Habip yoldaşla asıl birlikteliğimiz bundan sonra, yani cezaevinde başladı.

Cezaevine gider gitmez ilk işi ise bizi yeniden

davaya kazanmak çabası oldu. Gördüğü işkencenin yarattığı tüm tahribata rağmen o, koğuşa adımıımızı attıktan birkaç saat sonra bizimle konuşmayı tercih etmişti. Ona olan hayranlığım o anda başlamıştı zaten. Mütevazi tutumu karşısında şaşkınlık yaşamıştım. Zayıf davrandığım için sekte bir yaklaşımla karşılaşacağını zannediyordum. Karşımdaki kişi ise beni yeniden devrimciliğe kazanmaya çalışıyordu. Bu tutum karşısında bütün bedenimle müthiş bir sarsıntı yaşamıştım. Konuşmasında şöyle demişti: “Buraya kötü bir sınav vererek geldiniz. Artık geçmişini unutmaları, herşeye sıfırdan başlamalıyız.”

Kısa zaman içerisinde onu yakından tanıyacaktım. Tanıdıkça da hayranlığım daha da artacaktı. Sadece ben değildim bu duyguyu yaşayan. Farklı siyasal çevrelerden insanlarda da güçlü bir saygınlık yaratmıştı gider gitmez. Sarsılmaz dava bilinci, çalışkanlığı, görev ve sorumlulukları karşısındaki hassasiyeti, insani ilişkilerdeki içtenliği ve samimiyetiyle tüm insanları etkileyen, kendisine hayranlık duyulan biri haline gelmişti. O, yeri geldiğinde devrimin kararlı bir militanı, yeri geldiğinde de sohbetine doyumsuz espri ustasıydı. İyi bir dert ortağıydı da. İnsanlar büyük bir rahatlıkla ona kendilerini açıyor, sorunlarını anlatıyorlardı. O, başka bir çevreden olup olmadığına bakmadan herkese yardımcı olur, sorunlarını paylaşır, yardım elini uzatırdı.

İnatçıydı. Onun için her söz bir eylem manifestosuydu. Söylediklerini mutlaka yapar, yaptıklarını ise bir görev bilir, lafını dahi etmezdi. Bir kez olsun kendisine paye biçtiği olmamıştı. Kendisini devrimin bir hamalı sayar, omuzlarına yük almaktan kaçınmazdı. Bunu yaparken asla mütevazi kimliğinden ödün vermezdi. Tersinden her zaman eksik ve yetersiz

olduğunu söylerdi. Bir toplantımızda şöyle demişti: “Yoldaşlar beni neden eleştirmiyorsunuz? Bu beni çok rahatsız ediyor”.

Onda kompleks namına hiçbir şey bulunmazdı. Mücadelenin ve davanın sorunlarıydı onu yalnızca ilgilendiren. Bunun dışında hiçbir kaygısı ve hesabı olmaz, yalnızca hareketin problemlerine kafasını yorardı. Bazı anlarda onu kaygılı ve düşünceli görürdüm. O zaman kendi kendime şöyle düşünürdüm: “Yine siyasi bir sorun herhalde”. Ve sonra öyle olduğu ortaya çıkardı.

Yalnızca içerinin değil, dışarının sorunları da onu yakından ilgilendirirdi. Gazeteye düzenli yazıların yazılması için müthiş bir performans sergilerdi. Bunun için yazı yazmamızı mutlak surette sağlar, hiç yorulmadan üzerimizde basınç oluştururdu. Sabır ve sebat gösterir, bununla adeta insanı utandırır ve yaptırmak istediğini mutlaka yaptırırdı. Bir iş yapılana kadar arkasını bırakmaz, gerekirse bunu aylarca tartışma konusu yapardı. Bu çabaları sonuç vermiş, bizi yeniden mücadeleye kazanmayı başarmıştı.

Çok yönlü biri olması onu daha da mükemmel kılırdı. Örneğin futbol oynamaya bayılırdı. Onu futbol oynarken görmek insana haz verirdi. Futbolu tekniğiyle bilmez, ama tıpkı mücadelede olduğu gibi korkunç bir hırsıyla oynardı. Çoğu zaman hızını alamaz, ayaklarıyla duvara tırmanırdı. O an herkes kahkayı basardı. Oyunda asla sinirlenmez, bunun yapılmasından nefret ederdi. Devrimcilerin basit bir oyun için birbirlerine öfkelenmelerine tepki duyduğu için bir ara futbol oynamaya ara vermişti.

Koğuştta oturmuş sohbet ettiğimiz bir anda koğuşt mazgalı açılmış ve gardiyanların “Habip Gül tahliye”

sözleri duyulmuştu. O an kalbimden vurulmuş gibi olmuşum. Onsuz cezaevi yatmak düşüncesi çok acı geliyordu ve içimi tarifsiz bir yalnızlık duygusu kaplayıvermişti. Dalından koparılmış bir meyve gibi çaresiz hissediyordum kendimi. Bir yandan da onun özgürlüğüne kavuşmasının sevinci içindeydim. Ancak birincisi daha ağır basıyor, “sırası mıydı şimdi bunun” diyorum. Hüzün bütün hücrelerimi esir alıyor adeta. Ağlamak, boşalmak istiyorum. Fakat yapamıyorum. Onun geride çaresiz insanlar bıraktığı düşüncesine kapılmasını istemiyorum. Veda anı birbirimize sarılıyoruz. Boğazım düğümleniyor, bütün bedenim kasılıyor. Hep öyle kalsın, hiç ayrılmayalım istiyorum. Bu karışık duygular içerisinde ondan ayrılacak ve bir daha onu göremeyecektim.

Habip (Nevzat) yoldaşın yaşamı bir mücadele manifestosuydu. O komünist hareketin Kutup Yıldızı, proletaryanın günümüzdeki Babuşkinler’indendi. O bir gelenek abidesi olarak çoktan komünist hareket saflarında taht kurmuştu. Şimdi ise ölümsüzleşerek ismini hafızalara bir daha silinmemek üzere kazıdı. Onu yaşatmak komünist parti saflarında yerimizi almaktan geçiyor. Partili mücadeleye katılmaktan geçiyor.

Yaşasın direniş, yaşasın zafer!

Devrim şehitleri ölümsüzdür!

Güney’den bir yoldaşın

Dünyaya her zaman gururla bakan bir komünist devrimci...

Urallı delikanlı Sverdlov'u okudunuz mu? Okuyun ve karşılaştırın Habip'le. Büyük benzerliği göreceksiniz. Eksik olan belki de tek şey şu: Sverdlov devrimi gördü. Oysa Habip yoldaş devrimi göremeden "uğruna tereddütsüz öldüğü davayı" bize miras bıraktı. Tıpkı Bolşevik devrimci Babuşkin gibi...

Tarihte kaç kişi nüfus kimliğiyle değil de, devrimci kimliğiyle/ismiyle böylesine özdeşleşmiştir? Nevzat Çiftçi, HABİP GÜL... Ya da Tekoşin, Sidar...

İlkokul mezunu olan Habip eğitime kavganın içinde, döğüşerek devam etti. Kavga okulunda okudu ve diplomasını partiden aldı. Mezun olduğunda diploma notu parti MK üyeliğiydi. Ölüme hep gülerek koştı ve kışkandırırçasına Ümit'le birlikte ipi ilk önce

göğüslediler.

Bir kez daha “aşk olsun!” Zaten hep ilklerin içinde yer aldı. Komünist hareketin yediği ilk operasyonda onun da ismi vardı. Düzeni yıkma işine Kemalpaşa Cezaevi'nin duvarlarını delerek devam etti.

Çocukken köyde Ayşe isminde bir eşekleri varmış. Bir gün eşeğin kıçına DHB (Devrimci Halkın Birliği) yazısını kazımış. Nedenini sorduklarında; “Siz duvarlara yazıyorsunuz, kimse görmüyor. Eşek her tarafı dolaşiyor, ben de eşeğe yazıyorum. Böylece herkes görüyor” demiş.

Köylüler o zaman da polisi sevmiyorlarmış. Bir gün köye yavru köpekler getirilmiş. Aynı tarihlerde o köyde ilk defa bir kişi polis olmuş. Bu yüzden Habipler köpeğin ismini polis koymuşlar. Habipler köpeğe seslenirken, gel polis-git polis dedikleri için, köpek de alışmış.

Ve 12 Eylül günleri gelmiş. Bir gece kapı çalınmış. Gelen bir TİKKO gerillasıymış. Köyden çıkması gerekiyormuş. Köyden çıkarmak için babası gerillayı yanına almış ve kimsenin bilmediği bir yolu kullanarak uzaklaşmaya başlamışlar. Dere kıyısına gelmişler. Bu sırada “polis” de onları takip ediyormuş. Babası “polis”i görünce “polis, benim” demiş. Köpeği göremeyen gerilla polisin geldiğini zannetmiş ve dereye atlamış. Suyun en azgın yerine atladığı için boğulmaktan zor kurtulmuş. Çok sonraları aile fertleriyle karşılaşan gerilla olayın aslını öğrenmiş. Bu da Habip'in köpeğinin öyküsü...

Habip yoldaşın ilk isyanı köyde ağaya karşı olmuş. Henüz ilkokula gidiyormuş. Köylüler ağanın tarlasını sürer, ağanın sürüsüne de kendi sürülerini katarak sırayla otlatırlarmış. Habip bir gün, ağanın sürülerini niye kendi çocukları otlatmıyor diyerek, sürüyü diğer hayvanlardan

ayırmış...

Ve ilk cezaeviyle tanışma... Henüz 17 yaşındayken memleketinde bir kız kaçırma olayı... Arkadaşı "birbirimizi seviyoruz" diyerek yalan söylemiş, Habip bu yüzden yardım etmiş. Ancak bunun doğru olmadığı anlaşılmış ve kız kaçırıldıktan sonra geri dönmüş. Habip en çok kendisine kızmış ve olayı her hatırladığında üzülürmüş. Bu yüzden bir ay cezaevinde yatmış. (O kız sonradan PKK saflarında gerillaya katılmış ve şehit düşmüş.)

'91'de işkenceyle ve Buca Cezaevi'yle tanışmıştı. Yaklaşık bir yıl Buca, 3-4 ay Urla ve bir yıl Kemalpaşa Cezaevi'nde kalmıştı. Hapis cezası bitip, para cezası için zindanda yatıyorken, '93'te "duvarlarınızı deldik, düzeninizi de yıkacağız" diyerek özgürlük eylemini gerçekleştirmişti.

Kısa bir süre sonra Adana'da düşmanın karşısına ilk kez Habip Gül ismiyle çıkmış ve işkencecileri bozguna uğratmıştı. '95 Nisan'ında, bu kez İstanbul'daki karargahlarında işkencecilere diz çöktürmüştü. 8 ay sonra dışarda kaldığı yerden devam etmişti mücadeleye.

Ve son olarak '96 Mayıs ayında Ankara'da kurşun yarasıyla birlikte yakalanmıştı. Yakalanmadan önce ablasını aramış, eğer ölürse kızıl bayrağa sarılarak gömülmek istediğini vasiyet etmişti. İçeri girer girmez SAG ve ÖO savaşımına en ön siperde katılmıştı.

Örgütlü mücadelesinin büyük çoğunluğunu cezaevlerinde geçiren Habip yoldaş, farklı isimlerle yakalandığından dolayı ailesiyle, çocuklarıyla (4 çocuğu var) yıllarca görüşmemişti. Ailesi, akrabaları Adana'da yakalandığını, Malatya Cezaevi'nde yattığını bile yıllar sonra öğrenmişlerdi.

Habip yoldaş ve arkadaşları Kemalpaşa Cezaevi'ndeyken koğuşlarına giren bir muhabbet kuşunu beslemişler. Anlatılanlara göre, bu kuş Habip cezavinden firar ettikten bir gün sonra bir daha ortalıkta görünmemiş. O da firar etmiş!

Habip Gül'ü devrimci geleneklere uygun bir şekilde uğurlamak için Helvacı Köyü'ne gelmek isteyen insanlar köy girişinde gözaltına alınmışlardı. Ve mahkemenin kararı açıkladığı üçüncü gün, mahkeme salonunda, gözaltındakilerin, askerlerin ve adliye görevlerinin şaşkın bakışları arasında bir kuş kanat çırpıyordu. Bütün çabalara rağmen mahkeme salonunu terketmeyen bir kuş... Biraz idealizme kaysa da, hoş bir rastlantı. Kim bilir, belki de yıllardır Habip yoldaşı arıyordu ve şehit düştüğünü öğrendiğinde güneşe taşınırken izlemişti onu... Ve sonra da onu yüreklerine yazdıkları için yargılananları seyretmeye gelmişti. İdealizme kaysa da, yine de güzel bir düş...

26 Eylül'de Ulucanlar'da Ümit yoldaşı ve diğer 8 yoldaşıyla birlikte, yaşamın uğruna ölünebilecek bir şeyler olduğu zaman anlamlı olduğunu gösterdi bize.

Şimdi burada bir kez daha yineliyoruz;

“Ölüm gülerek koşan genç savaşçılara!..”

26 Eylül'de kurşunlanan, parçalanan sadece siz değildiniz. Düşlerimizdi, gülüşlerimizdi. Ama umuda yine kurşun işlemedi. Bayrağımız şimdi daha da kızıl, çünkü onda “ölüme gülerek koşan genç savaşçılar”ın kanı var. O gece, Ulucanlar'da “uğruna tereddütsüz ölünebilecek dava” sahnelendi. Fotomontaj yoktu, dublör yoktu, hile yoktu... Herşey gerçektir. Sadece alçaklığı vardı düşmanın. Belki çoktular, belki en modern silahlara sahiptiler. Ancak tarih karşısında sadece figürandılar. Sonucu değiştirmeye güçleri yoktu. O gece

yıldızlar da şahitti; “tereddütsüz ölünebilecek dava” için start verilmişti.

Gülüşümüze kurşun sıktılar, yaraladılar. Ve öğrendik yaramıza merhem diye kavgayı basmayı. Reçetemize kanınızla “Parti” yazdınız. Tereddütsüz sahip çıkacağız. Düşman bedenimizin en hassas yerinden yaralayarak yüreğimizi kanattı. Ama şimdi daha güçlüyüz. Zira bu yara asla kapanmayacak. Unutmayacağız!

*Yolun düşerse kıyıya bir gün
ve maviliklerini enginin seyre dalarsan
dalgalara göğüs germiş olanları hatırla
Selamla yüreğin sevgi dolu
Çünkü onlar fırtınayla çarpıştılar
eşit olmayan savaşta
ve dipsizliğinde enginin yitip gitmeden
sana liman gösterdiler uzakta.*

Berenger

Kızıl Bayrak/İzmir

Senin ardından hep seninle!..

*“Mücadelecinin, devrimcinin kalbi çeliktendir.
Acıyabilir ama asla affetmez.” K. Marks*

Seni nasıl anlatmalı, nereden söze başlamalı. Hangi kelimelerle ifade etmeli. Gecikmiş bir yazı biliyorum. Yaşanılan on ayı, emeğinin on ayını anlatmak, seni senden sonra anlatmak kolay değil Ümit yoldaş.

Seni, direnişin adı, burjuvazinin ölüm tamtamlarını çaldığı fakat kendi mezarını kazdığı Ulucanlar'da tanıdım. *“Geç değil, yeniden başlamalı, yeter ki kararlı olunsun, halaya katılmak için geç kalmış sayılmazsın.”*

Gelişimin ardından ilk öğretimdi bu cümlelerin.

Anlatımların bizden, yaşanılanlardan, kendinden bir parçaydı. Öğreticiliğin herşeyi canlı kılıyordu.

Somutladığın örneklere şaşırıyor, 27 yaşında birisi için bu kadar bilgi fazla diye düşünüyordum. Öğrenilenlerin hiçbirinin yaşa, yere göre fazla olmayacağını öğrettin

bize.

Sonra sınırsızca gülebilmeyi yürekten.. Ardından dinlemek seni şiir dilinden... Dost omuz başını, güneşi yanında bilmek... Bunlar da öğretinin bir parçasıydı. Bütün mekanlarda senden bir şeyler öğreniyorduk.

Ve işte o yerlerden biri... Tarih 16 Mart'ı gösteriyor. İlk mahkememize çıkıyoruz. Tarihin çöplüğünde yerini alacak bir haine, "*Hainlerden hesap sorulacak!*" diyerek, sonunu gösteriyorsun. Düzenin kolluk güçleri haini korumak için çırpınıyor. Jandarmalar saldırıyor ardısıra. Ve sen Ümit yoldaş, sen siper, sen barikat oluyorsun bizlere. Bir saat boyunca yapılan saldırıya geçit vermez çelik oluyorsun. Her darbeye sen daha sert, daha kararlı kenetleniyorsun önümüze. Düşman karşısında militan duruşunla sembolleşiyorsun. Partinin emeğinin kıskançlıkla savunucusu olmayı öğreniyoruz senden.

Habip yoldaşın yüzü ise görülmeye değer! İşkence izleri çok belirgin olan yoldaşlara bakışında evladını, gözbebeğini bütün kötülüklerden sakınmaya çalışan bir ana gibi...

Her anı insanın kendisini dönüştürebilmesi için kararlı olmayı öğretmekle geçti on ayın.

Gün 26 Eylül'e evriliyordu. Saatler sabahı gösterirken, Ulucanlar direnişin adı oluyordu. Sermaye sınıfına hakettiği çöplükteki yerini göstermenin adı. Ümit'le, Habip'le, Abuzer'le, İsmet'le, Halil'le, Mahir'le... Ateşi kanıyla tutuşturmanın adı oluyordu.

Burjuvazi, cephaneliğindeki bütün silahını kuşanıp gelmişti Ulucanlar'a. Bütün kinini kusuyor, vahşetini tarihin en karanlık sayfalarına yazıyordu.

Bizim ise kuşandığımız, işçi sınıfının ve emekçilerin haklı davası idi. Silahımız ideolojimiz, yol göstericimiz partimizdi. Direnişimize ışıktı bütün bunlar. Elllerinde

işçilerin, emekçilerin, devrimcinin kanı olan cellatlarla sabaha kadar sloganlar atarak çatışıyoruz. Dışardan durmaksızın silah sesleri geliyor. Aylar öncesinden burjuvazi Ulucanlar'ı hedef göstermişti. Ve şimdi bütün pervasızlığıyla karşımızda. Gaz bombası, biber gazı, kalasları, copları, kimyasal imha maddeleri, ateşli silahları... Yani insanlığı, insanca değerleri yoketmek adına neyi icat etmişlerse kullanıyorlar. Kullandıkları her silah bizim direnişimiz ve başeğmez tavrımız karşısında çaresiz kalıyor. Bunun yarattığı etki korkmalarına neden oluyor cellatların.

Gün sabaha evriliyor. Saat 08:00'e yaklaşırken, bu kanlı işkence, götürdükleri görüş yerinde devam ediyor. Otomatik silah sesleri durmak bilmiyor. Sloganlarımız ise nefesimizin son sınırını da aşarak yükseliyor. Öğleden sonrasını gösterirken saatler, rütbeli subaylardan biri büyük bir kinle yoldaşları katlettiklerini söylüyor. İnanmak istemiyorum. Fakat doktorların açıklamalarından gerçek olabileceğini düşünüyorum.

Akşam çırılçıplak hücrelere atıyoruz. Bir yerlerden televizyon sesi geliyor, dinliyoruz. Haberlerde sıkça Ulucanlar'dan bahsediliyor. Hepimiz pür dikkat. Şehitlerimizin adını veriyorlar. Halil Türker, Aziz Dönmez, Ahmet Savran, Ümit Altıntaş, Habip Gül, Nevzat Çiftçi... Diğer hücrelerden bir siper yoldaşımızın ve yoldaşımızın sesini duyuyoruz. Bize sayılan isimleri doğruluyor. Şu anda ikisi de ağır yaralı. Fazla yormak istemiyoruz sorularımızla.

Yaşanılanları düşünüyorum Ümit yoldaş. Verilen emekleri, emeğini... Her öğretilerde titizlik vardı. Yarının güzel günlerinin tuğlası, harcı vardı. İşte böyle üretmeyi, emek vermeyi öğrendik senden. Kendi kendime yemin ediyor ve sizlere söz veriyorum, asla emekleriniz boşa

gitmeyecek diyorum. Fakat öldüğünüze hala inanamıyorum. Son bir kez görebilmek sizleri. Direnişte hepimizin bir arada olmasını, halaya durulurken omuz omuza vermeyi nasıl da isterdik. Orada bulunanların, hepimizin ortak düşüncesi idi bunlar.

Takip eden günlerde hastaneye kaldırılan arkadaşlar bir bir hücrelere getirilip atılıyor. Katliam günü yaşananları dinliyoruz. Seni anlatıyorlar. “*Haydi saldıralım, geri püskürtebiliriz*” diye haykırışın kulaklarımızda çınlanıyor. Ve sonrası büyük günü müjdeleyen bakışlarıyla, gün doğarken, şafak sökerken, güneşi ellerinle getirişini görüyoruz.

Sizler özgür doğacak çocukları müjdeliyordunuz. Acımız büyüktü. Sen ve Habip, ON güneş parçası, şehit düşmüştünüz. Senin ve Habip’in öğretileri burjuvaziye kinimizi biliyordu. Yaşanan saldırılar hergün boyutlanarak sürerken, acımızın büyüklüğü kavgamızı daha da yoğunlaştırıyor, bizi daha da çelikleştiriyordu.

Yas tutmadık, ağlamadık, sınıf kinimizi biledik yokluğunuzla. Yoldaşlar ve arkadaşlar sizleri anlatırken, sizleri hayal ettik. Habip yoldaşın, “*Biz hazırız, partinin kızıl bayrağına leke sürdürmeyeceğiz!*” deyişini... Yaşam buluyordu bu sözler, ete-tırnağa bürünüyordu. Her geçen gün sizler yeniden doğuyor, yeniden çıkıp geliyorsunuz yol göstericiliğinizle.

Katliamın ardından ikinci gün bizi zorla savcılığa çıkarttılar. Dönüşte 26 Eylül’ün, direnişin kanlı belgeleri ortadaydı. Paramparça ve tek renk kızıla boyanmış elbiseleriniz yerlere serilmişti. Kanla yazılan tarihi yok edebileceklerini zanneden cellatlar onları yakmaya çalışıyorlardı. Katliamın birinci haftasında sizleri düzenlediğimiz bir etkinlikle andık. Hep bir ağızdan Enternasyonal’i söyledik. Enternasyonal hücrelerin

duvarlarına çarpıyor, oradan cellatların yüzüne bir tokat gibi iniyordu. Cellatlar tahammül edemiyor, korkularını savurdıkları tehditlerle dile getiriyorlardı. Ulucanlar'da Enternasyonal ilk defa bu kadar büyük bir ahenk ve coşkuyla söyleniyordu.

Akşamları uzaktan gelen televizyon sesine kulak veriyoruz. Haber saatinde senden ve İstanbul'da yapılan temsili cenaze töreninden bahsediliyor. 100'den fazla insanın gözaltına alındığı belirtiliyor. "İşte" diyorum, "Ümit yaşıyor, Habip yaşıyor. Şehit düşerken yaptıkları gibi, yaşamlarında olduğu gibi, burjuvaziden hesap sormaya devam ediyorlar." Şimdi onların öğrencileri, yoldaşları daha da bir çelikleşerek sarılıyorlar kavgaya. Sizden aldıkları isyan ateşini körüklüyorlar. Yarının o eşsiz yapısına harç olmak için kararlılar. Bu bilinçle şimdi Habip olup, Ümit olup savaşıyorlar.

Çete devleti hücrelerdeki direnişimiz karşısında geri çekilirken saldırganlaşıyordu da. Yenilgileri kaçınılmazdı. 25 gün boyunca bu yenilgiyi her gün onlara yaşattık. Hücrelere atılışımızın 25. gününde, 26 Eylül direnişinin zaferinin büyüklüğü kadar olmasa da, direnişimizi zaferle sonuçlandırdık. Erkek arkadaşlar Bartın'a götürülecek, bizler de bir koğuşa yerleşecektik. Hepimizi yoldaşlardan ve siper yoldaşlarımızdan ayrılmanın burukluğu sarmıştı. Zaferin sevincini, ayrılığın hüznünü yaşıyorduk. Sımsıkı sarılıp, sloganlarımızı haykırarak hücrelerden çıktık.

Koğuşa yerleşmemiz sonrasında da saldırılar, 26 Eylül'de ve hücrelerde olduğu kadar olmasa da, devam etti. Avukat ve aile görüşlerinde arama dayatılıyor, ihtiyacımız olan malzemeler için dilekçe yazmamız isteniyordu. Mahkeme dönüşünde ayakkabı araması dayatmasına saldırılara geçit vermeyen tavrınızla karşı koyduk.

Herşeyi etle-tırnakla, yoğun bir çabayla yeniden yapılandırmaya çalışıyoruz. Herşeyi yeniden düşünüp, daha iyi nasıl yapılabileceğini değerlendiriyoruz. Bu uğraş ve çaba içerisinde sizler yolunuzu aydınlatıyorsunuz. Emeğin, emeğinizin öğreticiliğinde ilerliyoruz. Her yetkinlikte yeniden çıkageliyorsunuz.

Seni tanıdığım ilk günlerde, ne kadar farklı biri diye düşünmüştüm. Hala aynı düşüncedeyim. Şimdi seni tanıdığım kadarıyla anlatırken, öğreticiliğin biz gençlere rehber oluyor, olacak. Sizden öğrenecek, yolunuzu yolunuz yapacağız. Ve o büyük günde birlikte halaya duracağız. Yazmaya başladığın şiirini yarım bırakmayacağız. Biz öğrencilerin “*amatörce bir yaşam için profesyonelce*” savaştık, her adım bizi sizlere, yarının güzel günlerine yaklaştıracak.

Senin biricik tutkun olan devrim ve sosyalizm kazanacak!

F. Çiğdem

Uğruna tereddütsüz ölünecek bir davaya adanmış iki devrimci yaşam

İki büyük önder, Ümit ve Habip yoldaş... Uğruna tereddütsüz ölünecek bir dava için adanmış iki yaşam... Öyle ki, bize sadece yaşamlarıyla değil, ölümleriyle de yol göstermeye devam ediyorlar. Başta biz partililer olmak üzere tüm devrimcilerin bu iki komünist önderden, onların yaşamlarından süzölmüş deneyimlerden öğrenmesi gereken çok şey var. Katledilişlerinin yıldönümünde, yoldaşlarımızın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Bugün partililerin önünde duran en önemli görev, başta işçi ve emekçiler olmak üzere tüm devrimci ve ilericiilere yoldaşları anlatabilmek, onları devrim mücadelesinde “ölümsüz” kılabilmektir. Bunu başarmanın yolu, yoldaşlarımızı ölüm yıldönümlerinde anmaktan

ziyade, onların şahsında somutlanmış partili kimliği kavrayabilmekten, kendi kimliğimizde cisimleştirebilmekten geçiyor.

Bu iki önder yoldaşımız neyi başarmışlardır? Devrimci ve komünistlerin siyasal süreçlerinde yaşayabilecekleri zorlu ve çetin sınavlardan başarıyla geçmeleri midir onları birer komünist önder yapan? Elbette öyle, ama bu yalnızca bir sonuçtur. Zira onlar asıl olarak partili düzeyi yakaladıkları, bu doğrultuda süreklilik arzeden bir gelişme gösterebildikleri için komünist önder niteliğini kazandılar. Yeni bir gelenek, yeni bir kültür oluşturmak iddiasıyla ortaya çıkan bir siyasal hareketin yaşadığı her türlü gelişim ve dönüşüm sürecine eşlik ettiler ve ona müdahale ettiler.

Neydi bu dönüşüm sürecinin özellikleri? Küçük-burjuva ideolojik, politik ve örgütsel bir gelenekten kopmak, ama aynı zamanda onun devrimci yanlarını yeni bir temelde, sınıf devrimciliği temelinde varedebilmektir. Bu süreç sancısız ve kendiliğinden yaşanmazdı ve yaşanmadığını nicelerinin parti ve devrim davasından kopması gösterdi. Zira siyasal temsilciliğine soyunduğumuz işçi sınıfının durgun ve nispeten geri bir düzeyde olması, bu sınıfın devrimciliğini, kültürünü ve geleneklerini oluşturma noktasında sizin daha yoğun bir iradi müdahale çabası sergilemenizi gerektiriyor. Önderlik misyonu da kendisini burada ortaya koyuyor. Partinin sınıf kitlelerini kendi düzeyine yükseltme, partili kadroların parti faaliyetini ve çalışmalarını bu hedef doğrultusunda örgütlenme noktasında çok yoğun bir iradi müdahale çabası gerekiyor.

İşte iki yoldaşın en önemli üstünlük alanlarından biri budur. Hareketimizin saflarına katıldıkları andan itibaren, onun yaşadığı gelişme sürecine paralel olarak kendi

siyasal süreçlerini eleştirel bir gözle irdeleyebilmeleri, partinin ihtiyaçları çerçevesinde bir dönüşüme tabi tutabilmeleridir. Örneğin, yeni bir gelenek yaratma iddiasıyla çıktığımız ilk andan itibaren kadro politikamız “düşünen ve savaşan militanlar” olmuştur. Ve partili dönemde de bu politika parti tüzüğümüzün parti üyesinin hakları ve görevleri çerçevesinde belirtilmiştir. Örneğin, Habip yoldaşın yazı yazmak konusunda gösterdiği muazzam çaba ve aldığı mesafe, tüm partililere örnek olacak bir tutumdur. Zira Habip yoldaş “ilkokul” mezunudur. Ancak Habip yoldaş hep hareketin ihtiyaçları ve kendi görev ve sorumlulukları üzerinden yaklaşıyor sürece ve mahkemelerde nasıl savunma yapılmış, düzen nasıl yargılanmış, tüm bunları ondan öğreniyoruz. Yine aynı yoldaşın NATO’nun Yugoslavya’ya müdahalesi üzerine yazdığı yazı, cezaevindeki astsubay tarafından ilgiyle okunup tartışılabilir. İşte Habip yoldaşın öğrettiklerinden biri; davaya duyulan inanç ve partiye karşı duyulan sorumlulukla görevlere yüklenmek ve zayıf yanlarımızın üzerine gitmek.

Aynı olgu Ümit yoldaş için de geçerli. Onun düşünsel üstünlüğünü ortaya koyan (bu muhakkak ki sürekli bir kafa emeği ve yoğunlaşmanın ürünü) birçok yazısı yayınlanmıştır. Yayınlara katkı için bir boyutudur yalnızca. “Düşünen ve savaşan militanlar” tanımı, örgütsel ve siyasal cepheden birçok konuyu kapsamaktadır. Ne demektir “düşünen ve savaşan militan”? Nesnel olarak süregiden sınıf savaşımında bir taraf olabilmek ve bu savaşa bilinç unsuru katabilmektir. Bunun somutlandığı alan partidir ve partiyi oluşturan militanlar da bu savaşı, bilince dayanan gönüllülük temeli üzerinde yürütürler. İşte bu gönüllülük temelinde yükselen bilinçli eylem partili kadroların can damarı ve

nabzıdır. Bilinçlilik, kuşanılan ideolojinin hayatın zengin deneyimlerinden süzülen gerçekliklerle doğrulanması veya boşa düştüğü noktada nedenlerin anlaşılması ile sürekli bir gelişim göstermesidir. Bu yüzden de bir komünist kadro yaşamının her anında eylemini (bir bütün olarak parti faaliyetini, sınıf mücadelelerini, bireysel eylemini) sorgulayarak, düşünerek ona yön vermeye ve bilinçli bir müdahalede bulunmaya çalışmak durumundadır.

Ümit yoldaşın siyasal sürecine baktığınızda, yoldaşın hareketin saflarına katıldığı ilk andan itibaren çalışmanın sorunlarına, ihtiyaçlarına ve görevlere kafa yordüğünü, sorguladığını ve üretimde bulunduğunu görürsünüz. Örneğin yoldaş legal yayınların çıkış noktasında bir dönem erken davranıldığını düşünüyor ve hareketi uyarıyor. Aynı şey Habip yoldaş için de geçerli; o da birçok sorunda partiyi uyarınayı bir görev olarak biliyor ve parti faaliyetlerinin sorunlarına ilişkin olarak yol gösterici perspektifler sunuyor.

Çünkü her ikisi de partinin düşünen militanlarıydılar. Ancak aynı zamanda partinin savaştan militanları da oldular. Savaştan militan kimliği sadece düşmanla göğüs göğüse çarpışılan mevzi savaşıyla anılamaz, ki bu noktada bile yoldaşların bize bıraktığı gelenek yoldaşların bu kimliği en ileri düzeyde nasıl temsil ettiklerinin somut göstergesidir. Ümit ve Habip yoldaşları her defasında düşmana kendi ininde diz çöktürmüşlerdir. Ölüm oruçları ve zindan direnişlerinde Habip yoldaşın örnek pratik tutumu herkes tarafından bilinmektedir. Partiye karşı işlenen suçlarda her iki yoldaşın da tereddütsüz takındıkları tavır ve en son Ulucanlar katliamında ölümü tereddütsüzce karşılamaları, savaşçı kimliğin pratikte karşılığıdır.

Ancak savaş öncelikli olarak bir devrimcinin kafasındadır. Yaşamın her alanında ve anında savaş devam etmektedir. Bu savaş bazen devrimcinin kendi iç düşmanına karşı verdiği savaştır, bazen parti çalışmasını ve faaliyetlerini örgütlemek ve önderlik etmek noktasında ortaya koyduğu çabadır, bazen de düşmanla açıktan dişe diş yürüttüğü bir mücadeledir. Ümit ve Habip yoldaş savaşın tüm cephelerinden başarıyla çıktıkları için, savaştan militan kimliğini kazandılar.

Peki bu yoldaşlar başarılarını neye borçlular? Yaşadıkları her türlü sınavdan nasıl başarıyla çıkıp devrimi ve geleceği temsil edebildiler? Örneğin Habip yoldaş, hareketin saflarına katıldığı süreçte cezaevine düşmüşken, tasfiyecilere karşı net ve cepheden bir tutum alma gücünü nereden bulabilmekteydi? Ya da her tutsak düştüğünde, özgürlük tutkusuyla (ki onun için özgürlüğün tanımı, parti faaliyetlerini yürütmek ve devrimi örgütlemektir) nasıl da bitmez tükenmez bir çaba ve ısrar gösterebiliyordu? Ya da Ümit yoldaş çevresindeki insanları sırf kendi kişiliği üzerinden devrime yöneltebilme gücünü nereden buluyordu?

Her iki yoldaşın da ortak özellikleri, davalarına duydukları sarsılmaz inanç ve partilerine karşı duydukları sonsuz güvendir. İşte bir devrimci için yaşamsal önemde bu iki temel etkidir onları partinin düşünen ve savaştan önderleri yapan. Onların bıraktıkları bu birikim üzerinden ve onu ileriye taşımak hedefiyle partimiz, yeni Habipler'i ve Ümitler'i çıkaracaktır.

Mücadeleleri yolumuzu aydınlatıyor.

Z. Burhan

nabzıdır. Bilinçlilik, kuşanılan ideolojinin hayatın zengin deneyimlerinden süzülen gerçekliklerle doğrulanması veya boşa düştüğü noktada nedenlerin anlaşılması ile sürekli bir gelişim göstermesidir. Bu yüzden de bir komünist kadro yaşamının her anında eylemini (bir bütün olarak parti faaliyetini, sınıf mücadelelerini, bireysel eylemini) sorgulayarak, düşünerek ona yön vermeye ve bilinçli bir müdahalede bulunmaya çalışmak durumundadır.

Ümit yoldaşın siyasal sürecine baktığınızda, yoldaşın hareketin saflarına katıldığı ilk andan itibaren çalışmanın sorunlarına, ihtiyaçlarına ve görevlere kafa yordüğünü, sorguladığını ve üretimde bulunduğunu görürsünüz. Örneğin yoldaş legal yayınların çıkış noktasında bir dönem erken davranıldığını düşünüyor ve hareketi uyarıyor. Aynı şey Habip yoldaş için de geçerli; o da birçok sorunda partiyi uyarınayı bir görev olarak biliyor ve parti faaliyetlerinin sorunlarına ilişkin olarak yol gösterici perspektifler sunuyor.

Çünkü her ikisi de partinin düşünen militanlarıydılar. Ancak aynı zamanda partinin savaştan militanları da oldular. Savaştan militan kimliği sadece düşmanla göğüs göğüse çarpışılan mevzi savaşıyla anılamaz, ki bu noktada bile yoldaşların bize bıraktığı gelenek yoldaşların bu kimliği en ileri düzeyde nasıl temsil ettiklerinin somut göstergesidir. Ümit ve Habip yoldaşları her defasında düşmana kendi ininde diz çöktürmüşlerdir. Ölüm oruçları ve zindan direnişlerinde Habip yoldaşın örnek pratik tutumu herkes tarafından bilinmektedir. Partiye karşı işlenen suçlarda her iki yoldaşın da tereddütsüz takındıkları tavır ve en son Ulucanlar katliamında ölümü tereddütsüzce karşılamaları, savaşçı kimliğin pratikte karşılığıdır.

fabrikadan bir işçi arkadaşına da Habip yoldaşı tanıştırmıştım. Daha sonra Şubeler Platformu toplantılarına düzenli gitmeye çalışıyordum. Aileme, akşam mesaiye kalıyorum, diyerek platform toplantılarına katılıyordum. Burada müdahalede etkin olamamam beni rahatsız ediyor, bunu Habip yoldaşla da tartışıyordum. O, önemi yok, zamanla alışırısın diyor, beni cesaretlendiriyordu. Habip yoldaş ise sendikacılarla yaptığı sohbetlerde, karşılıklı tartışmalarda bazen doğrudan bazen de alaycı yaklaşımlarla tavrını çok tok ve kuvvetli bir şekilde ortaya koyuyordu. Bu toplantılarda tartışılan sorunları işyerimde işçilerle tartışıyordum.

Bir gün bizi tanıştıran yoldaşla birlikte bizim eve geldiler ve fazla oturmayacaklarını söylediler. Annemle tanıştılar. Annem genelde eve gelen komünist dostlarıma tepki gösterirdi. Ancak Habip yoldaşın annemle içtenlikle ilgilenmesi ve sohbet etmesi annemin hoşuna gitmişti. Başkalarına soğuk davranan annem bu kez, “kızım arkadaşlarına yemek hazırlasana, onları aç mı göndereceksin” dedi. Tok oldukları halde annemi kırmamak için yemek yediler. Daha sonra annem rahat konuşabilmemiz için odada bizi yalnız bırakma nezaketini bile gösterdi.

Maaşımı aldığımda Habip yoldaşa bağış ve gazete parası veriyordum. Yoldaş bana, “keşke bütün işçiler senin gibi olsalar” diyordu. Ben de, onlar da zamanla önemini anlayıp vermeye başlayacaklar, diyordum.

İstanbul Şubeler Platformu toplantıları ve İşçi Kurultayı geride kalmıştı, 1 Mayıs yaklaşıyordu. Bir süre sonra yoldaş beni aramamaya başladı. Merak ediyor, tutsak düşmüş olmalarından kaygılanıyordum. Bir süre sonra gazetede haberleri çıktı. Bir gece baskınında sekiz

komünisti tutuklamışlardı. Büyük bir üzüntü duymakla birlikte, Habip yoldaşla birlikte düşmana karşı omuz omuza mücadele edeceğimizi düşünüyordum. O mücadelesini zindanda sürdürdü, ben dışarda...

Birlikte çalıştığımız yoldaşın Habip yoldaş olduğunu Ulucanlar katliamından sonra bir başka yoldaştan öğrendim. Habip yoldaşı hep gözlüklü gördüğüm için ilk anda tanıyamamıştım. Ama yaşananlar beynimde tüm tazeliğini koruyor.

Davamızın sarsılmaz ve kararlı yiğit önderleri! Sizlerin ölümü düşmana karşı hıncımızı bir kat daha biletti. Bizler de sizin gibi işçi sınıfının parti bayrağı altında savaşarak öleceğiz. Güçlü, sarsılmaz, yenilmez bir davanın temsilcileriyiz. Sizlere layık olacağız. Düşmandan yaptıklarının hesabını er geç soracağız.

Komünist bir tekstil işçisi

Onlar devrim davasında ölümsüzleştiler

Ulucanlar katliamının birinci yıldönümünde Ümit Altıntaş ve Habip Gül yoldaşların anıları önünde saygıyla eğiliyorum. Yoldaşlarımızın devrimci militan kimlikleri, birikim ve deneyimleri mücadelemizde bize hep yol gösterecek.

Düşünen ve savaştan iki komünist önder, iki can yoldaşımızdı onlar. Ümit ve Habip yoldaş partinin işçileriydiler. İğneyle kuyu kazmak gibi bir sabırla partiyi var etme ve en iyisini yapma çabasından geri durmadılar. Parti ve işçi sınıfı için savaştılar, düşünce ürettiler, partiyi her zaman bir adım ileri taşımak, sınıfla bağlarını güçlendirmek için çalıştılar. Düşmana ve devrim kaçkınlarına asla taviz vermediler.

Habip yoldaş zindanda hep en öndeydi ve partiyi en

iyi şekilde temsil etti. Habip yoldaşın düzene karşı daha çocukluk yıllarından başlayan öfkesi onu genç bir işçi iken örgütlü mücadeleyle buluşturdu. Devrimciliklerini tüketen, kurduğu düzenle başbaşa kalmayı tercih eden devrim kaçkınlarına karşı mücadele bayrağını elinden hiç bırakmadı. Yıllardır görmediği çocuklarının özlemi hiçbir zaman geri dönmesine vesile olmadı.

Habip yoldaşı kısa bir süre de olsa tanıdım. Siyasal yaşamının ilk evreleriydi. Tekstil fabrikasında çalışıyordum. Habip yoldaş, birlikte olduğumuz bu kısa süre içinde, fabrika içindeki ilişkilere, çalışmaya ve bana güven verdi. Bu sayede fabrikayla ilgili ilk bildirim kaleme almış ve bir işçi arkadaşla kısa sürede bir fabrika rapor anahtarı hazırlamıştım. Bu rapor ilk örneklerden birisi olduğu için olumlu karşılanmıştı. Henüz gözünü yeni açan bir işçiyle, elinden tutulursa neler yapabileceğini Habip yoldaştan öğrendim. Evet, o karşısındakinin gözünde bir kıvılcım gördü mü, onu ateşe çevirmesini biliyordu. Onun ardından yayınlanan yazılarda tanık olduğumuz gibi, o salt işçileri değil, cezaevlerinde sahipsiz bırakılmış birçok devrimcinin de ateşini körükledi, ayağa kaldırdı.

Bugün diğer devrimci çevrelerin her iki yoldaşımızdan övgüyle sözetmeleri boşuna değil. Bu onların davaları uğruna harcadıkları emeğin, “sarsılmaz dava adamları” olmalarının bir sonucu. Yetenek ve kapasitelerini parti ve devrim davası için en ileri düzeyde kullandılar. Son derece elverişsiz bir dönemde biri fabrikadan, diğeri üniversite gençliğinden yetişen iki filizdi onlar.

Ümit ve Habip yoldaşlar örgütte tasfiyeciliğin boy verdiği bir dönemde, buldukları alanda örgütü tahrip etme çabalarına karşı örgütün birikimini ve emeğini

savundular. Habip yoldaş cezaevindeyken ve henüz yeni bir devrimciyken tasfiyeciliğe karşı net bir tutum aldı. Ümit yoldaş ise EGK içinde tavrını koydu. Örgüte karşı gerçekleştirilen provokasyon karşısında da her iki yoldaş net bir tutum aldılar, böyle unsurlara örgüt içinde yaşam hakkı tanınmaması gerektiğini savundular.

Ümit yoldaş mücadelede sarsılmazlığıyla genç devrimcilere hep yol gösterecek. O gençliğin sorunlarını sınıfın sorunlarından ayrı düşünmedi, hep gençlik alanında mücadeleyi örgütlemeye çalıştı. Günü geldi tartışmaları üniversitenin anfisinde yankılandı, günü geldi üniversite barikatlarında en önde çarpıştı. O her zaman en öndeydi. Ulucanlar'da sermaye devletinin katillerine karşı da en ön saflardaydı. Kendisine biçtiği 27 yıllık ömrünü vuruşarak noktaladı. Devrimci mücadeleye adanmış bu kısa ömründe birikimiyle herkesi şaşırttı. Özgün düşünen bir devrimciydi. Ama bu özgünlüğü her zaman Marksizm-Leninizm zemininde ve partinin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdi. Partisini korumak ve güçlendirmek için parti içi demokrasiyi ilkeli biçimde kullandı. Bu tutumu, örnek almamız gereken yönlerinden biridir.

Ümit ve Habip yoldaşlar “partimizin özü ve özeti”dir. Onlar partimizin “kartalları”dır.

A. Engin

Bir Habip ölür, bin Habip doğarız!

Sınıf kinimiz ve öfkemiz artık daha da bilendi. Yoldaşlarımızın ve siper yoldaşlarının ölümüne yiğit direniş i işçi sınıfına, bizlere yürünmesi gereken yolu gösteriyor, mücadele yolumuzu aydınlatıyor. Düzenle ciddi bir devrimci hesaplaşmaya, ona cepheden savaş açmaya itiyor.

Güçlerimizi buna göre seferber edeceğiz. Bulduğumuz kenti kısa zamanda partimiz için bir sıçrama alanı haline getirmek için ne gerekiyorsa yapacağız. Cenaze töreni vesilesiyle bölgemizi daha yakından tanıdık. Çalışmada zayıf kalan yönlerimizi bir kez daha gördük. Önümüzdeki süreçte bunları hızla aşacağız.

Habip Gül yoldaşımızı yakından tanıyanlar, onun

tutarlı ve kararlı bir insan olduğunu, boş konuşmayı sevmeyen, doğru bildiğini yapmakta hiç tereddüt etmeyen bir devrimci olduğunu anlatıyorlar. Onu şahsen tanımayanlar ise, yoldaşın bulunduğu dönemdeki fabrika çalışmasının gücünü biliyorlar. O dönemki çalışmanın etkisi bugün hala hissedilmektedir. Demir-Çelik işçi servislerinin geçtiği yolun silahlarla kesilerek bildiri dağıtımını yapılması vb. militan faaliyet hala birçok çevre tarafından hayranlıkla anılmaktadır.

Habip Gül yoldaş bölgemizdeki bu topluluk içinden çıkmış, bu işçi-emekçi topluluğunun öncü devrimci temsilcisi olmuş yiğit bir insandır. Bundan dolayıdır ki, cenazesi bölgede işçi ve emekçiler tarafından da sahiplenilmiştir. Bu onun nasıl sevildiğinin ve sayıldığıının da bir göstergesidir.

Şimdi onun kızıl kanıyla da sulanan bu isyan topraklarında yeni Habip'ler boy verecektir. Onun yürüdüğü yolda işçi sınıfının bağrından yeni komünist önderler yetişecektir.

Düşman da bunu böyle bilmelidir!

*Ege denizi kararınca, dağlar uykuya dalar
Yine ıssız ovalarda isyan ateşi yanar
Kızıl yıldız parlayacak, emekçinin alnında
Kazma kürek patlayacak faşistlerin beyinde
Varlığımız feda olsun bu uğurda savaşa
Yemin ettik biz emekçiler sosyalizmi kurmaya
Kızıl yıldız parlayacak emekçinin alnında
Kazma kürek patlayacak sermayenin beyinde!*

İzmir'den işçi yoldaşları

Habip: Her zaman bir adım önde olmak!

Devrimci demokrat bir hareketin saflarındayken çok genç bir yaşta cezaevi ile tanıştım. Örgütlü mücadeleye de cezaevine girmeden kısa bir süre önce başlamıştım. Cezaevine geldikten bir süre sonra Habip'le tanıştım. Habipler benden bir ay kadar sonra yakalanmışlardı.

Bir akşam Ulucanlar'ın 5. koğuşunun demir kapısı gürültüyle açıldığında, karşımızda güleç yüzlü üç devrimciyi bulduk. Zaten bekliyorduk, "Ekimciler varmış emniyette" diyorlardı önden. '96 SAG ve ÖO sürecinin henüz ilk günleriydi. Gelenlerden birisi etrafa öyle kendine güvenle bakıyordu ki, hemen ilgiler ona yoğunlaştı. Herhalde yöneticileri budur diye düşündüm. Deniz mavisini gözleri, dağınık saçları ve fidan gibi boyuyla koğuşa gülerek girdi. Bu Habip'ti. Alışılacağı

gibi, emniyetteki işkencelerden bahsetmedi. 1 Mayıs'tan, EKİM'in performansından sözediyordu. Oysa ne kadar ağır işkencelerden geçmişti. Ağzından tek kelime alamamışlardı. Zaten onu ilk gördüğümüzde, hiçbirimiz ifade vermiş olabileceğini aklımızdan geçiremiyorduk.

Emniyetten birinin gelmesi Ulucanlar'da bir kıpırtı yaratır, herkes başına toplanırdı. Kısmen koptuğumuz dışarıdan, sıcak mücadeleden haber almak için peşpeşe sorular sorardık. Herkes kendi örgütünü sorardı. Bir arkadaş böbürlenerek sordu: "Bizimkileri görmüşsünüzdür herhalde. Çok kalabalıklardı değil mi? Sizinkilerden çokturlar." Habip cevapladı: "Bizim korteje yabancı birisi girmiş. Araştırdık, tanıyan yok. Polis sandık, bir güzel dövdük. Sonra öğrendik ki sizinkilerdenmiş, ayıp oldu." Soruyu soran arkadaş bozulmuştu. Tabii biz gülüyorduk.

Hep çok neşeliydi. Onlar emniyetten geldiğinde biz SAG'ın birinci günündeydik. Bir hafta gecikmeyle onlar da katıldılar. Aslında emniyetten gelenlere hemen SAG yaptırılmazdı. Zaten emniyette günlerdir açık grevindeydiler. Ama onlar tereddüt etmediler.

SAG'ın ortalarında biz hararetle gazetelerde SAG hakkında haberleri ararken, Habip'in resmiyle karşılaştık. Haber *Hürriyet*'teydi: "Azılı terörist yakalandı. Defalarca sahte kimlikle yakalanan, sahte kimliği açığa çıkarılamayan, defalarca cezaevlerinden firar eden, EKİM örgütü yöneticisi Nevzat Çiftçi, Habip Gül adına düzenlenmiş sahte kimlikle yakalandı."

Genç devrimciler böylesi haberlerden çok etkilenirler. Sahte kimlikler, firarlar, defalarca polisin elinden kurtulmak, "azılı" olmak... Bunlar benim macera ruhumu körüklemeye yetti de arttı bile. O günden sonra gözlerim Habip'in üzerinden ayrılmadı. İşte böyle bir devrimci

olmak gerek dedim; civa gibi, ateş gibi. Bir alana gidip orayı ayağa kaldırmak, başka bir alana geçip orayı ayağa kaldırmak... Emniyette polise krizler geçirtmek, cezavlerini delik deşik etmek, düşman için etten-kemikten bir kabus olmak... Yani Habip olmak!

ÖO süreci geldi. Habip, emniyetten geldiği, kurşun yarası nedeniyle vücudunda hasar olduğu halde ÖO direnişçisi olmuştu. Direnişçilerin en neşelisiydi. Espriler yapar, diğer ÖO direnişçilerini güldürürdü. Zafer kazanıldığında, yürüyerek gitti hastaneye. Direniş bir ay daha sürse Habip'e bir şey olmaz derdim. Çünkü yıkılmaz bir kale gibi duruyordu. Ama hastaneye giderken kalbi durmuş. Yani görünüşte iyiymiş, moralinin çok yüksek olmasıyla aldatmış bizi.

Ben hep uzaktan izlerdim Habip yoldaşı. Pek fazla diyaloga girmemiştik. Bir gün Habip yoldaş koğuş temsilcisi oldu, işte o saatten sonra idarenin zor günleri başladı. Arasına cezaevi ikinci müdürlerinin endişelerine tanık olurum: “Valla biz Habip’i kaçırmayalım elimizden, yeter” Düşman çok korkuyordu ondan, ki korkulmayacak birisi olmadığını da defalarca kanıtladı.

Bir gün hastalanmıştı. Böyle durumlarda kendisine bakmamıza izin vermez, “devrimci kimseyi ayağına getirtmez” derdi. O gün hiç yatağından çıkmadı. Öğleden sonra havalandırmadan maltaya çıktığımda, iki gardiyanın çiçekliğe oturmuş dertli dertli düşündüğünü gördüm. Gardiyanlara; “hayrola, ne arıyorsunuz burada?” dedim. Onlar da, “bize Habip’i çağırır mısın?” dediler. “Habip hasta, yaktan çıkmaması gerekiyor, bana söyleyin” dedim. “Olmaz, bizim Habip’i görmemiz lazım, ondan başkasına söyleyemeyiz” dediler. Bu arada Habip kapıdan görüldü. Gardiyanlar yanına gitti, geçmiş olsun deyip döndüler. Gardiyanlar gidince Habip’ten öğrendim.

Cezaevine geldiği ilk günden itibaren en uyanık iki gardiyana Habip'i zimmetlemişler. Habip eğer kaçarsa, bunların işi bitmiş demek. İşte düşman bu kadar korkuyordu Habip yoldaştan. Habip yoldaşı birkaç saat ortalıkta göremeseler, önce bu gardiyanlar gelir, göremezlerse ikinci müdürler bir mazaret uydurur sohbet etmeye gelir. Daha da göremezlerse, birinci Müdür Habip'i çağırıyor, Savcı Habip'i çağırıyor haberleri gelirdi. "Habip'in gardiyanları" sık sık koğuşa gelir "hal hatır" sorarlardı. İdareye, revire falan giderken çaktırmadan takip ederlerdi.

Habip yoldaşların mahkeme süreçleri başladı. O dönem hücrelere karşı bir kampanya yürütülüyordu. Kampanya çerçevesinde gazetelere yazı yazılacak, mahkemelerde teşhir konuşmaları yapılacaktı. Mahkemelerde pankart açmak diğer cezaevlerinde yapılmaya çalışılan bir eylem biçimiydi. Durumu farkedenden Ulucanlar dış güvenliği mahkemelere gidenleri didik didik arıyordu. Habip yoldaşla Behzat yoldaş mahkemeye gidiyorlardı o gün. Akşamdan, "Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!" yazılı pankartı hazırladılar. Biz götüremeyeceklerini düşünüyorduk. Gittiler. Mahkemeye çıkmadan önceki aramada komutan; "Ben varken mahkemeye pankart götüremezsiniz" demiş. Bizimkiler de; "Biz istersek pankartı mahkemeye götürür ve açarız" demişler. Dediklerini de yapmışlar. Pankartı açıp sloganlarını atmışlar mahkemede. Salon birbirine girmiş. O kadar aramadan sonra pankartı mahkemeye nasıl soktuklarına cübbeliler de şaşmış kalmış. Tabii hakim deliye dönmüş, komutan bağırıp çağırılmış.

Bir süre sonra yollarımız kesişti o uzaktan izlediğim komünistle. Küçük küçük diyaloga girmeye başlamıştım. Önceki örgütten ayrılmış, komünist hareketi incelemeye

başlamıştım. Çok sürmedi, bir yoldaşla birlikte komünist harekete katıldık. Her geçen gün daha bir hayranlık beslediğim devrimciyle, Habip'le yoldaş olmuştuk. Bana güvendi, hiçbir görevi vermekten çekinmedi. Örgütsel işlerde, diğer işlerde onunla çalışmak büyük bir mutluluktan benim için. Habip yoldaş yanımdaysa, başaramamak gibi bir şey aklımdan geçmezdi.

Cezaevinde benim de belli görevlerim vardı. Bu esnada idareyle belli sorunlar çıkardı. Bu sorunları çözmek için belki günlerce uğraşırdım. Çözemediğim sorun Habip yoldaşa intikal ederdi. Habip yoldaş durumu öğrendikten sonra, sorunun çözümünün ancak yarım saatlik bir ömrü olurdu. Kimsenin çözemediği sorunları Habip yoldaş bir sihirbaz gibi çözerdi. Ne yaptığını, nasıl çözdüğünü anlayamazdım.

Habip yoldaş şahsında Ekiinci olmayı kavramıştım. Kimsede olmayan malzeme bizde olur, hiçbir malzememizi şu veya bu şekilde idareye kaptırmayız, her zaman en önce bizim yayınlar girer. Hiç girmiyorsa, bir yolu bulunur ve yayınlar alınır. Herşeyi en önce Ekiinciler yapar, herşeyi en önce Ekiinciler düşünür. Ekiinci bir militanın politik uyanıklığı üst düzeydedir. Hiçbir şeyden çekinmez, politik cesareti yüksektir. Bir şeyi Ekiinciler yapamıyorsa, kimse yapamıyor demektir. İşte Ekiinci olmak bu idi: Her zaman bir adım önde olmak!

'98 sonlarında partimiz Ankara'da operasyon yemiş, birçok genç yoldaşımız gözaltına alınmıştı. Bir ay sonra ilk duruşmaya çıkmışlardı. Duruşmaya aileleri de kalabalık olarak gelmişti. Duruşma sonrası hakim bizim yoldaşların ailelerine sesleniyor: "Bakın, çocuklarınız cezaevine, Habip'in ziyaretine gidiyorlarmış. O Habip kim biliyor musunuz? Adamın bir sürü ismi var. Adı

bile belli değil. Çocuklarınıza sahip çıkın!”

Cezaevinin ikinci müdürleri sık sık Habip’i “ziyaret” ederlerdi. Bir gün yine ikinci müdürlerden bir tanesi ziyarete geldi. Sohbet esnasında Habip yoldaşa söylediklerine çok gülmüştük; “Ya Habip, sizin örgüt küçük müçük, ama koalisyondaki anahtar partiler gibi. Temsilcilik sizde, idareyi sıkıştıran siz.” Yine periyodik aramalardan birinde cezaevi müdürlerinden biri Habip’in elini sıkarak, “Habip, ilkokul mezunuyum diyorsun, ama sen burada üniversite bitirmiş kadar oldun. *Kızıl Bayrak*’ta her hafta sayfalarca yazın çıkıyor. Valla ben inanmıyorum senin ilkokul mezunu olduğuna” diyordu. Bir başka gün cezaevinin dış güvenliğinin bölük komutanını tutup koğuşa getirmişti. Komutan bize verilmeyen *Kızıl Bayrak*’ın son sayısını da alıp getirmişti. Habip’e; “*Kızıl Bayrak*’ı sürekli takip ediyorum. Kosova sorunu konusunda Amerikan emperyalizmine söylediklerinize katılıyorum. Ama Sırplar'a fazla bir şey söylemiyorsunuz.” dedikten sonra, elindeki *Kızıl Bayrak*’ın son sayısından örnekler gösteriyordu. Habip yoldaşın yazılarının yayınlanıyor olması, idari personelin gözünde *Kızıl Bayrak*’a ilgiyi artırıyordu.

Ümitler geleli çok olmamıştı. Boş bir günde futbol oynamaya hazırlanıyorduk. Ümit gibi “okuyan, yazan bir teorisyen”in futbol gibi bir oyunu oynamak istemeyeceğini düşünerek davet bile etmedik. Fakat o oynamak istedi. Takıma aldık, ama aldığımızı pişman olduk. O kadar hırslı oynuyordu ki, onun sokak eylemlerinde, çatışmalarda nasıl olacağını düşünebiliyordum.

Müthiş bir yoldaşlık sevgisi vardı. İçindeki bu sevgi

yoğunluğu onun çok duygusal birisi olduğunu gösteriyordu. Ağlamayı onun kadar doğal bulan bir başkasını tanımadım. Yoldaşlığı anlatırdı; “zerine gelen kurşunları paylaşmaktır yoldaşlık”. Ulucanlar’da üzerimize gelen kurşunları paylaştık onunla.

Ümit’in eşi Melek’le görüşmelerini bir gün dinlemek isterdim. Sanıyorum yaşamının en zengin içerikli görüşü olurdu. Görüşten sonra mit’i sorguya çekerdik; “İstanbul’da ne var ne yok? şu fabrika nasılmış? Yayınlarda ne var ne yok? Gazete niye gecikmiş? Gençlikte ne varmış?” Hepsini uzun uzun anlatırdı. O anlatırken, mit yoldaş yine internete bağlandı, derdik... Melek’in geleceği görüşlerden önceki akşam mit bütün işlerini büyük bir süratle yapardı. Yazıları yazılmış, dizgisi yapılmış olurdu. Dizgiyi yetiştiremezse ben yardım ederdim, sabaha kadar bitirirdik.

İşte görüşlere böyle hazırlanırdı mit yoldaş. Melek 3 haftada bir görüşe gelebiliyordu. Tam geleceği hafta koğuş işgalinden dolayı idare görüşleri iptal etti. Bu böyle 4 hafta sürdü. 4. haftanın sonunda, görüşe bir gün kala mit yoldaş şehit düştü.

Bir gün eğitim toplantısı yaparken Habip yoldaş hızla koğuşa girdi; “Yoldaşlar! Adli koğuşlar birbirine girmiş, idare asker sokmaya hazırlanıyor. Siz de hazırlanın!” Hemen aceleyle toparlanarak gerekli malzemeleri üzerimize aldık ve organize bir biçimde askerin girebileceği kapıya koştuk. Kapıya vardığımda mit’in çoktan oraya vardığını gördüm. Sonra ortam sakinleşti. Kapıya iki nöbetçi bırakıp çekilmeye karar verdik. Nöbetçileri bıraktık, ama mit yoldaş gelmiyordu. Parti-Cepheli arkadaşlar Habip’e şikayet ediyorlardı; “Habip sizin arkadaş ekilmiyor.” Habip gidip g bela getirdi mit yoldaşı. Partimizin mit gibi kadrolarının olması

beni hep gururlandırdı.

26 Eylül Ulucanlar saldırısından sonra getirildiğimiz Yozgat Cezaevi'nde arkadaşlarla konuşuyoruz. Başka bir devrimci örgütten bir arkadaş Ümit yoldaş vurulduğunda yanındaymış. Vurulmadan önce, barikat kuran, silahlarla bekleyen robocopları göstererek, kitleye, “haydi arkadaşlar saldıralım!” diyormuş. Orada vurulmuş. Yoldaşlar yaralı olarak getirdiler bana. Çok ağrıları vardı. Onu öyle görünce çok sarsıldım, kocaman gövdesine sarıldım. Normal zamanlarda birlikte olduğumuzda da ne kadar çok severdim onu kucaklamayı.

Yoldaşlarımızı katlettiler. Acımız büyük, ama hesabımız da büyük olacak!

Özgür Soylu

“Yaratıcılığın sonu, isyanın sınırı” yoktu...

Tuna yoldaş,

Açıkçası yoldaş beni bu yazı için hazırlıksız yakaladın. Kızmakta haklısın, çünkü bu gerçekleşen zaten bizim ortaya attığımız kehanet değil mi? 27 yaşımızda ölecektik! Sen sözünü tuttun, sıra bende.

Acı ve hüznün yer almamalı bu yazının tek bir hücresinde dahi. Ama önceki denemelerimde bunu başaramadım. Duyar gibiyim, diyalektiği gözden kaçıyorum, değil mi? Bir insan yaşama ne kadar sevdalıysa, ölümü de o denli yanında taşır. Buna diyalektikte zıtların birliği ilkesi deniliyor. Haklısın, her zaman olduğun gibi...

Öyleyse anlatılmalısın sen, ki böylece yaşayalım seni. Hüzünle anılmak sana ihanet olur. En çok da özgürlüğün

neşesinin hiç eksik olmadığı gülümsemene. Zaten ölüm haberini aldığım da bu bana çok gerçekçi gelmemişti. Yine hiç beklemediğim bir anda karşıma çıkacak, beni şaşırtmış olmanın mutluluğuyla kahkahanı patlatacaktın.

Ve o günden iki hafta sonra bunu yaptın zaten. Neresi olduğunu hiç önemsemediğim bir binanın çıkışında karşılaştığımda sevinçten kalbim duracaktı neredeyse. Bir bacağın aksıyordu, ama koltuk değneğini göstererek yardım etme talebimi geri çevirdin. O uzun merdivenleri öylece kimi basamakları da atlayarak çıktın. Senin o hiç kaybetmediğin neşenle doldurduğun otobüsümüz ağaçlıklı yollardan bizi buluşma yerine götürüyordu. Ancak işe gitmek için kurduğum saat beni senden ayırdı. Saati kapatıp geri döndüğümde, sen gitmiştin. Yine görüşeceğiz, biliyorsun, tüm mücadele alanlarında, en çok da barikat başlarında. Görüşeceğiz yoldaş.

Benim için en göze çarpan özelliğinden başlayalım. Seninle tanışana kadar kafamda ciddiyetle somurtkanlığı doğru orantılı algılayan bir solcu tiplemesi vardı. Ancak sen bunu tersyüz ediverdin. Zaten içinde bulunduğumuz mücadele özgürlük içindi ve bu yüzden de mücadele etmenin kendisi özgürleşmekle eşanlama geliyordu. Ve senin için -bu senden öğrendiklerimin en önemlilerindendi- özgürlük yaşanılabilir en eğlenceli şeydi. Senin her zaman hepimizin en neşelisi olman, hep mücadelede en önümüzde olmandandı. Bu yüzden senin bu neşen bile mücadelede ne kadar arkanda kaldığını hatırlatır ve bende sürekli ileriye doğru bir basınç yaratırdı. Zaten senin neşen ciddiyetinden, mücadelenin ihtiyaçlarını karşılayabildiğini bilmenin rahatlığından kaynaklanıyordu.

“Önce dostluk”! Özgür bir dünya yaratma kavgası

içinde özgürleşiyorduk. Dostluk, bu özgürleşen insanlardan daha çok kime yakışabilirdi! Acıyı, sömürüyü, zulmü ve kötü olan herşeyi ve her duyguyu, kaynağı olan kapitalizmle birlikte gömmek için kendilerini -özellikle bu sömürü sistemi insanlara bireysel çıkarlar peşinde koşmayı dayatırken- feda eden insanlar, doğallığında en güzel duyguların temsilcileridirler. Dünya sömürüden temizlendiğinde, geriye özgür insanlar arasındaki dostluk kalacaktır. Ve bu yüzdendir ki mücadele dostlukla başlar. “Üzerine gelen kurşunu paylaşmak”; işte senin bu dostluk kriterin de -ki bunun en güzel örneğini verdin- bunun en yalın ifadesi zaten. “Abartı en büyük silahımızdır”; düşmanı abartacaksın, böylece kolay yenilgiler almazsın. Kendimizi abartacağız ki, gücümüzü son sınırına kadar isyanımıza katabilelim.

Yaşamın yoğunluksuz anlarını öyle bütün bütün doldururdun ki, senden etkilenip de devrimle aradaki köprüleri onarmaya girişilmemesi, en küçük bir zaafı bile hatırlayıp ona karşı mücadeleye girişme isteğinin uyanmaması olanaksızdı. Herhangi bir sıradan konuşma, öylesine muhabbetler, her an senin politik kritiklerine, dostça iğnelemelerine maruz kalmak durumundaydı. Edinebileceğin teorik, politik, bilimsel, güncel, sanatsal, vb. her tür bilgi birikimi -örgütsel illegaliteyi ihlal edenler hariç- senin için edinilmesi gereken bilgiydi. Bu bilgi hayal gücünü zenginleştirip isyanını güçlendirmeye yarıyordu. “Yaratıcılığın sonu, isyanın sınırı” yoktu. Tek başına fütursuzca faaliyete çıkardın. “Bu yazı için tam üç kutu spreyci bitirdim” diye tatlı yakınmaların; yeni çıktığın işkence tezgahının ayrıntılarını anlatırken, “en eğlencelisi tazyikli suydur biliyor musunuz, aslında bütün güç sende, sadece susuyorsun, çok basit bir şey.

Onlarınsa eli kolu bağlı, yapabilecekleri hiçbir Şey yok” diye, yüreginin özgürleŐtirdięi bilincinle yarattığın direniŐlerin...

“Beni öldürmeyen her darbe daha da güçlendirir.” Bunun sayısız örneklerini verdin, sadece dışımızdaki düşmana değil, içimizdeki düşmana karşı da. Peki, Şimdi öldürebildiler mi, diye soranlara cevabımız açık: Sen devrim oldun ve devrim daha da güçlenerek yaşıyor. Zaten işkence tezgahı için varolan ilken ölürken de bu cevabımızı güçlendiriyor; “Bedenim yerlerde sürünebilir, ama onurum asla”. En son -Şimdilik- düşmanla karşılaşmada da bu ilkeni her zamanki ölümü yenmiş rahatlığıyla hayata geçirdin. Biyolojik yaşamın için kullandığın bedenini doğal olarak kendinden ayrı bir nesne olarak kabul edip kendini isyanla, ‘71 manifestosunun devrimci militarizmiyle özdeşleştirdin ve onurunu asla bazıları gibi paspas etmedin. Hep olduğu yerde gecenin içinde parlayan güneşin -yani senin- ışınlarında parlattın onu. Ve Şimdi bedenin cesetken, bu senin için yine çok bir Şey değiştirmiyor.

Ama bu senin düşmanla son karşılaşman olmadı. Hangimiz girsek düşmanın işkencehanelerine, orada hep sen direneceksin. Düşman her defasında seninle yeniden karşılaşmanın kabusunu yaşayacak. Her barikatın en önünde yine sen olacaksın. İdeolojik, teorik, politik birikimini kuşanıp her damlasını kapitalizme mermi olarak yağdıracadığız. Senin kadar seveceğiz yaşamı, öyle ki ölümün boyunduruğunu kırarak alay edeceğiz ölümle. Üzerimize gelen kurşunları paylaşarak, parti ve sınıfa dayanarak devrimi kazanacadığız.

Bu yazı bitmedi ve sana asla veda etmiyorum. Seni yaşamaya çalışacadığım ve ben de sözümde duracadığım.

E. Yankı

Ümit yoldaşa...

Hoşçakal tadında gecikmiş bir merhabanın hüznüyle...

O Eylül'de, orada hep aynı adrese çıkardı sokaklar. O gece, sokaklarda sadece ay ışığının sessizliği dolaşmaktaydı. Göz kamaştıran neon ışıklarından ve caddelerin hınca hınç kalabalığından geriye, gecedен ürpertici bir yalnızlık kalmıştı. Sokak kedileri bile acele terketmişti kentin kaldırımlarını. Olağan vardiya değişimleriyle fabrikalar ağzını açmış, yutkunuyorlardı. Karnında torna sesleri, makine gürültülerine karışarak... Ve gecenin bu en ıssız vaktinde, duvarlarla bölünmüş apayrı bir dünya, bir tutam gökyüzüyle ölebilecek kadar özgürdü.

Bütün sokakların çıktığı hep aynı adresin az ötesinde park gecenin yaşlı konuklarını ağırlamaktaydı. Gecenin davetsiz misafirleri gelene dek... Bir gölge oyununu

andıran hareketler hep aynı noktada son buluyordu. Gecenin bu ilk seansında yüzlerce karanlık gölge, parkı karanlığa düşen bu yaşlı aydınlıktan kurtardı. Geride, çimenlere serili gazete parçaları, ayakkabılar, giysiler kaldı. Ve karanlık gölgelerin ellerinde parlayan, zulmün suç çetesine düşen, bembeyaz saç telleri.

Şafağa, ölüm kadar az bir zaman kalmıştı. On'lara kalansa, karanlığa şafakla birlikte direnilecek olmanın güzelliğinde upuzun bir zamandı. Saat üçü vurduğundaysa;

*Şehrin bütün ışıkları yuttuğu gece,
tam kalbinden vuruldu şehir.*

*Bütün şehirler vurulur gibi
şehrin ışıklarının bütün yıldızları yuttuğu gece*

*Yarasına sargı bezi istemezdi şehir
Yeni yaralarda kapatacaktı yarasını.
Vurulduğu yerden doğruldu,
ve dinleyin beni hey ölümlüler! dedi,
sizin adına ölüm dediğiniz,
göz kırpışımızdır zafere.*

Düşlere nişanlanan kurşunlar tarihe çarptı, tetiğe basan eli vurdu şehir. Henüz düşmemiş, kurşunlar sadece düşleri sıyrılmıştı. Şafakta başlayan, yeşeren Ulucanlar mevsiminde, kalbinden vurulmuş bir şehrin yarısından, onlarca yeni sevda filize durdu. Gecenin sabahtaki yansımasıydı Ulucanlar senfonisi. Boş kovanlardan, delik deşik edilmiş bedenlerden arta kalan ve taze kan izlerinden başka yeni dillere aktarılan işte bu senfoniydi. Göçüklerde can veren madencinin umutlarından, gece vardiyalarına rüya niyetine kurulan düşlerden, yıkık kentlerin enkazından yükselen çığlıklardan esinlenip, kurşun seslerinin ritminde bestelenmişti.

Şehrin yarasından süzülen damlalar

başka şehirlerdedir şimdi?

Kimisi kelepçelerde,

tel örgülerden içeri...

Sokak başları tutuluysa da, hala yine de hep aynı adrese çıkar sokaklar: Özgürlüğe...

Tadına varmak için yeşilin, mutlaka kırlara gidilmeli. Ama maviyi görmek için ne sırf deniz kıyısına gitmek ne de sadece gökyüzüne bakmak yeterli. Çünkü mavi özgürlüktür biraz da. (Bu yüzden yüzüne bakmak yeterli.) Bulutsuz bir berraklıkta hiç bu kadar güzel parlamamıştır mavi. Sadece gökyüzünün değil, düşyüzünün de rengidir. (Gözler ki, resmidir düşyüzünün.)

Güneş hiçbir zaman bu kadar yakın olmamıştı maviye. Özgürlük rengindeki kanat çırpışlarının bir gölgesi de O'na düşerdi. Ve her savaşçının biraz şair olduğu kadar şairdi. (Oysa her savaşçı biraz bile şair olamamakta.) Ki, geceyle bile batmıyordu. Kahkahaları, çocuk kitaplarında çizili gülen güneş resimlerinin sesli tarafıydı.

Şehir vurulduğunda, “geceyle batmayan güneş” de tutulmak istendi, karanlıkça sonsuza dek. Sanki önünü ölüm kapatabilmiş gibi. Ardından düşyüzünün mavisini de hüzne vuruldu, kurşunlardan önce. Hiç olmadığı çoklukta bulutlandı ve yağmuruna bıraktı yüreğinde biriktirdiği gözyaşlarını. Bir damlasını kendine sakladı yumruğunda, bir damlasını güneşe ayırdı, bir damlasını da bize. Mazinin altında ıslanmasını bilenlere... Önce güneş battı ve sonra mavi kayboldu. Şafakla birlikte, maviyle güneş tek renkte birbirinden hiç ayrılmadı. Bayrağımızın renginde salındılar şimdi.

Artık, size dair hoşçakal tadında bir merhabanın

hüznüdür yazılanlar. Şimdi, odamın duvarına fotoğraflardan bir pencere açtım. Mavi mavi bakmak için gökyüzüne. Güneş penceremden hiç eksilmiyor.

Ayrılıkların görüş kabinlerinde kalma olasılığını arıyorum, kavuşmaktı oysa. Uzaklığın bir görüş günü ötesinde olma ihtimalini... Pencere camlarına yaslayıp alnında engin denizleri seyredercesine, demirlere tutunup maviliğine bakabilme olanaksızlığını...

Yıllar önce düşmüştü belleğime o “firari mahpus”, sadece kısacık bir gazete küpürüyle... Kendime de bir pay çıkardığımı hatırlıyorum çocuksu duygularla. Bütün anımsayışlarım toplandı artık. Kaç kez cezaevi avlusundan bakmışsındır gökyüzüne daha çok. Sokaklarından daha çok dolaşmışsındır, ranzalar arası voltalarda. Ve belki de her maltada farklı isimlerdi yankılanan. Hepsi hatırımda. Ama sadece bir kereye mahsus kaldı o gecikmiş randevu. Yine de yıllardır tanıyor gibiyim. Geç kalınmış yıllar, sadece beş-on dakikaya sığdırıldı, takma olmayacak bir sahnesinde yaşamın. Nasıl olsa “daha sonra” görüşebilirdik! Oysa, “daha sonra”lar hiç olmayacaktı.

Usta, çekicinin birini şimdi çıraklarına bıraktı. Örsün dövülüp yeni bir yaşamın şeklini vermeye devam etsin diye. Diğeri, bayrağımızın kızılığına asılı duran yıldızın altındaki orakta kaldı.

Gri yoldaşından “Geceyle batmayan güneşe”...

Baskın sonrası telsiz sesleri arasındaki konuşmalardan, yaşanılanlardan tarihe kaydedilenler;

Yoldaşlardan biri baskının etkisiyle rahatsızlanmıştı ve yanında refakatçi bir yoldaşla hastaneye gitmesi

gerekmektedir.

- Sen git!
- Hayır.
- Git!
- Gitmeyeceğim.
- Gitmelisin.
- Gidemem.
- Gi-de-cek-sin!
- ...!

Yeni yer işkencehanenin garajı. Hasta yoldaş, refakatçi ve O. Ve işkenceciler... Sadece konuşulanları dinliyorlar. Gözlerinden okunuyor ki anlamıyorlar, anlayamayacaklar. Hasta yoldaş sivil bir münibüste şimdi. O da orada. Uğurlamaya gelmiş refakatçiyle hasta olanı. İşkenceciler başka bir dünyaya ait, konuşmak için kelimelere çok fazla ihtiyaç duymayan, fakat her nasılsa çok iyi anlaşabilen bu canlıların yanında sadece susuyorlar. Onların hiç yoldaşı olmaz ki?! Bakışlar, gözler... Herşey ne kadar sade. Bütün gözler sıkıca yapılan tokalaşmada odaklanıyor. Bu elin sıcaklığı refakatçiye müthiş bir güven vermiştir. Ve sonra, refakatçinin dudaklarından kendiliğinden bir şiir dökülür; "Al yararı/Koy yanına yaramın/öfkeni öfkenle çoğalt/düşersen kaldır beni/satılırsam vur!"

Refakatçiyle hasta olan arabadadır. Yanlarında bir münibüs dolusu işkenceciyle. Az ötedeyse, işkencecilerin arasında O... Hala arabaya bakmakta. Belli ki emin olmaya çalışıyor yolculuğun hastaneye olacağından. Emin olmasını sağlamalıyım diye düşünür refakatçi. Herşeyden emin olmalıdır o. Kendinden olduğu kadar... Bunun için mesaj vermesi gerektiğine inanır ve sol yumruğunu havaya kaldırır. O, artık emin adımlarla yeni fırtınalı denizlerde yol almak için geri dönmektedir. Gözleri ufuk

çizgisindedir “her zamanki gibi”...

Ve sahne kapanır. Perde iner. Gerisi yok sayılıyor şimdi. Perde son bir kez de Ulucanlar’da açılmıştır. İki perde arasındaki bütün ikili hatıralar silinmiş durumda. Sanki refakatçi O’nu orada son kez gördü ve vedalaştılar sessizce. Sonra sesini Ulucanlar’da yeniden duydu, herkesin duyduğu gibi; “Güneş batıyor, sizleri çok seviyorum...”

Eylül

*Dostları ve yakınlarının
kaleminden...*

Habip'in öyküsü

Zamansız gün soğğunun Kars'ı çepeçevre sardığı uğursuz bir pazar akşamıydı. Televizyonlar Ankara Ulucanlar Cezaevi'nde isyan çıktığını haber veriyorlardı. Devlet güçlerince girişilen operasyon sonucu bazı tutukluların öldürüldüğü bildiriliyordu.

Televizyonun başına geçmiş, öfke kasırgasına tutulmuş bir halde haberleri dinliyordu. Habip Gül adını işitince, oturduğu kanepede taş kesildi. Aklına ilk gelen, sakin bir deniz gibi bakan Habip'in masmavi gözleri oldu. Gülümsüyordu. Sonra kadifemsi bir görüntü veren, kıpır kıpır parlak kumral saçları uçuştu gözlerinin önünde. Arkasından sırasıyla yüksek alın, hafif çıkık elmacık kemiği ve ortanın üstünde gösteren fidan boyu canlandı belleğinde. Hıçkırıklar arasında telefona koşup,

dar gün dostunu aradı. Sadece, “Habip... Habip...” diyebildi boğuk bir sesle. Dostu, “Yapma!” diye acıyla feryat etti. Başka da herhangi bir şey konuşmadılar. Dostu tam olmasa da anlamıştı Habip’in başına gelenleri.

Dizginsiz hıçkırıklar arasında yığıldığı masada Habip’le ilk karşılaştığı anı hatırlamaya çalıştı. Kutsal görünüyordu o an şimdi ona. Ama tüm çabası boşa gitti. Belleğinde o anı gösteren tek bir resim bile yoktu. Sabun köpüğü gibi silinip gitmişti herşey.

Kendisinin de terörist diye kilit arkasına kapatıldığı o günlerde tanışmıştı Habip’le. Ziyaretçi görüşüne gidip gelirken karşılaşıyorduk herhalde, diye düşündü. Ama kör bir karanlığa bakar gibiydi, hiçbir şey göremiyordu. “Ah, ah keşke seni görüş yerinde hiç bekletmeseydim, paha biçilmez o zamanı hiç çalmasaydım” diye haykırarak, sarsıla sarsıla ağlamaya koyuldu.

Cezaevinden çıktıktan sonra içi burkularak geride bıraktığı dostlarını sık sık ziyarete giderdi. Ulucanlar Cezaevi o her zamanki soğuk ve resmi tavrıyla karşıladı onu. Dışçı koltuğuna oturmaktan beter sıkıcılıktaki işlemler tamamlanırdı önce. Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan’ın asıldıkları asırlık ağacın önünden geçerek birinci kata çıkardı sonra. Bir dönem birlikte siyaset yaptığı eski koğuş arkadaşları ziyaretçileriyle, bu katta bir odada görüşürülüyorlardı. Erken getirildikleri için, zaman israf olmasın diye ilkin onlarla görüşürdü. Sonra da aşağı kattaki dostlarına giderdi. Ama oraya hep geç kalmış olurdu. Cezaevi ziyaretlerinde zamanın nasıl geçip gittiği farkedilmezdi. Ateşlenen sohbetin alevi, zamanı hızla yutup tüketirdi. Eski koğuş arkadaşlarıyla vedalaştığında koğuş kapılarının kapanmasına on beş-yirmi dakika gibi kısacık bir zaman kalmış olurdu. Saatine bakarken utanca boğulup, hızla dışarı atardı

kendini. İçini dolduran ağır suçluluk duygusuyla soluk soluğa aşağı kattaki görüşme odasının yolunu tutardı. Habip'i o hiç değişmeyen sakinliğiyle, göğsünde kollarını kavuşturmuş halde kendisini beklerken bulurdu. Beklemekten yorulup görüşme umudunu yitiren öteki dostları, geriye sitemlerini bırakıp çoklukla gitmiş olurlardı. Ama Habip gitmezdi, son ana kadar sabırla onu beklerdi. O, binbir özür dileyip bağışlanma isterken, Habip tatlı bir gülümsemeyle karşılık verip, rahatlatırdı onu.

Habip'in tünel kazarak cezaevlerini kalbura çeviren firar serüvenleri, işte bu ziyaretlerdeki şakalaşmalar sırasında çalınmıştı kulağına. Arkadaşları bazen "Tünelci" diye takılırlardı ona. Kendine ait olmayan Habip Gül adıyla yakalandığında onca işkenceye rağmen bu isimde ısrar edişi ve mahkemelerde birçok kez bu isimle yargılanıp cezalar alışı, onun hayat macerasını daha da çekici hale getiriyordu. Kişilikleri henüz kökleşmemiş olanlar, Habip'teki çelik cesaretin kırıntısını bile taşıyabilirler, farkedilmek için herhalde çok kasıtlı dururlardı. Çalımlarından geçilmezdi. Ama Habip öyle değildi. Sıradandı. Böyle gösterişsiz olmak için de kendini hiç zorlamazdı. Güvenli insanların alçak gönüllülüğü, onu hayranlık verici bir doğallığa büründürürdü.

Elindeki romanın yazımı tamamlanmak üzereydi. Yeniden yazmak istiyordu. Ele alacağı konular üzerinde kafa yorduğu bir sırada Habip'in hayatını yazma fikri alevlenmişti kafasında. Habip'le en son görüşmesinde "Seni yazmak istiyorum; bir sakıncası yoksa bana yaşam öykünü yazar mısın?" diye sormuştu. Habip ise, kaç günlük olduğunu şimdi hatırlayamadığı bir süre istemişti ondan. Birbirlerini artık bir daha göremeyeceklerini

bilmeden o gün vedalaşmışlardı. Çünkü o, yıllar süren uzun bir ayrılıktan sonra doğup büyüdüğü topraklara geri dönecekti. Onlar bir daha hiç görüşemeyeceklerdi. Habip söz verdiği yazıları ortak bir dostları aracılığıyla ulaştıracaktı ona. 4 Haziran 1998 tarihli dört sayfalık yazı, memleketine döndüğünün ikinci haftasında eline geçmişti. Her satırını çizerek ve içi yanarak defalarca okumuştı.

Romanı yayımlanmış, ancak beklediği ilgiyi nedense görmemişti. Başladığı yeni romanın yazımı kesintilerle sürüyordu. Habip'in yaşamından etkilenecek kurguluyordu yeni romanını.

O lanetli pazar akşamında televizyon haberiyle kedere boğulduğunda, Habip'le en son görüşmesinin üzerinden onbeş ay aşkın bir süre geçmişti.

Gecenin ürpertici sessizliğinde masanın başına geçip, Habip'in yaşam öyküsünü yeniden okuduğunda içinde baş edemediği bir titreme dolaşıyordu.

Nevzat'tan Habip'e...

“1 Ocak 1965 tarihinde Elazığ'ın Karakoçan ilçesi Çalakas (Balcalı) Köyü'nde doğmuşum” diye başlamıştı Habip, kendi yaşam öyküsüne. “Üçü kız, üçü erkek, altı kardeşlik. Kardeşlerin en küçüğüydüm. Çok yoksulduk. Köyde tek karış toprağımız bile yoktu. Köy ağasının tarla ve çayırlarında çalışırdık. Yarıcıydık. Ağa yan yatıp kılını bile kıpırdatmazken, terimizle can verip yeşerttiğimiz ürünün yarısı onun olurdu. Ablam ağanın hayvanlarına çobanlık yapardı. Dağ taş demeden, koca üç mevsim, hayvanların arkası sıra sürüklenmesinin karşılığı olarak bir gömlek ya da entari alırdı. Ne zaman fersiz gözleri çukura kaçmış bir kız çocuğu görsem,

ablam gelir gözlerimin önüne. Babamla annem yazgılarına şikayetsizce boyun eğmişlerdi. Ama ben ve ağabeylerim ağadan nefret ederdik. Hep öfkeyle bakardık ona.

Yaz boyu tarlada çalışan zavallı babam, ekmek parası kazanmak için kışın da büyük kentlere giderdi. Babamı çok özlerdim. Aylar sürerdi bu ayrılık. Döndüğünde ise, dünyalar benim olurdu. Ağabeylerim büyüyünce, onlar da gurbet kervanına katıldılar. Dur durak bilmeden yazın köyde, kışın da büyük kentlerde çalışırlardı.

Yıllar birbirini kovalayıp gidiyordu. Ablalarım evlenip gitmişlerdi. Böylece tarlada çalışmanın yanında, evin ömür törpüleyen ağır işleri de anneme kalmıştı. Ağabeylerim de evlenip metropollere yerleşmişlerdi. Evde çocuk olarak bir ben kalmıştım. Yazın ağanın tarlalarında çalışırken, kışın da okuyordum. İlkokulu bitirdiğimde on dört yaşındaydım. Çünkü okula geç başlamıştım. Babam çok istediği halde ortaokula gönderemedi beni. Okumak istediğimi söylediğimde, bana yalvarınayla dolu gözlerle bakıp, karşımda kederle boynunu büküşünü şimdi bile hatırlamaya dayanamıyorum.

Devrimcilerle o yıl tanıştım. Çok geçmeden ... hareketiyle organik ilişki kurdum. Köyleri dolaşıp tarlalarda çalışıyor, yaprak kesiyorduk. Ayrıca köprü yakalarına ve yol kenarlarına yazı yazmak gibi çalışmalar da yapıyorduk. Bütün bu çalışmalar ...'in gerilla faaliyetini de oluşturuyordu.

1980 12 Eylül darbesi tüm devrimci hareketleri olduğu gibi, bizi de biçti. Ben örgüt içinde fazla tanınmadığım için, darbenin kanlı pençesi yakama yapışmadı.

1981-82'ye gelindiğinde, örgüt dağılmıştı. Kadrolar

çoğunlukla tutsak edilmişti. Geriye kalanlar da askere gitmişti. Ben de bu boşluğu 1983 yılında evlenerek doldurdum. Köyümüzün önünde sakinlikle akan Peri Nehri'nin karşı kıyısındaki Golek (Koyunuşağı) Köyü'nden Hanım adındaki bir kızla evlendim. Daha önce birbirimizi tanımıyorduk. Ortak bir tanıdığımızın aracılığıyla evlendik. Evlenmek, büyük bir borç yükünün altına girmek demektir. Başlık parası, düğün masrafı derken epey borçlanmıştım. Alacaklılar kapıya dayanmadan para kazanmaya başlamalıydım. Birkaç ay sonra çalışmak üzere İzmir'e, ağabeylerimin yanına gittim. İlk inşaat işçiliğim Çeşme ilçesinde başladı. Dev gibi yükselen bir inşaatta çalışıyordum. Bina her an üstüme yıkılıp, beni altına alacakmış gibi bir duygu uyandırırdaydı bende. Kış boyu tek bir günümü bile boşa geçirmeden para biriktirmeye çalıştım. Omuzumdaki borç baskısı yüzünden bazen boğazımdaki ekmekten bile kısmak zorunda kalıyordum. Borçlarımı karşılayacak kadar para biriktirdikten sonra, yazın köye döndüm. İlk kız çocuğumuz o yaz dünyaya geldi.

Kışın "gurbet", yazın da köyde ekin derken, kapıya askerlik gelip dayandı. Bir yıl kaçak dolaştıktan sonra askere gittim. İki aylık askerken ikinci kızım doğdu. Askerliğim sürerken aldığım bir mektupla babamın öldüğünü haber aldım. O gün ve sonraki birkaç gün tarifsiz acılar çekmiştim. Ama zamanın şifalı merhemi, içimdeki baba acısını çok geçmeden dindirmişti.

Derken askerlik bitti. Parasızdım. Biraz para kazanmalıydım. İzmir Aliağa'da bir demir-çelik fabrikasında iş bulup çalışmaya başladım. Yıl 1987, üçüncü kızım dünyaya gelmişti. Askerlik bittikten ancak üç ay sonra köyüme gidebildim. İşyerimden bir aylık izin almıştım.

... örgütüyle bu demir-çelik fabrikasında çalışırken tanıştım. Dergimizin ilk sayısını dinmeyen bir susuzlukla okumuştum. Yıllar sonra devrimcilerle yeniden karşılaşmak ve yepyeni bir örgütle tanışmak benim için tarif edilmez müthiş bir duyguydu. Bir yandan fabrikada çalışıyor, bir yandan da siyasal faaliyetlerde bulunuyordum. Aliğa Bölge Fabrikası'nda hızla geliştirdik. Yeni yeni işçilerle tanışıp, yeni siyasal dostluklar kuruyordum. Tüm benliğim devrim ateşiyle yanıp tutuşuyordu. O çok sevdiğim köyüm aklıma bile gelmiyordu artık.

1988 baharında hayvanlarımızı satıp, baba ocağını terkettik. Aliğa Helvacı Köyü'ne yerleşmiştik. Burada arkadaşlarımın yardımıyla yaptığım iki gözlü bir gecekonduda yaşamaya başladık. Örgütsel faaliyetlerim hızla sürüyordu. Bu arada bir de oğlum olmuştu.

1991 yılının 29 Nisan günü devlet güçleri örgütümüze karşı bir operasyon başlattılar. Aynı gün evim basılarak gözaltına alındım. On beş günlük sıkı bir işkenceden sonra tutuklanarak Buca Cezaevi'ne konuldum. Cezaevine konuluşum, karım ve çocuklarım için tastamam bir yoksulluk demektir. "Ailede çalışabilecek kişiler varsa, örgütten ekonomik yardım almamak" şeklindeki bir karar nedeniyle karım bir yemekhanede iş bulup çalışmaya başladı.

Cezaevi bitip tükenmeyen açlık grevleriyle karşılaşmıştı bizleri. Birçok kısa süreli, dönüşümlü açlık grevine girdik. Eskişehir tabutluğunun açılışı, ilk uzun süreli açlık grevi deneyiminin de başlangıcı oldu. Kırk beş gün sürmüştü. Barikatlar, direnişler derken bir yıl Buca Cezaevi'nde kaldım. Bir yıl içinde sadece bir kez ziyaretçi görüşü yapabildim. Çünkü otuz ay sürecek olan mektup ve görüş yasağı cezası almıştım.

Mahkeme bir yıl sonra Terörle Mücadele Yasası'na göre üç yıl hapis ve 83 milyon lira da para cezası verdi bana. Arkasından Urla Cezaevi'ne sevkedildim. Burada üç ay kaldıktan sonra, "adli mahkumları isyana teşvik edip örgütlemekten" Kemalpaşa Cezaevi'ne sürgün edildim. Her gittiğim cezaevinde mektup ve görüş yasağı da arkamdan geliyordu. Hapis cezasını burada doldurdum. Geriye bana verilen 83 milyonluk para cezası kalmıştı. Bu parayı devlete ödemediğimde serbest kalacaktım. Böylece ya parayı ödeyecektim, ya da hapiste kalmaya devam edecektim. Düzenin önümüze koyduğu kötü bir tercihti bu. Neyse ki çok kafa yormam gerekmedi. Parayı ödemedim. Cezanın meşruluğunu kabul etmiş olacaktım yoksa.

Para cezası hapis cezasına çevrildi. 11 ay 20 gün daha yatacaktım. Parayı ödemedim ama, devrimci iradenin ve görevin gereklerini yerine getirdim: Kazdığımız 35 metrelik bir tünelle dört kişi, 19 Mayıs 1993 şafağında özgürlüğe koştuk. On ay "cezam" kalmıştı firar ettiğimde. Ben de bu meşru hakkımı kullandım. Benim için firar, üç yıldan beri görmediğim karımı ve çocuklarımı daha yıllarca görmemek anlamına da geliyordu. Her zaman söylüyorum, hiç unutmadığım ve anlatmakta güçlük çektiğim iki anı var hayatımda: Birincisi, yıllar süren uzunca bir örgütsüzlükten sonra 1987 Ekim'inde örgütümle tanıştığım anın duygularıdır. İkincisi ise, tünelden çıktığımızda yüzüme vuran ilk yel ile özgürlüğe atılan o ilk adımdır. Ve tünelin ucuna kadar gelip de geri dönen bir arkadaşın ahmaklığı...

Firar ettikten sonra ilk faaliyet alanım Adana oldu. Soluk soluğa geçen sekiz ayın sonunda, bir randevuya giderken pusuya düştüm ve yakalandım. Bir gece önce yakalanan iki genç yoldaşımız işkenceye dayanamayıp

randevu yerini vermek zorunda kalmışlardı. Üzerimde onlarca bildiri ve afişin yanı sıra şifreli telefon numaraları ve adresler vardı. Burada Habip Gül sahte kimliğiyle yakalanmışım. Emniyete götürüldükten kısa bir zaman sonra bir polis gelip yüzüme uzun uzun baktı, “Ben bunu bir yerden tanıyorum. İzmir Kemalpaşa Cezaevi’nden firar edenlerden birinin gazetede çıkan fotoğrafına çok benziyor, iyice araştırın!” dedi. Habip Gül’le aynı memleketli (Maraşlı) olduğu için de sırtıma iyi bir hemşehri tekmesi vurarak çıkıp gitti. Bu umulmadık rastlantı, işimi epeyce zora sokacaktı. Dört gün süren soluksuz işkencenin ağırlığı, kimliğimin sahteliği üzerineydi. Üzerimden çıkan telefonlarla adreslerin şifrelerini de gizli tutmam gerekiyordu. Kimlikteki sahte Habip Gül ismine sımsıkı sarılmalıyım. Sonuna kadar direndim. Direnmekten başka seçeneğim de yoktu. Çünkü konuşsam pek çok yoldaşımı ele vermiş olacaktım. Yoldaşlarım ve örgütüm zarar görmüş olacaklardı böylece. Bir de kendime olan güvenimi torpillemiş olacaktım.

Bir gün tim şefi beni odasına götürdü. Tabii ayakta duramadığım için sürükleyerek götürüyorlar. “Bomboş patladı, boşuna direnme, kimliğin sahtedir” dedi, gözlerinde zafer kazanmış insanların parıltısıyla. “Ben Habip Gül’üm! Aksini ispatlamak sizin işiniz” diye direttim soğukkanlılıkla. İşkenceci çok sinirlenmişti. Yanındakine, “Gelen faksı getir, bu orospu çocuğu tanıyacak mı bakalım?” diye bağırdı. Faksta gösterilecek şeyin Habip Gül’e ait bilgiler olduğunu tahmin etmekte gecikmedim. İşin kötüsü, ben daha önce ne Habip Gül’ü, ne de fotoğrafını görmüştüm. Neyse gözlerim açıldı. İşkenceci, katlanmış bir faks kağıdında bir fotoğraf göstererek, “Kim bu lan?” diye öfkeyle sordu.

Fotoğraftaki Habip Gül hafif bir sırıtmayla bize bakıyordu. Olup bitenlere gülüyor gibiydi. Ben gayet sakince, “Benim!” dedim. İşkenceci deliye dönmüştü. “Ulan sana benzemiyor!” diye köpürdü. Yay gibi gerilmişti, sinirinden tir tir titriyordu. Az önce faks kağıdında fotoğrafını bana gösterdiği Habip Gül’e ait renkli bir fotoğrafı başka fotoğraflarla karıştırarak, “Madem öyle, bunların içinden kendini (Habip Gül’ü) bul!” dedi. Bana biraz önce faks kağıdında gösterilen siyah-beyaz fotoğrafı kafamda canlandırarak, renklisini elimle koymuş gibi buldum. “Ben buyum” dedim. Yani allah var, fotoğraftaki adam bana hiç benzemiyordu. Bir defa gözleri siyahtı onun. Benimki mavi. İşkenceciler şaşkınlık içindeydiler. “Nasıl oluyor lan, bu sana hiç benzemiyor!” diye çaresizce debelenip duruyorlardı. Ama kabul etmekten başka şansları da yoktu. Çünkü ağızından başka bir söz alamayacaklarını artık onlar da biliyorlardı. On dört gün süren işkenceden sonra bir gece alıp beni dağa götürdüler. Burada öldürüp cesedimi toprağa gömeceklerini söyleyerek, sağa sola ateş ettiler. Bu tehditleri de işe yaramayınca, bir dişimle birkaç kaburgamı kırarak beni emniyete geri götürdüler. Kollarımdan askıya asılmam yüzünden koltuklarının altı yırtılmıştı. Ters askıdan ayak bileklerimin derisi çok kötü bir şekilde yüzülmüştü. Copla tecavüze uğradığımdan makatımda ağır bir hasar meydana gelmişti. Oturamıyordum. Oturup kalkarken dayanılmaz acılar çekiyordum. Bedenim bütün bütün acılara boğulmuştu. Ama her ne pahasına olursa olsun dayanacaktım. Dayanmalıydım!

Gözaltından çıktığımda sol tarafım tutmuyordu.

Tim şefi son gün beni DGM’ye götürürken omuzları çökmüş halde yakınıyordu:

“Örgütün senin gibi on kişiyi buraya gönderirse biz boku yedik demektir. Bir dahakine karşılaşırsak seninle, bu kadar uğraşmak yerine kafana sıkacağım.”

Habip Gül adını mahkemede de sahlendim. DGM bu adla beni tutukladı. Yirmi gün Adana Cezaevi'nde kaldım. Sonra da Malatya DGM'de yargılanmak üzere Malatya E tipi Cezaevi'ne gönderildim. Burada yedi ay tutulduktan sonra yine Habip Gül adıyla tahliye edildim. Buradaki mahkemem hala sürüyor. Cezaevinden çıktıktan sonra İstanbul'a gittim. Habip Gül kimliği deşifre olmuştu. Artık işimi görmeyecekti. Ben de Altan Ersoy kimliğiyle gizli faaliyetlere başladım. Ben artık Altan Ersoy idim. Gerçek adımlı bazen tatlı bir nostaljiyle hatırlayıp, tebessüm ediyordum.

Siyasal çalışmalarım illegal olarak sürmekteydi.

1995 yılının 2 Nisan günü İstanbul Bağcılar'daki evimiz gece yarısı polislerce basıldı. Baskında bir bayan arkadaşla gözaltına alındık. Örgütümüze yönelik bu operasyonda aynı gecede, aynı saatlerde değişik semtlerde altı ev daha basılmış, dokuz yoldaşımız yakalanmıştı. Altan Ersoy adına düzenlenen kimliğin sahteliği, gözaltına alınışımızın ertesi günü ortaya çıktı. Yollarımız Habip Gül ile yeniden keşmişmişti. Belli ki birbirimizi çok sevmiştik! Habip Gül olduğum ve Adana'da yakalandığım her nasılsa ortaya çıkmıştı. Ben de Habip Gül ismine itiraz etmedim. Besbelli yine Habip Gül olarak tutuklanacaktım.

İşkencede kaldığımız on üç günlük sürede, işkenceciler kendi karargahlarında yenildiler. Devrimci onurumuzu çiğnetmedik. On üç gün sonra tutuklanıp Bayrampaşa Cezaevi'ne götürüldük. Ben yine Habip Gül adıyla tutuklanmışım.

Rastlantıdır, cezaevine girdikten birkaç gün sonra

Eskişehir Tabutluğu yeniden açıldı. Tüm cezaevlerinde süresiz açlık grevleri patlamıştı. Biri de Malatya Cezaevi'nde olmak üzere bu üçüncü 45 günlük açlık grevim olacaktı. 45 gün süren direnişimiz, isteklerimizin kabul edilmesiyle son buldu.

Bayrampaşaa Cezaevi'nde sekiz ay tutuklu kaldıktan sonra yine aynı isimle, Habip Gül olarak, serbest bırakıldım. İstanbul 4 No'lu DGM'deki davam hala sürüyor.

Tüm bu olup bitenlerden annemin, karımın ve çocuklarımın haberi yoktu. Nasıl olsun ki? Polisin defalarca karımı gözaltına alıp beni sormuş olmasından da elbette benim haberim olamazdı. Sokakta oğluma şeker verip, eve gelip gelmediğimi sorduklarını da sonradan öğrenecektik. Birkaç kez de annemi, "oğlunu vurduk, gel cesedini al" diyerek morga götürmüşler. Bazı cesetler göstermişler. Sonra da, "işte senin oğlunu da bir gün böyle vuracağız!" deyip geri göndermişler.

Bayrampaşaa Cezaevi'nden çıktıktan sonra başka bir sahte kimlikle faaliyetlerime devam ettim. Bir-bir buçuk ay sonra bir şekilde bacağımdan yaralandım.

Kurşun kasığımdan girip siniri kopararak dışarı çıkmıştı. Gizli çalışmanın tahmin edilebilecek koşulları yüzünden dört gün doktora gitmedim. Çok kan kaybettim. Hem ameliyat olmak hem de siyasal faaliyetlerimi sürdürebilmek için Ankara'ya geldim. Ameliyat olduktan bir süre sonra çift koltuk değneğiyle gezmeye başladım. Yaralı bacağımdan boydan boya alçıya alınmıştı.

Tam koltuk değneklerini atmış ve bacağımdaki alçıyı yeni çıkartmıştım ki, Ankara'da örgütümüze karşı girişilen bir operasyonla tekrar yakalandım. Bayrampaşaa Cezaevi'nden salıverilmenin üzerinden altı ay geçmişti.

Bu kez üzerimde Hüseyin Yadigar Özüdoğru adına düzenlenen sahte bir kimlik vardı.

İşkenceciler beni öldüreceklerini söylüyorlardı. Ölümü göze aldığım için tehditleri beni hiç mi hiç etkilemiyordu. Tehditleri irademin beton duvarına çarpıp tuzla buz oluyordu. Onüç gün içinde iki kez gece yarısı Gölbaşı'na götürüldüm. Bir çukura yatırıp sağıma soluma ateş ettiler.

Ankara Terörle Mücadele Şubesi'nin garaj olarak da kullanılan alt katında, bir metre derinliğinde kapaklı bir tuvalet çukuru var. Beni bu tuvalet çukuruna koyup, kapağı üzerime kapatarak orada her seferinde bir saate yakın pisliğin içinde tutuyorlardı. Kollarımdan asıyor, bedenime elektrik veriyorlardı. Yaralı bacağımı tekmeleyip, kasiğimdaki kısmen yırtık sinirleri büsbütün koparmaya çalışıyorlardı. Orada, devrim ile karşı-devrimin iradeleri çarpışıyordu. Bu nedenle taraflar kendi sınıfsal kimliklerine uygun düşen silah ve araçlarla savaşmaktaydılar. Ankara Terörle Mücadele Şubesi'nde devrimci onur bir kez daha zafer kazanmıştı.

Onüç gün sonra sistematik işkence artık bitmiş, sıra parmak izlerini almaya gelmişti. Parmak izi tespitine götürülüyoruz. Parmak izlerim alındıktan on dakika sonra beni bir odaya götürdüler. Sivil giyimli bir komiser, üstüme hışımla gelerek suratıma sertçe bir tokat attı ve, "Sen kimsin lan, adın ne?" diye kükredi. Ben de gayet sakin, "Hüseyin Yadigar Özüdoğru" dedim. "Peki 1995 yılının 26 Nisan günü İstanbul'da Altan Ersoy olarak yakalanan kim?" Evet, anlaşılan kimliğimin sahte olduğu açığa çıkmıştı. Yeni bir kimlik araştırmasının önünü kesmek için hazır bir cevapla, "Orada bir yanlışlık var" dedim. "O kimliği bulmuştum. Genel kimlik kontrolü sırasında üzerimde iki kimlik bulunduğu için gözaltına

alındım ve serbest bırakıldım. Yoksa ben Altan Ersoy falan değilim” dedim. Neyse ki, beklediğimden de erken ikna olup, bir iki tehditten sonra beni Terörle Mücadele Şubesi’ne geri götürdüler. Terörle Mücadele Şubesi’nin kapısına geldik, garaj kapısının anahtarı yok. Arıyorlar. Bir yandan telsizle içeriden kapının açılmasını anons ederken, bir yandan da Hüseyin Yadigar Özüdoğru ehliyetiyle, yani benim ehliyetimle kapıyı kurcalıyor komiser. Böyle kurcalarken ehliyetin köşesi kırıldı. Bana dönüp ehliyeti gösterdi, “Allah bilir bu da sahtedir. Bunu kıracağım, sana da si....mi vereceğim” dedi. Ben de gayet normal bir şekilde, “Olur, bence mahzuru yok” diye karşılık verdim. Komiser, sataşmalarına böyle rahat bir şekilde cevap verdiğimi görünce, “babacan” bir tavırla, belki de acıyarak, “Niye lan?” diye sordu. “Çünkü, sen benden her kimlik sorduğunda, onu sana gösteririm de ondan” diye karşılık verdim. Bu sözlerime sinirlenen işkenceci, küfür ederek, suratıma birkaç yumruk savurdu. O sırada garajın kapısı açılmıştı. Beni götürüp hücreme attılar. O gece yanıma kimse uğramadı. Ama kapı her açıldığında, mutlaka başka bir sahte kimliğim açığa çıktı düşüncesiyle her seferinde başka bir kimlik için kafamda bir sürü cevap hazırlamak zorunda kaldım.

Sabah, yani ondördüncü gün, DGM’ye çıkarıldım. Bu kez Hüseyin Yadigar Özüdoğru olarak DGM’ye çıkmıştım. Savcıya bu yeni kimliğimle ifade verdim. Savcının odasından çıktım. Uzun bir beklemeden sonra tam hakimin odasına girecekken, tim şefi, elinde bir faksla yanıma geldi. İstanbul’dan faks geldiğini, benim Habip Gül olduğumu ve daha önce de İstanbul ve Adana’da yakalandığımı, hışımla söyledi. Benden önce, hakimin yanına giderek, durumu açıkladı. Beni yeniden

emniyette sorguya almak için hakimden izin istedi. Bu beklenmedik gelişme üzerine ifadem hakimlikçe, Habip Gül olarak alındı. Bütün işkencecilerin suratı görülmeye değerdi o sırada. “Bizi nasıl ondört gün atlattın”, diye köpürüyorlardı.

22 Mayıs 1996 günü Habip Gül olarak Ankara Ulucanlar Kapalı Cezaevi'ne geldiğimde perişan haldeydim. Ölüm Orucu'na dönüşüp, oniki devrimcinin şehit düşmesiyle sonuçlanacak olan süresiz açlık grevi, bizden iki gün önce, 20 Mayıs günü başlamıştı. Bir haftalık bir dinlenmeden sonra süresiz açlık grevine katıldım. Grevin ellinci gününde, örgütümüzün kararıyla, gönüllü olarak, Ölüm Orucu'na başladım. Oniki şehit verilerek 20 Temmuz günü zaferle sonuçlanan Ölüm Orucu'nun bittiği gece hastaneye kaldırılırken kalp krizi geçirdim. Doktorların müdahalesiyle yaşama dönmüştüm.

Yeniden Habip Gül olmuştum.

Ankara Ulucanlar Cezaevi'ne geldikten onbeş gün sonra Sabah gazetesinde fotoğrafımla beraber gerçek kimliğimin açığa çıktığını okudum. Nevzat Çiftçi... Tabii bu duruma, benimle beraber tutuklanan yoldaşlarım epeyce şaşırdılar. Polis, parmak izlerimden yola çıkarak, gerçek kimliğime, yani Nevzat Çiftçi'ye ulaşmıştı. Bundan emin olmak için anneme gidip fotoğrafımı göstermişler. “Biz bunu vurduk, eğer senin oğlunsa gel cenazeyi al!” demişler. Annem de panikleyerek, ağlamış ve fotoğrafın bana ait olduğunu söylemiş. Böylelikle, annem, karım ve çocuklarım yedi yıl sonra nerede olduğumdan ve yaşadığımdan haberdar oldular. Ancak Ölüm Orucu bittikten sonra ailemle görüşebildim. O gün, rastlantıyla çocuklar için açık görüş vardı. Daha üç aylıkken ayrıldığımız oğlum Yoldaş, ziyaretime geldiğinde yedi yaşındaydı. Kocaman bir delikanlı

olmuştı. Yüzünde utangaç bir ifade vardı. Hayatın garip cilvesi, oğlum beni tanımadı. Çünkü beni sadece fotoğraflardan görmüştü. Tanımlaması güç, tuhaf duygular içindeydim. Oğlumun büyümüş olması bana gurur ve güven veriyordu. Onun koşup bana doğru gelmesini beklerken, başka bir arkadaşın kucağına gitmesi, bizi epey güldürmüştü. Sonra da böyle güldüğümüz için Yoldaş'a karşı suçluluk duyup utanmıştık.

Şimdi çocuklarımla ilişkilerimin iyi olduğu pek söylenemez. Birbirimize karşı adeta birer yabancı gibiyiz. Ayrı kaldığımız o koca yıllar, aramıza görünmez bir duvar örmüş sanki.”

Habip'in cezaevinden daktilo edip gönderdiği yaşam öyküsü bittiğinde saatler geceyi yarılamıştı. Televizyonlar, Ulucanlar Cezaevi'nde öldürülenlerin adlarını veriyordu. Kars rahat uykusundaydı; tıpkı Ankara, İstanbul... gibi. Habip'in ruhu caddelerde ve sokaklarda kol geziyordu. Kars'ın sakin gecesinde acı bir hıçkırık patlıyordu.

Mahmut Alınak

“Asla affetmeyeceğim”

Ümit Altıntaş, Ankara Merkez Cezaevi’nde “operasyon”da öldürülen on tutukludan biriydi. Melek Altıntaş eşinin ölümüyle hukukun bir kez daha çiğnenişine tanık oldu. Ümit yaşasa belki ceza alacaktı ama... romanını yazıp kahkahasını atacaktı...

Genç bir ölümün önünde, bütün gençliğiyle dikiliyor. Zamansız.

Oysa konuşulacak çok şey vardı daha.

Gidilecek çok yol...

Daha ilk adımdaydılar, korkusuz, çıplak ve duru...

Yükleri ağırdı: Eskitilmiş, kirletilmiş bir dünya.

Düşleri herkes içindi: Eşitlik, özgürlük ve yaşanılabilir bir dünya...

O gece, 25 Eylül’de, gecenin üçünde ateş açıldı

hesapsız düşlerine...

O sabah, yani birkaç saat sonra Melek Altıntaş televizyondan öğrendi. Güvenlik güçleri Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde "operasyon" başlatmış, silah kullanılmış, çok sayıda tutuklu ve hükümlü yaralanmıştı. Yola çıktı:

"Mola yerine vardığımızda Habip'in öldüğünü duydum. Başka ölümler de olduğu söyleniyordu. Eşimin, Ümit'in de aralarında olduğunu düşündüm..."

Akşama doğru Ankara'ya vardığında önce yaralıları listesine baktı, Ümit'in adı yoktu. Ölümlerin listesi uzatıldı eline:

"Habip Gül, Aziz Dönmez, Ahmet Devran, İsmet Kavaklıoğlu, Abuzer Çat, Zafer Kırbıyık, Mahir Emsalsiz, Önder Gençaslan, Halil Türker, Ümit Altıntaş."

Doğum yeri Erzurum yazıyordu nüfus cüzdanında Ümit Altıntaş'ın, yıl 1972. Babası astsubay Ercan, annesi ise emekli hemşire Makbule Altıntaş'tı. Her tayinde başka bir okulu okudu, liseyi Gaziantep'te... İlk çocuğu, on üç yıl sonra bir kardeşi olacak ama iklimin sevdası peşini bırakmayacaktı. İlkokuldaydı, kendisine alınacak bisiklete "hayır" dedi. O, ansiklopedi istiyordu. Her sayfanın okunduğuna annesi tanıktı.

Üniversite sınavlarına girip de Yıldız Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği'ni kazandığında tarihler 1990'ı gösteriyordu. Daha lise yıllarında sol görüşü benimsemiş, üniversitede de öğrenci hareketi içinde yer almıştı. Oysa babasıyla birlikte bütün ailesi, amcaları, dayısı asker kökenliydi. Asker olmayanlar ise ya işletme sahibi, ya bir işletmede genel müdüdü. Babası ailenin bu ilk solcusunun görüşlerine katılmasa da sessiz kalmayı yeğledi. Annesi içinse düşünceleri ne olursa olsun mükemmel bir oğuldu. "Ümit" diyordu

“asla yalan söylemez, insanlara değer verir, sevecendir...”

Birkaç yıl sonra okulu bıraktı Ümit Altıntaş, ailesinin karşısına çıkıp “Amacım” dedi “özgür ve eşit bir dünya kurabilmek. Bunun için ne yapmam gerekiyorsa, onu yapacağım.”

Kendisine bir de ömür biçmişti, yirmi yedi yıl. Türkiye’de sol görüşü savunanların yaşadığı baskıları, karşılaştıkları şiddeti göz önüne alıp hesaba oturmuş, bu rakamı bulmuştu:

“Tam da hesapladığı gibi oldu, yirmi yedisini doldurmasına birkaç ay kala vurularak öldü...”

Melek Altıntaş dört yaş küçüktü Ümit’ten. Tekirdağ’da doğmuştu, babası öğretmen, annesi ev kadınıydı. Üç kardeşin en küçüğüydü. En büyükleri tekstilci, ortanca avukattı. Liseyi Bursa’da okudu, 1993’te İstanbul Teknik Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü’nü kazanıp İstanbul’a geldi:

“Ümit’le öğrenci gençlik mücadelesi içinde tanıştık.”

Bu tanışıklık kısa sürede dostluğa dönüşmüştü. Üçüncü sınıfta Melek de okulu bırakıp çalışmaya başladı. Son işi otomobil parçaları üreten bir fabrikadaydı:

“Ne acıdır ki işyerine, işten atılma kaygısıyla eşimin bir trafik kazasında öldüğünü söyledim.”

1997’nin sonlarıydı. Ümit Ümraniye Cezaevi’ndeydi. Bu ikinci kez cezaevine giriyordu, daha önce birkaç ay Bayrampaşa’da kalmış, salıverilmişti. Şubat 1998’deki görüşlerden birinde Melek’e bir şiir iletti:

“.....

Bana kızabilirsin
ateş ederken hedefi görmeden
basmamalıyım tetiğe

-yine de seni ben vurmadım-

Ama bana kıyamazsın

Ben suçlu değilim

Dostluğumuzu böyle tehlikeye atıyorum diye

elimde dostluk kabı

ve ona sığmayacak bir el ele yürüme isteği var

o zaman isteğimi sen de ellerinle taşımalsın

başka nasıl evlenme teklif edebilirim ki sana

Bana kıyamazsın

Benim suçum yok

Kendine kız

Fark etmeliydin önceden

ve izin vermemeliydin (ciddi değilim) ...”

Melek şaşırıldı:

“Sıcak bir dostluğumuz, kendimize bile ifade etmediğimiz özel bir yakınlığımız olsa da beklemiyordum. Sonra ‘niye evlilik’ diye konuşmaya başladık. Evlilik gibi özel bir tarza ihtiyacımız yoktu. Ancak cezaevinde sadece evli olanlar açık görüş yapabiliyordu. ‘Değer mi’ diye sorduk birbirimize. Sonunda değdiğine karar verdik...”

Birbirlerini yeterince tanıdıklarını, beklemeye gerek olmadığını düşündüler. Kararlaştırılan evlilik tarihinden kısa bir süre önce Ümit Altıntaş salıverildi. 23 Mayıs 1998’de Üsküdar Evlendirme Dairesi’nde kıyıldı nikahları, dostları ve ailelerinin katıldığı bir törenle. Ümraniye’de Ümit’in ailesinin armağanı bir eve yerleşildi. Yedi ay aynı anahtarla açtılar kapıyı. Bir kez yüksek çıkmadı birbirlerine sesleri.

“Ben çalışıyordum, bir kez bile yemek yaptığımı hatırlamıyorum. Ne yapıp ediyor, Ümit bu işi hallediyordu...”

O yılın sonunda bu kez Ankara’da bir operasyonda

gözüne alındı Ümit, bir hafta sonra da tutuklandı. İlk görüş 1999 yılbaşısındaydı. İki kadın, Melek ve Makbule Altıntaş camın arkasından süzdüler Ümit'i:

“Ümit ‘anne bizi biraz yalnız bırak’ diyor ama annesi birkaç dakika sonra geri dönüyordu. Pek bir şey konuşmalar da annesi onu seyretmeye doyamıyordu. Sonunda bir dahaki görüşlere ayrı ayrı gitmeye karar verdik...”

Daha ilk günlerde koğuşun darlığı sorun olmuştu. Bir yatakta dönüşümlü olarak iki ya da üç kişi yatıyordu:

“Ümit, Ümraniye Cezaevi'yle karşılaştırıp, ‘oranın on beş kişilik koğuşu büyüklüğünde bir koğuşta yüz kişiden fazlayız’... diyordu.”

Cezaevi yönetiminden ikinci bir koğuş istenmiş ancak yönetim yanaşmamıştı:

“Hücre tipi cezaevlerini açmakta kararlıydılar. Bu cezaevlerine sevke zorlamak için de ikinci bir koğuş vermediler. Sonunda 2 Eylül'de, duvarını delerek az sayıda adli tutuklunun kaldığı yedinci koğuşa geçtiler. Hayır, söylenenler doğru değil, adlilerin haklarını gasp etmediler. Onlarla dayanışma içindeydiler. Üzerlerindeki baskıyı kaldırma uğraşında siyasiler onları destekliyordu.”

Adli tutukluların bir bölümü başka koğuşlara geçmiş, yatak sorunu çözülmüştü ama bu kez cezaevi yönetimi görüşü yasakladı:

“Yönetim, 7. koğuşu boşaltın, duvarı örün biz bir ay sonra size yeni koğuş açalım dedi ama bu inandırıcı değildi. Aylardır yinelenen koğuş isteğini yerine getirmeyenlerin oyalama taktiği idi. Kabul etmediler.”

Görüş yasağıyla birlikte aileler cezaevinin karşısındaki parka yerleştiler. Olası olaylara karşı çılgınlıklarını duyurmaya çalışıyor, bir an önce anlaşmanın

sağlanmasını istiyorlardı. Makbule Altıntaş da oradaydı:

“Güvenlik güçleri ailelerin gece-gündüz parkta kalmasına ses çıkarmıyordu. Avukatlar şaşkın, ‘böyle bir şey ilk kez oluyor, bunun altından iyi şeyler çıkmayacak’ diyorlardı.”

25 Eylül akşamı aileler parktan çıkarıldı, direnenler gözaltına alındı. Ve o gece Ulucanlar diye bilinen Ankara Merkez Kapalı Cezaevi ölüm koktu:

“Bu bir operasyon değil katliamdı. İsteseler ellerindeki olanakları kullanıp etkisiz hale getirip, öldürmezlerdi. Kısmen de gaz bombası, sis bombası ve köpüklü su kullandılar ama...”

Avukatların alınmadığı ön otopsi raporu açıklanmış, av tüfeği dahil silahların kullanıldığı, darp izlerinin cesetleri tanınmaz hale getirdiği saptanmıştı. Şimdi teşhis zamanıydı:

“Ben girdim teşhise. Hem bir kez daha görmek, hem de otopsi raporunda gizlenenler varsa saptamak istiyordum. Femur bölgesinde ölüme yol açtığı iddia edilen kurşun yarası dışında, iki bacağında da diz altında üç kurşun izi vardı. Sol kasığının derisini kırık bir kemik zorluyordu. Baş bölgesi tanınmayacak haldeydi, darpla oluşan morluklarla kaplanmıştı... Ümit’in dördüncü koğuştan beşinci koğuşa geçerken vurulduğu söylendi. Kurşun ana damara geldiği ve kısa sürede öldüğü de belirtildiğine göre, bu darp izleri ölümden sonra dövüldüğünü gösteriyor...”

Ümit Altıntaş’ın cenazesi her kent sınırında değişen önde eskort arkada polis ekipleriyle İstanbul’a ulaştığında gece yarısıydı:

“Karacaahmet’te mezarını hazırlamıştık. Ertesi gün bir törenle toprağa verecektik ama engellediler. Anne ve babasını ertesi gün çıkabilecek olaylarda başkalarının da

öleceğini, bundan sorumlu olacaklarını söyleyerek ikna ettiler. Gece yarısı gömmek zorunda kaldık.”

Ertesi gün bir anma toplantısı düzenlenecek, ancak polis yine izin vermeyecek, çok sayıda kişi dövülecek ve gözaltına alınacaktı...

“Asla affetmeyeceğim onları” diyor Melek Altıntaş acının beslediği öfkesiyle. Sorumluların yargılanacağına da inanmıyor, “Kim” diyor “Kimi yargılayacak ki...”

“Rüyalarımda sıklıkla Ümit’in öldüğünü görür, ağlayarak uyanırdım. Çünkü onu çok seviyordum. Onu kaybetmek hayatındaki herşeyi kaybetmek anlamına geliyordu benim için. Hayat bundan sonra tabii ki çok daha zor. Cezaevinde olduğu süre içinde de ayrıldık ama görüşüyor, bir şeyleri paylaşıyorduk. Konuşmak, sesini duymak yetiyordu. Şimdi hiçbiri yok...”

Yaşasa şiirlerin ve öykülerin yanı sıra roman yazmayı deneyecekti Ümit Altıntaş. Bir Metalica kaseti koyup walkman'ine, -şu solcu müzik denilenleri bir türlü sevememişti, hele de sözlerini- Melek'e umudu ve düşlerini yazacaktı. Kahkahası koğuşun sınırını aşacaktı - Evdeyken iki kat alttaki komşuları ikisinin kahkahasının dedikodusunu yapmışlardı bol bol, üstelik de lakabı Korkunç Gülüşlü Arkadaş'tı.-

Oysa şimdi Karacaahmet Mezarlığı dördüncü pafta, iki bin dokuz yüz doksan yedi numaralı mezarda yatıyor. Başucuna dikili tahtadaki yazı onu anlatıyor:

“Geceyle Batmayan Güneş”

Berat Günçikan

(Cumhuriyet Dergi/Sayı:108/17 Ekim '99)

Siper yoldaşı işçi yoldaştan Habip
yoldaşına...

**“Sevdim seni, sevgili bildiğin
kavganı kavgam bildiğim için!”**

*“İnsan, hele de insan gibi insan, güzelliğin önünde
hesapsızca eğilmesini, çirkinliğin karşısında da
hesapsızca döğüşmesini bilmeli.”*

Merhaba gülüm,

Doğrudan konuşmayı ve içeriği nasıl olursa olsun
açık sözlü ve sade olmayı severdin. Öyleydin de!

Öyle dostluklar, öyle arkadaşlıklar kurulur ki bazen,
fazla sözü, fazla yan yana olmayı bile anlamsızlaştırır.
İşte bu türdendi dostluğumuz. Dostluğun gönülden
gönüle aktığı ve orada birleştiği bir ilişki biçimi, yani
paylaşımı. Öyle sık sık biraraya gelip sohbetimizi
derinleştirme imkan ve ortamımız olmadı. Fakat olan
anlarda da iki cümleyle dile gelen duygu ve düşünceler
derindi, kapsamlıydı, anlamlıydı. Gerek yok yazıyla söze,
eğer yürekten sımsıcak bir gülüş ve insanın iç dünyasını
fetheden insanca bir dokunuş varsa göz ve ellerimizde;
insan sevgisini tasvir etmekte zorlanmayız. İşte sen bu

tür bir zorlanmaya ihtiyaç duymayan bir insan güzeliydin. Güzel olanı hisseden ve hissettiren.

Sen insanı kendine gösterdiği ilgi ve yakınlık kadar değil, tersine insanı kendi gerçekliği kadar sevmesini, değer vermesini, yüceltmesini bilen bir insandın. Bundan dolayı da yapaylık namına bir şey yoktu kişiliğinde. Halihazırda azınlıkta olsa da insan denilen o harikulade kavramın insanı büyüleyen temel güzelliklerini keşfetmiş, dahası bununla da kalmayıp yaşamında doğallaştırmış bir insandın.

Ey insan güzeli insan!

Nasıl bir militan, yiğit, dövüşçü, direnişçi olduğun gibi devrimci kimliğin üzerine iki laf etmeyi burada gerçekten anlamsız buluyorum. İnsan güzeli insan denildiğinde, bu güzelliğin farkında olan herkes tüm bu özelliklerin o insanda yaşam bulacağını da bilir. Hep insan ve onun ekseninde ve onun sevgisi ekseninde gezindim. Bunun birinci nedeni bu iki kavramın kavgamızın asıl gayesi oluşu, ikinci nedeni de Habip'le bu iki kavram üzerindeki, anlamlı paylaşımımızdı. Kaldı ki asıl gayemiz, insan sevgisini yine insan ilişkilerinde egemen kılmak değil midir? Düşüncelerimi böyle formüle ederken, nasıl da bıyık altından sevinçle gülerdin. Bu derin bir insan sevgisinin ta kendisidir, kişiyi aşkla devrime bağlayan görünmez bağıdır. Bu bir yaşam biçimidir. Bu yaşam biçimini tercih eden ve isteyerek yaşayan insan, ne diyet ödeme ne de diyet ödetme gibi bir anlayış taşır.

Gururla itiraf edeyim ki Habip'le bu güzel duyguları paylaştım. Karşılıklı hissettik. İnsanın istediği için yaptığı bir şey fedakarlık değildir. Eğer fedakarlık denilecekse, öyle yaşamak istediği için kendine bir fedakarlık yapıyordur belki. İşte insan olmanın bu temel

özelliğini yaşayan bir dostun-yoldaştın sen. Fikirlerimizi dövüştürdükçe nasıl da sadeleşirdi insanlığımız. Habip, oldukça duygu yağunluğu yaşıyorum şu an. Böyle anlarda insan zorlanıyor. Anlatamıyorum desem de, lütfen hoş görme beni. Zira duygularımızı, hissettiklerimizi, “ne denir?” kaygısı taşımadan, paylaşmalıyız insanımızla!.. Görüyor musun, hemfikir olduğumuz bu doğruya rağmen “zorlanıyorum” a sığınıyorum. Hoş görülecek yanı var mı sence? Eminim ki, hayır, oldu yanıtın. Bence de...

Bir sohbetimizde, Habip seminere dönüştürmeden söyle, devrimcilik deyince aklına ilk gelenler nedir dedim, hiç duraksamadan, “aşktır bu Yıldız, bu bir tutkudur” demiştin. Hatta A. Arif’den iki mısralık bir şiirle de süslemiştin formülünü. Yanılmıyorsam, “Anadoluyum ben, tanıyor musun” şiirindendi.

Sohbetlerimiz kısa ama oldukça anlamlı, düşündürücü olurdu. İstersen Habip, bir-iki sohbeti anınsatmadan önce, izinle hiç hatırından çıkmayan bir anımı anlatayım. Yeni gelmiştin. Hayatın yazısız-çizisiz kaidesi gereği, herkes gibi ben de hoşgeldin demedim, ama tek farkla, “Hoşgeldin gülüm” dedim. Boyum sana kıyasla fevkalade kısa olduğundan, şöyle bir yukarıdan aşağı süzdün, ben de acaba çok mu kötü bir şey yaptım diye düşünürken, o seyrine doyumsuz dost gözlerin öyle bir yanıtladı ki beni, bir oh çekmeden edemedim. Daha sonradan “Hoşgeldin abla gülüm” diyerek bana takılmıştın. Sana “gülüm”ün köyümüzde bir hitap şekli olduğunu ve tamamen sevgiyi ifade ettiğini uzun uzun anlatacaktım ki, H. Demircioğlu gibi ırmak bakışlı o güzel insan, elini omuzuma koyarak “Nasılsın canım?” dedi. Ve izah etme ihtiyacı böylece anlamsızlaştı. Üçümüz birden “canım”ın, “gülüm”ün anlamını insanca

verdiğimizden, gülerек anlaşmıştık. Bugün kendime öfkeleniyorum, neden Hüseyin öyle deyince duygularımı bastırmak yerine kalkıp sımsıkı ve insanlığını doyurmasına kucaklamadım onu diye.

Hüseyin'in canım deyişi, insandaki doyumsuz güzelliklerin tadını tattırıyordu bana. Canım benim, yine aynı sadeliğinle sohbetimize dahil ettirdin kendini.

Habip, şimdi dönelim anımsatmalarımıza, şöyle ikili bir sohbet edelim ne dersin? Emin ol ki dostlar mutlu olacaklardır bundan. ÖO'ları sürecinden kısa bir süre önceydi, "yahu Yıldız, ÖO'da ölüp de seni bulmamız için bizi fazla uğraştırma" demiştin. Yanılmıyorsam ya iç görüşten, ya da avukat görüşünden birlikte koğuşa dönüyorduk. Dostlar, boyum kısa olduğundan Habip kaygılanmıştı. Boy kısa, bir de hücre hücre erimek var eylemde. Hal vaziyet böyle olunca, Habip de haklı olarak, "seni yattığın yerde nasıl bulacağız" diye kara kara düşünüyordu (!) Ben de kendisine kaygılanmaması gerektiğini, çünkü ölmeyeceğimizi söyleyince, "elbette ki onurlu insanlar ölmezler hiçbir zaman" şeklinde yanıtlamıştın beni.

Mütevazi ve içtendin gülüm. Acıyı, tatlıyı, coşkuyu, öfkeyi ve heyecanı en sade, en ince, en yalın biçimiyle paylaşmasını biliyordun. Yo, yo, estağfurullah deme sakın, sen de çok iyi bilirsin ki, ben değerini sevginin ne azı ne çoğuna veririm. Hak edilenin önünde eğilirim sadece...

"İnsan, hele de insan gibi insan, güzelliğın önünde hesapsızca eğilmesini, çirkinliğın karşısında da hesapsızca döğüşmesini bilmeli" dediğimde, "ver kalemi imzalayayım" demiştin. Farkında mısın, her zamanki gibi yine seninle hesapsızca döğüşüyorum şu an, nasıl da mutlu olurdun... Oysa benim hesapsız sohbetimin nedeni

sendin, sevgiyle yoğurduğun güvenli, dürüstçe bir ortamı yaratıyordun. Ben de bu harika hazinenin içinde doğal olarak hesabı-kitabı unutuyordum. Bir keresinde sana bu düşüncemi aktardığımda, öylesine inceldin ki, “sayende gülüm abla” esprisini esirgemedin.

Gülüm!

Diyalektiğin bir ucundan öteki ucuna kadar inceltebiliyordun yaşamı... Felsefe yaşamı inceltmiştir dediğimde, “incelmeye ihtiyacı olan o kadar kalın yanlarımız var ki” diyerek, biraz da hüzünlenirdin. Sert ve ağırımıza giden sohbetimiz de oldu. Eksiğimizi-yanlışımızı da görebiliyorduk. Hatırlıyor musun, “insanlık onuru ve suçu” üzerine, “adalet anlayışı ve demokrasi kavramı” üzerine çok kısa, ayak üstü bir, sohbetten ziyade tartışmamız olmuştu.

Ne zaman mı? Müsaadenle hatırlatayım: Ankara Hapishanesi'nin bayanlar koğuşunda tünel açığa çıktığında, savcı idare binasında tüm bayanların ifadesini alıyordu. Koridorda sizinle ayak üstü sohbetle karışık tartışmıştık.

Bazı anlar vardır ki, insanın sağlığında ne kadar tahribat olursa olsun, üzerinden kaç yıl geçerse geçsin hafızalardan silinmez. İşte böyle bir andı o an.

O tartışmamız esnasında, “Ne yazık ki sadece düşmana karşı mücadelemizde değil, yanlışlarımızın bedelini de ödeyerek yürüyeceğiz” demiştin. Sana öyle bir öfkelenmişim ki, ÖO'dan dolayı varolan titremem birkaç misli artmıştı. Elini omzuma koyup dostluğun tüm sıcaklığını hissettirircesine sımsıkı tutuyordun.

Konuşamayacak kadar durgunlaştığımı görünce, “söyle, içinden geldiği gibi konuş” derken, rica ediyordun... Ve ben “Düşmandan korkmak anlamsızdır! Beni asıl yaralayan ve üzen, dost bildiklerimin arkamdan attığı

oklar ve yaralandığımda onların yüzünde gördüğüm o acı gülümseyiştir” deyiverdim. Ve hemen ekledim, “Mao da bir sohbetinde böyle söylemişti!” “Vay allahsız Maocu vaaay!” dedin. İşte o anki derin, anlamlı ve bir o kadar da sevgi dolu bakışın, tek kelime söylemeden elimi sımsıkı kavrayarak ağır ağır yürüyebilmeme destek oluşun, kısacası gülüm, işte o anki tutumun ve sessiz mesajın, öylesine anlamlı, öylesine yüce, öylesine erdemliydi ki... Sözcükler bulunmadı henüz o güzelliğini dile getirmek için.

Merdivenden inerken, bu sefer seni konuşurma işi bana düştüğünden, sahi söyler misin, sen neden bana “Abla gülüm” diyorsun. “Eh yaşlısın dostum, kabul et bunu” demiştin. Doğru, yaş olarak senden bayağı ilerdeyim. Ama insan gibi ilişkide, cinsiyet ve yaş olayının ne kadar anlamsızlaştığım ise senden bir kez daha öğrendim. Sen öyle deyince, ben de uzattım elimi “El öpenlerin çok olsun” diyerek, o gergin-hüzünlü ve düşündürücü havayı birlikte dağıttıverdik.

İnsan güzeli gülüm,

Çok seviyorum sözcüğü bana biraz yabancı. Zira “çok”u eklediğim zaman kitapları karıştırmam lazım ki “çok” sözcüğünü anlamlandırayım. Oysa insan gibi seviyorum seni! Dost sıcaklığında dans edemeyeceğimiz devrim bizim olabilir mi? Sana sitemim var. Seni sana şikayet ediyorum. 20 yıllık fabrika işçisiyim dediğimde yakamozlar gibi gülümsedin. Öyle bir aydınlandı ki yüzün, büyüüne kapıldığımı sana itiraf ettiğimde, “Ancak bir işçi bu kadar içten olabilir” dedin. İşçi kökenli olmayan arkadaş, dost ve yoldaşlarımızın hoşgörüsüne sığınarak, gururlandığımı seslendirmek istedim.

Bilirsin gülüm;

Hepimiz işçi sınıfı adına hareket ederiz. Ancak halihazırda en yoksul yanımızdan biri de işçi sınıfı bilincini almış ve bu anlamda da devrimcilk yapan işçi yoldaşlarımızın çok ama çok az oluşudur. Şimdi şikayetimi dinle işçi yoldaş, beni, geçici de olsa pratik olarak yalnız bırakmadın mı? “Milyonların yüreği yüreğimizle çarpıyor, biz yalnız değiliz. Ve ben seni yalnız bırakmadım” desen de, ki doğrudur, şikayetçiyim, kabullenemiyorum çünkü!

Sevdim seni!

*Sevgili bildiğin kavganı kavgam bildiğim için sevdim.
Yüreğindeki insan sevgisinin tutkulu atışım
yüreğimdeki sevgiyle buluşturduğun için
sevdim seni.*

İnsan gibi sevdim.

Özletme kendini.

Sokağın diğer ucunda

buluşmak üzere...

Künyemde siper yoldaşı yazar...

Birlikte resmettik!

Yıldız Doğru

(Gebze Cezaevi)

“Kendini devrimci mücadelenin içinde buldu”

Merhaba yoldaşlar!

Tüm devrim şehitlerimizin anısı önünde saygı ve sevgiyle eğiliyorum.

Sözüme Habip yoldaşın doğumuyla başlamak istiyorum. Habip 1967 güz ayının soğuk bir gününde Elazığ Karakoçan'a bağlı Çalakas (Balcalı) Köyü'nde doğdu. Baba adı Hasan, anne adı Gevhel. 6 çocuklu bir ailenin en küçük çocuğuydu. Yoksul, toprağı olmayan, başkasının toprağını işleyen bir marabanın oğluydu.

Habip'in doğumu bile olaylı oldu. Habip doğumunda annem hastalandı, hastaneye kaldırıldı. 1.5 aya yakın bir süre Habip'i ablam emzirdi. Sarışın, mavi gözlü, çok güzel bir çocuktü. Köylüler portakal diye seslenirlerdi. Habip 1975 yılında Çalakas Köyü'nde ilkokula yazıldı.

İkinci sınıfa kadar köyde okudu. Üçüncü sınıfı Balıkesir-Bandırma'da abimin yanında, dördüncü sınıfı Elazığ-Yazıkonak'ta diğer abimin yanında okudu. Beşinci sınıfa tekrar köyde devam etti. 1979'da ilkokulu bitirdi. Başarılı bir öğrenciydi. Ailenin maddi durumunun kötü olmasından dolayı okutamadılar.

Habip 16 yaşında evlendi. 17 yaşında iki yaş büyüterek askerliğini yaptı. Askerden geldikten sonra İzmir Menemen'de demir-çelik fabrikasında işe başladı. Askerdeyken babam ölmüştü. Askerden döndüğünde 3 çocuk babasıydı ve evin bütün yükü ona kalmıştı.

Habip'in çok çalışkan ve hırslı bir kişiliği vardı. Gecelerini gündüzüne kattı, çalıştı. Kendini devrimci mücadelenin içinde buldu. Yanımda kalıyordu, yayınları bana da getiriyordu. Eşim Arabistan'daydı. Geldiğinde onu da kendi saflarına kazanmayı başardı.

Habip'in kısa bir hayatı oldu, ama o dolu dolu yaşadı. 1989'da evini köyden İzmir'e getirdi. Kısa sürede kendini topladı. 1991'de ilk kez yakalandı. Gerisini biliyorsunuz...

O, en küçüğümüzdü ve en büyüğümüz oldu. Faşistlerin kahpece saldırılarına boyun eğmedi. Habip kısa sürede çok iyi yetiştirdi kendini. Bunu onun çok düzenli ve hırslı çalışmasına bağlıyorum. Habip'in acılarını içine gömen ve acı çektikçe hırslanan bir kişiliği vardı.

Habipler'in silahı yoktu. "On"ların silahı, yumrukları ve beyinleriydi. Ama onların yumrukları düşmanın alnına kurşun gibi girdi ve girecek.

Habipler'i yaşatmak için mücadeleyi sürdürmeliyiz.

Kahrolsun faşist Türk devleti!

Yaşasın sosyalizm!

Habip Gül'ün büyük ablası

“Öldüremediler seni, daha da çoğalttılar”

Dünyanın en güzel insanına, en güzel kardeşine, en güzel babasına, en güzel yoldaşına selam olsun!

Evet en güzel babasına dedim. O kadar da genç babasına diyorum. Çünkü o 32 yaşındaydı, kızı 15 yaşında... Kızı ile ilişkisi bir arkadaş ve yoldaşlık ilişkisiydi. Hiçbir zaman çocuklarını ihmal etmedi, en zor günlerinde bile onlara sahip çıktı.

Nevzat (Habip) hangi şartlarla yetişti, nasıl bir ortamda büyüdü? 22 yılını Karakoçan'ın Çalakaş köyünde geçirdi. Geri kalan 10 yılının bir yılını İzmir Helvacı kasabasında Demir-Çelik fabrikasında çalışarak... Ve geri kalan 9 yılını zindan, zulüm, işkence ve firari olarak noktaladı. Kısa, ama dolu dolu geçen bir yaşam...

Nevzat'ın bebekliği toprakta kundaklanarak, tahta

beşik veya asma beşikte geçti. Hazır bez ve pudralarla, cibinlikli, süslü çarşafarla değil. “Güzel insan” dedim; O, güzelliğini yaşadığı doğanın güzelliklerinden ve zor şartlarda yaşadığı hayattan almıştır. O, Dersim’in çetin ve güzel dağlarını, köyünün karlı dağlarını aşıp gelen peri nehrinin sularında yüzerek, yıkanarak büyümüştü. Küvetli, şofbenli, istediğiniz zaman yıkanabileceğiniz banyolar olan evlerde değil... Çalakaş’ın yüksek ve serin yaylalarında, dağlarında, kayalarında, çakıllarla şarıl şarıl akan sular içerek, yer altında oluk oluk akan tatlı sularla sulanan bostanların sebzeleriyle büyüdü. Yoksa pazarlardan yorulmadan hazır alınan sebzelerle değil. Hayvan gübreleriyle doldurulan tarlalarda yetiştirilen arpa-buğdayı orakla biçerek, hayvanla taşıyarak, harmanda hayvan yardımıyla döverek, bilek gücüyle savurarak, su değirmenlerinde öğüterek, annelerimizin emeğiyle yoğrulan saçlarda pişirilen ekmekle büyüdü.

Bizim memlekette masada ayrı tabaklarda yemek yenmezdi. Tüm aile fertleri yer sofrası yapar, tek karavanda yerdik. Yazlık, kışlık giysiler pek seçilmezdi. Kışın annelerimizin koyun yününde ürettikleri yün çorap, Ankara lastiği dediğimiz lastik ayakkabılar giyilirdi. Yazın yaylaya çıkardık. Sade taşlarla örülü olan, yılan ve akreplerin kol gezdiği yayla evlerinin penceresi olmaz, kapıları da tahta korkuluklarla kapatılırdı. Herkes yatakları kapının önündeki boş alana serip yatardı. Hayvanlar açık bırakılırdı. Adı yayla, herkes özgür. Hiçbir zaman bu hayvanlar bize veya çocuklarımıza zarar verir diye düşünülmezdi. Çünkü hayvanlar bazı insanlardan daha zararsızdırlar. Genelde kadınlar ve gençler yaylada kalırdı. Bu tehlikeli ve güzel yaşam 12 Eylül darbesinden sonra özelliğini kaybetti. Çünkü o güzelim dağlarda hayvanların yerini ordu güçleri aldı.

Hayvanlardan daha tehlikeli olmaya başladılar. Kadınlar, kızlar ve gençler rahat gezemezlerdi. Hemen her gün ormanda kurda, tilkiye, yılan, her çeşit vahşi hayvana rastlamak mümkündü. Hayvanlarla içiçe yaşırdık. Onun için çocuklar bile korkuyu yenmişti. Bir hayvan görünce korkmazlardı. Kışın ise insanlar için en büyük eğlence silahsız ava çıkmak olurdu. Çünkü kışın keklik karda fazla uçamaz, yorulup karın içine düşerdi. İnsanların en büyük zevklerinden biri kekliği sağ yakalamaktı. Kahvelerin yerine komşu evlerinde kağıt veya domino oynamak bir başka eğlencemizdi. Hayvanları sulamak, yemlemek ve damların üstündeki karı temizlemektir bazen de.

Taştan örülmüş yayla evlerimiz, kerpiçten örülü iki katlı kerpiç ve toprak evler, kahvehaneler, komşu evleri günlük uğrak yerlerimizdi. Böyle okunduğunda çok kolay bir hayat gibi görünüyor. Hayır, bunları yazmamın nedeni zorlukları. Köy hayatı, hele hele bu köy doğudaysa, hiç kolay değildir. Metropollere hiç benzemez. Bazı şeyler anlatılamaz, sadece yaşanır. Bunu da ancak yaşayan bilir. Nevzat da bunları hem zorluklarıyla, hem güzellikleriyle yaşadı.

Anne ve babasının orak-çekiçle, alinteri, bilek gücüyle kazandıklarıyla yetiştirilen, yani tam anlamıyla emekle büyümüş, emeğin ekmeğini yemiş bir emekçi çocuğudur Nevzat. Bu emeğin karşılığını vermiştir, emeğe ihanet etmemiştir. Masabaşında oturan, rüşvet yiyen, zehir tacirliği yapan veya konken masalarında kumara para sayanlardan değildir o. Elleri nasırlaşmış, bilekleri aşınmış, hayatın acımasız kamçısını yemiş bir ana-babanın evladıdır. Onun için O'nun varlığı bu asalak düzenin sahiplerini rahatsız etmiştir. Daha da rahatsız olmaya devam edecektir.

Nevzat on yılını metropollerde, emekten yana verilen mücadeleyle geçirmiştir. Böyle büyük emeklerle büyütülen bir insanın yaşamı elbette saf ve temiz olur. Saf kelimesi biz doğuluların deyimi ile temiz ve güzel, burjuvalara göre ise aptal demektir.

Evet bu güzel insanla 30 Mart '99'da son görüşümüzü yapmıştık. Günlük not defterime not almışım: "30 Mart '99 Salı, son görüşme." 30 Mart'ı kendime özel bir gün ilan ettim. O görüşmemizde bana şunu söylemişti: "Sizinle ciddi bir şey konuşacağım. İdareden aldığımız bilgiye göre, 7 kişinin ismini listeye almışlar. Cezaevine keskin nişancılar yerleştirilmiş. Ufak bir kıvılcımda bu 7 kişiyi öldürecekler, hazır olun." Ben, "Ne kadar rahat konuşuyorsun. Gereken yerlere bildirelim" demiştim. "Yok canım. Kimi kime şikayet ediyoruz. Hepsinin haberi var." demişti. "Kendinize dikkat edin" demiştik. Yanıtı, "Onların gücü bize yetmez. Bilirsin yoldaş, ben Dersimliyim. Dersimliler'in göğsü çelikten olur, kurşun işlemez." olmuştu.

Evet güzel insan, tabii ki kurşun işlemez. Beceremediler seni öldürmeyi. Seni daha da çoğalttılar. Seninle hiçbir zaman son görüşümüz olmayacak. Kabrine geliyorum. Kapısız, penceresiz kör bir hücre dahi olsa, aramızdaki sevgiyi engelleyemezler.

Bir keresinde bana şunu söylemiştin: "Yoldaş, sana bir şey söyleyeyim, sen hiç aşık oldun mu? Aşık olmak nedir bilir misin? Bilirsin ben hiç aşık olmamıştım. Onun için şimdi itiraf edeyim; ben aşığıım. Ben bu kavgaya aşık oldum, ayrılamam." Tabii ki seni anlıyorum ve biz de sana aşığıız. Senden ayrılabilir miyiz?

Not defterime 21 Eylül '98 günü şunları yazmışım:
"Kendimi özgürüm diye teselli ediyorum. Özgürlüğü

soruyorum kanatları yolunmuş bir kuşa. Düşünün, nasıl özgür olabilir? Birinin kanadı yolunmuş, doğaya bırakılmış. Biri ise kafese kapatılmış. Acaba hangisi daha özgür? Kafesteki daha çok güvencede belki. Çünkü doğaya bırakılan kuşun kanatları yolunmuş ve uçamaz. Her an kurda, kuşa yem olabilir.”

Ama bu iki “özgürlüğü” de sevmiyorum. En iyisi kanadı yolunmadan doğaya özgürlüğe uçurulan kuş olmak. Tabii ki bu benim tercihim. Kardeşimin güvencede olduğunu düşünmüş ve kendimi yolunmuş bir kuş gibi görmüştüm. Oysa kanatlarım yolunmadı, kırıldı. Güvence dediğim yer de bir Nazi kampına döndü.

Elbette ki bu kadar emek boşa gitmeyecek. Ben Habip’i kaynağı bulunamayan, dağların doruğunda çağlayan bir pınara benzetiyorum. Kısa sürede o kadar uzun yol aldı ki. Bu pınarı kurutmaya kimsenin gücü yetmeyecek. Çünkü kaynağını bulamazlar. Bizde bu pınarlar aktığı sürece, gücün her zaman bizde olduğunu düşünüyorum.

Yüreği yaşama sevinciyle çarpan güzel insan, sana güle güle demeyeceğim. Çünkü sen hiçbir yere gitmedin, hep bizimlesin. O aşağılıkların gücü yetmeyecek bizi ayırmaya. Yalnız şunu bilmeni isterim. Bir gün zafer bizim olacak. O zaman kızıl bayrağı beraber göklere çekeceğiz. Orak-çekici düşmanın alnında patlatacağız. Yardımına ihtiyacımız olacak. Seni çok seviyoruz.

Bir resim görürsen yarısı yırtık!

Bir kuş görürsen kanadı kırık!

Bir abla görürsen boynu bükük!

İşte o benim, hatırla beni.

Habip yoldaşın ablası

Acılı bir annenin yüreğinden kopan çığlık!

*Yapma oğul vuracaklar
Umudumu kıracaklar
Bizi sensiz koyacaklar
Yuvamızı yıkacaklar...*

Canım Nevzat'ım, oğlum!

Hiçbir zaman sana yazamadım. En büyük merakım da bu oldu. Okuma-yazınam olsaydı, ben de oğlumun yazılarını okurdum, yazıp içimi dökebilirdim.

Nevzat'ım, sen doğduğunda ben hastalandım. Bir buçuk ay ablan seni emzirdi. Keşke olanlar o zaman olsaydı da, bana bu acıları yaşatmasaydın. Oğul, bu nasıl acıdır... Senden önce üç oğlum öldü; biri 5 yaşındaydı, ikisi daha küçüktü. Acıları unutulmasa da, senin acının yanında hiç kalır.

Oğlum, biliyor musun annelerin önsezileri vardır. Benim üç oğlum, üç kızım var. Beşi için hiç endişe duymadım nedense. Senin için ise hep endişelendim, küçük yaşta evlendirdim. Nedeni, ben cahildim ama

etrafımda olan biteni görebiliyordum. Mazlum'un, Delil'in, Hayri'nin ve nicelerinin başına gelenler senin de başına gelmesin diye yaptım. Evlenirse, çoluğa-çocuğa karışırsa, çevresinde olan biteni farketmez, diye düşünüyordum. Meğer ne kadar yanlış düşünmüşüm. Oğlumun başına gelecekmiş de, ondan endişelenmişim.

Nevzat'ım hep inatçıydın, dik kafalıydın, yapacağım dediğini yapardın. Haksızlıklara karşı başkaldırıydın. Oğlum beni affet. Kalkıp seni karşılayamadım, sarılıp öpemedim. Nedenini sen de biliyorsun yavrum. İlk içeri girdiğinde, bizim oralarda bir pepe kuşu vardır, onun gibi mahkemelerin ve cezaevlerinin kapısında bekledim. İzmir'deyken her mahkemene ve görüşüne geldim. Mahkemelerde ellerini kelepçeli gördüğümde içim kan ağlıyordu. Kelepçeyi yüreğimde hissediyordum. Buca'ya, Urla'ya, Kemalpaşa'ya sık sık ziyaretine geldim.

Ondan sonra firar dönemlerin, yani bizim için acılı günler başladı. Nerede, ne zaman, ne haber gelir? Ölü mü, diri mi? Bitmek tükenmek bilmeyen acılı günlerdi...

Sonra '96 Mayıs ayında Ankara'da yakalandığında biraz olsun rahatlardım. En azından yaşıyordun. Orada da açlık grevi yüreğimizi ağzımıza getirdi. Ziyaretine geldim, bacağından sakatlandığını gördüm. Benim için sancılı günler hiç bitmedi. Üzüntüm beni yatağa bağladı. Yavrum, bugünkü acıya bakıyorum da, meğer ben ne ufak şeyler için üzülmüşüm. Bacağın yaralıymış, keşke yaralı olsaydın, kolun, bacağı ve gözün olmasaydı. Yeter ki anne diyen güzel sesini duysaydım.

Oğul, dört yıldır yatalak haldeyim. Kabrine bile gelemiyorum. 5 ay içinde iki kez kabrine geldim, oysa ben her gün gelmek istiyorum. Beni yiyip bitiren; oğlumun karşılayamadım, son yolculuğunda yoldaş olamadım. Bir tas su dökemedim, oğlumun hizmetini

yapamadım. Güzel gözlüm, benim için hep yaşıyorsun. Çocukların gözümde birer Nevzat'tır.

Yavrum o zalimlerin evi-yuvası yıkılsın. Onlar benim evimi yıktı, ocağını söndürdüler. Benim oğlumun cenazesi yine de evine geldi, yıkandı. Abileri, ablaları oğlumun istediği gibi, onun sevdikleriyle son yolculuğuna uğurladılar. O zalimlerin cenazesi bile bulunmasın, yıkanmasın, yakınları hasret gitsin.

Sen hep doğru olanı yapardın. Benim için hep mükemmel bir evlat oldun. Küçüğüm, gözümün nuru; görüyorum, ama ne anlamı var seni göremedikten sonra. Gezemiyorum, hiçbir önemi yok, benim küçüğüm de gezmiyor. Duyuyorum, ama bana anne diyen o tatlı sesini duyamıyorum. Beni bu değerli varlıktan mahrum edenlere allah bin katını versin.

Oğlum, yavrum, herşeyim, sen rahat uyu. Gözün arkanda kalmasın. Senin büyüklüğünü, onurlu olduğunu hep anlamıştım. 26 Eylül, o uğursuz Pazar günü, saat 2'de telefon geldi. Cezaevinde isyan var, dediler. Televizyonu açtık; 7 ölü, isim yok. Ablanın çığlıkları kulağımdan çıkmıyor; "Hayır, olamaz, yalan yalan" diye bağıriyordu. Adın yok dediysek de, hayır mutlaka içindedir, diyordu. Oğlum senin olaylardan geri kalmayacağını ben de biliyordum. Başına geleni anlamıştım. Senin bir daha eve dönmeyeceğini biliyordum. Çünkü düşmanların kanına ve canına kastetmişlerdi.

Küçüğüm, içimdeki çığığı kimse anlayamaz. Ancak yüreğı benim gibi yaralı olan anne ve babalar anlar. Yüreğimin çığığını kimse duymuyor. Bazen dağları çatlatırcasına bağırarak istiyorum. Ama artık soluğum da çıkmıyor.

Nevzat'ım, ben 9 yıldır yarı ölü yaşıyordum. Ama

şimdi tamamen umutlarımı yitirdim. Arkadaşların gelince biraz olsun ferahlıyorum. Sanki seni görmüş gibi oluyorum. Sen yalnız ailen tarafından değil, yoldaşların ve büyük bir kitle tarafından da çok seviliyorsun. Seni tanıyıp da sevmemek mümkün mü? Sen ne için ölüneceğini çok iyi biliyordun...

Nevzat'ım, oğlum; senin dava arkadaşlarına, yani şehit arkadaşlarına başsağlığı dilemiyorum. Çünkü o kelimeyi sevmiyorum. Benim oğlum yaşamını yitirecek, benim başım sağ olacak! Hayır! Yalnızca Allahtan sabır diliyorum. Zindanlarda bulunan tüm tutsaklara, oğlumu tanıyan tanımayan herkese, sevgilerimi yolluyorum. Nevzat'ımı öper gibi öpüyorum.

Oğlum, seni yüreğimin derinliklerinde saklıyorum.

Seni çok özleyen yaralı annen...

Habipler'in çoğalması düşmana korku veriyor

Merhaba babacığım,

Bu sana yazacağım son mektup olmayacak... Hayır, asla sonların olmasına izin vermeyeceğiz. Çünkü bizim sensiz yaşamamız artık mümkün değil. Sensizliğin acısı yüreğimde öfkelerin en büyüğünü yarattı. Seni çok özlüyorum. Seni her zaman özledim, ama şimdi herşey daha farklı. Belki de senin gibi yiğit bir devrimcinin kızı olduğum için bu kadar derin bir acı duyuyorum.

Hatırlıyor musun, seninle son görüşmemizde bana bir şey söylemiştin. Ayrılık vakti gelmişti. Seninle vedalaşıp giderken arkamı dönüp senin tatlı bakışlarını görünce geri dönmüştüm. Sen bana, “Çiğdem, çok güçlü olmalısın” demiştin. Ve sonra demir parmaklıklara meydan okurcasına, yılların özlemiyle ellerimizi

birleştirmiştik.

Ve daha sonra uzun bir ayrılık d6nemi başlamıştı. Ta ki 30 Eyl6l gelene kadar... Evet g6çl6 olmam gereken g6n gelmişti. Çünkü senin son yolculuğunu adına yakışır bir biçimde yapmamız gerekiyordu ve benim g6çl6 olmam gerekiyordu. Fakat bu benim için hiç kolay olmadı. Ağlıyordum... İçimdeki 6fkeyi haykırmak istiyordum. Olamaz, babam 6lemez diyordum. Çünkü O devrime açıktı, direnir, diyordum. Ve buna son g6ne kadar inanmıştım. Ama insan toprağa diktiği bir fidan için 6z6l6r m6? Ve bug6n g6r6yorum ki, diktiğimiz fidan tohumlarını etrafa savuruyor. Habipler oğalıyor. Bu bize sevinç verirken, d6şmana korku veriyor.

Senden ayrı kalmanın acısını çok yoğun hissettim. Yapmak istediğim iki şey vardı. İlki seni doyasıya 6pmekti. İkinçisi ise, 6niversiteyi okuyacağım zaman sen nerede olacaksan, ben de orayı tercih edecektim ve seninle g6r6şebilme olanağım daha fazla olacaktı. Hatta bu isteğimi seninle paylaşmıştım. İlk isteğime gelince, seni 30 Eyl6l g6n6, ayrı kaldığımız yıllara inat doyasıya 6pt6m.

Babacığım, 6yk6nde, “Babamdan ayrı kaldığım zamanlar onu çok 6zlerdim” demişsin. Biz de seni çok 6zl6yoruz. Çünkü uzun yıllar ayrı kaldık. Bug6n d6ř6n6yorum da, acaba birbirimizi çok iyi tanımıyor muyduk. Ama hayır! Ne kadar ayrı olsak da, biz birbirimize sımsıkı bağlarla bağlıydık.

Bana mektubunda “Devrimciler ailesini, çocuklarını herşeyden çok severler” demiştin. Biz de seni çok seviyoruz. Son g6r6ř6m6zde sana “baba demeyi 6zlemişim” demiştim. Sen de bana “ben de kızım demeyi” demiştin ve g6l6řm6řt6k.

Sen istediğin şekilde, onurlu kavganda m6cadele

vererek şehit düştün. Fakat faşist düşman, senin de dediğin gibi, çürümüş düzeniyle birlikte yokolup gidecek ve gittikçe kızillaşacak bayrağımızın altında diz çöküp yenilgiyi kabullenecek.

Vaadedilen günler er geç gelecek. Bundan dolaydır ki, ödenen hiçbir bedel boşuna değildir. Aylar geçiyor, yıllar geçecek, fakat bu katliam asla unutulmayacak. Artık birbirimizi görmüyoruz, ama hissedebiliyorum seni. Bu daha önemli değil mi? Ve inanıyorum ki, Ulucanlar katliamı ne denli büyük bir ses çıkardıysa, sorulacak hesap da o denli büyük olacak.

Babacığım, artık kendimi çok güçlü hissediyorum. Ve ben büyüdükçe içimdeki öfke de büyüyecek.

Çiğdem

Ekler

“Zulmünüz yalnızca isyan ateşimizi büyütecektir”

Ankara Ulucanlar zindanındaki 26 Eylül katliamında şehit düşen **Habip Gül**'ü (Nevzat Çiftçi) ölümsüzlüğe uğurlamak için İzmir'den gelen kitle, Helvacı Köyü girişinde jandarmanın vahşi saldırısına uğradı.

30 Eylül günü aralarında Dev. Maden-Sen, Tarım Gıda-Sen, Genel-İş 5 No'lu Şube, Eğitim-Sen 1 No'lu şube başkanları, İHD yöneticileri, Halkevleri, TİHV çalışanları, ÖDP, EMEP, HADEP yöneticileri, Kızıl Bayrak, Alınteri, P. Atılım, Halkın Günlüğü, Özgür Gelecek ve Odak taraftarlarının bulunduğu yaklaşık 80 kişi otobüslerle Helvacı Köyü girişine geldi. Burada önu jandarma tarafından kesilen kitle beklemeye başladı. Yapılan görüşme istemleri muhatapsız bırakıldı.

Burada faşizmin zindanlarında katledilen yiğit bir

devrimciye yaraşır bir tarzda hareket edildi. **Habip Gül** yoldaş son yolculuğuna devrimci geleneklere uygun bir biçimde uğurlandı. Sloganlar, konuşmalar ve kitlenin sergilediği kararlılık, faşizme karşı nasıl omuz omuza gelindiğinin somut göstergesi oldu.

Robocopların ilk saldırısı taşlarla direnilerek geri püskürtüldü. Sloganlar hiç susmadı. Siyasal görüş farklılıkları nedeniyle birbirine ters düşen insanlar faşist kolluk güçlerinin saldırılarına karşı tam bir birlik ve beraberlik sergilediler. Tek yürek, tek yumruk oldular. Bir devrimcinin nasıl uğurlanacağını bir kez daha gösterdiler. “Liberal İzmir” zulmün önünde nasıl diz çökülmediğine, başkaldırının ne denli meşru olduğuna tanıklık etti.

Takviye yapılarak sayısı üçe-dörde katlanan askeri birlikler bir kez daha saldırdılar. İnsanlar dipçik darbeleriyle, coplarla vahşice dövüldü. Ancak **Habip Gül**’ün yırtılmış onlarca fotoğrafı hala “Devrim davası yenilmezdir!” diyordu. Bu vahşet saldırısının ardından (...) yaklaşık 70 kişi gözaltına alındı.

Üç gün boyunca işkenceye maruz kalan bu ilerici-devrimci insanlar, bu arada Aliğa ve İzmir DGM arasında gidip-geldiler. Traji-komik bir hal alan iddianame erlere ezberletildi. Asılsız ithamlarda bulunuldu. Son olarak İzmir DGM’nin takipsizlik kararıyla tekrar getirildikleri Aliğa Adliyesi’nde önceden hazırlanmış acemi senaryo sonuçlandı. Savcının sürekli cep telefonuyla konuşması, birilerine “komutanım” demesi, emir-komut zincirinin nasıl işlediğinin açık bir göstergesiydi.

Ve en son olarak mahkeme başkanı kontracıların talimatları doğrultusunda 14 kişiye tutuklama kararı verdi.

Faşist rejim, zulme boyun eğmeyen, direnen herkese aynı pervasızlığı sergilemektedir. Baskı, terör, işkence ve nihayet açık katliamlarla boyun eğdirebileceğini sanmaktadır.

Ama hayır! **“Vardık, varız, var olacağız!”**

Onlar vahşice saldırarak sadece **Habip Gül** ismini belleklere daha derinlemesine kazıdılar. Tarih tanıklık edecektir ki, zulmünüz yalnızca isyan ateşimizi büyütecektir.

Şehitlerimiz **“uğruna tereddütsüz ölünecek dava”**mızın nasıl kazanılacağını bize göstermişlerdir.

Kızıl Bayrak/İzmir

Ümit yoldaşın anısına yaraşır bir kararlılık gösterildi

Faşist rejimin Ankara Ulucanlar Cezaevi'nde planlı bir şekilde gerçekleştirdiği vahşi katliamda katledilen devrimcilerin cenazeleri kontra güçleri tarafından saldırılara uğradı. Polis bu saldırılarla birlikte cenaze araçlarında bulunan onlarca devrimci ve ilerici insanı da gözaltına aldı.

Aynı katliamda şehit düşen komünist devrimci Ümit Altıntaş yoldaşın cenazesi de ailesi ve yoldaşları tarafından İstanbul'a getirilirken, İstanbul girişinde zırhlı araçlar eşliğinde yüzlerce kontra gücünün saldırısına uğradı. Ümit yoldaşın cenazesi kaçırılarak aynı gece polis kontrolünde Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Katliamın hemen ardından, tutsak yakınları ile

toplumun duyarlı kesimlerinin protesto gösterilerine, basın açıklamalarına, toplu telgraf çekme eylemlerine, toplantı mekanlarına vahşice saldırarak bir günde yüzlerce ilerici insanı gözaltına alarak gözdağı vermeye çalışan çete devleti, bu saldırılarını şehit cenazelerini kaçırmakla da devam ettirdi.

Cenaze törenlerinin, kitlesel katılımlı düzen karşıtı gösterilere dönüşeceğinin çete devletine saldırdığı korku, onu daha da saldırganlaştırdı. Bu korkuya karşı terörden başka başvuracağı silahının olmadığını bir kez daha gösterdi.

Bizzat bir polis şefinin İstanbul girişinde Ümit yoldaşın cenazesini getiren ailesi ve arkadaşlarına hitaben kullandığı; biz bu cenazeyi bu gece gömeceğiz, zira cenaze töreni için İstanbul'da devrimciler ve kitle örgütleri büyük çapta hazırlık yaptılar, bu büyük olaylara neden olacak sözleri, bu korkunun ve endişenin ifadesidir. Onların bu korku ve endişe ile cenazeyi kaçırmakla hemen toprağa vermesi, düzen güçlerinin cenazelerimizden dahi ne derece korkuya kapıldıklarını gösteriyor.

Komünistler, komünist devrimci Ümit yoldaşın cenaze törenine ciddi ve planlı bir faaliyet ile hazırlandılar. Cenaze töreninin yoldaşın siyasal kimliğine uygun, onun mücadelecisi ve direngen kimliğine yakışır bir şekilde gerçekleşmesi için azami bir enerjik çaba ortaya koydular. Şehit cenazelerinin ailelere teslim edileceği haberi ile birlikte harekete geçildi. İstanbul özgülünde tek şehit cenazesi olması dolayısıyla en geniş kesimlerin cenazeye sahiplenmesi için yoğun bir faaliyete girişildi. İlerici kurumların sürece ilişkin düzenledikleri toplantılara katılarak cenaze törenine ilişkin konuşmalar yapıldı. Bu toplantılarda cenaze töreni ilk gündem

maddelerinden birini oluşturdu.

Toplantılara katılan kurum ve siyasal çevreler, cenazenin sahiplenmesi, cenaze töreninin düzen karşıtı bir gösteriye dönüştürülmesi, bunun için toplu bir siyasal irade ile bunun pratikte gerçekleşmesi için yoğun bir hazırlık içerisinde olunması gerektiği üzerinde kararlılıkla durdular ve bu konuda ortak bir fikir ve tutum oluşturdular.

Aynı çalışma, çeşitli konfederasyonlara bağlı sendika şubelerine yönelik olarak da yapıldı. Şubeler gezilerek, katlimamn hesabının sorulması ve şehit cenazelerin sahiplenmesi, cenaze törenlerine güçlü katılımın sağlanması çerçevesinde görüşmeler yapıldı.

Kendi çevremiz etkin biçimde hareket geçirildi. Emekçi semtleri ile çeşitli fabrikaların işçi servislerine sürece ilişkin bildirimler dağıtıldı. Bunu emekçi kahvelerinde ve kitlelerin blundukları mekanlarda sözlü ajitasyon çalışması izledi.

Devrimci hareketlerle süreçten dolayı sağlanan acil eylem ve güç birliği, cenaze töreni boyunca da korundu. Bu çevrelerle cenaze töreni için eylem komitesi oluşturuldu. Tüm bu çalışmaları, siyasal grup ve partiler ile çeşitli sendika şubeleri ve kitle örgütlerinin; cenazeleri sahiplenilmesi, cenaze törenlerinin hesap sorma gösterilerine dönüştürülmesi çağrı ve açıklamaları izledi. 30 Eylül Perşembe günü için cenaze törenine somut çağrı yapıldı. Bu çağrı toplumun en geniş kesimlerine ulaştırıldı. Cenazelerin düzen güçleri tarafından kaçırılması halinde, aynı saatte temsili bir cenaze töreni düzenleneceği kararlılığı ortaya konuldu.

Çete devletinin Ümit yoldaşın cenazesini kaçırmasından dolayı fiili cenaze töreni gerçekleşemedi. Buna rağmen temsili cenaze töreni için yapılan çağrıya

ciddi bir katılım sağlandı. Çağrı saatinde insanlar Karacaahmet Cemevi önüne gelmeye başladılar. Kalabalık arttığı için insanların bir kısmı cemevi içerisinde beklemek zorunda kaldılar. Bu sırada polisin panzerlerle kalabalık bir şekilde mezara giden yolları tuttuğu öğrenildi. Toplanan eylem komitesinin bu durum üzerine aldığı karar, kortej oluşturup polis barikatına kadar pankart ve sloganlar eşliğinde yürüyüşe geçmek, barikatının aşılmasının mümkün olamayacağı durumda ise, orada saygı duruşu ile basın açıklaması yapılarak dağılmak idi.

Kızıl Bayrak, DMP, Özgür Gelecek, Alınteri, Halkın Günlüğü, Halkevleri, Tohum Kültür Merkezi, Nakliyat-İş, Hedef, Direniş, Mücadele Birliği, Gebze'den gelen tutsak anaları ile aralarında yaşlı komünist Ali Eriş'inde bulunduğu duyarlı insanların katılımıyla yaklaşık 300 kişilik kitle, saat 12:00 de cemevi önünden harekete geçti. Açılan **“Devrimci tutsaklar teslim alınamaz!”** **“Devrim davası yenilmezdir!”** şiarlarının yazılı olduğu Kızıl Bayrak imzalı pankart ile tutsak analarının taşıdığı **“Devrimci tutsaklar onurumuzdur!”** şiarının yazılı olduğu pankart altında, sloganlarla mezarlığa doğru yürüyüş başladı.

“Devrim şehitleri ölümsüzdür!”, “Ümit yoldaş ölümsüzdür!”, “Ümit yoldaş kavgamızda yaşıyor!”, “Katil devlet hesap verecek!”, “Devrimci tutsaklar onurumuzdur!”, “Birlik mücadele zafer!”, “Barikatta bir ses Ümit yoldaş ölmez!”, “Habip yoldaş ölümsüzdür!”, “Anaların öfkesi katilleri boğacak!”, “Katil devlet katil sermaye!”, vb. sloganlarla yürüyen kitle, yolu trafiğe kapatarak yaklaşık 300 metre yürümüşken, önü mezarlık kapısına yakın bir noktada zırhlı araçlar ile yüzlerce polis tarafından kesildi. Kitlenin yürüme kararlılığı

karşısında saldırıya baştan hazır olan polis provokatif bir girişimle saldırıyı başlattı. Kortejin yan tarafında bulunan sivil polislerin kortejden insan almaya yönelik girişimine karşı konulmasının ardından önde barikat kurmuş olan yüzlerce robocop ile çevik polis güçleri vahşice saldırıya geçti. Kortej zincirinin daha saldırı olmadan provokasyon nedeniyle çözülmesi, yürüyüşçü kitlenin kendini savunma gücünü zayıflattı. Saldırı karşısında ara sokaklara çekilen kitleye yönelik polis saldırısı devam etti. Polis ava çıkar gibi çevredeki tek tek evlere girerek arama yaptı. Yarım saat boyunca yaşanan arbede sırasında onlarca devrimci ve ilerici insan dövülüp kanlar içerisinde bırakılarak gözaltına alındı.

Devrimci ve ilerici çevreler ile işçi ve emekçi örgütlerinin bir gün öncesinde cenaze törenine katılma çağrısı, cenazenin kaçırılmasından dolayı, temsili cenaze törenine güç olarak yansıyamadı. Bu ise temsili cenaze törenine katılan kitlenin sınırlı olmasını beraberinde getirdi. Buna rağmen kitlenin katliama duyduğu tepki kendisini eylem boyunca ortaya koyduğu öfke ve kararlılıkta ifade etti.

Çete devleti devrimcileri katletmekle, onların cenazelerini sahiplenen kitlelere saldırmakla, kokuşmuş düzenini ayakta tutmayı hedefliyor. Ama başaramayacaklar... Devrimci iradeyi asla teslim alamayacaklar... İşçiler ve emekçiler, kendi geleceklerine yönelik bu alçakça saldırılara izin vermeyecektir.

Devrim şehitleri ölümsüzdür!

Ümit ve Habip yoldaşlar ölümsüzdür!

Devrim davası yenilmezdir!

Kızıl Bayrak/İstanbul

Bir komünistin yaşayarı kadar ölüsünden de korkuyorlar

Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne yapılan saldırıyı Pazar sabahı öğrenir öğrenmez yola çıktık. Televizyondan öğrenebildiğimiz kadarıyla saldırının kapsamlı ve sonuçlarının ağır olduğu açıktı. Ölümlerden, aynı zamanda Ümit'in ölmüş olmasından korkuyordum. Devrimci bir yaşamı tercih etmemize rağmen, onun ölmesi fikri, sıklıkla rüyalarımnda onu ölmüş olarak görmek, bana dehşet verici bir olay olarak geliyordu. Otobüste mola verdiğimizde, Habip yoldaşın şehit düştüğünü ve ismi tespit edilemeyen 7 devrimcinin öldüğünü öğrendiğimde, Ümit'in de bu liste içinde olma ihtimalinin çok yüksek olduğunu düşünmeye başladım. Militan kimliğiyle hep kitlelerin önünde yer alan bir devrimci olduğunu, yanı sıra, bir önceki rehin alma

eylemi sırasında askerlerin ona yönelik tehditlerini düşündüğümde, bu ihtimal daha da artıyor ve yol çekilmez bir hal alıyordu.

Ankara'ya vardığımızda bilgi almak umuduyla ilk olarak cezaevinin önüne geldik. Gergin bekleyiş sürüyordu. İnsanlar cezaevinde kalan yakınlarına dair merak içinde gelebilecek bir haberi bekliyorlardı. Kitlenin bir kısmı aynı saatlerde Numune Hastanesi'nin önünde, bir kısmı ise İbni Sina'nın önünde bekliyordu. O sırada telefonda ölenlerin isimlerini öğrendim. Yıkılmıştım. Ancak ayakta kalmam ve güçlü olmam gerektiği, yanımdaki anneye de destek olmak zorunda olduğum için kendimi topladım. Yapılacak çok işimiz vardı. Devletin yaptığı bu vahşice katliama tepkiyi göstermek/örgütlemek, yaralılarımıza sahip çıkmak ve şehitlerimizi teslim almak gerekiyordu. Bundan sonraki uğrak yerimiz Numune Hastanesi oldu. Yaralılarımız bu hastanede yatıyordu ve dışarıda onları da bekliyorduk. Hastanenin önü buluşma adresi olmuştu bir süre sonra. Yaralıların, şehitlerin, sevk edilenlerin, AMK'da kalanların yakınlarının ve devrimci, demokrat insanların toplanma yeri idi.

Cenazelerle ilgili ilk olarak otopsi krizini yaşamaya başladık. Devlet, gerçekleştirdiği katliamın tüm ayrıntılarıyla açığa çıkmaması için otopsiye avukatların alınmasını (onları hukuki olarak da oyalayarak) engelledi. İki güne yayılan otopsi işlemleri sonucu cenazeler ancak Perşembe sabahı alınabilir hale geldi. Bu süre zarfında şehit yakınları olarak sürekli bir arada davranmaya çalıştık. Cenazelerin alınmasındaki tutumumuz ise, 7 cenazenin de (diğer 3 şehit yakını bizden ayrı hareket ediyordu) avukatlarıyla beraber kitlelerin yanında alınabilmesiydi. Ancak devlet birkaç

günlük oyalamadan ve desteğin zayıflığından güç alarak, bu cenazeleri de bölmeye çalıştı. Bizim isteğimiz tüm cenazeleri alarak, Karşıyaka Mezarlığı'nda ölülerimizin yıkama, ilaçlama ve şehir dışına çıkacaklar için buzlama işlemlerinin yapılmasını, temsili bir cenaze töreninin ardından Ankara'daki şehitlerimizi toprağa vererek, şehir dışına gidecek cenazelerin buradan ayrılmasını sağlamaktı. Ancak Ankara Emniyeti'nce buna müsaade edilmedi. Şehir dışına gidecek cenazeler işlemleri tamamlanınca polisler eşliğinde sol taraftan, Ankara'da gömülecek cenazeler ise sağ taraftan Karşıyaka Mezarlığı'na gidebilecekti.

Sıra cenazelerin tespitine gelmişti. Önceden kurumlar tarafından yapılan açıklamalarda cesetlerin tanınamayacak halde olduğu söyleniyordu. Şehit yakınları olarak yaptığımız konuşmalar çerçevesinde, teşhis sırasında karşılaşacağımız her türlü tablo karşısında hazırlıklı olmamız, dostun düşmanın önünde yaşanan vahşet karşısında zayıf görünmememiz ve şehitlerimizin gururunu taşıyarak davranmamız gerekiyordu.

Diğer aile fertlerinden önce teşhise ben girmeyi istedim. Birincisi, bir daha görememe riski karşısında belki de son kez görmüş olacaktım. İkincisi, otopsiye avukatların alınmamasını yaşanan katliamın boyutlarını gizleme çabası olduğunu düşünürsek, ön otopsi raporunda ne kadar dar bilgiye sahip olursak olalım, cesedin durumuyla karşılaştırmak istiyordum.

Teşhislerin öncesinde de problem çıkarmaya çalıştılar. Önce tutanakları imzalatmaya, sonra da teşhisi ve teslimi gerçekleştirmeye çalıştılar. Aileler ve avukatlarla bu duruma itiraz ederek, teşhis yapılmadan bir cenazeyi almanın ve ona ait tutanakları hazırlamanın anlamsız olacağını belirttik. Israrımız sonucu talebimiz kabul

edildi.

Yanımızda birer avukatla beraber teşhise girmeye başladık. Morgun iğrenç bir havası ve kokusu vardı. Ümit'i dışarıya çıkarmışlardı. Yüzünün ve vücudunun hali ne kadar vahşice saldırdıklarını kanıtlıyordu. Bir yandan son kez yüzüne doya doya bakmaya çalışıyor, bir yandan da vücudundaki yaraları incelemeye çalışıyordum. Femur bölgesinde ölüme neden olduğu iddia edilen kurşun yarası dışında iki bacağına da diz altında kurşun izleri belli oluyordu. (Bir bacağına 1 tane, diğerinde 2 tane tespit edebildim.) Kasık bölgesinin sol kısmında ise, deriyi yarmayan fakat fırlamış kemik görünümünde bir çıkıntı vardı. Kırılmış görüntüsü çiziyordu. Ancak baş bölgesi tanınmayacak bir haldeydi. Darp ve darbe sonucu oluşan morluklarla kaplıydı. Gözün üzerinden enseye kadar izler belli oluyordu. O görüntüler bende ölüm nedeninin beyin bölgesinde darbe sonucu gerçekleşmiş olabileceği fikrini uyandırdı. (Sonradan yıkama işlemi sırasında, sırtında kırmızıya yakın şerit şeklinde belirgin ve kalın bir iz olduğunu gördüm. Demir çubuğun yaratabileceği bir iz görünümündeydi.) Ümit'i de diğerleri gibi öldüresiye dövmüşlerdi. Teşhisin ardından işlemleri bir an önce tamamlattırıp, yıkama ve ilaçlama yaptırılmadan, bu işlemlerin Bolu Devlet Hastanesi'nde gerçekleşeceği garantisi (!) verilerek, sivil araç ve çevik kuvvet eşliğinde Ankara dışına çıkartıldık. Anlaşılan Ankara Emniyeti bizlerden bir an önce kurtulmak istiyordu. Bundan sonra (Bolu'ya da hiç uğramadan) İstanbul'a kadar önümüzde devir teslim yapan polis otolarıyla yolculuk yaptık.

Cenazenin nerede ve nasıl gömüleceği üzerinden organizasyonumuzu ve hazırlığımızı yapmıştık. Tüm yaşamı boyunca devrimci onurunu korumuş bir insanın

nasıl bir gömülmeye/törene layık olduğu annesi ve babasıyla konuşulmuş ve ortaklaşmıştı. Tek kaygımız cenazeyi sabaha kadar bekleteceğimiz morga ulaştırmaktı. Bu çerçevede Çağdaş Hukukçular Derneği ile temas halinde olup, İstanbul'a giriş için hazırlık yapıyorduk.

Gebze çıkışına kadar bir ekip ile gelirken, İstanbul girişinde sayıları 3-4'e çıktı. İstanbul Emniyeti gişelerin çıkışında bizi bekliyordu. Emniyet müdür yardımcısından bilimum polis şefine, panzer, özel tim, çevik kuvvet, yunus yığınağıyla hazırlardı. İlk olarak cenaze arabasına yöneldiler. Yanımdaki avukat arkadaşla birlikte aşağı indik. Şeflerden biri arkadaşına "başınız sağolsun, yakınınız mıydı?" diye sordu ve "avukatım" yanıtını aldı. Bana döndü ve elini uzatarak "sizde mi avukatsınız" diye sorduktan sonra, benim elimi uzatmamam ve "hayır, eşiyim" dememin ardından, nefret dolu bir ifadeyle dişlerini sıkarak, "demek onun eşisin" dedi. Bu ifadeden bile Ümit'e olan nefretleri ortaya çıkıyordu. Yanımıza Emniyet Müdür Yardımcısı ve ekibi yanaştı ve yalnızca baba ile görüşmek istediğini söyledi. Ardından görüşmeye ben de katıldım.

Amaçları belliydi. Bir komünistin yaşayana kadar ölüsü de onları korkutuyordu. Gerçekleştirdikleri katliama yönelik tepkileri nasıl engelleyebiliriz diye düşünüyorlardı. Yaptıkları konuşma çerçevesinde cenazeye yönelik İstanbul'da ciddi bir hazırlığın olduğu, herkesin cenazeyi beklediği, eğer cenaze "onların" eline geçerse ortalığın kan gölüne dönebileceği, ölenlerin ve yaralananların olabileceği, başka anne-babaların çocuklarından yoksun kalabilecekleri demagojisi ile, aile üzerinde etki yaratmaya çalıştılar. Benim cenazeyi vermeme tutumum karşısında, zaten beni muhatap almadıklarını, anne ve babanın kararının geçerli

olduğunu söylediler. Anne ve babanın devrimci fikirlerden uzaklığının da etkisiyle polis gece gömmeyi zorla kabul ettirdi. Benim tutumum karşısında ilk önce sözlü olarak saldırarak (bir gün sonra çıkacak olayların faili olmak şeklinde), ardından bizi de bölerek, aileyi de bana karşı tutum aldırınaya çalıştılar. Bize destek amacıyla gelen bir grup avukatı ise gözaltına alma tehditiyle yanımızdan uzaklaştırdılar.

Karacaahmet'e getirildiğimizde ise tüm hazırlıklar yapılmıştı. Bizim tuttuğumuz mezar yeri kazılmış ve mezarlığın girişinden mezara kadar polis ve özel timle kuşatılmıştı. Alelacele yapılan yıkama vb. işlemlerin ardından, Ümit 20-30 kişilik akraba grubu tarafından gömüldü.

Melek Altıntaş

Sermaye iktidarının saldırılarına karşı
barikat olacağız! Hücrelere girmeyeceğiz!

Cellatların döktükleri kan kendilerini boğacak!

Katliamcı rejim hesap verecektir! Ulucanlar katliamına karşı devrimci tutsaklar olarak gerçekleştirdiğimiz rehin alma, barikat, işgal vb. eylemler, şehitlerimizin hesabını sormanın sadece bir ilk adımıdır.

Sermayenin katil devleti eylemlerimiz üzerine CMK ile yaptığı görüşmeler sonucunda;

“1- Ankara Cezaevi’nde inceleme yapacak Baro Başkanı ve beraberindekilere olanak tanınması,

2- Ankara’dan götürülen arkadaşların bir kısmının şimdi, bir kısmının ise (Niğde ve Zile’ye götürülenler) bir süre sonra uygun hapishanelere götürülmeleri,

3- Ankara’daki tutuklu bayan arkadaşların Ankara’da kalmaları, erkek tutukluların ise tadilatın

sonra geri getirilmek üzere Bartın Cezaevi'ne götürülmeleri,

4- Buca'daki tutuklu erkek arkadaşların Bergama Cezaevine, bayan arkadaşların Uşak Cezaevine, hükümlülerin ise tercih ettikleri üç cezaevinden birine götürülmeleri,

5- Ümraniye'de yaşanan yer sorunu, Malatya Cezaevi'nde yaşanan idari sorunların çözülmesi, Zile Cezaevi'ndeki tecritte tutulan tutukluların bir koğuştta toplanması, Erzurum'daki üç arkadaşımızın uygun cezaevlerine götürülmeleri", çerçevesinde bir anlaşmayı kabul etmek durumunda kaldı.

Fakat biz eylemlerimizi bir anlaşma çerçevesinde sonlandırdığımız halde, burjuvazinin kokuşmuş medyası cezaevlerine yönelik saldırı zemini yaratma ve hedef gösterme maksatlı haber ve propagandalarını arttırarak sürdürmeye devam etmektedir. Bu, faşist kontra rejimin katliamlarını sürdürme niyetinde olduğunun en açık göstergesidir. Susurluk medyası, CMK'nın varılan anlaşma metnine ilişkin faksını manşetlere çıkarıp, devletin "nasıl olur da 'teröristler'le anlaşma" yaptığı yaygarasını kopararak ve "devlet otoritisinin ancak oda (hücre) tipi cezaevlerine geçilerek sağlanabileceği" nakaratını tekrarlayarak, açıkça devrimci tutsaklara yönelik yeni katliamların yapılması için çırpınmaktadır.

Bu çırpınış sadece aşağılık sermaye medyasıyla da sınırlı değildir. Bu gerçekte yıllardır tabutlukları hayata geçirmek için yanıp tutuşan katil devletin çırpınışıdır. Kontr-gerilla güdümlü satılık kalemşörler, ekranlarda boy gösterip kan isteyen medyatörler, yalnızca her zamanki görevlerini yerine getirmektedirler.

Bugüne dek saldırı startı hep kokuşmuş medya üzerinden verilmişti. '96 Mayıs'ında M. Ağar ve Ş.

Kazan genelgeleri öncesinde de kontra medya cezaevleriyle ilgili bilinen haber ve propaganda yayınlarına başlamış, saldırıların zeminini hazırlamıştı. Ankara'da da tamı tamına böyle olmuştur. Katliamdan önce Bayrampaşa Cezaevi'nde devletin mafya çeteleri birbirine girdiği halde, büyük bir utanmazlıkla "teröristlerin cezaevlerine hakim olduğu, devletin otorite kuramadığı" demagojileriyle, bir kez daha devrimci tutsaklar hedef tahtasına konulmuştur. 26 Eylül katliamı öncesindeki bir hafta boyunca, başta Amerika yolundaki uşak Ecevit olmak üzere birçok yetkili katilin "oda sistemine geçme", "devletin otoritesinin cezaevlerinde hakimiyet sağlaması" doğrultusundaki demeçlerine genişçe yer ayrılarak, katliama uygun zemin yaratılmaya çalışılmıştır. Katliam sırasında "görev başında" olmasına rağmen, saldırıyla ilgili haberi ancak öğlen saatlerinde vermekte hiçbir sakınca görmemiştir. Bu tavrı, katliamın birinci dereceden suç ortağı olduğunun bir göstergesidir. Aynı şekilde, sermaye medyasının katliama yönelik eylemlerimiz sırasındaki tutumu da, onun kontra örgütlenmenin bir parçası olarak çalıştığının açık bir yeni ifadesidir.

Bu elbette ki boşuna değildir. Eylemlerimizi noktaladığımız saatlerin hemen öncesinde toplanan MGK'dan yeni saldırılar kararı çıkmıştır. MGK-TÜSİAD hükümeti "F tipi" saldırısını sürdüreceğini açıkça dile getirmektedir. Amaç bellidir; egemen sınıflar, kendileri ve emperyalist efendileri için, işçi ve emekçileri rahatça sömürebilecekleri, yağma ve yıkım düzenlerini olabildiğince yaşatabilecekleri "dikensiz gül bahçesi" yaratmak istiyorlar. Ezilen ve sömürülen kitlelerin sesi olan devrimcileri etkisiz kılması, bu doğrultuda kazanacağı en büyük başarı olacaktır. Böylece, sömürü,

talan ve yıkıma paralel olarak daha da tırmandıracağı terörünün karşısında işçi ve emekçi kitlelerin öfke ve tepkisinin örgütlü kanallara akmasını, devrim mücadelesinin gelişmesini engellemeyi planlamaktadır.

Son 35-40 yıllık süreç boyunca devrimciler ve devrimci tutsaklar faşist rejimin saldırılarının öncelikli hedefi oldu. Bugünkü saldırıyı diğerlerinden ayıran yan, yeni döneme hazırlık çerçevesinde kapsamının oldukça geniş olmasıdır. Devlet Kürt hareketine karşı yürüttüğü kirli savaşta kazandığı başarının moral gücünden sonuna kadar yararlanmaya çalışmaktadır. Ulucanlar katliamında sergilediği vahşet, önder yoldaşlarımızı ve yetkin devrimci kadroları hedef seçmesi, genelde devrimci harekete, özelde de devrimci tutsak kitlesine bir mesaj niteliğindedir. Devrimci harekete, Kürt hareketinin bile teslimiyet platformuna kaydığı bir durumda devrimden vazgeçip teslimiyeti seçmezsen seni vahşice ezeriz, denilmek istenmektedir.

Ama 12 Eylül ve sonrası 20 yıllık sürecin de gösterdiği gibi, sermaye iktidarının devrimci hareketi tümüyle teslim alma çabası boşunadır. Generaller ve TÜSİAD patronları, ülkemizi kendileri için tümüyle “dikensiz bir gül bahçesi”ne çeviremeyi başaramayacaklardır. AMK’daki yoldaşlarımızın kararlı ve yiğitlik örneği direnişleri mücadelenin her alanında yaşam bulacaktır.

Bu çerçevede, bulunduğumuz cezaevlerinin tümünde devrimci siper yoldaşlarımızla birlikte eylemlerin aktif örgütleyicisi ve sürdürücüsü olan biz TKİP’li tutsaklar, kabul edilen taleplerin takipçisi olacağız.

Bir kez daha belirtelim ki; Habip ve Ümit yoldaşlarımız ve 8 siper yoldaşının katili sermaye devleti, ağır bir şekilde yaraladığı yoldaşlarımızın ve

devrimci tutsakların başına gelebilecek her türlü olumsuzluğun sorumlusudur. Bu çerçevede, başta emekçi halkımız olmak üzere tüm ilerici ve devrimci güçleri yeni cinayetlere ve katliamlara izin vermemeye, eylemlerimizle kabul ettirdiğimiz anlaşmanın takipçisi olmaya ve sorumlulardan hesap sormaya çağırıyoruz.

Komünist tutsaklar ise, Habip Gül yoldaşın haykırdığı, **“Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!”**, **“Bedel ödeyerek kazandıklarımızı bedel ödeterek koruyacağız!”** şiarlarını mücadele bayrağı yapmak sorumluluğuyla yüzyüzedirler. Ölümsüzleşenlerimize layık yoldaşlar olmanın ve katillerden hesap sormanın gereğini ancak bu şiarlara uygun hareket ederek yerine getirebiliriz.

Bugün tüm komünistlerin önünde, Ümit yoldaşın işaret ettiği tarihi ve güncel görev her zamankinden daha büyük bir yakıcılıkla duruyor. Bu, **“sınıflı partiye kazanma, parti ve sınıfa dayanarak devrimi kazanma”** görev ve sorumluluğudur. Zira faşist katliamların sorumlusu kokuşmuş sermaye düzeninden asıl hesap, sınıflı kazanmış partimiz önderliğindeki bir devrimle sorulacaktır.

Tüm yoldaşlarımızı, partinin tüm örgütlerini ve militanlarını, bu görev ve sorumluluğa uygun olarak büyük bir devrimci seferberliğe çağırıyoruz. Bu, yitirdiğimiz önder kadrolarımıza saygının, onların devrimci anılarına bağlılığın bir gereğidir. Bu onların yiğitçe ölümüne verilebilecek en anlamlı yanıttır.

TKİP Cezaevleri Merkezi Örgütlülüğü

4 Ekim '99

“... Burada sağlam bilince dayalı bir devrimci kimlik, buna dayalı bir siyasal ve örgütsel tutum, bunun ifadesi bir siyasal yaşam çizgisi var. Bu yoldaşların devrimci olarak yetiştikleri özel tarihi ortamı gözönünde bulundurmazsak eğer, bu kimliği ve tutumu, bunun somutlandığı siyasal yaşam çizgisini de tam olarak kavrayamaz, yerli yerine oturtamayız. Tanımlanan dönem içinde böyle devrimcilerin yetişmesi kolay değildir herhalde. Ama bu başarılmıştır, böyle bir dönemde böyle devrimciler yetişmiştir.

“Devrimci kadroyu partisinden ayırmak olanaklı olamadığına göre, elbette bu başarının onuru da partimize aittir. Partimiz bu yoldaşları genç devrimciler olarak kazandı ve dönemin mücadelesi içinde teorik ve pratik açıdan eğitti, sonuçta kendilerini mücadelenin gereklerine ileri düzeyde uyarlayabilen devrimciler düzeyine çıkardı. İşte devrimci kimlik kartları ortada. Örgütlü yaşamdaki kesintisiz kimlik ortada, siyasi polisteki direnişçi kimlik ortada, zindanlarda ve düzen mahkemeleri önündeki devrimci kimlik ortada.”

ISBN 975-7271-34-9

9 789757 271239

Fiyatı: 7 500 000 TL (KDV dahil)